

STŘEDA, 14. LEDNA 2009

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN PÖTTERING

předseda

1. Zahájení zasedání

(Zasedání bylo zahájeno v 9:05)

2. Předložení dokumentů: viz zápis

3. Představení programu českého předsednictví (rozprava)

Předseda. – Dalším bodem jednání je prohlášení Rady k představení programu českého předsednictví.

Rád bych co nejsrdečněji přivítal předsedu Rady, premiéra České republiky Mirka Topolánka v Evropském parlamentu. Srdečně vás vítám, pane Topolánku.

(Potlesk)

Rád bych také co nejsrdečněji přivítal předsedu Evropské komise, pana José Manuela Durão Barrosa.

Dámy a pánové, všichni víme, že výkon funkce předsednictví Evropské rady je mimořádně náročným úkolem a já kromě toho vím, že pro premiéra Topolánka, vzhledem k jeho politickým zkušenostem z let komunismu, je skutečnost, že zde dnes přednáší zprávu pro Evropskou unii jako její představitel, věcí, která se jej silně dotýká nejenom v intelektuální rovině, ale i v rovině emocionální.

Toto je po Slovinsku druhé předsednictví vykonávané zemí, která přistoupila k Evropské unii 1. května 2004. Jsem si jist, že hovořím za nás za všechny, dámy a pánové, když řeknu, že české předsednictví má naši plnou podporu a že hodláme udělat vše pro to, aby toto předsednictví bylo v současné složité době pro Evropskou unii úspěšné.

V tomto kontextu bych vás nyní, pane úřadující předsedo Rady, pane premiére Topolánku, rád vyzval, abyste přednesl svůj projev k této sněmovně. Ještě jednou vás co nejsrdečněji vítám v Evropském parlamentu.

(Potlesk)

Mírek Topolánek, úřadující předseda Rady. – (CS) Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci Evropského parlamentu, vážený pane předsedo Evropského parlamentu, vážený pane předsedo Evropské komise, předstupuji před vás poprvé v roli předsedy Evropské rady. Česká republika převzala vedení Unie po Francii, což pokládám za více než symbolické. Francie sehrála významnou roli při zrodu moderního českého státu. Na francouzském dvoře vyrůstal náš největší král Karel IV., císař Říše římské, který po vzoru pařížské Sorbonny založil pražskou univerzitu, jednu z významných institucí evropské vzdělanosti. S Francií nás tedy pojí jak naplnění našich národních tužeb, tak prosazování univerzálních evropských hodnot.

Stejně jako nebylo snadné založit v Čechách univerzitu, která měla být porovnáována se Sorbonnou, není snadné převzít předsednictví v Radě EU po Francii. Vidím jen jedinou možnost, jak se tohoto úkolu se ctí zhostit. Nikoli náhodou jsem zvolil za příklad našeho spojení s Francií a zároveň s evropskými hodnotami středověkého panovníka. Karel IV. ve své politice nemohl hájit úzce české postoje a naopak musel integrovat a reprezentovat celou rozmanitou říši.

Evropská unie v jistém smyslu navazuje na středověký univerzalismus. Přinejmenším v tom, že nadřazuje společný mravní kodex a společný právní základ lokálním mocenským zájmům. Mluví se i o druhé Evropské unii: byrokratické, mocensko-technologické a odduchovělé. Já však věřím v onu první Evropu, v Evropu svobody, práva, idejí a pravidel.

V tomto universu hodnot, v němž je právo povýšeno nad osobu, nezáleží na velikosti země. To, na čem záleží, je schopnost sloužit společné myšlence. Rolí předsednické země není prosazovat své zájmy, ani rozhodovat. Její rolí je moderovat a inspirovat debatu. Dnes před vámi nestojím tedy jako premiér České republiky, ale jako předseda Evropské rady. Názory, které budu na této půdě příštího půl roku reprezentovat,

nebudou mými osobními, ani nepůjde o stanoviska české vlády. Půjde o konsensus 27 zemí vtělený do závěrů Evropské rady.

Nedovedu si představit, že bych zde mohl vystupovat jinak. Vy samozřejmě máte jako přímo volení poslanci Evropského parlamentu právo ptát se mě na cokoli a pokud vás to bude zajímat, vždy vám rád řeknu svůj názor či vysvětlím český postoj. Já sám to však nepokládám za podstatné. Kolbištěm národních zájmů je Evropská rada, která tak také byla koncipována v nutně složitém systému vah a protivah evropské demokracie. Jejím primárním posláním ale je hledat společný průsečík, pro všechny přijatelný kompromis. A ten zde vždy budu důsledně, rozhodně a korektně hájit.

O nás Čechy se v Unii říká, že jsme stále s něčím nespokojeni. Že patříme mezi kverulanty, kterých by se ostatní měli bát, že jsme národem husitů a exaltovaných národovců. Zásadně nesouhlasím s tímto typem výtek. Stejně jako náš první prezident T.G. Masaryk jsem přesvědčen o tom, že „česká otázka“ je ve skutečnosti otázkou evropskou, že se vždy odvíjela v rámci celoevropského kontextu v souladu se společnými evropskými hodnotami a ve spojitosti s vývojem v ostatních zemích.

Jak napsal Masaryk před sto lety ve druhém vydání své České otázky: „Naše literární a jazykové obrození národní dalo se se současným obrozením a novým vývojem všech národů evropských. Z toho vyplývá, že to naše obrození nebylo tak osamocené a zázračné, jak se obvykle mluvívá, nýbrž že se v celku nevymyká všeevropskému vývoji.“

Mám za to, že tato slova jsou aktuální i dnes, kdy Evropská unie jako celek i jednotlivé státy hledají novou tvář Evropy. Tvář, v níž se budou zračit tradiční evropské hodnoty a která bude zároveň směle hledět do třetího tisíciletí. Tvář, která bude v duchu unijního motta „In varietate concordia“ výrazem jednoty a zároveň rozmanitosti. Češi podobně jako v 19. století přistupují do této debaty jako mladý a malý člen. Stejně jako tehdy se však zároveň pokládáme za dávnou součást velké rodiny hrdých evropských národů.

Svůj postoj k evropské integraci budeme mít možnost plně prokázat právě během příštích šesti měsíců. České předsednictví připadá na rok, který je významný z řady důvodů. Letos uplyne 5 let od historicky největšího rozšíření EU v roce 2004, které bylo symbolickým i praktickým završením procesu úspěšného znovusjednocení dříve rozděleného kontinentu. A tento rok oslaví Evropa 20 let od pádu železné opony, který umožnil návrat zemí bývalého sovětského bloku ke svobodě a demokracii.

V roce 2009 to bude také 30 let od prvních přímých voleb do Evropského parlamentu, který vy reprezentujete. V trojúhelníku unijních orgánů je to právě Parlament, který považujeme za zdroj přímé politické legitimacy. Evropský parlament je jediným přímo voleným orgánem EU a s opakovaným voláním po zmírnění tzv. demokratického deficitu se tak v průběhu dekád zvyšovaly jeho pravomoci.

Konečně v tomto roce uběhne 60 let od založení Severoatlantické aliance, které je nejdůležitější obrannou aliancí transatlantického prostoru. Aliance je ztělesněním bezpečnostní roviny euroatlantické vazby, která stvrzuje platnost našich evropských civilizačních hodnot na obou stranách oceánu.

V roce 2009 nás ovšem nečekají jen významná jubilea, ale také důležité a náročné výzvy. Musíme pokračovat v řešení institucionálních otázek. Mezinárodní roli EU otestuje nejen stále nedorozšířený konflikt v Gruzii, ale i nová eskalace napětí na Blízkém východě. Konečně se nám znovu palčivě připomíná otázka energetické bezpečnosti. Stejně jako tomu bylo u francouzského předsednictví tak kromě naplánovaných úkolů musíme čelit novým událostem. Přičemž další překvapení nejsou nikdy vyloučena.

Dlouhodobou agendu Unie a vznik aktuálních problémů nemůže předsednická země ovlivnit. Co ovlivnit může a musí, je výběr předsednických priorit, které zde, jak je zvykem, hodlám dnes představit.

Naší primární snahou bylo, aby tyto priority nereprezentovaly pouze český názor, ale aby reflektovaly jak kontinuitu vývoje v EU, tak postoje a představy jednotlivých členských zemí a politických proudů. Šlo nám o široké a konsensuální, nikoliv o konfrontační či jednostranné zadání. A i když je samozřejmě nemožné, aby byl s těmito prioritami každý stoprocentně spokojen, věřím, že každý z vás si v našem programu může vybrat něco, s čím se ztotožní.

Zároveň nijak nezastírám, že stejně jako pro každou členskou zemi je i pro Česko předsednictví příležitostí, jak upozornit na oblasti, ve kterých díky svému specifickému know-how můžeme Evropě něco přinést. Které to jsou?

Jako země závislá na dovozu plynu a ropy a bývalý stát východního bloku velice dobře rozumíme významu energetické bezpečnosti jako podmínky nejen ekonomického blahobytu, ale i svobodné a nezávislé zahraniční politiky.

Coby nový člen nebo členský stát s totalitní zkušeností si vážíme našeho členství ve Společenství a považujeme za svoji morální povinnost posilovat spolupráci s těmi, kteří zůstali za dveřmi. Podobně jako Francie uplatnila své know-how ohledně Středomoří, chceme my přesvědčit Unii o významu východního partnerství.

Třetím příspěvkem, který tu chci zmínit, je naše zkušenost s krizí bankovního sektoru, jíž jsme prošli koncem 90. let. Můžeme tak do aktuální debaty přispět našimi recepty a odborníky. Díky stabilizaci finančních institucí jsme dnes jednou z velmi mála zemí, které nemusely zatím pumpovat peníze daňových poplatníků do záchran bank postižených finanční krizí.

Naše předsednické priority odrážejí české know-how, respektují kontinuitu vývoje EU a nakonec i dobře odpovídají na aktuální problémy.

Jak nejspíš víte, mottem našeho předsednictví je Evropa bez bariér. Já k tomu dodávám podtitul Evropa bez pravidel. Tato vize nabývá nového významu v současné politicky i hospodářsky neklidné situaci. Věříme, že pouze Evropa, která plně využívá svého hospodářského, lidského a kulturního potenciálu, dokáže ekonomicky a politicky obstát v globální soutěži, což v době krize platí dvojnásob.

Plnému rozvoji potenciálu Evropy brání řada vnitřních bariér, které bychom se měli snažit odstraňovat. Mám na mysli například poslední překážky v plném uplatnění čtyř základních svobod EU pro všechny členské země. Zbytečnou administrativní zátěž pro podnikatele. Či nedostatek propojení energetických sítí, který brání zvyšování energetické bezpečnosti a prohlubování vnitřního trhu s energiemi.

Na druhé straně Evropa bez bariér nemůže být Evropou bez pravidel a hranic. Odstraňování vnitřních bariér musí kráčet ruku v ruce s ochranou proti nelegálním aktivitám, které ohrožují bezpečí a zájmy Evropanů. Zejména v oblasti ochrany duševního vlastnictví či nelegální migrace. Teprve toto jasné vymezení mantinelů nám umožní hrát aktivnější roli při boření vnějších bariér, například v mezinárodním obchodě, a lépe tak využívat potenciálu a komparativních výhod evropských zemí.

K těmto zastřešujícím cílům bude Česká republika během šesti měsíců svého předsednictví směřovat při realizaci tří hlavních programových oblastí, „tří českých E“: 1. ekonomika, 2. energetika a 3. Evropská unie ve světě. S trochou nadsázky se dá říci, že tato 3 E se na počátku roku transformovala ve 2 G – Gaz a Gaza. Jestliže E ve fyzice značí energii, pak G je symbolem pro gravitační zrychlení. A 2G, to je pro necvičený organismus docela slušné přetížení.

Předesílám, že bych tu mohl o jednotlivých prioritách a úkolech mluvit hodiny. Více než všechna slova jsou však důležité dosavadní výsledky českého předsednictví. Dnes máme 14. ledna, to znamená, že jsme v čele EU dva týdny. Za tu dobu jsme stihli nastavit politické řešení komplikovaného problému s ruským plynem a vyjednat dohodu mezi oběma spornými stranami. Vedli jsme také evropskou delegaci do oblasti blízkovýchodního konfliktu, která absolvovala řadu náročných jednání se všemi aktéry a dosáhla prvních úspěchů při otevření humanitárního koridoru do Gazy.

To vše v době, kdy u nás doma panovala kritická situace kolem rekonstrukce vlády a kdy jsme byli vystaveni útokům opozice, která české předsednictví EU neodpovědně torpéduje a bere si zahraniční závazky země jako rukojmí ve vnitropolitickém boji. Myslím, že výsledky, kterých jsme přesto dosáhli, jsou více než pádnou odpovědí na pochybovačné hlasy, že Česká republika z objektivních i subjektivních důvodů vedení EU nezvládne.

Nyní k jednotlivým oblastem podrobněji.

První E: Ekonomika

České předsednictví se zasadí především o řádnou implementaci závěrů deklarace summitu G20 z listopadu 2008 a závěrů Evropské rady z prosince 2008. Klíčovým předpokladem úspěchu je v souladu s těmito závěry zabránit nadměrné regulaci a vyhnout se protekcionismu, neboli dodržovat primární právo EU, dodržovat jednou daná pravidla. EU se nesmí před světem uzavírat a naopak musí usilovat o co největší otevřenost světového obchodu a vytěžit z ní maximum.

Na tomto místě si rád vypomohu slovy mého přítele Josepha Daula z frakce PPE-DE: „Aktuální ekonomická krize není porážka kapitalismu, ale spíše výsledek politických chyb a chybějících pravidel pro kontrolu na finančních trzích.“

Prioritními agendami budou revize směrnice o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí, dojednání směrnice regulující pojišťovnictví, nařízení o činnosti ratingových agentur a směrnice o institucích elektronických peněz. Dále bude předsednictví usilovat o revizi nařízení o platbách v eurech a v neposlední řadě o včasnou a řádnou implementaci cestovních map Rady pro hospodářské a finanční záležitosti přijatých v reakci na krizi vzniklou na finančních trzích. Současně je ale nezbytné důkladně zanalyzovat možnosti, které nám nabízí momentálně platná legislativa, a ty stoprocentně využívat.

Pouze hospodářsky silná a vlivná EU dokáže řešit důležité otázky světové politiky, bezpečnosti, obchodu či životního prostředí. Předsednictví se proto musí věnovat realizaci evropského plánu hospodářské obnovy. Budeme přitom klást důraz na jeho zasazení do rámce Lisabonské strategie: po krátkodobých nástrojích pro posílení hospodářství bude čas na nástroje středně a dlouhodobé strukturální reformy.

Příkladem této důležité strukturální reformy je společná zemědělská politika. Klíčové je stanovení rovných podmínek pro všechny členské země EU při vyplácení přímých plateb, a to jak pokud jde o výši plateb, tak i o systém jejich vyplácení (odstranění historických disparit, zohlednění různorodosti zemědělství jednotlivých členských zemí). Chceme tuto dimenzi zohlednit v debatě o budoucnosti společné zemědělské politiky po roce 2013.

V dlouhodobém horizontu je nejlepší ochranou před drtivými dopady příštích krizí posilování konkurenceschopnosti EU. Jak už jsem zmínil, jedná se o plné prosazování a uplatňování čtyř základních svobod, na nichž je Unie založena. K nim bych přidal ještě „pátou svobodu“, volný pohyb znalostí, čili tak trochu návrat k onomu zmíněnému středověkému univerzalizmu.

Důležitým faktorem pro zlepšování konkurenceschopnosti je zkvalitňování regulace včetně snižování regulatorní zátěže usnadňující podnikání především malým a středním podnikům. V této oblasti výrazně profilujeme.

V oblasti zahraničního obchodu se předsednictví zaměří na oživení diskuse na poli WTO. Zde přikládáme velký význam úspěšnému dokončení rozvojového programu z Dohy (DDA). DDA představuje snahu o dosažení transparentní liberalizace obchodu na mnohostranné úrovni, která přinese dlouhodobé výhody. Pokud by jednání o DDA bylo přerušeno, předsednictví se bude snažit o zahájení reflexe mnohostranných obchodních nástrojů obchodu a podpoří větší intenzitu jednání v rámci dalších agend WTO.

A nesmíme zapomínat ani na investice do vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací, na zlepšování regulatorního prostředí a snižování administrativní zátěže. A zde budu citovat předsedu sociálně demokratické frakce Martina Schulze: „Evropa nemůže úspěšně konkurovat dalším regionům ve světě kvůli nízkým mzdám a sociálním standardům, ale kvůli technologickým inovacím, vyšší kvalitě práce, a kompetenci a vědomosti lidí.“ Pod tuto myšlenku se plně podepisuji.

Druhé E: Energetika

Druhá priorita stejně jako ta první zapadá do kontextu aktuálního vývoje. Jen bych řekl, že ještě naléhavěji a silněji. Světová krize může Evropu krátkodobě oslabit. Ale hrozící nedostatek energie by okamžitě a dlouhodobě zničil nejen evropské hospodářství, ale i naši svobodu a bezpečí. České předsednictví rozhodně bude pokračovat v úsilí o zajištění bezpečné, konkurenceschopné a udržitelné energetiky pro Evropu.

V oblasti energetické bezpečnosti bychom se rádi zaměřili na tři dimenze této problematiky: za prvé na dokončení druhého strategického energetického přehledu, jehož součástí je analýza střednědobé poptávky a nabídky energie v EU a na jejím základě vytipování vhodných projektů infrastruktury. Za druhé, na dokončení směrnice o udržování minimálních zásob ropy a ropných produktů, kde podporujeme navýšení povinných minimálních zásob z 90 na 120 dní a za třetí, na revizi transevropských energetických sítí (TENs-E), kde je součástí balíku legislativy k energetické bezpečnosti, který EK schválila v listopadu 2008, také Zelená kniha o evropských energetických sítích. Neméně významné je posílení infrastruktury na území členských států včetně stávajících přeshraničních propojení a realizace nových propojení energetických sítí. Ve všech souvisejících legislativních aktech doufáme právě v podporu Evropského parlamentu.

Přirozeně nám také půjde o diverzifikaci dodavatelských a přepravních cest. Je zřejmé, že například budování plynovodu Nabucco je otázkou nejvyšší priority, stejně jako podpora výstavby nových ropovodů. Dále musíme usilovat o diverzifikaci energetického mixu, včetně rehabilitace jádra a investic do nových technologií.

Ukázkou schopnosti dosáhnout energetické bezpečnosti v praxi je námi zprostředkovaná dohoda o vytvoření monitorovacího mechanismu při tranzitu ruského plynu. Cílem bylo obnovit základní důvěru mezi Ruskou

federací a Ukrajinou a vnést do této problematiky elementární transparentnost. Podařilo se nám dosáhnout, aby se obě země podepsaly pod jeden text, což by mohlo umožnit dodávky do Evropské unie.

Nyní musí EU přijmout rozhodnutí a opatření, aby se v budoucnu vyhnula opakování krize s dopady na členské země. Je nutné zvýšit transparentnost v plynářském byznysu, je nutné diverzifikovat dodavatelské trasy a dodavatele. Je nutné diverzifikovat energetické mixy zemí EU. Je nutné seriózně uvažovat o rozvoji bezpečné jaderné energetiky. Je nutné urychleně realizovat vybudování infrastruktury uvnitř EU, aby byly členské země efektivně propojeny, což je podmínka pro vybudování efektivního trhu s plynem.

V oblasti vnitřního trhu a infrastruktury je nezbytné usilovat o účinnou koordinaci operátorů přenosových soustav, o dobudování jednotného vnitřního trhu s elektřinou a plynem a zajistit dostavbu chybějících částí přenosové a dopravní infrastruktury.

Pokud jde o legislativní priority v této oblasti, chceme uzavřít 3. balíček pro vnitřní trh energií, tedy dokončit revizi dvou směrnic a dvou nařízení pro elektřinu a plyn, jejichž cílem je dokončení liberalizace trhu s elektřinou a plynem. Stejně tak máme za cíl uvést v život nařízení i zřízení agentury o spolupráci regulátorů.

Další oblastí je zvyšování energetické účinnosti, kterou se chce hlouběji zabývat švédské předsednictví, čímž se předsednické trio Francie, Česká republika, Švédsko popere s otázkou energetiky opravdu komplexně a ze všech stran.

Ač je tato priorita nazvaná energetika, je nerozlučně spjata s politikou ochrany klimatu. V této oblasti, bude snahou předsednictví dosáhnout globálně přijatelné dohody o nastavení redukčních závazků po roce 2012, tj. především dostat na palubu USA, Indii, Čínu a připravit cestu k dosažení širokého mezinárodního konsensu na konci roku 2009 v Kodani. Ten by měl zároveň reflektovat aktuální vývoj světové ekonomiky. V kontextu nastupující ekonomické recese a krize dodávek bude zvláště důležité dát do souladu požadavky životního prostředí, konkurenceschopnosti a bezpečnosti.

Počátek roku nám připomněl, že v rámci priority EU ve světě musíme počítat s nepředpokládanými naléhavými úkoly. Nová eskalace napětí mezi Izraelem a Hamásem si žádá nejen aktivní přístup samotné EU, ale také koordinaci s významnými světovými i regionálními hráči. Opět se tu potvrzuje, že dosažení míru je nemožné bez toho, aby Palestina začala fungovat jako plnohodnotný stát, který je schopen garantovat na svém území právo a pořádek a bezpečí svým sousedům.

Proto kromě aktuálních diplomatických aktivit musí Evropská unie pokračovat ve svém úsilí o budování palestinské infrastruktury, ve výcviku bezpečnostních sborů a v posilování autority palestinské správy. České předsednictví bude chtít při řešení konfliktu využít svých dobrých vztahů jak s Palestinci, tak s Izraelem. Ale je jasné, že bez vzájemné důvěry není dlouhodobý mír na Blízkém východě možný.

Již jsem zde zmínil východní partnerství. Gruzínská krize ukázala, jak je důležité, aby EU měla strategii vůči této oblasti. Prohloubení východní dimenze evropské politiky sousedství formou posílení spolupráce se zeměmi regionu (v první řadě s Ukrajinou), stejně jako se zeměmi zakavkazské a kaspické oblasti má nejen velký význam morální, ale i praktický. Tato spolupráce nám umožní diverzifikovat zahraniční obchod a dodávky energetických surovin.

Co se týká transatlantických vztahů, je zjevné, že bez jejich posilování a rozvíjení EU nemůže efektivně vykonávat svou roli silného globálního hráče, stejně jako ji dnes nemohou samostatně vykonávat Spojené státy. Dlouhodobě uspět můžeme pouze společně. České předsednictví proto bude klást důraz na intenzivní dialog s představiteli nové administrativy USA v klíkových oblastech hospodářství, klimatu a energetiky i spolupráce se třetími zeměmi (Pákistán, Afghánistán, Rusko, Blízký východ).

Pro postavení EU ve světě bude mít zásadní význam také pozice, kterou členské státy zaujmou při vyjednávání o nové dohodě o partnerství s Ruskem. Události posledních let a zejména měsíců vyvolávají řadu otázek a zdůrazňují nezbytnost jednotného přístupu celé EU. Jeho předpokladem je porozumění Rusku a společná analýza, proto podpoříme spolupráci expertů na Rusko napříč Evropskou unií.

Za českého předsednictví budou také pokračovat jednání o rozšíření o země západního Balkánu a o Turecko. Západní Balkán nesmí zapadnout v našich ekonomických problémech a v aktuálních mezinárodních krizích. V případě Chorvatska učiní předsednictví vše pro to, aby se Unie o tuto zemi rozšířila co nejdříve. Pozitivní příklad Chorvatska je nezbytným předpokladem pro udržení evropské perspektivy dalších zemí západního Balkánu. Určitě uděláme maximum pro jejich pokrok v rámci stabilizačního a asociačního procesu.

České předsednictví je dále připraveno pokračovat v rozvoji jižní dimenze evropské politiky sousedství a zlepšování vztahů s partnerskými zeměmi v rámci tohoto projektu. Mezi ně patří mimo jiné posilování vztahů EU-Izrael a obecně blízkovýchodní mírový proces a současné dramatické události v této oblasti by nás neměly odradit. Naopak zdůrazňují nezbytnost usilovného hledání mírového řešení.

Pod prioritou Evropa ve světě se nakonec, ale ne v poslední řadě skrývá oblast vnitřní bezpečnosti. Povaha současných bezpečnostních hrozeb do ní totiž stále více přesahuje. Budování prostoru svobody, bezpečí a práva je společným zájmem EU, který se dotýká života všech našich občanů. V něm bude předsednictví usilovat o další pokrok v schengenské spolupráci, v policejní a celní spolupráci a ve spolupráci členských států v civilních a trestních věcech.

Uvědomujeme si, že závěr našeho předsednictví bude poznamenán volbami do Evropského parlamentu, vypjatější politickou atmosférou a nutností dotáhnout legislativní proces u vybraných legislativních aktů, aby nespadly pod stůl. Rovněž nás čeká začátek diskusí nad novou podobou Evropské komise.

Bude také na českém předsednictví pokračovat v debatě s Irskem ohledně osudu Lisabonské smlouvy. Jsem přesvědčen, že tyto rozhovory je nutné vést citlivě a s respektem k suverenitě irských občanů. Ostatně kdyby se konalo referendum o Lisabonské smlouvě v Česku, podle všeho by rovněž neprošla. Je třeba najít takové řešení, které budou moci Irové většinově akceptovat. Což nám nepochybně pomůže i v naší vnitropolitické debatě.

Na počátku jsem řekl, že česká otázka je zároveň otázkou evropskou. Snad žádný jiný národ nevěnoval debatě o své vlastní identitě tolik prostoru, úsilí a času jako Češi. To, čím nyní prochází Evropská unie, která hledá svou tvář a smysl své existence, dobře známe z naší vlastní historie. V roli předsednické země proto nabízíme Společenství dvousetletou zkušenost s hledáním naší vlastní dějinné role, našeho vlastního místa v rodině evropských národů.

Český vztah k Evropě před více než sedmdesáti lety dobře vystihl kritik a filosof František Václav Krejčí: „Nemíníme srdcem Evropy Čechy ani tak ve smyslu zeměpisném, jako kulturním a duševním. Jsme v nehlubším lůně kontinentu, kam se stékají vlivy všech jeho stran, cítíme se obklopeni všemi evropskými národy, ne-li přímo, tedy alespoň díky imaginativní síle kulturních výtvorů. Říkáme si proto, že jsme na křižovatce duševních proudů a že z toho vyplývá naše poslání zprostředkovat, a to hlavně zprostředkovat mezi západem a východem.“

Myslím, že tato slova jsou inspirativní i na počátku roku 2009, kdy před Českou republikou stojí úkol půl roku moderovat debatu v Evropské unii. Děkuji vám za pozornost.

Předseda. – Vážený pane úřadující předsedo Rady, rádi bychom vám poděkovali za vaši velmi konstruktivní, rozsáhlou zprávu a přejeme vám vše nejlepší při výkonu předsednické funkce!

José Manuel Barroso, předseda Evropské komise. – (FR) Vážený pane předsedo, vážený pane úřadující předsedo Rady, dámy a pánové, prvních několik dnů roku 2009 nenechává žádný prostor pro pochybnosti. V následujících šesti měsících bude Evropská unie podrobena zkoušce. Evropa bude muset prokázat své odhodlání pomáhat svým občanům, pracovníkům a podnikům čelit hospodářské krizi a překonat ji. Evropa bude muset prokázat svou solidaritu v nouzových situacích, jako je náhlé přerušení dodávek plynu, které nás právě postihlo. Evropa bude muset prokázat svou schopnost využít veškerého svého vnějšího vlivu k urovnání mezinárodních konfliktů, které ohrožují světový mír, jako například současný konflikt v Gaze.

V úzké součinnosti s úřadujícím českým předsednictvím Rady – a rád bych přivítal premiéra Topolánka a celý jeho tým, přeji jim hodně úspěchů v čele Rady a ještě jednou bych rád vyjádřil svou plnou důvěru ve schopnost České republiky plnit tuto velice důležitou roli – v úzké součinnosti s Českou republikou a s Evropskou unií se Evropská komise bude snažit prokázat, že Unie je schopna se tohoto úkolu zhostit. Společně můžeme Evropanům v průběhu těchto šesti měsíců dokázat, proč je dnes Evropská unie tak nesmírně důležitá. Můžeme jim ukázat, proč je přímo v jejich zájmu vyjádřit své názory zvolením poslanců Evropského parlamentu, kteří budou působit v příštím Evropském parlamentu. Ukažme našim spoluobčanům, proč Evropa potřebuje posílení demokracie a efektivnosti zakotvené v Lisabonské smlouvě a v čem by pro ně tato smlouva byla přínosem a ukažme jim také proč dnes více než kdy jindy potřebujeme Lisabonskou smlouvu, která by měla podporu všech našich členských států.

Máme pevné základy, ze kterých můžeme vycházet. V roce 2008 Unie prokázala, že je schopna přijímat náročná rozhodnutí, která představují pro naše společnost závazky na mnoho příštích let. Soubor opatření v oblasti energetiky a klimatu jasně ilustrují politickou vůli Evropy, která má vlastní vizi a je odhodlána ji

prosazovat. S tímto souborem opatření jsme schopni podniknout v prosinci kroky směrem k dosažení ambiciózní mezinárodní dohody. V roce 2008 EU také prokázala svou schopnost přizpůsobit se změnám. Pohotově našla prostředky, jak reagovat na finanční krizi a velice rychle dosáhla dohody ve věci plánu obnovy směřujícího k oživení evropské ekonomiky. K této otázce se ještě vrátím.

Unie také vstupuje do roku 2009 jako bezpečný politický subjekt opírající se o váhu své mezinárodní prestiže. Byla v první linii, když bylo třeba pomoci řešit konflikty, jako například spor mezi Ruskem a Gruzii; nepoleví ani ve svém úsilí pokusit se smířit znepřátelené strany v konfliktech, jakým je například vojenská konfrontace v pásmu Gazy; a faktem zůstává, že pouze díky Evropské unii byly otevřeny alespoň humanitární koridory, které mají pomoci lidu Palestiny.

Evropská unie navrhla také opatření, která přijala skupina G20 k řešení ekonomické krize. Znovu potvrdila, že plně podporuje otevření trhů, zejména dokončení liberalizace světového obchodu v rámci procesu z Dohy a také rozvojové cíle tisíciletí, které nesmějí být zpochybněny ani v tvrdých podmínkách krize. Evropa musí i nadále dělat vše, co je v jejích silách, aby se vyrovnala s výzvami současnosti a jsem přesvědčen, že si v tomto směru můžeme věřit.

V průběhu letošního roku Komise i nadále udělá vše pro to, abychom neztratili dynamiku, kterou jsme získali ve Washingtonu v průběhu schůzky skupiny G20. Jsme přesvědčeni, že je důležité odstranit všechny překážky, abychom mohli prosadit reformu celosvětového finančního systému a jedinečnou příležitost v tomto ohledu máme při schůzce skupiny G20 v Londýně. Evropská unie musí v Londýně vystupovat jednotně a musí i nadále prokazovat své vůdčí postavení v souvislosti s reformou celosvětového finančního systému.

Komise bude v letošním roce i nadále navrhovat důležité iniciativy, směřující například k lepší regulaci způsobu fungování finančních trhů, k zahájení nového akčního programu v oblasti práva, svobody a bezpečnosti a k návrhu nových opatření k přizpůsobení změnám klimatu. Naše návrhy připravíme s ohledem na posouzení rozpočtového hospodaření. Kromě toho budeme věnovat zvláštní pozornost vývoji hospodářské a sociální situace a přijmeme také všechna nezbytná opatření. Dámy a pánové, podílíte se ještě na procesu posuzování některých velice důležitých návrhů. Doufáme, že bude možné je do konce funkčního období Parlamentu schválit a to zejména díky závazku, který na sebe vzalo české předsednictví. V konkrétnější rovině mám na mysli návrhy související s hospodářskou a finanční krizí, se souborem sociálních opatření, vnitřním trhem s energií – jehož zásadní význam ukázaly současné události – a také se souborem telekomunikačních opatření a souborem opatření v oblasti silniční dopravy.

předseda Komise. – Své poznámky dnes zaměřím na energii a na ekonomiku. Právě v těchto oblastech budou evropští občané pociťovat v letošním roce největší tlak. A v těchto oblastech může rozhodná účinná akce Evropské unie hrát opravdu rozhodující roli.

Problém, který vyžaduje naléhavě pozornost Evropské unie a její energický přístup, představuje plyn. Bez jakéhokoli zavinění na straně Evropské unie jsme byli zataženi do sporu mezi Ruskem a Ukrajinou ve věci přepravy plynu. Současná situace je, stručně řečeno, nepříjemná i neuvěřitelná zároveň. Nepříjemná, vzhledem k tomu, že spotřebitelé v některých členských státech Evropské unie jsou stále bez plynu po týdnu přerušování dodávek. Neuvěřitelná, protože tato situace přetrvává i den poté, co byla uzavřena důležitá dohoda na vysoké úrovni se zárukami ruských i ukrajinských vedoucích představitelů, že budou tuto dohodu plnit a umožní volnou přepravu plynu.

Nechci vynášet žádné soudy, ale je zde objektivní skutečnost: Rusko a Ukrajina prokazují, že nejsou schopny plnit své závazky vůči některým členským státům Evropské unie. Faktem zůstává, že společnosti Gazprom a Naftogas nejsou schopny plnit své závazky vůči evropským spotřebitelům.

Rád bych Moskvě a Kyjevu adresoval zcela jednoznačné sdělení. Pokud dohoda, jejímž garantem je Evropská unie, nebude neodkladně plněna, Komise doporučí evropským společnostem, aby tuto záležitost postoupily soudům a vyzve členské státy ke společnému postupu při hledání alternativních způsobů dodávek a přepravy energie.

(Potlesk)

Velice brzy se ukáže, jestli se jedná pouze o technickou komplikaci nebo zda neexistuje politická vůle dohodu dodržovat. Rád bych, aby v této věci bylo naprosto jasno. Pokud dohoda nebude dodržována, znamená to, že Rusko a Ukrajinu již nelze nadále považovat za spolehlivé partnery pro Evropskou unii v záležitostech dodávek energie.

(Potlesk)

Komise v každém případě předloží další návrhy ke zlepšení energetické bezpečnosti v Evropě, v návaznosti na náš strategický přezkum energetické politiky z loňského listopadu.

Provádění souboru opatření v oblasti energetiky a klimatu a mobilizace nevyčerpaných prostředků ve výši 5 miliard EUR z rozpočtu Společenství ve prospěch propojení energetických sítí budou také věcí zásadního významu a rád bych tímto poděkoval českému předsednictví za podporu při plnění tohoto závazku, který byl přijat na nejvyšší úrovni při posledním zasedání Evropské rady. Evropa musí nyní učinit příslušná opatření, aby se podobná situace v budoucnu již nemohla opakovat.

Dovolte mi nyní, abych přešel k obecnějšímu tématu, kterým je ekonomika. Veškerý dosavadní vývoj naznačuje, že se hospodářská situace i nadále zhoršuje. Nezaměstnanost roste. Ukazatele průmyslové výroby mají i nadále klesající tendenci. Stav věcí se pravděpodobně ještě zhorší, než dojde k opětovnému zlepšení. Nesmíme zastírat vážnost situace, ale není důvod zaujímat negativistické a fatalistické postoje. Navrhli jsme správné strategie, které nás mají z této krize vyvést. Jsme schopni zmírnit její dopady na jednotlivce, kteří jsou v našich společnostech nejzranitelnější, a můžeme teď učinit opatření, která nám budou velmi užitečná v okamžiku, kdy krizi překonáme a my pevně doufáme, že ji překonáme.

Nejvyšší prioritou pro nás v příštích týdnech musí být spolupráce, která by změnila naše záměry ve skutečnost. Plán obnovy, který navrhla Komise, a který podporuje Evropská rada, je tou správnou reakcí. Představuje pobídku, která je dostatečná k tomu, aby se její vliv projevil v každém členském státě: přibližně 1,5 % HDP Evropské unie představuje významný objem finančních prostředků, pokud bude vynaložen účelně.

Tento plán usiluje o maximální efektivnost tím, že se zaměřuje současně na dva cíle: na dlouhodobé zdraví a dlouhodobou konkurenceschopnost evropské ekonomiky a zároveň také na potřebu krátkodobé pobídky, která by zastavila hospodářský pokles. Respektuje skutečnost, že se nejedná o abstraktní ekonomickou diskusi, ale o krizi, která má dopad na evropské občany, jejich existenční situaci a jejich prosperitu. Sociální důsledky krize je třeba řešit přímo.

A konečně, využívá evropský rozměr k dosažení optimálního účinku prostřednictvím přiměřené koordinace s cílem zajistit, aby akce v jednom členském státě měla pozitivní následný řetězový účinek v jiných státech a vyvolala pozitivní interakci.

Chceme-li tento program uvést do praxe, je nezbytné, aby se na jeho provádění aktivně podílelo předsednictví, aby měl podporu jednotlivých členských států a Rady a aby jej jednoznačně prosazoval tento Parlament. To znamená zejména urychlené odsouhlasení legislativních návrhů, které jsou součástí tohoto souboru opatření, od zrychlení čerpání ze strukturálních fondů až po revidovaný Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci a dosažení dohody o uvolnění částky 5 miliard EUR nečerpaných závazků na strategické projekty, se zvláštním důrazem na energetiku a na propojení energetických sítí. Rusko-ukrajinská krize ukázala jasněji než, kdy předtím, že vyplňování mezer v naší energetické infrastruktuře je strategickým přínosem pro celou Evropu. Znamená to efektivní provádění plánu uvolnění pobídky ve výši přibližně 200 miliard EUR do naší ekonomiky. A znamená to samozřejmě také neustálé sledování aktuální situace, protože, jak jistě chápete, může dojít k jejímu dalšímu vývoji.

Jestliže podnikneme toto krátkodobé opatření, nesmíme ztratit ze zřetele dlouhodobý horizont. Nejlepším způsobem, jakým můžeme postupovat, je navázat na některé z úspěchů, na nichž je založena prosperita Evropy, jako například existence vnitřního trhu. Motto českého předsednictví Evropa bez bariér je skutečně důležitým a inspirujícím posláním, ale v návaznosti na slova premiéra Topolánka bych rád zdůraznil stejně jako on, že Evropa bez bariér potřebuje pravidla – evropská pravidla. Pravidla, která zajistí stejné podmínky ve vztahu mezi členskými státy a mezi hospodářskými subjekty. Pravidla, která zajistí, aby se občané mohli podílet na výhodách evropské integrace. Pravidla, která zajistí dlouhodobou udržitelnost našeho způsobu života.

Budeme v tomto směru úzce spolupracovat s předsednictvím a s tímto parlamentem, protože Evropa, o kterou usilujeme a Evropa, kterou potřebujeme, představuje spojení svobody, solidarity a bezpečnosti ve prospěch všech Evropanů.

(Potlesk)

Joseph Daul, jménem skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pane předsedo, vážený pane úřadující předsedo Rady, vážený pane předsedo Evropské komise, dámy a pánové, české předsednictví, které právě převzalo svůj úřad, čelí závažným problémům a byl mu svěřen obtížný úkol zvládnout tři závažné krize: pokračování hospodářské

a sociální krize, plynovou krizi, která vyvolala spor mezi Ruskem a Ukrajinou a měla závažný dopad na Unii a na země s ní sousedící a vypuknutí dalšího válečného konfliktu na Blízkém východě.

Tváří v tvář těmto výzvám, jediným postojem, který mohou naše země zaujmout, je spojit své síly, projevit solidaritu a podniknout koordinovaná a rozhodná opatření.

S potěšením konstatuji, že české předsednictví, v úzké součinnosti s Evropskou komisí, jednalo v energetické krizi, která vyvolala spor mezi Kyjevem a Moskvou, pohotově a jednotně. Přestože řešení není doposud nastoleno, není pro nás přijatelné, abychom byli rukojmím v tomto sporu; musíme jednat důrazně. Máte plnou pravdu, pane Topolánku a pane Barroso. Tím, že české předsednictví zařadilo energetiku mezi své tři hlavní priority, dalo jasně najevo, že si v plném rozsahu uvědomuje, co bude pro Evropu v nadcházejících letech jednou z hlavních výzev, a sice naše závislost na energii a nutná diverzifikace našich energetických zdrojů.

Skupina Evropské strany lidové (Křesťanští demokraté) a Evropských demokratů, je stejně jako všichni evropští občané tímto sporem a hrozbou, kterou představuje pro evropské země jako celek, krajně znepokojena. Nemůžeme tolerovat, aby byly členské státy EU drženy v tomto sporu jako rukojmí a tato situace opět prokazuje, jak je naléhavá potřeba dosáhnout dohody o evropské energetické politice. Musíme se proto vážně zamyslet nad způsoby, jak omezit naši závislost a musíme přijmout opatření k zavádění kombinace skladby zdrojů energie.

Dámy a pánové, situace, která panuje na Blízkém východě, opět připomíná potřebu převzít naši odpovědnost na mezinárodní úrovni. Ano, Evropa je největším světovým dárce humanitární pomoci – můžeme na to být hrdí a naše pomoc musí pokračovat – ale humanitární pomoc sama o sobě spor mezi Izraelci a Palestinci nevyřeší.

Evropa potřebuje razantní, srozumitelnou politickou vůli opírající se o dostatečné lidské, vojenské a finanční zdroje, která jí zajistí postavení věrohodného aktéra na světové scéně. Proč svět upírá své zraky s očekáváním na Baracka Obamu? Protože Evropa zatím není schopna předložit svou vizi, ideály a znalosti. Evropa zcela oprávněně kritizuje unilaterální politiku současné administrativy Spojených států a pokud se, jak pevně doufám, s personální změnou v Bílém domě situace v tomto ohledu změní, jsme připraveni zaručit náš podíl multilateralismu? Jsme připraveni uvolnit vojenské zdroje, ne pro to, abychom vstupovali do války, ale abychom zaručili mír? Jsme připraveni uvolnit rozpočtové zdroje, které potřebujeme, abychom měli k dispozici prostředky k provádění naší politiky?

Pane Topolánku, oprávněně jste vnější vztahy Unie učinil jednou z vašich priorit. V souvislosti se současnými událostmi lze uvést mnohé příklady situací, které naléhavě vyžadují řešení tohoto problému, ať už je to ve vztazích s Ruskem, Spojenými státy nebo Blízkým východem, nemluvě o oblasti Středozeří, Balkánu, Afriky nebo rozvíjejících se zemí. Evropané očekávají, že Evropa bude uplatňovat svůj vliv na mezinárodní scéně; všechny průzkumy veřejného mínění to ukazují již řadu let. Proč tedy déle otálet?

A konečně, úřadující předsednictví se bude muset vyrovnat s hospodářskou a společenskou krizí prostřednictvím dohledu nad prováděním vnitrostátních plánů obnovy a prostřednictvím vedení Evropské unie na jednání skupiny G20 na nejvyšší úrovni, které se bude konat v dubnu v Londýně. Vyzýváme české předsednictví, aby se ruku v ruce s Evropskou komisí a společně s našimi mezinárodními partnery podílelo na definování a provádění předpisů, které je třeba uložit hospodářským subjektům.

Evropská unie musí chránit svůj model společnosti, sociální tržní ekonomiku a musí podporovat zavádění systému dohledu nad světovými finančními trhy, obdobného systému, který je uplatňován v našich zemích. Evropa musí v řízení finanční i hospodářské krize vystupovat jednotně a energicky.

Počítáme s Vámi, pane Topolánku, a s tím, že vaše předsednictví prokáže energický přístup a provede Evropu úspěšně tímto obtížným obdobím.

(Potlesk)

Martin Schulz, jménem skupiny PSE. – (DE) Vážený pane předsedo, vážený pane premiére Topolánku, vedete poslední předsednictví Rady v současnému funkčním období Evropského parlamentu. Toto parlamentní funkční období bylo zahájeno nizozemským předsednictvím, které vedl pan Balkenende, a nikdo si už nepamatuje, co na půdě této sněmovny řekl a co jsme mu odpověděli. Z tohoto důvodu, to, co zde dnes projednáme a to, čeho společně dosáhneme v následujících pěti nebo šesti měsících, bude zásadním předpokladem pro zajištění vysoké volební účasti v evropských volbách. Pokud lidé uvidí, že my – tedy předsednictví, Parlament a Komise – jednáme společně a úspěšně jsme se zhostili výzev, kterým čelíme v

krizové situaci, jsem si jistý, že to přispěje k vytvoření v zásadě pozitivní a konstruktivní atmosféry v období před evropskými volbami.

To je také důvod proč my, Skupina sociálních demokratů v Evropském parlamentu, máme zájem na tom, aby vaše předsednictví bylo úspěšné. Měl jsem určité pochybnosti v prvních několika dnech předsednictví, když pan Schwarzenberg řekl, že Izrael uplatňuje své právo na sebeobranu a postavil se na jednu stranu konfliktu v době, kdy bylo třeba, aby Evropská unie plnila roli prostředníka. Uvedl to na pravou míru, což je dobrá věc. Pane Topolánku, vy sám jste řekl, „nebudeme ve sporu o plyn vystupovat jako prostředník“. Teď jste to uvedl na pravou míru.

Vyskytly se určité počáteční problémy, ale ty jsme nyní překonali, což je určitě pozitivní. Pokud počáteční nejistoty – a rád bych zdůraznil, že pan Barroso měl v tomto ohledu pravdu – nyní vlastně povedou k tomu, že vaše aktivity přinesou kladné výsledky, budete mít plnou podporu naší skupiny. To se týká i projevu, který jste přednesl dopoledne, a který jsme vyslechli a přijali nanejvýš příznivě a s pocitem důvěry ve vývoj v několika příštích měsících.

Rád bych také navázal na jedno z témat, které jste nastolil. Citoval jste mého přítele pana Daula – velice inteligentního člověka, který se ovšem v tomto případě mylí –, jenž řekl, že finanční krize neznamená porážku kapitalismu. Je pravda, že krize kapitalismus nezdolala – bohužel pořád existuje –, ale znamená porážku kapitalistů, kteří nám celá léta tvrdili, že žádná pravidla nepotřebujeme, protože trh se bude regulovat samostatně, bude regulovat věci sám o sobě. Tito kapitalisté utrpěli porážku a jestliže vy, který jste až doposud pěstoval politiku obdobnou lidem, kteří tvrdili, že žádná pravidla nepotřebujeme, říkáte dnes dopoledne této sněmovně, že potřebujeme Evropu pravidel, nemohu než souhlasit: skutečně potřebujeme více pravidel, abychom zvládli, překonali finanční krizi. Pane Topolánku, srdečně vás vítám do klubu regulačních orgánů v Evropě, zdá se, že i vy jste dostal svou lekci.

(Potlesk)

Pane premiére, toto je rozhodující období v mezinárodní politice. Pokud si Evropská unie přeje převzít globální roli popisovanou předsedou Komise, kromě jiného, v záležitostech energetické bezpečnosti nebo konfliktu v Gaze, nemůže si dovolit drobit své síly; potřebujeme Unii 27 států, jako silný hospodářský a politický blok. Pouze pokud nedovolíme, abychom byli rozděleni, budeme silní. Konec konců, síla ostatních spočívá v tom, že mohou vždy doufat, že Evropané budou hovořit různými hlasy. Karel Schwarzenberg říká, že Izrael jedná v sebeobraně, zatímco Louis Michel uvádí, že porušuje mezinárodní právo. Pokud tohle má být Evropská unie, není třeba s ní jednat.

Pokud Rusko nebo Ukrajina věří, že jedna polovina Evropy je na jejich straně a druhá polovina na straně druhé, pak nejsme silní. Jsme ovšem silní, pokud se můžeme opřít o pevné smluvně zakotvené vztahy; tyto vztahy stanoví Lisabonská smlouva. Pokud bude tato smlouva za vašeho předsednictví vaší vládou ratifikována – což ovšem s sebou nese značné sankce vzhledem k postojům prezidenta vaší země – vyslalo by to přesvědčivý signál, že Evropa je silná.

(Potlesk)

Pražský hrad je sídlem Václava Klause, který k nám přednese v únoru, po příjezdu do Bruselu, svůj projev. Pražský hrad byl také sídlem Karla IV., jak uvedl premiér. Karel IV. vybudoval Zlatou stezku z Prahy do Norimberka, což byl v jeho době úžasný počin, jehož cílem bylo spojit lidi a národy. Před tím, než se stal německým císařem se sídlem v Praze, byl Karel IV. vévodou lucemburským. Toto období na Pražském hradu bylo tedy skutečně evropské. Doufejme, že na Pražském hradu bude brzy vládnout někdo se stejně evropským duchem jako on.

(Potlesk)

Graham Watson, jménem skupiny ALDE. – Vážený pane předsedo, jménem mé skupiny bych rád uvítal úřadujícího předsedu Rady. Přejeme vám úspěch, pane úřadující předsedo.

Jeden velký Čech kdysi řekl: „Už nejsem hazardér, všichni ode mě očekávají, že budu střílet góly; mojí prací je skórovat.“ To, co platilo pro Milana Baroše, platí i pro vás a pro vaše ministry. Váš pracovní program nastiňuje, co je vaší prací, kde máte skórovat vy.

Pokud jde o ekonomiku, řekl jste, že bariéry trhu – vnitřní i vnější – musí být odstraněny a odpovědí Evropy na recesi nemá být pouze keynesiánské utrácení, ale musíme usilovat o spravedlivější hospodářskou soutěž, liberalizaci obchodu a volnější pohyb osob a zboží přes vnitrostátní hranice.

Pro evropské občany nastávají těžké časy. Váš způsob řešení bude zpochybňován, ale nikoli liberály a demokraty. Zkušenost České republiky – a tolika jiných zemí – totiž prokazuje, jakou moc mají trhy vyvést lidi z chudoby.

Co se týče energie, je správné, že sledujete cíle strategického přezkumu energetické politiky, ale tento přezkum a naše cíle v oblasti změn klimatu by neměly být konečným horizontem našich ambicí, spíše odrazovým můstkem ke směřování k záměrům prosazujícím ekologické principy, abychom udávali tempo přechodu Evropy od fosilních paliv k obnovitelným zdrojům a osvobodili se od závislosti na tradičních zdrojích energie.

V současné době je našim pozorovatelům znemožněn přístup k ukrajinským centrům expedice plynu. Rusko tvrdí, že nemůže vyvážet plyn, protože Ukrajina nezajistí jeho přepravu a Ukrajina prohlašuje, že nemá žádný plyn na vývoz, protože Rusové změnili přepravní trasu. Mezitím je touto situací negativně zasažen průmysl ve východní a střední Evropě, někteří lidé ve svých domovech mrznou a projevují se tendence uvést znovu do provozu jaderné reaktory, které naše Unie zavrhl jako nebezpečné.

Tohle není fungující trh s energií. Spíš to připomíná zápletku filmu bratří Marxů: *Noc v chladu* – nebo spíš dvanáct nocí a odpočítávání dalších. Takže přestaňte mluvit o vnitřním trhu s energií a rozvoji obnovitelných zdrojů: využijte pravomoci vašeho předsednictví k mobilizaci potřebných investic.

Pokud jde o postavení EU ve světě, vítáme ambice vašeho předsednictví. Evropa by měla hrát klíčovou roli v řešení konfliktů a podporovat rozvoj a prosazování lidských práv.

Pokud vám však opravdu jde o posílení akceschopnosti EU, proč jste opět připustili prodlevu v ratifikaci Lisabonské smlouvy? Pokud chcete zamezit šíření zbraní, proč budujete protiraketový obranný systém na evropské půdě?

(Potlesk)

A pokud vám jde o nastolení míru na Blízkém východě, proč dovolíte, aby prestiž Evropy znevažovala existence tolika různých mírových misí?

S postupnou eskalací konfliktu v pásmu Gazy, je pro mnohé z nás stále těžší stavět se k dané situaci nezaújatě. Tato sněmovna se nikdy nesjednotí na společném postoji, pokud se budeme snažit na lékárnických vážkách každé straně přisuzovat její díl viny, vinu totiž můžeme hledat na obou stranách, je třeba odsoudit násilí a usilovat o uzavření okamžitého příměří.

Raketové útoky Hamásu jsou neomluvitelné, ovšem stejně neomluvitelné je i používání výbušnin s inertními kovy (DIME), které mrzačí civilisty.

Mottem vašeho předsednictví je „Evropa bez bariér“. Jeho autor měl pravděpodobně na mysli staré české přísloví: „Nestavějte mezi sebe a svět ploty, ale své přátele.“

Pane úřadující předsedo Rady, my vaši evropští spoluobčané, jsme vaši přátelé. Prezident vaší země přirovnal Evropskou unii k Sovětskému svazu. My ovšem neodposloucháváme soukromé diskuse, jako to udělal on členům této sněmovny.

Pokud chce někdo zůstat na okraji, má na to právo. Ale tohle je Unie přátel – přátel, lidí sobě rovných a partnerů.

Cíle vašeho předsednictví jsou smělé. Podporujeme je. Držte se jich a my budeme stát při vás.

(Potlesk)

Brian Crowley, jménem skupiny UEN. – (GA) Vážený pane předsedo, mezi Evropskou unií a Spojenými státy musí být nastoleny lepší politické a hospodářské vztahy. Doufám, že předsednictví České republiky se na řešení tohoto problému v příštích měsících zaměří. Spojené státy budou mít příští týden nového prezidenta; a před námi přede všemi jsou velké výzvy. Pochopitelně musíme co nejdříve přistoupit k regulaci finančních trhů.

jménem skupiny UEN. pane úřadující předsedo Rady, vítáme vás dnes na půdě této sněmovny, vítáme především předsednictví České republiky, které převezme vedení Evropské unie ve velice klíčovém okamžiku. Jménem mé skupiny Unie pro Evropu národů nabízíme také naši podporu vašemu programu s cílem zaručit existenci srozumitelného a důraznějšího hlasu ve prospěch Evropské unie i jejích členských států.

Mnoho mých kolegů se již vyjadřovalo k současné řadě krizí a já bych chtěl nejprve vzdát hold vašemu předsednictví i předsedovi Barrosovi za rozhodná opatření, která jste přijali v okamžiku, kdy vznikl problém s přerušением dodávek plynu státům Evropské unie. Neřešili jste otázku, kdo je viníkem této situace a místo toho jste okamžitě zasáhli na společenské, hospodářské i politické úrovni a přivedli obě strany k jednacímu stolu i přesto, že předchozí iniciativy v tomto směru skončily neúspěchem.

To je také důvodem, proč je nyní důležité v rámci předsednictví rozšířit ideu partnerství s Východem, abychom na Východ a na Balkán brali zřetel, protože to jsou v současné době v Evropské unii zlomové linie nejenom vzhledem k politické nestabilitě, ale také z důvodu naší vzájemné závislosti na energetické a hospodářské činnosti.

A konečně, protože nezbývá moc času, mluvil jste o páté svobodě – svobodě pohybu znalostí. Tyto znalosti nám mohou posloužit jako nástroj, který v dané chvíli potřebujeme, abychom postoupili o další úroveň výše v procesu rozvoje inovací, výzkumu a schopností, s nímž můžeme být konfrontováni. S ohledem na vaši dějinnou zkušenost – v rovině osobní i v rovině společenské – s totalitním režimem, nabytou svobodou a významnými úspěchy v oblasti vzdělání a novátorských objevů, se k vám dnes obracíme s očekáváním, že navrhnete směr, kterým se musí Evropská unie v tomto okamžiku ubírat.

Dovolte mi, abych svůj projev ukončil krátkým citátem z Johna F. Kennedyho, který ve svém inauguračním projevu uvedl: „Dnes stojíme na prahu historického předělu. Ale předělem, o kterém mluvím, není soubor slibů – je to soubor výzev.“ Víím, že máme dostatečný potenciál zhostit se těchto výzev se ctí.

Monica Frassoni, *jménem skupiny Verts/ALE. – (IT)* Vážený pane předsedo, dámy a pánové, v okamžiku, kdy vedeme tuto rozpravu, na lidi v Gaze padají bomby. Domnívám se, že naší nejvyšší prioritou jako poslanců Evropského parlamentu, a nejvyšší prioritou Rady a Komise by měla být snaha směřující k zastavení bombardování lidí v Gaze. Domnívám se, že to je v daném okamžiku naší povinností, bez ohledu na hledání odpovědnosti za tuto situaci a bez ohledu na názorové rozdíly mezi námi v této věci. Musím říci, že naše skupina, skupina Zelených/Evropské svobodné aliance, má na tuto věc jednoznačný názor a tento názor dnes odpoledne vyjádříme.

Pane předsedo, vy jste své poznámky uvedl poukazem na dobu středověku, na éru plnou násilí, vzdálenou v čase, temné období jen zřídka prozářené paprsky světla a bezesporu zahlcené násilím a tmářstvím. Skutečnost je ale taková, že bez ohledu na úsilí vašich koaličních partnerů se nám zdá, že program na příštích šest měsíců nese silnou pečeť vize, která je podle našeho názoru dnes již tak trochu pasé; výrazně konformistický přístup prosazující krajní postoje typu laissez-faire, jehož určujícím faktorem je podnikání a trh, tedy přístup, který, pane předsedo, v dnešní době již tak trochu vyšel z módy.

Myslím si také, že tento přístup je poněkud lhostejný vůči faktu, že potřebujeme politiky, zákony a nástroje týkající se sociálních problémů, které by reagovaly na skutečné potřeby občanů a rovněž poněkud nemístný ve svém náhledu na ekologickou politiku bojující proti klimatickým změnám jako na pouhý náklad nebo překážku, místo toho, aby ji chápal jako významnou příležitost k prosazování inovací a zajišťování udržitelného růstu. Pokud dovolíte, dokonce na mě tyhle projevy působí dojmem tak trochu okázalého chlapáctví, jestliže pan premiér Topolánek říká, že je třeba přehodnotit cíle dohodnuté na zasedání Evropské rady v Barceloně ve věci podpůrných struktur pro děti, pochopitelně se záměrem vrátit ženy zpátky do domácnosti.

Toto je tedy program, který vidí přistěhovalce pouze jako bezpečnostní problém, který se orientuje na NATO spíše než na multilaterální vztahy, který si doposud pohrává s možností balistických střel a neklade reálně důraz na to, co je pro nás v zahraniční politice opravdu důležité, a to soudržnost: soudržnost naší Unie.

Netěší nás také skutečnost, že jste nezmínil tak důležitou oblast jako je boj proti diskriminaci a v souvislosti s tímto tématem bych ráda věděla, jakou důležitost přikládáte přijetí směrnice proti diskriminaci. Abych to shrnula, tento program odhaluje svět s mnohými nebezpečími a s minimem příležitostí.

Hovořil jste o vaší činnosti prostředníka v konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou kvůli plynu, ale z vašeho programu je zcela zřejmé, že v době vašeho předsednictví nebudou přijata nekompromisní opatření vůči zemím jako je Slovensko a Bulharsko, které využívají příležitosti, jež se jim naskytla vzhledem k plynové krizi, k znovuootevření nebezpečných a dnes již zastaralých jaderných elektráren. A kromě toho, pane předsedo, vezměte prosím na vědomí skutečnost, že bezpečná jaderná energetika neexistuje; možná, že bude vyvinuta za 30, 40, 50 nebo 60 let – nevím – ale právě v tomto okamžiku neexistuje. Nestojí tedy za to o ní diskutovat, protože je to velice nákladná fata morgána a bezesporu nás odvádí od našich skutečných priorit.

Energetické bezpečnosti a solidarity lze dosáhnout důraznou akcí, bez zdržování zástupnými problémy, s cílem prosazovat energetickou účinnost a úspory energie, což je oblast, v níž existuje nesmírný prostor pro inovace, zvyšování zaměstnanosti a omezování spotřeby. Toto je cestovní mapa, kterou bychom měli používat jako vodítko ke způsobu jak reagovat, kromě jiného, na konflikt kvůli dodávkám plynu. Máme na vás speciální požadavek, pane předsedo; chtěli bychom vás požádat, abyste přesvědčil své kolegy, aby jako ústřední téma na pořad jednání jarního zasedání Evropské rady zařadili stanovení závazného cíle 20% snížení spotřeby energie do roku 2020, onen opomíjený bod souboru energetických opatření z minulého roku, a abyste přehodnotil své priority tím, že posoudíte méně povrchně rozhodnutí přijatá v prosinci ohledně obnovitelné energie.

Pane předsedo, poslední poznámka k budoucnosti Evropy: Lisabonská smlouva není dokonalá, ale je opravdu zvláštní, že jste ji doposud neratifikovali. Využijte prosím této příležitosti a vysvětlete nám proč a řekněte nám, kdy tak učiníte.

(Potlesk)

Miloslav Ransdorf, za skupinu GUE/NGL. – Pan předseda Topolánek hovořil o naší složité historické zkušenosti. Já si myslím, že české předsednictví je příležitostí pro to, abychom přispěli k překonání dosavadního rozdělení Evropy na západní a východní část. Kdysi Jaroslav Hašek ve svém Švejkovi učinil jednu slovní hříčku, německo-maďarskou slovní hříčku, „kelet oszt, nyugat veszt,“ což vlastně volně přeloženo znamená, že Východ rozdává, Západ bere. A tak ty dějiny probíhaly. Domnívám se, že je příležitost tuto věc skončit. Myslím, že české předsednictví je také příležitostí proto, abychom se osvobodili od vlastních dogmat a předsudků. Za příklad těchto dogmat беру např. nedávný článek Václava Klause, kde radí, jak překonat tuto finanční krizi tím, že dočasně oslabíme standardy sociální, ekologické a zdravotní, protože prý tyto standardy brání racionálnímu lidskému jednání. Domnívám se, že pravý opak je pravdou, že české předsednictví by mělo přispět k tomu, abychom tady měli socially and ecologically driven economy, ekonomiku, která bude poháněná sociálními a ekologickými faktory. A chtěl bych tedy říci, že v jedné věci souhlasím s panem ministerským předsedou Topolánkem, že je třeba vsadit na proud inovací, který by pro nás znamenal východisko z krize, abychom budovali, chcete-li řečeno slovy Richarda Floridy, tvořivou třídu, která pomůže našim ekonomikám se dostat ze slepé uličky.

Chtěl bych říci, že odvalu změnit se potřebujeme všichni a Stefan George, velký německý literát, říká, že „budoucnost patří tomu, kdo je schopen se změnit.“ Doufám, že budeme schopni změnit vlastně své zasetí minulými zkušenostmi, že budeme schopni překonat rozdělení mezi východní a západní Evropou a budovat jeden celek, který nebude trpět komplexem nadřazenosti Spojených států ani kohokoliv jiného. A chtěl bych ještě na závěr svého vystoupení říci, že jestliže ve vystoupení premiéra Topolánka byla celá řada vznešených záměrů, předsevzetí a cílů, že to je dobře, je v pořádku, že se přistupuje k českému předsednictví s ambiciózními projekty, ale mám tu jednu skeptickou poznámku, výrok polského satirika Jerzyho Lece, který říká, že „ani účast na Pouti svaté Vás nezabaví pocení nohou.“

Vladimír Železný, za skupinu IND/DEM. – Vážený pane předsedo, žádná země nezahajovala předsednictví za tak nepříznivé kampaně a s tolika zlověstnými proroctvími jako Česká republika. Zejména francouzský tisk se předháněl v malování černých chmur, které se valí na nebohou Unii, protože ji přestane předsedat někdo tak nekonečně schopný, jako je francouzský prezident, a tuto úlohu převezmou nějakí Češi.

Ti Češi, kteří se smrtelně provinili tím, že ještě neratifikovali Lisabonskou smlouvu, pomocí které několik velkých zemí natrvalo převezme rozhodování v Unii. Ke všemu mají Češi populárního a intelektuálně nepříjemně zdatného prezidenta, který nejen že odporuje Lisabonské smlouvě, ale umí kvalifikovaně poukázat na stále hlubší deficit demokracie v Unii. Ten deficit, kvůli kterému jsme před dvaceti roky svrhli socialismus v naší zemi.

České předsednictví má přitom střízlivé cíle, rozumné priority a bude velmi úspěšné. Přejme mu to a podporujeme ho. A to přes trapné výkřiky českých socialistů, kteří dávno směnili lásku k vlastní zemi za proletářský internacionalismus, a tak dnes z návodu svých socialistických protektorů nenávisťně házejí klacky pod nohy českému předsednictvu. Nešť!

České předsednictví má prokázat, že malé země jsou neschopné, a je tedy na čase předat pomocí Lisabonské smlouvy trvale řízení Unie těm velkým, schopným, zkušeným. Proto je toto předsednictví tak významné. Prokáže totiž, že menší země jsou stejně schopné řídit EU. Jen se možná vyhnou megalomanii, sebestřednosti, hysterickému PR, dětinské hyperaktivitě některých prezidentů a neustálému propagování svých neexistujících úspěchů.

Přeji premiéru Topolánkovi, místopředsedovi Vondrovi a dalším z celého srdce úspěch. Bude to úspěch naší země, ale současně to bude úspěch malé a nové země. A to je v EU důležité poselství. Přinášíme totiž ještě jednu zkušenost. Zatímco největší země EU žily ve predikovatelných demokraciích, které je učily řešit jen standardní situace, my jsme po půl století žili ve velmi nestandardní totalitě. To nás naučilo kreativně řešit právě nestandardní situace. Bude se to hodit.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Vážený pane předsedo Rady Evropské unie, dámy a pánové, jsem hrdá na to, jakou obratnost a akceschopnost prokázalo české předsednictví v otázce dodávek plynu do zemí Evropské unie. A byla bych ráda, kdyby předseda Rady Mirek Topolánek prokázal stejnou rozhodnost, s jakou jednal s Vladimírem Putinem a Julií Timošenkovou o plynu, i v jednání o budoucnosti Evropské unie, respektive o Lisabonské smlouvě.

Předseda Rady Evropské unie by měl mít ambici hrát roli leadera uskupení, ne pouhého údržbáře. Máte tak, pane předsedo, jedinečnou šanci prokázat, že Evropská unie je prostorem, kde jsou si jednotlivé státy bez ohledu na svou velikost rovnocennými partnery. A budete-li mít odvahu, pane Topolánku, můžete se zapsat do historie.

Vážený pane předsedo, máte šanci a pravomoc na to, abyste veřejně prohlásil, že Lisabonská smlouva je po irském referendu mrtvá a že byla slepou uličkou. Máte šanci navrhnout vytvoření nového vizionářského dokumentu, který v sobě bude obsahovat reálný společný jmenovatel zájmů jednotlivých členů EU a se kterým se v referendech občané budou moci ztotožnit. Nemusíte bezmyšlenkovitě prosazovat Lisabonskou smlouvu, která posiluje nedemokratickou moc úředníků a zakrývá neschopnost evropských elit dohodnout se a hlavně nechuť skládat účty občanům.

Pane předsedo Rady EU, reprezentujete zde zemi, která se v minulém století dokázala vymanit z Rakouska-Uherska, která přežila mnichovskou zradu, obstála v hrůzách nacismu. Reprezentujete zde zemi, kde se lidé postavili proti vpádu vojsk Varšavské smlouvy. Reprezentujete zemi, která 40 let žila v područí Sovětského svazu, v rámci Rady vzájemné hospodářské pomoci spěla neodvratně k plánovité chudobě a která se nekrvavou cestou dokázala s totalitním režimem vypořádat.

Nemohu proto věřit tomu, že jako premiér země s touto historickou zkušeností chcete, aby se o sociální politice, energetice, daních, justici a bezpečnosti, rozhodovalo jinde než v jednotlivých členských státech. Nevěřím tomu, že si skutečně přejete výlučné pravomoci Unie nadřazené pravomocem členských zemí. Nevěřím tomu, že chcete, aby Unie zasahovala do ochrany a zlepšování lidského zdraví, průmyslu, kultury, cestovního ruchu, vzdělávání, nebo sportu. Nevěřím tomu, že vítáte fakt, že Lisabonská smlouva ve více než padesáti oblastech ruší právo veta členských států a snižuje hlasovací váhu menších zemí včetně České republiky.

Vážený pane předsedo Rady a vlády České republiky, mějte odvahu říci ostatním 26 hlavám států to, co říkáte doma mezi čtyřma očima. Řekněte, že Lisabonská smlouva není dobrá a odmítněte ji. Udělejte to ve jménu demokracie a svobody. Nebudou Vám tleskat tzv. evropské elity, nebudou vám tleskat úředníci z Komise a ani většina tohoto parlamentu. Získáte si tak ale úctu a respekt občanů, na které se zde tak rádo zapomíná, a posílíte prestiž své země. Předsedáte totiž 450 milionům občanů, ne několika politikům a úředníkům.

V České republice často označujete Lisabonskou smlouvu jako nutné zlo. K čemu je ale zlo nutné? Nenamlouvejte sám sobě, že Lisabonská smlouva je nutné zlo. Je to jen zlo a Vy to můžete změnit. Iniciujte práce na novém dokumentu, inspirujte se Římskými smlouvami a Messinskou deklarací, prosazujte společný zájem Evropské unie. Tím je svoboda, prosperita, konkurenceschopnost a bezpečí, ne eurozdraví, eurodaně, europárky a europivo.

Pane předsedo Mirku Topolánku, nutné zlo je alibi zbabělců. To Vy, alespoň doufám, nejste. Máte v zádech podporu irského referenda, máte podporu 55 % občanů naší země, kteří si Lisabonskou smlouvu nepřejí, a silný hlas prezidenta České republiky Václava Klause. A jistě víte, že největší zbabělost je vědět, co se má dělat a nedělat to.

Mirek Topolánek, úřadující předseda Rady. – Já děkuji za všechny ty otázky nebo komentáře k mému vystoupení. I v České republice je parlament a i tam jsme zvyklí na pluralitu názorů, takže mě některé názory nepřekvapily, přestože jsem s nimi úplně nemohl souhlasit. Nicméně chci zopakovat do úvodu, že já tu svou roli, a to je odpověď na celou řadu otázek, opravdu cítím jako roli předsedy Evropské rady a nemíním v tomto půlroce profilovat své osobní názory nebo názory stranické. Myslím ale, že na jednu věc reagovat musím, protože se mě dotkla osobně, a to jsou některé velmi ostré odsudky českého prezidenta Václava

Klausa, jednoho z prezidentů, kterého znají evropští občané, což si myslím, že je dobře a já jsem na to hrdý. Václav Klaus je ikonou devadesátých let české transformace a díky němu jsme mimochodem dnes úspěšní a díky němu jsme překonali těch prvních deset let ve zdraví. Já jsem hrdý na to, že jsme se dožili ve zdraví sametové revoluce, že jsme v roce 1991 vyhnali ruské vojáky ze země, že jsme v roce 1999 vstoupili do Severoatlantické aliance, že jsme v roce 2004 vstoupili do Evropské unie, že jsme v loňském roce přerušili závory na hranicích Evropské unie a dnes můžeme cestovat z Lisabonu až do Vilnius bez dokladů nebo bez nějakých bariér. Jsem hrdý na to, že jsem u toho mohl být a dnes tady stojím a připadá mi neuvěřitelné, že Česká republika v této chvíli předsedá celku, který má téměř půl miliardy lidí a který obsahuje fakticky 27 států. Takže pokud Evropská unie ztratí schopnost – kromě těch pravidel a unifikace – veřejné svobodné diskuse a bude chtít unifikovat i tuto diskusi, tak to nebude moje Evropská unie. Jestliže ztratíme schopnost, možnost svobodného vyjadřování svých názorů, tak je to cesta do pekel a já se proti útokům na Václava Klause ostře ohrazuji. Má totiž jedinečnou schopnost do té unifikované a řekl bych překorektní diskuse vnášet své pohledy a tím nastavovat parametry nové diskuse. Svobodná diskuse je to, co Evropskou unii do budoucna musí cítit, ne abychom ji omezovali.

K Lisabonské smlouvě – což si zaslouží pár slov – já bych řekl, ta smlouva je v podstatě průměrná. Je o něco horší než smlouva z Nice a o něco lepší než ta smlouva příští. V tomto smyslu k ní takto přistupuji i já osobně. Já jsem tuto smlouvu vyjednával za Českou republiku, my jsme ve vládě tuto smlouvu schválili, já jsem tuto smlouvu podepsal a budu pro ni v parlamentu hlasovat. Ale znovu představa, že bychom dopředu nadekretovali jednotlivým členským zemím, že musí ratifikovat dokument, že nemají národní právo projít svou vlastní procedurou a rozhodnout se sami, jestli tento dokument přijmou či nikoli, mně připadá absurdní. Máme potřebu změny institucí, máme potřebu zlepšení fungování evropských mechanismů, máme potřebu zjednodušení pravidel, jestli toto všechno obsahuje Lisabonská smlouva, o tom nejsem úplně přesvědčen. Všichni jsme měli trochu jiný názor na to, jak to má vypadat, pro mě to je, paní poslankyně Bobošíková, kompromis, je to kompromis možná velmi složitý a já jeho ratifikaci budu podporovat.

Přece jenom si zaslouží pár slov situace na Blízkém východě a pozice Evropské unie v tomto konfliktu. Evropská unie byla dlouho označována jako země, která je very big payer but not player. To znamená, velmi se podílela na investicích, ať už humanitárních nebo rozvojových v této oblasti, ale nesehrávala tu roli, která jí patřila v rámci kvartetu, a neměla tu odpovědnost, která z této participace v kvartetu vyplývala. Já se domnívám, že ta stávající situace i při nástupu nové americké administrativy dává možnost Evropské unii, aby do tohoto regionu investovala nejenom peníze, ale i návrhy řešení a větší aktivitu. Já teď nechci být soudcem jedné či druhé strany, protože pravdou je, že Izraelci mají právo na bezpečný život nikoli pod raketami, a já jsem ve Zderotu a Aškelonu a dalších oblastech Izraele byl. Stejně tak mají lidé Palestiny si vytvořit v tuto chvíli vlastní stát, fungující administrativu a žít bezpečný a kvalitní život. Ten konflikt 60 let nikdo nevyřešil. Já nemám žádnou iluzi, že bychom ho vyřešili teď, naším cílem je krátkodobě dosáhnout příměří a zastavení bojů. Já bych chtěl ocenit nejenom roli evropských vyjednávačů, mise vedené Karlem Schwarzenbergem, která tam směřovala, ale samozřejmě i roli arabských států v regionu, které působí pozitivně. Ať už je to Egypt nebo třeba Turecko a další země. Domnívám se, že po splnění těch podmínek, například zamezení pašování zbraní ze Sinaje do Gazy, bychom mohli dosáhnout společně v rámci globální bezpečnostní architektury, nikoli jenom jako Evropská unie, jako pouze součást této globální architektury, toho, že by boje mohly být zastaveny a v této chvíli jsem spíše skeptický k tomu, že by to bylo rychle.

Otázky energetiky, energetické bezpečnosti, klimatických změn, role Evropské unie v tomto procesu: přece každému musí být jasné, že pokud se k tomu leadershipu Evropské unie v oblasti klimatických změn, ať si o nich osobně myslím cokoli, nepřipojí ekonomiky a velcí hráči typu Spojené státy americké, Ruská federace, Brazílie, Indie, Čína, tak je tento krok Evropské unie opuštěný, osamocený a v globálním měřítku bezcenný. Naše role je přesvědčit ostatní světové velmoci a největší producenty emisí, aby nás následovali a tam vidím naši roli během prvního půlroku, protože pokládám klimaticko-energetický balíček v této chvíli za uzavřenou záležitost a čeká nás implementace po schválení samozřejmě v Evropském parlamentu, jak doufám. Celá ta záležitost energetického mixu je někdy příliš zideologizovaná, zpolitizovaná a podle mě Evropská unie k tomu musí mít velmi praktický a pragmatický přístup a vidět krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé cíle a krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé prostředky k naplnění těch cílů. Já si nedovedu představit, že země, které mají devadesátiprocentní závislost na výrobě z uhlí, jako je třeba Polsko, jsou schopny v horizontu patnácti, dvacet let tuto závislost radikálním, nějakým velmi ostrým způsobem změnit. My musíme samozřejmě investovat i do nových technologií uhelných, do clean coal technologies a do zvyšování účinnosti zařízení, protože není možné jednostranně a velmi rychle tuto závislost změnit. Je třeba se o tom bavit, investovat do inovací a samozřejmě postupně ten energetický mix upravovat k tomu, o čem se tady hovoří, a to je směřování k větší ochraně životního prostředí, menší závislosti na fosilních palivech, samozřejmě k bezpečným a relativně levným dodávkám energií tak, aby Evropa zůstala konkurenceschopná a byla schopná

konkurovat i v globálním měřítku. Celá krize rusko-ukrajinská není jenom krizí důvěry, ale promítají se do ní obchodní, ekonomické, politické, geopolitické a strategické zájmy. Je to mnohohrstevný problém, kdy já v žádném případě nechci být soudcem, kdo je v této chvíli krátkodobým viníkem, protože pro nás, pro Evropskou unii a pro evropské země jsou v dané chvíli viníky obě dvě země. Jedna země nedodává, druhá země neumožňuje tranzitem dodávky a v tomto smyslu musíme v regionu působit a musíme hledat cesty, jak krátkodobě tento problém ukončit, jak střednědobě a dlouhodobě diverzifikovat jak zdroje tak tranzitní cesty, jakým způsobem zabezpečit propojenost soustav jak elektrizačních tak plynárenských v Evropské unii, abychom mohli dosáhnout toho, co se teď nedaří, a to je solidarita a naplňování havarijních krizových plánů, protože já nechci být zlým prorokem, ale ta krize ještě nekončí a situace Slovenska, Bulharska, zemí Balkánu je velmi tristní a kritická.

Z toho, co jsem si ještě poznamenal ze slov představitelů jednotlivých frakcí, já si vůbec nemyslím, že naše agenda je příliš liberální nebo příliš konzervativní, naše agenda je vyplývající z dlouhodobých cílů a z dlouhodobé agendy Evropské unie a ten český vnos do ní, ta česká stopa se ukázala už v prvních dnech nového roku jako správná, protože náš důraz na energetickou bezpečnost, aniž jsme tušili nás možná pět minut po dvanácté přivádí k velmi důsledné, důkladné diskusi, jakým způsobem zabezpečit nezávislost a svobodu Evropské unie, která je dána nezávislostí nebo menší závislostí na importech energií a zdrojů mimo Evropskou unii.

Padla tady otázka na antidiskriminační směrnici, barcelonské cíle, malý důraz na sociální otázky, já si to nemyslím, my jsme se samozřejmě snažili redukovat ty základní cíle do nějakých spíše symbolů, protože v žádném případě nepodceňujeme ani otázku antidiskriminací, ani otázku ochrany žen. Já vás ubezpečuji, že zrovna my máme zkušenost velmi rozsáhlou s určitým vynuceným pobytem dětí v různých zařízeních a pro nás je klíčové, aby ženy a rodiny měly možnost volby, aby měly možnost si zvolit, jestli jejich zaměstnání v dané chvíli bude péče o děti a k tomu chceme vytvořit nejrůznější nástroje, aby to bylo možné, aby to tu rodinu ekonomicky nedostávalo na hranici sociální potřeby, a na druhé straně, aby bylo dostatečné množství různých nástrojů od dětských zařízení a věřte mi, že země jako Česká republika s tím má nepřehledné zkušenosti z dob totality, kdy ten princip byl trochu vynucený.

Myslím si, že to do úvodu může být všechno, jestli něco Čechům nechybí, tak to je sebevědomí, takže na závěr chci říct, že my vůbec netrpíme pocitem méněcennosti, protože Česká republika je nejmenší z velkých zemí anebo největší z těch malých, jsme dvanáctou největší zemí Evropské unie. Jenom bych připomněl, že když švédské předsednictví v roce 2001 šlo do toho předsednictví, tak novinové články byly stejné, jako byly v prosinci a v listopadu v evropských médiích, kdy se pochybovalo o tom, jestli euroskeptičtí Švédové, kteří nemají euro a nechťejí ho, jsou schopni začít pracovat na přijetí jednotné měny, jestli jsou schopni zavést diskusi o ratifikaci Smlouvy z Nice a jestli vůbec budou schopni jako nová země Evropskou unii vést. Ty články, kdybychom dnes vyměnili Smlouvu z Nice za Lisabonskou smlouvu a kdybychom vyměnili Švédsko za Českou republiku, tak vypadají úplně stejně. My z toho nemáme žádné mindráky.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ KRATSA-TSAGAROPOULOU

místopředsedkyně

Jan Zahradil (PPE-DE). - (CS) Pane předsedo, já budu pokračovat v tom českém okénku, které tady bylo zahájeno, je z toho vidět to, co sám dobře tušíte a víte a co jste zdůraznil ve svém projevu, tedy že volby do Evropského parlamentu se opravdu blíží a že dnes velmi pravděpodobně uslyšíte řadu příspěvků jak z české strany, tak od jiných kolegů, které budou spíše ovlivněny houstnoucí předvolební atmosférou, než snahou zhodnotit program předsednictví, který jste zde představil.

Já myslím, že první dny českého předsednictví vyzkoušely českou vládu tak důkladně, že důkladněji to opravdu ani nešlo a že v této zkoušce jednoznačně obstála, a jsem velice rád, že to tady celá řada kolegů zdůraznila. Ukázalo se také, že ta tři E, ty tři priority, tedy ekonomika, energetika a externí vztahy byly jako české priority zvoleny naprosto správně, protože to, co se odehrálo v počátku tohoto roku, tedy konflikt v Gaze a krize s dodávkami plynu do Evropy spadají minimálně pod dvě z těchto tří E. Jasně se také ukázalo to, co jsme si zatím nepřiznávali tak docela nahlas, že otázka energetické bezpečnosti je naprosto klíčové téma pro budoucnost Evropské unie a je to důležitější, než cokoli jiného včetně, troufám si říci, Lisabonské smlouvy, protože ta nám ani nerozsvítí, ani nezatopí. Téma energetické bezpečnosti je téma nikoliv pro jedno předsednictví, ale je to téma na dlouhá léta a pro Českou republiku je velkou výzvou a velkou ctí, že právě toto téma může posunout dopředu. Zároveň to ukazuje, jak jsou všechna ta tři E propojena, protože energetická bezpečnost má dopady na ekonomiku, jak známo, restrikce dopadnou vždycky napřed do ekonomické sféry a také na vnější vztahy, protože bez solidně vytvořeného východního partnerství, politiky

sousedství a dalšího rozšiřování Evropské unie například o Turecko nezajistíme Evropě energetickou bezpečnost a diverzitu zdrojů.

Já věřím, že Česká republika se ujme tohoto úkolu, že tuto debatu posune dál a že tím vloží svoji nepominutelnou stopu do českého předsednictví a do vedení Evropské unie a přeji nám všem v tom mnoho úspěchů.

Libor Rouček (PSE). - (CS) Vážený pane ministerský předsedo Topolánku, vážený pane předsedo Barroso, dámy a pánové, neznám nikoho v tomto Parlamentu, žádnou poslankyni ani poslance, kdo by si nepřál úspěch českého předsednictví. Evropané na východě, na západě, na severu, na jihu, v Evropě té tzv. staré i v té Evropě tzv. nové si přejí úspěch Evropské unie a úspěch českého předsednictví. A přejí si to samozřejmě také poslanci tohoto Parlamentu bez ohledu na to, zda pocházíme ze sociálně demokratického, lidoveckého, liberálního či zeleného tábora. Ve veřejném mínění v Evropě i v tomto Parlamentu však panují bohužel, říkám bohužel, určité obavy a určité pochyby, zda Česká republika své předsednictví úspěšně zvládne. A těch důvodů pro to je několik.

Tím prvním důvodem je nestabilita uvnitř vládní koalice v České republice. Moji kolegové například nechápou proč nyní, na samém počátku předsednictví, dochází k výměně ministrů a k rekonstrukci vlády. Jak mohou noví ministři, například dopravy či pro místní rozvoj, ministři, kteří nemají žádné evropské zkušenosti, úspěšně zvládat evropskou agendu a předsedat Evropské radě. Moji kolegové také nechápou, proč například čeští vládní křesťanští demokraté, kteří bojují o přežití, pořádají svůj volební kongres právě v době českého předsednictví.

Řadu otázek, jak jsme zde již slyšeli, vyvolává též vztah mezi vládou a českým prezidentem. Já bych chtěl slyšet jasnou odpověď na to, zda se české předsednictví, zda se česká vláda ztotožňuje s názory prezidenta Václava Klause, který odmítá Lisabonskou smlouvu, popírá globální oteplování a tvrdí, že současná finanční a ekonomická krize byla vyvolána přílišnou regulací a existencí sociálních a environmentálních politik.

Vážným důvodem k pochybám je rovněž nesplnění domácího úkolu, slibu, který jste dal kancléřce Merkelové i prezidentu Sarkozymu, že česká vláda jako předsednická země ratifikuje Lisabonskou smlouvu do konce loňského roku. Já bych chtěl od Vás, pane ministerský předsedo, slyšet jasné slovo, kdy bude tato smlouva v českém parlamentu ratifikována a proč ratifikace této smlouvy je spojována s ratifikací dvoustranných dohod se Spojenými státy o radaru a také se zákonem o vztahu mezi oběma komorami českého parlamentu.

Lisabonskou smlouvu, jak jsme zde slyšeli, je potřeba. Je jí potřeba i z důvodu naplnění českých priorit. Ty priority, si myslím, jsou správné, ale k tomu, aby jsme v nich mohli pokračovat do budoucna, například v otázce energetické bezpečnosti, větší role Evropy ve vnějších vztazích, k tomu potřebujeme posílenou spolupráci a k tomu potřebujeme Lisabonskou smlouvu.

Na závěr přeji českému předsednictví vše nejlepší, hodně úspěchů. Je to v zájmu České republiky i Evropské unie.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). - (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, Evropská unie si prošla šesti měsíci plnými dramatu, dynamických změn i prohlášení pod vedením předsedy Sarkozyho a teď jste vedení Unie převzal vy, pane předsedo, s určitým smyslem pro humor, na který si možná budou někteří z nás muset nějaký čas zvykat. Doufám, že vaše předsednictví Rady bude konstruktivní a produktivní, vzhledem k tomu, že EU čelí nesmírně náročným výzvám. Vy sám jste zmínil válku mezi Izraelem a Hamásem a hospodářskou krizi, a samozřejmě jsou zde také interní problémy jako je Lisabonská smlouva.

Dovolte mi vyjádřit se k jednomu aspektu vašeho projevu: energetické bezpečnosti. Zdůraznil jste její zásadní význam a já s vámi souhlasím, že energie je základní surovinou moderní společnosti. Náš životní styl, naše ekonomika, náš budoucí vývoj – to vše na ní závisí. Nemůžeme si dovolit být závislí na dodávkách energie. Chceme-li být nezávislí, musíme mít dobrou skladbu různých energetických zdrojů.

Doufám proto, že vašim otevřeným, přímým způsobem budete schopni přesvědčit vaše evropské partnery, aby se zapojili do nové diskuse o jaderné energetice, a zejména, aby přesvědčili německou vládu, aby skoncovala se svou protijadernou politikou. To je požadavek bezpečnosti pro náš kontinent.

Je ještě mnoho věcí, které je potřeba udělat, a vy máte nyní příležitost vést Evropu směrem kupředu. Ráda bych vám poděkovala a vyjádřila důvěru v budoucí úspěšnou spolupráci.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, existuje jenom jedno kritérium, kterým by mělo být poměřováno české předsednictví jmenované vaší vládou a dramatické události minulých týdnů, a to je energetická politika Evropské unie.

V současné době spěje ke konci další kolo energetických sporů mezi Ruskem a Evropou, ale doposud nemáme žádné systémové záruky nebo politický rámec, jak v budoucnu obdobným problémům zamezit. Po energetických krizích z let 2004, 2006 a 2008 je nejvyšší čas, aby Evropská unie uspíšila diverzifikaci, a to nejenom dodávek energie, ale samotných zdrojů energie, které tak naléhavě potřebujeme. Z tohoto důvodu očekávám, že české předsednictví vyvine nové iniciativy směřující k zajištění finanční podpory pro plynovod Nabucco a bude uplatňovat důraznější energetickou politiku ve Střední Asii. Očekávám tedy, že Evropská komise škrtne severní plynovod ze seznamu svých priorit, protože pokud bychom tato opatření nepřijali, vystavujeme se riziku, že příští zimu zjistíme, že čelíme stejným problémům jako nyní.

Claude Turmes (Verts/ALE). – (FR) Vážená paní předsedající, důvěryhodnost Evropy je v souvislosti s problémem energetických dodávek v sázce. Děkuji vám, pane Barroso, za vaše zcela jednoznačná slova dnes dopoledne.

To co předvádějí společnosti Gazprom a Naftogaz a čeho jsme svědky už dva, tři, čtyři nebo pět dní, je něco neuvěřitelného! Od této chvíle musíme dát jasně najevo: „Pánové, co je moc, je příliš!“ Chceme-li to udělat, musíme jednat společně. Vřelý dík za skvělou koordinaci! Může mi tady někdo vysvětlit, co mají znamenat návštěvy slovenského a bulharského premiéra v Moskvě? To již samo o sobě dává Gazpromu signál, že nejsme jednotní. Vysvětlíte mi tyto dvě návštěvy.

Abych přešel k dalšímu tématu, jsem přesvědčen, že Komise musí v této věci hrát významnou roli: musíme vypracovat nouzové plány týkající se dodávek plynu. První věc, kterou je třeba udělat, je zajistit přepracování směrnice o zabezpečení dodávek plynu, jinak Evropská komise nebude mít dostatečný politický mandát k tomu, aby mohla podniknout příslušná opatření. Je třeba docílit celoevropské koordinace. A za druhé, potřebujeme nouzový plán „Plynárenské infrastruktury ve střední a východní Evropě“ za použití finančních zdrojů, které máme k dispozici.

Za třetí, je třeba, abychom vedle iniciativ směřujících k hospodářské obnově Evropy vypracovali také plán významných energetických investic. Hlavní prioritou jsou stavby ve východní Evropě. Je skandální, že tak malý podíl strukturálních fondů je investován do něčeho užitečného! Místo výstavby stadionů pro evropské šampionáty bych dal přednost tomu, kdyby byly finanční prostředky investovány ve prospěch našich občanů – do budov, sítí vytápění a obnovitelných energií.

A na závěr bych poznamenal, že jsem závislejší, pokud jde o jadernou energii než ve vztahu k plynu. Dovážíme 99 % našeho jaderného paliva! Přestaňme dávat jadernou energetiku do souvislosti s nezávislostí! Paní Kochová-Mehrinová, vaše poznámky na toto téma vyznívají směšně.

Jiří Maštálka (GUE/NGL). - (CS) Pane premiére, kolegyně a kolegové, zcela jistě se v tomto sále nenajde nikdo, kdo by českému předsednictví záviděl podmínky, ve kterých přejímá vedení Evropského společenství. Pane premiére, jedním z hlavních hesel vašeho předsednictví, které jste vyhlásili, je Evropa bez bariér. Tuto větu si se zkušeností politickou a životní lze vykládat různě. Já osobně jsem přesvědčen, že ji nelze pojmát pouze jako další uvolnění pro finanční a tržní mechanismy, ale naopak chápu ji jako výzvu pro zdokonalení toho, čím se Evropa může právem pyšnit, a tedy sociálního evropského modelu. Nemám na mysli teď pouze šanci na odstranění nesmyslných omezení, na možnost zaměstnávání. Chápu tuto příležitost jako šanci dát mobilní pracovní síle důvěryhodné garance rovného zacházení. To se ostatně může projevit například i tím, že v průběhu českého předsednictví se posune pozitivním směrem zatím neuzavřená otázka poskytování přeshraniční zdravotní péče.

Má-li být Evropa bez bariér, možná bude dobré začít tím nevytvářet nové bariéry. Evropa není jenom Evropské společenství, jsou to i naši sousedé, kteří nejen geograficky, ale i historicky do Evropy patří. V této souvislosti bych rád znal váš názor a strategii, jakou bude uplatňovat předsednictví vůči našim sousedům na hranicích Evropské unie. Mám tu na mysli především Srbsko s neuralgickým bodem Kosovo, mám tu na mysli především Moldávii, která udělala mnoho vstřícných kroků na cestě k přiblížení se Evropskému společenství. Nevytvářet bariéry podle mého názoru znamená i principiální, avšak evropskou politiku vůči Rusku a Číně. I s těmito státy je třeba hledat vyvážený vztah s respektem především k evropským zájmům.

Evropa bez bariér znamená také zabývat se vážně tím, že na jejím území se nachází řada menšin. To se týká i menšiny, o které se nerado mluví v tomto parlamentu, a to o neobčanech, kteří se nacházejí v některých státech Evropské unie. Klíč k řešení těchto otázek závisí kromě jiného i na prosazování nové politiky, a to

je zrušení politiky dvojích standardů. Řekl jste, že základem je svoboda a rozhodování. Dejte i svým občanům ve své republice možnost o Lisabonské smlouvě a o umístění amerického radaru rozhodnout v referendu. Bude to potvrzení upřímnosti Vašich slov.

Philippe de Villiers (IND/DEM). – (FR) Paní předsedající, jménem mé skupiny Nezávislost/Demokracie bych rád s úctou přivítal české předsednictví a dal mu najevo, že si jej velice vážím, protože český lid byl podroben těžkým zkouškám a má lepší předpoklady než mnozí z nás k tomu, aby chápal pravou hodnotu a význam slova svoboda. Rád bych je uvítal také vyjádřením našich nadějí. Pane Topolánku, pane Klausí, představujete pro nás dvojí naději: naději, že politici budou naslouchat hlasu lidí, tedy zajistí, aby výsledek referenda o Lisabonské smlouvě byl respektován v celé Evropě a že vrátí lidem jejich svobodu, aby je zbavili jha bruselské byrokracie, která nás dusí. Stále větší počet z nás, národů Evropy, se dostává ve vztahu k Bruselu do postavení disidentů.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážená paní předsedající, vzhledem k tomu, že mám na svůj projev jenom jednu minutu, mohu jenom požádat české předsednictví, aby nám pomohlo zajistit, aby evropské orgány respektovaly demokracii. V demokracii rozhodují lidé. Je zřejmě čirá náhoda, že v zemích, kde lidé dostali možnost říci otevřeně svůj názor – ve Francii, v Nizozemí a v Irsku – Lisabonská smlouva, známá také jako evropská ústava, skončila v odpadkovém koši. Doufám, že nové předsednictví bude skutečně stát více na straně občanů a svobody a ne, jak jsme si už zvykli u většiny předsednictví, na straně povýšených evropských mandarínů.

Je zde také otázka Turecka. Převážná většina Evropanů je proti vstupu neevropské země do naší Unie. Ale i v této úřední složce prosazují eurokraté svou vlastní vůli a potřebujeme proto pomoc českého předsednictví. Vzhledem k tomu, že to není tak dávno, co se Česká republika zbavila diktatury, vaše předsednictví by mohlo v příštích šesti měsících prokázat, že se stane majákem demokracie a svobody, pokud se odvážíte postavit se proti přáním těchto evropských elit.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Vážená paní předsedající, vítám premiéra Topolánka v Evropském parlamentu a z minulých rozprav vím, že Evropa bude v následujících šesti měsících ve velmi dobrých rukou. Je to pro Českou republiku historický okamžik, který prokáže vaši obvyklou politickou kompetentnost.

Program českého předsednictví stanovil některé důležité priority: tři „E“, tedy energetika, zlepšení stavu ekonomiky a role Evropy ve světě. V počátečních dnech vašeho předsednictví jste byl opravdu konfrontován se závažnými výzvami. Byl jste v Moskvě a v Kyjevě a pracujete usilovně na tom, abyste dojednal dohodu o obnově toku zemního plynu do evropských zemí. Prokázal jste doposud značnou diplomatickou dovednost při jednáních s Ruskem a Ukrajinou, je ovšem nesmírně důležité, aby ruská vláda pochopila, že držet národy jako rukojmí nemůže být způsobem, jak v moderním světě realizovat obchodní vztahy. Zatím jste Unii ukazoval cestu a já vám blahopřeji a podporuji i vaše diplomatické úsilí směřující k řešení současné krize na Blízkém východě s cílem dosáhnout věrohodného příměří, které by umožnilo obnovit mírové rozhovory.

Hospodářská krize je i nadále vaší vysokou prioritou. Podporujete účelná opatření, která mají zajistit zvládnutí hospodářské recese. Vyjádřil jste jednoznačný názor na to, jak je důležité, aby Evropa a členské státy neuvalovaly nová autoritářská regulační opatření na úrovni Společenství, ani na úrovni členských států. Mluvil jste o potřebě zmobilizovat v současné době země, které sdílejí náš liberální ekonomický náhled, proti protekcionismu. Musíme zajistit, aby jakékoli regulační změny byly vyvážené a účelné.

A konečně, za týden začne v Bílém domě úřadovat nový prezident Spojených států. Víím, že se na vás můžeme spolehnout, pane premiére, že navázete pozitivní vztahy spolupráce se zvoleným prezidentem Obamou. Víím, že sdílíte můj názor, že transatlantické spojení je životně důležité pro naši bezpečnost a pro naši prosperitu. Přeji vám hodně úspěchů. Dovolte mi ocitovat Winstona Churchilla a jeho poslední významný projev v dolní sněmovně: „Nikdy necouvejte; nikdy neumdlévejte; nikdy nezoufejte.“ Mnoho štěstí.

Kristian Vigenin (PSE). – Vážená paní předsedající, musíme přiznat, že české předsednictví hned na začátku čelilo velmi složité situaci. Zhoršující se hospodářská krize, brutální vojenská operace Izraele a doposud největší krize v oblasti dodávek plynu evropským státům.

Nároky na vaši činnost se budou ještě stupňovat s rostoucím politickým napětím souvisejícím s evropskou volební kampaní. Konec vašeho předsednictví bude provázet zvolení 532 nových poslanců Evropského parlamentu. Tento počet zdůrazňuje proto, že se nejedná o údaj, se kterým by počítala Lisabonská smlouva. Myslím si, že ratifikace smlouvy a její vstup v platnost by měly mít u vás vyšší prioritu jak vnitrostátně, tak na úrovni Společenství.

Mohlo by se zdát, že máte smůlu, že na vás připadlo vedení EU právě v takové situaci, ale každá krize je zároveň příležitostí. Využijte těchto příležitostí. Usilujte o to, aby EU byla Blízkým východem aktivnější, viditelnější a věrohodnější. Pokuste se koncipovat odpovědnější politiku EU v otázkách energetiky a dodávek energie. Udělejte více proto, abyste obnovili zdraví evropské ekonomiky a zároveň zachovali zaměstnanost. Pane Topolánku, byl bych rád, kdyby další předsednictví nového členského státu bylo úspěšné. Toto je vaše speciální odpovědnost. Můžete prokázat, že nováček dokáže nejenom následovat ostatní, ale také převzít vedení.

Hlavním předpokladem úspěchu je spojit úsilí všech 27 členských států a sjednotit je prostřednictvím provádění určitých politik a akcí. To nebude možné, pokud nedocílíte jednoty ve vaší vlastní zemi. Protichůdné signály vycházející od různých českých institucí poškozují vaše vyhlídky na úspěch, udělejte proto prosím všechno proto, abyste uvalili embargo na všechny interní politické hry. V situaci před volbami to není snadné, ale Slovinsko je příkladem, který můžete následovat. Druhým předpokladem je sjednotit za vámi hlavní politické strany v tomto parlamentu. Na šest měsíců musíte zapomenout na vaši vlastní politickou příslušnost a vést široký dialog. V tomto ohledu se můžete poučit od francouzského předsednictví.

A konečně bych rád upozornil na nárůst extremismu, antisemitismu a xenofobie v Evropě. Tento trend se projevuje i v České republice. Žádám vás, abyste daný problém také považoval za vysokou prioritu, zejména s ohledem na nadcházející evropské volby. Přeji vám mnoho úspěchů.

Adina-Ioana Vălean (ALDE). - Vážená paní předsedající, ráda bych poděkovala úřadujícímu předsedovi Rady za to, že dnes přišel do této sněmovny, aby nastínil program českého předsednictví. Já bych chtěla ovšem poukázat na některé problémy, které, jak doufám vaše předsednictví může řešit.

Za první, motto, které jste si zvolili, zní „Evropa bez bariér“. Souhlasím s premisou tohoto motta. Mělo by platit zejména pro evropské občany, kteří mají právo volného pohybu a pobytu na území EU. Jsem zpravedlivý k uplatňování směrnice o volném pohybu. Bohužel mi připadá, že vaše motto je ohroženo vašimi vnitrostátními orgány. Komise v nedávné době zveřejnila velice znepokojivou zprávu o provádění této směrnice. Vzhledem k nevyhovujícímu stavu provádění této směrnice do vnitrostátního práva ze strany členských států, bych doufala, že této otázce budete přikládat větší význam, než vyplývá z vašeho programu v oblasti svobody a bezpečnosti.

Za druhé, kromě některých nepříjemných problémů, s nimiž budete konfrontováni v průběhu vašeho předsednictví – jako jsou aspekty pokračující celosvětové finanční krize a energetické bezpečnosti – se budete muset vypořádat také s náročnou legislativní zátěží. Proto věřím, že použijete všechny nezbytné prostředky, abyste do konce funkčního období Parlamentu uzavřeli četné nedokončené zprávy. Evropské občany například očekávají snížení ceny roamingu hlasových telefonických služeb, SMS a datových služeb. Doufám, že splníte svůj závazek, že dosáhnete dohody v prvním čtení, pokud jde mou zprávu Roaming II. Děkuji vám a přeji vám v průběhu vašeho předsednictví hodně štěstí.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Vážená paní předsedající, dámy a pánové, rád bych české předsednictví srdečně přivítal a doufám, že se mu podaří Evropu přeorientovat od planého vtipkování na účet Bruselu k akci bojující proti nedůstojnému obchodování s nelegálními přistěhovalci, které se odehrává v oblasti Středomoří.

Ministr Maroni, při nedávné schůzce ministrů vnitra Kypru, Řecka, Itálie a Malty konečně Evropu probudil alarmující výzvou. Je čas, aby si Evropa uvědomila závažnost situace ve Středomoří: dochází zde k obchodování s nelegálními přistěhovalci a s drogami z Afriky a Asie. České předsednictví si musí uvědomit naléhavou potřebu konkrétních opatření, která by dala pravomoc ministrům pro vnitřní záležitosti uzavřít dohody o zpětném přebírání osob s těmi třetími zeměmi, ze kterých tito nelegální přistěhovalci pocházejí.

Musíme posílit opatření přijatá Evropskou agenturou pro ochranu vnějších hranic (Frontex), která by měla ovšem být koordinována s vhodnými nástroji a zdroji a Evropa si musí uvědomit, že taková opatření budou účinná pouze v případě, že budou doprovázena politikami zpětného přebírání nelegálních přistěhovalců a finančními prostředky pro země, jako je ta moje, které musí přijímat nelegální přistěhovalce. Pane úřadující předsedo, navštivte Lampedusu a přesvědčte se, jak vážný tento problém je. Stáváme se centrem boje proti obchodování s drogami ve Středomoří – ostuda, kterou musíme vymýtit. Navštivte Lampedusu jako politik a pak se vraťte jako turista, na nejkrásnější ostrov ve Středomoří!

(Potlesk)

Milan Horáček (Verts/ALE). - (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane Barroso, vážený pane Topolánku, rád bych uvítal české předsednictví! Jako pražský občan zvolený do Evropského parlamentu a německý člen skupiny Zelených/Evropské svobodné aliance, jsem zvláště potěšen tím, že Česká republika převezme na příštích šest měsíců předsednictví Rady. Před více než 40 lety, po okupaci Československa jsem odešel do politického exilu v Německu a jsem stále ještě v úžasu nad tím, že se teď můžeme svobodně zasazovat o rozvoj demokracie a dodržování lidských práv v České republice a ve střední Evropě.

Současný politický, hospodářský a ekologický vývoj by představoval velkou výzvu pro kterékoli předsednictví Rady – ale věřím, že toto předsednictví se s ním vyrovná úspěšně. Rád bych popřál nám všem, nejenom České republice, zdar tohoto předsednictví.

(Potlesk)

Adamos Adamou (GUE/NGL). - (EL) Vážený pane předsedo Komise, vážený pane úřadující předsedo Rady, k prioritám vašeho předsednictví patří tyto kroky: aby Evropská unie mohla přijmout opatření v mezinárodním měřítku, musí navázat svou bezpečnost na strategickou spolupráci s NATO a rozvíjet svůj vlastní obranný potenciál doplňující NATO.

Občané se zajímají o to, kdo ohrožuje Evropskou unii do takové míry, že musí vázat svou bezpečnost na NATO? Na druhé straně zcela viditelnou hrozbou pro Evropskou unii je strategie, kterou uplatňuje Izrael, strategie války, kterou Evropská unie nekompromisně neodsoudila a kvůli níž také neuvalila sankce, jak by tomu bylo v jiných případech.

Dále prohlašujete, že chcete ekonomiku bez bariér a že by se mělo zamezit přílišné regulaci a posílení protekcionismu. Mají toto být poučení, která jsme si jako Evropská unie vzali z hospodářské krize? Nulová ochrana slabých a tržní spekulace? Není pak tedy vůbec divu, že občané ztrácejí trpělivost s politikami Evropské unie. Výsledky průzkumů Eurobarometru, které neustále ignorujeme, to alespoň dokládají.

Aktuálním požadavkem dneška, který podtrhují i masové demonstrace, je potřeba mírové politiky, nikoli neutrality, která je spoluvinou. Reakce a protesty lidí jsou očividným důkazem potřeby spravedlnosti a politické kontroly trhu a cen zboží, jež umožní každému státu plnit sociální roli, kterou mu jeho občané přiřknou bez dogmatických omezení Paktu stability.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Vážená paní předsedající, ráda bych uvítala úřadujícího předsedu Rady a popřála mu v jeho předsednictví hodně úspěchů a totéž bych chtěla popřát jeho lidu.

Jako irská poslankyně bych ráda poděkovala české vládě a lidu. Když naši voliči hlasovali v referendu proti přijetí Lisabonské smlouvy, jediné česká politická reprezentace se vyslovila v tom smyslu, že výsledek irského hlasování respektuje. V atmosféře, kdy nejsou respektovány francouzské, holandské a irské hlasy – a lidé, kterým nebylo dovoleno hlasovat –, jsme tento respekt velice uvítali.

Respekt je cenný a nezbytný postoj. V Evropě čelíme mnohým krizím. Vy jste navrhl ambiciózní program, jak tyto věci řešit. Takový program vyžaduje respekt ve vztahu mezi členskými státy. Vyžaduje také respekt pro národy těchto členských států, pokud má existovat nějaká naděje na úspěch.

Udělal na mě velký dojem respekt, který jste prokázal vůči vašim lidem, tím, že jste uznal, že oni, obdobně jako Irové, by pravděpodobně Lisabonskou smlouvu také odmítli. Takový respekt je dobrou předzvěstí do budoucna pro vaše předsednictví i pro Evropu.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). - (DE) Vážená paní předsedající, dámy a pánové, vážený pane Topolánku, je možné, že byste tak přátelské, vlídné přijetí v Evropském parlamentu nečekal – ale české předsednictví Rady je událostí, která má historický význam. Ve své politické kariéře jsem se setkal se dvěma událostmi historického významu, první bylo sjednocení Německa a druhé sjednocení Evropy po dvou krvavých evropských občanských válkách v minulém století. Skutečnost, že Česká republika dnes v Evropském parlamentu reprezentuje předsednictví, je důsledkem neuvěřitelných dějinných změn, jichž jsme byli svědky a za které můžeme být vděční. Ujišťuji vás o podpoře skupiny Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) a Evropských demokratů, a to bez výhrad a bez jakýchkoli skeptických postojů.

Je velice případné, že jste svůj projev uvedl poukazem na Karla IV., který byl nejenom jedním z prvních architektů transevropské dopravní sítě, ale také zakladatelem jedné z nejstarších a nejprestižnějších univerzit v Evropě a tedy stoupencem evropského universalismu, který měl na nás na Evropany pravděpodobně přinejmenším stejně významný vliv jako smlouvy, které jsme uzavřeli. Občasné euroskeptické exkursy – které dobře známe z vaší vlastní země – nic nemění na tom, že můžete počítat s naší podporou. My ve skupině

PPE-DE jsme nanejvýš neochvějní Evropané – o tom není třeba pochybovat – ale právě proto dokážeme rozpoznat chybné kroky, které Evropa činí a snažíme se je napravit. Lisabonská smlouva je skvělým nástrojem k nápravě veškerých chybných kroků, které Evropa učiní. Z tohoto důvodu bych zde rád vyjádřil očekávání, že vy, jako předseda Rady přispějete k tomu, aby Lisabonská smlouva vstoupila v platnost a aby ji vaše země co nejdříve ratifikovala.

Enrique Barón Crespo (PSE). – (ES) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, vážený pane předsedo Komise, dámy a pánové, nabízím českému předsednictví totéž přátelské uvítání jako v roce 1991, kdy jsem jako předseda Evropského parlamentu ve svém projevu vyzval Senát tehdejšího Československa, aby se k nám Československo připojilo. Podle mého názoru tuto velkou generaci českých a slovenských občanů zosobňuje někdo, kdo se těší v Evropě i v celé světě nesmírně úctě. Mám na mysli samozřejmě prezidenta Václava Havla.

Mám k úřadujícímu předsedovi Rady dvě připomínky a otázky. Přijal jste rozhodnutí – a jsem rád, že se zmiňujete o Evropě pravidel – o podřízení ratifikace Lisabonské smlouvy ratifikaci dohody o obranném štítu proti balistickým střelám. Mnozí z nás jsou přesvědčeni, že to není ta pravá cesta vpřed, ale vy jste rozhodl o podřízení smluvních ujednání vaší vlastní země čemusi, co musí být posuzováno společně. Existuje ovšem jedna skutečnost, kterou nelze opomíjet, a to fakt, že spor o plyn je sporem politickým. Domnívám se, že bude pro vás v této situaci velice těžké prosazovat politiku vůči Východu. Nerozumím také tomu z jakého důvodu vy, Češi, lidé, kteří si tak zakládají na své suverenitě a nezávislosti, jste ochotni podřízovat to, o čem musí rozhodnout výhradně Češi, rozhodování Irů.

Za druhé, pane úřadující předsedo Rady, ve vašem programu mi chyběla zmínka o euru. Včera jsme v této sněmovně oslavovali 10. výročí zavedení eura a přistoupení vaší sesterské Slovenské republiky k euru. Co uděláte v době českého předsednictví pro to, abyste hájil euro?

Lena Ek (ALDE). - (SV) Vážená paní předsedající, vážený pane Topolánku, vážený pane Barroso, s hodnocením, že se ocitáme uprostřed dvou krizí: klimatické krize a finanční krize, bezvýhradně souhlasím. K těmto krizím bychom mohli ještě přidat energetickou krizi. Je proto důležité neztrácet ze zřetele jednotlivé prvky této celkové krize. Moje otázka premiérovi Topolánkovi tedy zní takto: zajistí Česká republika, aby nouzové programy pro řešení hospodářské krize zohledňovaly také řešení ekologické krize?

Konec konců, máme zde příležitost pomoci našim občanům k lepšímu prostředí i k novým pracovním příležitostem a pomoci našim malým podnikům. Dějiny ukázaly, že po každé finanční krizi následuje také technologický posun. Společně s investicemi do nových technologií šetrných k životnímu prostředí, jako je například dálkové vytápění, biopaliva, kombinovaná výroba tepla a elektřiny (kogenerace), energeticky úsporné domy, solární panely, inteligentní elektrické rozvodné sítě, a tak dále, můžeme využít k našemu užitku také úpravy, které jsou nezbytným prostředkem k vypořádání se s hrozbou klimatických změn a přispět tak k hospodářské konjunktuře, kterou Evropa a svět potřebují. Souběžné investice do tzv. inteligentních technologií šetrných ke klimatu (*climate-smart technologies*) a do zaměstnanosti také podpoří stabilizaci bezpečnostní politické situace ve vztahu k Rusku.

Ti, kdo jsou proti souboru energetických opatření a komplexní společné evropské energetické politice nyní snad pochopí, proč investujeme tolik úsilí do toho, abychom zajistili, že Evropa bude v těchto otázkách vystupovat jednotně. V každém případě, ti evropští občané, kteří ve svých domovech mrznou, jistě rozumí tomu, co je třeba udělat. Nemůžeme nadále připustit, aby se opakovala situace jako na Blízkém východě, kdy se tři nebo čtyři evropské delegace předháněly v řešení krize.

Vítám proto zde české předsednictví a těším se na osvědčenou spolupráci s příští zemí, která převezme předsednictví, Švédskem, a přeji vám mnoho štěstí.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Vážení kolegové poslanci, vážený pane Barroso, vážený pane Topolánku, rád bych ocenil odhodlání české vlády pokračovat v šetření politických, morálních a právních aspektů zločinů komunistického režimu, které bylo zahájeno za slovinského předsednictví. Důsledky zločinů komunistického režimu jsou odpudivým šrámem na tváři Evropy. Ovšem evropští politici podléhající vlivu *realpolitik* i nadále předstírají, že si ničeho takového nevšimli. Tato situace je důkazem, že Evropa stále postrádá sebeúctu tváří v tvář autoritářské ideologii Ruska. Bohužel musím konstatovat, že dokud budou činy spáchané nacistickým režimem kvalifikovány jako zločiny proti lidskosti, ale zločiny komunistického režimu Sovětského svazu omlouvány, budeme muset čelit skutečnosti, že Evropa a její historická pravda jsou rozštěpeny mezi východní a západní polovinu kontinentu. Dodávky plynu z Ukrajiny jsou přerušeny a ruské tanky vpadly do Gruzie. Skutečnost je taková, že společné evropské hodnoty zatím nejsou ničím jiným než snem. Vyzývám české předsednictví, aby uvedlo do praxe odhodlání vyjádřené v Pražské deklaraci.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). - Vážená paní předsedající, toto je první předsednictví země bývalého sovětského bloku a my vám držíme palce, pane premiére, aby to bylo prvotřídní předsednictví.

Vy jste zahájil vaše předsednictví v horkém politickém klimatu a mrazivém závanu energetické krize. Rád bych vám blahopřál, pane premiére Topolánku, k vaší rychlé akci a k odhodlání najít řešení plynové krize a také ke zprostředkujícím politickým jednáním, která jste uskutečnil v rámci řešení vztahů mezi Ruskem a Ukrajinou.

Nezbytným předpokladem dvou ze tří hlavních priorit českého předsednictví – energetiky a východního partnerství – je plyn. Toto je průsečík obou priorit vašeho předsednictví. Musíte okamžitě najít nouzové a na solidaritě založené řešení. Musíte se zasazovat o odblokování dodávek plynu 18 členským státům, jejichž občané a průmyslová odvětví jsou krizí postiženi. Následně musíte najít trvalé, udržitelné a systémové řešení v dlouhodobém horizontu. Potřebujeme, abyste předložil návrh komplexní a důrazné strategie.

Vítám také skutečnost, že považujete východní partnerství za prioritu vašeho předsednictví. Díky tomu bychom získali potřebný rámec pro lepší spolupráci s našimi východními partnery, kteří jsou v bezprostřední blízkosti našich hranic. Evropský parlament doplní tento rámec vlastní iniciativou tím, že vytvoří smíšené parlamentní shromáždění pod názvem EURONEST. Toto partnerství by přispělo k zamezení vzniku podobné krize v budoucnosti.

Pevně věřím, že české předsednictví, které převzalo svůj úřad v době přinášející tak náročné výzvy a nutnost krizového řízení, dokáže splnit naše očekávání a do šesti měsíců budeme mít v Evropě méně bariér, silnější a bezpečnější Evropu a také sladší Evropu, jak uvádí váš slogan:

(CS) Evropě to osladíme! Přeji vám hodně úspěchů.

Jo Leinen (PSE). – (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, „Evropa bez bariér“ je dobré motto, protože jde k samotnému jádru myšlenky společné Evropy – spojovat lidi. Doufám ovšem také, že bude možné odstranit bariéry v hlavách některých lidí, kteří doposud mají politické, ne-li přímo ideologické výhrady vůči Evropské unii a proto se uzavírají před myšlenkou jejího dalšího rozvoje, který předpokládá Lisabonská smlouva. I ve vaší zemi je stále ještě třeba v tomto směru mnohé udělat.

Reformní smlouva je nezbytně nutná. Jak chcete provádět energetickou politiku bez právního základu, který pro ni stanoví Lisabonská smlouva? To je nemožné. Na mnohé jiné politické oblasti lze nahlížet stejným způsobem. Je zcela nepřijatelné vázat ratifikaci Lisabonské smlouvy na jiné vnitropolitické problémy, protože to je společná smlouva a nemá nic společného s vnitropolitickými spory – opozicí proti vládě nebo naopak její podporou.

Evropa je společenstvím hodnot. Lidská práva a právní řád – oblasti, ve kterých má vaše země také své nedostatky – mají ústřední význam. Rád bych využil této příležitosti a zmínil případ dr. Yekty Uzunoglu, který strávil 14 let života bojem za spravedlnost a odškodnění. Apeluji na vás, abyste zajistili, aby tento nešťastný případ, kvůli kterému již Václav Havel držel hladovku, byl za vašeho předsednictví vyřešen.

Na konci francouzského předsednictví Rady prezident Sarkozy řekl, že ho předchozích šest měsíců změnilo. Doufám, že tato zkušenost změnila také vás a některé další občany v České republice.

Andrew Duff (ALDE). - Vážená paní předsedající, rád bych položil panu úřadujícímu předsedovi Rady čtyři otázky.

Pane úřadující předsedo, jestliže je Lisabonská smlouva, jak jste řekl, horší než Smlouva z Nice, proč jste ji podepsal?

Za druhé, mohl byste prosím potvrdit, že Česká republika nebude v pokušení následovat příkladu Irska a usilovat o odmítnutí souboru smluvních ujednání Lisabonské smlouvy jako celku?

Za třetí, nevidíte nějaký rozpor v tom, že přicházíte sem a vychvalujete legitimitu tohoto parlamentu, ale odmítáte podporovat smlouvu, která tak výrazně posiluje jeho pravomoci?

A za čtvrté, může mít české předsednictví skutečnou autoritu dokud a pokud Česká republika neratifikuje Lisabonskou smlouvu?

Bogdan Pęk (UEN). - (PL) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, je určitým paradoxem, že krize projevující se v řadě oblastí, která postihla svět, včetně Evropy, může být také naším

významným spojencem, protože ti, kdo si zvykli každého poučovat, jak má řídit své podnikání, nesou hlavní díl odpovědnosti za tuto krizi. Byli to oni, kdo stáli u kormidla a do této krize nás dostali.

Dnes jsem zaznamenali ve vašem prohlášení svěží vítr změny a proto přejeme českému předsednictví vše nejlepší. Rád bych vám připomněl jednu historickou skutečnost, která by měla být pro vás užitečná. V roce 1618 se na Hradčany dostavila nepříjemná habsburská mise, které se chovala s neslýchanou arogancí. Češi je oprávněně vyhodili z okna v rámci aktu, který je známý jako „defenestrace“. Těším se, že si teď tuhle defenestraci u vás zopakujete. Doufám, že všechny nepoctivé poradce vyhodíte oknem slušnosti a rozumu a že se vám podaří posunout evropské záležitosti směrem kupředu. To od vás očekávají evropští občané a pokud budete naslouchat šarlatánům, úspěch se nedostaví.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Vážená paní předsedající, dámy a pánové, v současné době prožíváme důležité historické události, které nejsou na našem kontinentu ničím výjimečným a šest měsíců českého předsednictví se k nim určité také zařadí.

Existuje mnoho nedorozumění závažných problémů, jejichž řešení bude toto předsednictví muset najít: pro Lisabonskou smlouvu, jejíž konečné přijetí je třeba prosadit, již byl další postup vytyčen, potřebujeme ale další podnět, který by zajistil, že se tento proces nebude dále protahovat do příštího roku. I nadále se budou projevovat dopady současné vážné světové hospodářské krize a ty budou bezesporu v průběhu letošního roku významné. Je třeba doufat, že předsednictví bude pokračovat v cestě nastoupené francouzským předsednictvím tak, aby příští schůzka skupiny G8 za italského předsednictví přinesla výsledky odpovídající evropským potřebám.

Evropa čelí vážnému problému v oblasti dodávek energie: je to fakt zásadního významu a problém, který je zřejmě složitě vyřešit. K jeho řešení jsme však snad již velmi blízko; v každém případě je třeba v tomto ohledu zaručit naši budoucnost, vzhledem k závislosti mnohých států, včetně toho mého, na těchto dodávkách.

Situaci v Gaze nelze již dále tolerovat. Neměli bychom vyjednávat s teroristy, ale útoky na izraelský lid musí jednou provždy ustát a neměli bychom dále tolerovat smrt nevinných civilistů v první linii nesmyslné a bohužel neustálé války.

Imigraci je třeba řešit na úrovni Společenství a je proto třeba věnovat značnou pozornost situaci v určitých státech, včetně Itálie a Malty, které mají v tomto ohledu závažné problémy. Je třeba se urychleně vypořádat s problémem Kypru, aby byly jednou provždy vyřešeny veškeré aspekty vztahů mezi Řeckem a Tureckem a mezi Evropou a Tureckem, které navíc doposud stále čeká na přistoupení k EU.

A konečně, pane Topolánku, doufám, že mohu počítat s vaší přítomností v této sněmovně; přeji vám vše nejlepší pro vaši práci, a oceňuji také to, že jste zde setrval i po vaší první odpovědi. U předchozích předsednictví jsme na to nebyli právě zvyklí. Děkujeme vám; je to dobré znamení.

Bernard Poignant (PSE). – (FR) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, od vašich českých historiků jsem zjistil důvod, proč jste doposud neratifikovali Lisabonskou smlouvu: zmiňují se totiž o magické osmičce, která je například v letopočtu 2008. Říkají, že tato číslice se prolíná vašimi dějinami: v roce 1918 vzniklo samostatné Československo a v roce 1348 pražská univerzita. Citují čtyřicet podivných příkladů a zejména tři bolestné příklady z nedávné minulosti: rok 1938, kdy vás Francie a Velká Británie hodily přes palubu; rok 1948, kdy vás na vedlejší kolej odsunul puč; a rok 1968, kdy k vám vtrhly sovětské tanky. Jsem tedy schopen pochopit, že jste rok 2008 zavrhli, protože jste se domnívali, že ratifikovat smlouvu v tomto roce by bylo podezřelé, tím spíš, že někteří lidé tuto smlouvu srovnávají s omezením vaší státní suverenity za Brežněva. Přes všechny jeho chyby a jeho minulost, soudruh Barroso, který je zde, není Brežněv!

(Smích)

Jsem součástí projektu, jehož charakteristickým rysem je sdílená a dobrovolná suverenity. Lisabonská smlouva je jenom jedním okamžikem v těchto dějinách; je jenom jednou etapou v těchto dějinách. Apeluji na vás: rok 2008 skončil, ratifikujte smlouvu v roce 2009!

(Potlesk)

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) České předsednictví přebírá vedení Evropské unie v době, kdy diskutujeme o tom, jak transformovat ekonomiku a zda budoucí model Evropské unie bude více sociálně orientovaný nebo více liberální. Někdy je to dokonce prezentováno jako spor mezi starou a novou Evropou, ale myslím si, že Češi budou schopni najít konsenzus, protože mezi těmito dvěma koncepcemi skutečně není velký rozdíl. Jejich sblížení je důsledkem globalizace a multikulturního hospodářského prostředí,

kteří se neustále rozvíjí. Koncept 'tržní ekonomiky' chápou různí lidé hodně odlišně a odlišná pojetí jsou podmíněna faktorem chování. Občané v zemích postsovětského bloku chápou dokonale, že existence tržních institucí a zákonů sama o sobě neznamená nutně, že trh bude úspěšně prosperovat. Tyto instituce musí odpovídat mentalitě a očekávání lidí. Přestože se někdy pokoušíme rozdíly mezi ekonomickými modely zdůrazňovat, abychom získali politické body, z dlouhodobého politického hlediska oddalování reformy hospodářské politiky, vzhledem k měnícímu se vícejazyčnému a multikulturnímu ekonomickému prostředí, přispěje k uchopení moci radikálními populistickými skupinami a způsobí dlouhodobou politickou nestabilitu a hospodářskou zaostalost.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, dámy a pánové, rád bych blahopřál českému předsednictví Rady k převzetí úřadu. Jedná se o první předsednictví Rady vykonávané zemí bývalé Varšavské smlouvy a proto má symbolický význam, jak správně uvedl pan Nassauer.

Záležitosti týkající se jednání o plynové krizi a činnosti předsedy Schwarzenberga na Blízkém východě a mnoho jiných příkladů ukazují, že české předsednictví je dobře připraveno na práci, která je očekává. Považuji tedy za obzvláště důležité, jaký význam byl přikládán tomu, co se nazývá strategická koncepce energetické bezpečnosti. Z tohoto příkladu zejména jasně vyplývá, že existuje mnoho oblastí, ve kterých samotné národní státy již nejsou schopny zaručit zájmy svých občanů a tuto funkci je schopen plnit pouze společný evropský přístup.

Chtěl bych ovšem podotknout, pane úřadující předsedo Rady, že tuto pravomoc v záležitostech energetiky a energetické bezpečnosti nám světuje pouze Lisabonská smlouva. Naše současné činnosti mají koordinační povahu a jsou nezávazné. V případě mnohých výzev, s nimiž se budeme muset vyrovnat, to nedokážeme bez působnosti k přijetí opatření, již nám nabízí Lisabonská smlouva – působnosti umožňující větší demokratizaci, zejména posílení práv Evropského parlamentu a práv vnitrostátních parlamentů. Předpokládám tedy, že při tlumočení vašeho projevu do němčiny došlo k chybě, jestliže tlumočnické vaše slova přeložil v tom smyslu, že Smlouva z Nice má být lepší než Lisabonská smlouva. Německou verzi projevu máte ještě pořád možnost opravit. Měli bychom proto hledat příležitost, jak vysvětlit, že jediným prostředkem, jak zlepšit způsob, jímž dokážeme překonat výzvy, kterým společně čelíme ve všech nejdůležitějších oblastech, je Lisabonská smlouva. Velice vám děkuji.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Vážený pane úřadující předsedo Rady, mluvil jste o Evropě pravidel. Pravidla jste skloňoval opravdu ve všech pádech. Jedním z pravidel demokracie je plnění závazků. Vy sám jste se zavázal, že Lisabonskou smlouvu ratifikujete do konce roku 2008. Neudělal jste to a to byla chyba. Chci se vás tedy zeptat: „Kdy Česká republika ratifikuje Lisabonskou smlouvu?“

Mluvil jste také o sebevědomí. Já osobně bych to nazvala spíše arogancí. Česká vláda i prezident České republiky mají plné právo říkat a dělat, co se jim líbí, ale nesmí zapomínat, že jsou součástí Evropské unie a nyní hovoří jménem téměř 500 milionů občanů a 27 členských států.

To je také důvod, proč nemůžete ignorovat skutečnost, že 25 členských států již Lisabonskou smlouvu ratifikovalo a že Irsko již plánuje druhé referendum k této otázce. Z průzkumů veřejného mínění našetřeno vyplývá, že převažují hlasy ve prospěch Lisabonské smlouvy. Irové si uvědomili, že v současné nesmírně komplikované mezinárodní situaci, je skutečnost, že jsou součástí Evropské unie a eurozóny, ochraňuje před prohloubením těchto problémů.

Pokud jde o Českou republiku, zbývá, aby uvedla, kdy hodlá ratifikovat Lisabonskou smlouvu. Jak uvedl předseda mé skupiny, Martin Schulz, v okamžiku, kdy Evropa čelí nebývalým problémům, je nezbytné, aby hovořila jedním hlasem. A to bude možné pouze díky Lisabonské smlouvě.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážená paní předsedající, vážený pane Topolánku, dámy a pánové, mluvili jste o východním partnerství. Partnerství je poměrně nedávný vynález Evropské unie, který v Evropě, v takové, již si přáli otcové zakladatelé, autoři manifestu z Ventotene nebo v Evropě v počátečním období po druhé světové válce neexistoval. Tato Evropa nabídla svým sousedům, včetně těch ve střední a východní Evropě, perspektivu přistoupení k Unii. Evropa se stala mírovým faktorem ne proto, že svým sousedům nabídla perspektivu partnerství, ale proto, že jim nabídla perspektivu členství, možnost stát se součástí EU.

Jestliže tu hovoříme o bariérách, francouzské předsednictví, které předcházelo vašemu, dalo zcela jednoznačně najevo, že má v úmyslu hranice Evropy vymezovat, a to především tím, že před Tureckem dveře do Evropy přirazila a nepokrytě tak vyslala signál, že Evropská unie chce své hranice uzavřít. Výsledkem je skutečnost, že v sousedství Unie, kde v minulých desetiletích přetrvávala naděje, že zde vzniknou země podobné té naší,

jsou dnes místo toho války a napětí, jako například na Blízkém východě, na Balkánu, na Kavkaze, na Uralu a v zemích Maghrebu.

My, nenásilná Radikální strana, se na vás obracíme s výzvou, abyste opět vzali v úvahu naléhavou potřebu vzniku Spojených evropských států, které otevřou své členství dalším členům a ne zmateným vztahům partnerství. Pravidla partnerství vylučují tu nejdůležitější věc: občanská a politická práva pro občany Evropy a na hranicích Evropy.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - Vážená paní předsedající, rád bych poblahopřál panu úřadujícímu předsedovi Rady ke schopnostem, které jeho předsednictví již prokázalo při řešení řady problémů.

Mnoho Švédů má ještě pořád pocit, že Praha je na východ od Stockholmu, vzhledem k dědictví politické geografie minulého století. To není správné a vaše předsednictví, pane úřadující předsedo Rady, obnoví místo, které České republice náleží na našich duchovních mapách – v srdci Evropy v dějinách a také v budoucnosti.

Dovolte mi také, abych vyjádřil naději, že kvalitně připravíte cestu švédskému předsednictví: pokud jde o otázky klimatu a konkurenceschopnost, v souvislosti s nimiž je pro vás tak důležité dávat najevo, že se s hospodářskými problémy vypořádáme otevřeně, bez protekcionismu a se zachováním dynamiky otevřené ekonomiky; a pokud jde o energetické otázky, při jejichž řešení budete hrát klíčovou roli, protože pro to máte zjevně velmi dobré předpoklady. Doba, ve které žijeme, zdůrazňuje potřebu reformy a změny.

Myslím si, že je poctivé konstatovat, že solidarita a bezpečnost, pokud jde o energetiku, předpokládá reformu a prohloubení evropského vnitřního trhu s energií. Jestliže to neuděláme, budeme vystaveni různým hrozbám a pokusům rozdělit nás, rozdrobit naši jednotu. Jedním z našich cílů by měla být snaha zajistit, aby nikdo nemohl mít kontrolu nad dodávkami a výrobou plynu a elektřiny a zároveň nad jejich distribucí; zajistit, že budeme mít jeden společný trh. Pokud lze v průběhu vašeho předsednictví tohoto cíle dosáhnout, bude to strategický krok vpřed, ke kterému, jak doufám, vám všichni budeme moci za šest měsíců poblahopřát.

Maria Berger (PSE). – (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, já a několik mých kolegů poslanců, kteří jsem zde dnes přítomni, jsme patřili ke skupině poslanců Evropského parlamentu, kteří speciálně podporovali věc členství České republiky v Evropské unii v období do roku 2004. Skutečnost, že dnes máme možnost zde poprvé uvítat české předsednictví, činí tento den významným i pro poslance Evropského parlamentu, kteří nejsou z České republiky. Z hlediska rakouské poslankyně Evropského parlamentu bych mohla dodat, že nebylo vždy právě populární vést v Rakousku kampaň za přistoupení České republiky k EU. Patříme proto určitě k těm, kdo nabízejí českému předsednictví obzvláštní podporu a nehodláme přikládat přílišný význam počátečním obtížím – poněkud jednostranný počáteční postoj ke konfliktu v Gaze a názor českého prezidenta, že sociální a ekologické normy jsou příliš náročné, již tady byl zmíněn. Z hlediska Rakouska se nás velice dotkla reakce vyjadřující pochopení pro plány Slovenska znovu uvést do provozu atomovou elektrárnu v Bohunicích, což by bylo jasným porušením stávajícího práva Společenství.

Vynikající filozof a spisovatel Jiří Gruša napsal „Uživatelskou příručku pro Českou republiku a pro Prahu“, kterou mohu všem svým kolegům poslancům jenom doporučit jako zábavné a velice humorné čtení. Pro Evropu zatím žádná taková uživatelská příručka v písemné podobě neexistuje, ale pokud by někdy měla být vydána, všem novým předsednictvím by se mělo důrazně doporučit, aby neodmítala podporu, která jim je nabízena v Parlamentu nebo vládami sousedních států.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, máte mimořádnou odpovědnost. České předsednictví Rady nezačalo zrovna idylicky – jeho umělecká instalace byla provokativní a vzbudila nevoli – ale jeho seriózní snaha zorientovat se v nové situaci a převzít odpovědnost za celou Unii je již nějaký čas zřejmá. Zdá se, že je dobře připraveno. Jeho program obsahuje správné priority. Následně však bude posuzováno podle rozhodnosti, osobní angažovanosti a zřetele k evropské perspektivě, s nimiž tyto priority bude prosazovat a také podle úspěšnosti jejich realizace.

Předseda Komise Barroso řekl, že EU bude v těchto šesti měsících podrobena zkoušce. České předsednictví Rady a česká vláda jsou podrobeny zkoušce naplňování evropské politiky. V těchto zkouškách můžeme obstát pouze v případě, že všichni ze sebe vydáme to nejlepší. Chtěl bych vás proto požádat, abyste přestali rozehrávat vnitropolitické zájmy proti cílům evropské politiky a nezatěžovali vaše předsednictví Rady vnitropolitickými problémy. Měli byste vašim občanům vysvětlit, že v současné době již chápete, že v záležitostech sporů o plyn, Gazy, akcí Slovenska ve věci Bohunic a finanční krize, by Lisabonská smlouva posílila váš úřad a umožnila vám vykonávat jej v lepším souladu s jinými evropskými orgány.

Evropská unie je společenstvím hodnot a společným systémem práva. Ano, máme pravidla a pokud je kdokoli porušuje, kdokoli nedodržuje sliby, prokazuje nedostatečnou solidaritu. Bez ohledu na naše rozdíly nás spojuje společenství hodnot, společný systém práva, naše politické cíle.

Chtěl bych proto na vás apelovat: neschovávejte se za Irsko, udělejte krok vpřed, ratifikujte Lisabonskou smlouvu ještě před oslavou Dne Evropy 2009, před koncem vašeho předsednictví Rady. Budeme vás posuzovat podle vašich skutků a ne podle vyjádření vašeho prezidenta v České republice.

Gary Tittle (PSE). - Vážená paní předsedající, zaujalo mě, že český úřadující předseda Rady řekl, že opozice se pokouší mařit úsilí českého předsednictví, protože podle mého názoru se sám český prezident velice účinně zasazuje o maření úsilí českého předsednictví.

Zaznamenal jsem výrok českého předsednictví, že dělá vše, co může pro rozšíření Evropské unie a pro přijetí Chorvatska. Pokud dělá vše, co může, proč tedy není schopno ratifikovat Lisabonskou smlouvu? Konec konců, české předsednictví s ní souhlasilo a proto by mělo své závazky v tomto směru splnit.

Řekněme si to otevřeně: není to zrovna nejlepší začátek předsednictví. Český prezident popisuje soubor opatření proti změnám klimatu jako pošetilý luxus. Český ministr financí popisuje plán hospodářské obnovy jako plán, který mu připomíná éru komunismu. Pak je tu ta věc s takzvaným uměleckým dílem – které každého urazilo, ale zejména Bulhary – a první prohlášení ke krizi v Gaze, které muselo být o několik hodin později dementováno.

V daném okamžiku potřebujeme vedení a to, čeho jsem byl doposud svědkem, mě poučilo, že čím dříve budeme mít předsedu Rady na plný úvazek, tím lépe, protože pouze soudržná evropská akce, která přinese Evropě bezpečnost, přinese také vliv EU ve světě a hospodářskou obnovu. Necht' tedy máme nějaké vedení.

(Předsedající řečníka přerušila.)

Josef Zieleniec (PPE-DE). - - (CS) Paní předsedkyně, české předsednictví si zaslouží uznání za aktivní roli při řešení sporu o obnovení dodávek českého plynu. Bylo by však velkou chybou, kdyby se mělo zastavit před řešením chronických příčin tohoto problému.

Je zřejmé, že jeho původ leží v ruských ambicích rozšířit sféru vlivu na území Ukrajiny a dále do středu Evropy. Snahou EU proto musí být udržet Ukrajinu v hledáčku Unie. To ale nebude možné, bude-li Ukrajina nadále zaštiťovat neprůhledné transakce a držet se tzv. přátelských cen, které neodpovídají tržní realitě a Ukrajinu udržují v politické závislosti na Rusku.

Mezi priority českého předsednictví patří energetická bezpečnost a posílení východního partnerství. Zásadním aspektem tohoto partnerství musí být pomoci Ukrajině co nejrychleji nastavit tržní ceny energií dojednané v rámci dlouhodobých smluv.

Předsednictví by také mělo v Kyjevě vyvinout účinný tlak na zrušení neprůhledných ekonomických struktur, které podkopávají snahy o reformy vedoucí k právnímu státu. Pouze silný vnější tlak na Ukrajinu a aktivní spolupráce může pomoci k obětování krátkodobých a často osobních zájmů ve prospěch reálné nezávislosti na Rusku a právního státu bez všudypřítomné korupce. Bez vyčištění stolu na Ukrajině přitom nelze očekávat, že EU bude s to účinně čelit stále asertivnější ruské politice vůči východní a střední Evropě.

Na začátek úzké spolupráce EU s Ukrajinou bude ten pravý čas ihned po zažehnutí plynové krize. Nepodaří-li se nyní českému předsednictví vyvinout jménem EU účinný tlak na ukrajinské představitele, budeme příště svědky nejen dalších mrazivých dnů bez plynu s nemalými důsledky pro ekonomiky členských zemí, ale především nebezpečného posunu geopolitických poměrů ve střední a východní Evropě.

Proinsias De Rossa (PSE). - Vážená paní předsedající, jako každý v tomto parlamentu přeji úřadujícímu českému předsednictví vše nejlepší. Jsem ovšem konsternován, pane úřadující předsedo Rady, vašim nehorázným vyjádřením z dnešního dopoledne, že Lisabonská smlouva je horší než Smlouva z Nice. Nejenom, že to není pravda, je to také rozvratná myšlenka a porušení důvěry. Měl byste vážně uvažovat o stažení vašich dopoledních vyjádření k Lisabonské smlouvě.

Potřebujeme jednotnější, demokratickou a efektivní Unii, kterou nám nabízí Lisabonská smlouva, abychom byli schopni se vyrovnat s mnohými problémy, z nichž kterýkoli může náš svět uvrhnout do konfliktu: energetickou bezpečností, klimatickými změnami, hospodářskou a finanční krizí a četnými válkami v četných oblastech. Vaším úkolem úřadujícího předsedy Rady je zastupovat a vést Evropu založenou na našich

společných hodnotách solidarity – ve vnitřních i vnějších vztazích – sociální tržní ekonomice, multilateralismu a rovnosti mezi muži a ženami – včetně práva mužů i žen podílet se na plnění rodičovské role.

Pane úřadující předsedo Rady, vaše konzervativní a neoliberalní názory musíte na příštích šesti měsících odložit stranou, jinak se v těchto šesti měsících budete neustále dostávat do konfliktu s tímto parlamentem. V Irsku pravděpodobně proběhne letos v listopadu referendum o Lisabonské smlouvě, která byla veřejnosti vysvětlována. Budu tvrdě pracovat na tom, abych se zasadil o pozitivní výsledek pro Irsko i pro Evropu. Vaše dnešní vyjádření činí tento úkol mnohem těžším. Pokud Lisabonská smlouva v referendu opět neuspěje, převážná většina Evropanů vám, vážený pane, nepoděkuje.

(Předsedající řečníka přerušila.)

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, vážený pane předsedo Komise, rád bych zejména úřadujícímu předsedovi Rady poděkoval za převzetí předsednického úřadu a poblahopřál vám k náročným, ale úspěšným prvním dvěma týdnům předsednictví. Dokonale rozumím vašim slovům o národní identitě, identitě, kterou jsme my, země mezi východem a západem Evropy, úspěšně budovali.

Rád bych vás upozornil na záležitost, o níž jsem přesvědčený, že bude v těchto šesti měsících klíčová: třetí soubor opatření k energetické politice. Za prvé, tento soubor opatření se zabývá společným trhem s energií, společnou evropskou agenturou pro spolupráci mezi vnitrostátními regulačními orgány, přeshraničními propojeními sítí a společnými investicemi, tedy integrací – jinými slovy, energetickou solidaritou a bezpečnými dodávkami energie.

Za druhé, třetí soubor opatření k energetické politice znamená také liberalizaci, objektivní regulaci přístupu k sítím, to jest hospodářskou soutěž na trhu, což znamená nižší náklady a nižší škody na životním prostředí a levnější energii pro spotřebitele a tudíž pro ekonomiku, což přispěje k řešení krize.

A za třetí, objektivní pravidla třetího souboru opatření k energetické politice, která mají být uplatňována v zemích mimo naše trhy, se společnými politikami pro dodávky do zemí EU a možností přepravy přes třetí země. V kontextu východního partnerství EU a východního rozměru, třetí soubor opatření k energetické politice mluví jasně sám za sebe.

Třetí soubor opatření k energetické politice může být přínosný pro každou ze tří hlavních priorit vašeho předsednictví – energetiku, ekonomiku, a východní rozměr Evropy. Apeluji na vás, abyste bral na tuto prioritu zřetel a abyste plně ...

(Předsedající řečníka přerušila.)

Jan Andersson (PSE). - (SV) Vážená paní předsedající, já bych také rád uvítal české předsednictví. V průběhu tohoto předsednictví budeme mít nízký hospodářský růst a zvýší se nezaměstnanost. Čelíme obtížné ekonomické situaci. Četl jsem minulý týden ve *Financial Times* o řešeních, která navrhuje prezident Klaus, a naprosto s nimi nesouhlasím. Říká, že musíme mít skromnější ambice v ekologické politice a v politice vůči klimatu a také méně smělé ambice ve vztahu k sociální politice. To je *absolutně* nesprávná cesta. Pokud má být Evropa v budoucnosti konkurenceschopná, musíme investovat do moderních ekologických technologií. Musíme investovat do moderní infrastruktury, abychom docílili společnosti, která bude dlouhodobě udržitelná a do aktivní politiky v oblasti klimatu. To přispěje k vyššímu tempu růstu a vyšší zaměstnanosti.

Obdobné vztahy platí pro sociální politiku. Musíme investovat do sociální politiky se spravedlivými pracovními podmínkami, rovným zacházením s pracovníky, kvalitním pracovním prostředím a tak dále. To nebude znamenat nižší růst, ale růst který bude v dlouhodobém horizontu udržitelnější.

A konečně, rád bych se zde vyjádřil k rodinné politice. Rodinná politika, o které čtu ve vašem programu, je zastaralá. Moderní rodinná politika je o rovné odpovědnosti mužů a žen za péči o děti a za práci. Vy ve vašem programu vytyčujete zcela jinou cestu.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Děkuji vám, vážená paní předsedající. Jako poslankyně Evropského parlamentu z Bulharska vítám skutečnost, že české předsednictví považuje energetiku a energetickou bezpečnost za své klíčové priority. V průběhu posledních několika dnů se mnoho členských států EU stalo rukojmími ve sporu mezi Ukrajinou a Ruskem. Jenom v Bulharsku zůstalo bez tepla více než 160 000 domácností. Bulharská vláda bohužel nebyla schopna během této krize svým občanům pomoci. Bulharsko je jedinou zemí v EU, která nemá alternativní zdroje, dodavatele a zásoby plynu. Z tohoto případu se musíme poučit.

Kolegové poslanci, myslím, že hovořím za celý Parlament, jestliže řeknu, že nemůžeme dovolit, aby evropští občané dopláceli na politické hry, do kterých jsou zapojeny země, které využívají své energetické zdroje jako politické nástroje. To je také důvod, proč jsem přesvědčena, že v odvětví energetiky potřebujeme udržitelná řešení. Potřebujeme společnou evropskou energetickou politiku. Jedním z důležitých prvků tohoto procesu je zlepšení energetické infrastruktury. Jestliže hovoříme o evropské energetické solidaritě, máme na mysli společné energetické projekty v Evropské unii a zamezení současné praxi bilaterálních smluv.

Ráda bych také věřila, že zanedlouho bude možné vybudovat v Evropě celoevropská zařízení jaderné energetiky jako společné projekty, na kterých se budou podílet jednotlivé členské státy. V této souvislosti také vítám skutečnost, že české předsednictví považuje rozšíření forem spolupráce se zeměmi jižního Kavkazu a Balkánu a s Ukrajinou za další klíčovou prioritu. Pouze přijetím integrovaného přístupu, který zohlední zájmy a příležitosti odvozené z těchto zájmů týkající se jak členských států, tak i zemí z právě zmíněných oblastí, můžeme zaručit předcházení krizím, jako například plynové krizi, kterou jsme právě prošli, a jejich překonání. Musíme okamžitě přijmout příslušná opatření a udělat to, co je pro Evropskou unii nejlepší. Potřeba konkrétní akce zaměřené na vytvoření společné evropské energetické politiky je dnes naléhavější než kdy jindy.

Přeji českému předsednictví mnoho úspěchů.

Katalin Lévai (PSE). – (HU) Vážená paní předsedající, vážený pane premiére, české předsednictví si zvolilo motto: „Evropa bez bariér“ a stanovilo jako své prvořadě priority otázky energetické politiky a hospodářské stability. Vedle těchto priorit bych ráda zdůraznila, že je důležité k nim přiřadit ještě další prioritu, a to prioritu evropského občana.

Naléhavě žádám, aby bylo více pozornosti věnováno otázkám, které se přímo dotýkají každodenního života občanů. Je třeba klást větší důraz na zlepšení moderních evropských sociálních programů, na záruky evropské solidarity a rovnosti příležitostí a provádění politiky vůči menšinám. Souhlasím s těmi, kdo požadují ratifikaci Lisabonské smlouvy.

Občané musí být zapojeni bezprostředněji do evropské politiky, protože jsem přesvědčena, že nedostatek sociálních souborů opatření a efektivní komunikace vedou k rostoucí ztrátě důvěry v evropské orgány. Věřím, že je obzvláště důležitá také role vzdělání...

(Předsedající řečníka přerušila.)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Vážený předsedo Rady, kolegyně a kolegové, začátek českého předsednictví byl ve znamení konfliktu v Gaze a energetické krize. Po vlně uštěpačných a nedůvěřivých hlasů, zda Češi jsou schopni vést Unii, teď nejen Evropa překvapeně sleduje, jak odpovědně a efektivně se české předsednictví zakouslo do řešení nečekaných krizí. Ptám se však, zda byly tak nečekané, a oceňuji, že je česká vláda začala řešit již o Vánocích, protože je francouzské předsednictví nedokázalo utlumit v začátku.

Prála bych si, abyste se podobně neohroženě také pustil do jednání s Čínou, která cílevědomě narušuje pravidla světového obchodu, podporuje nekalou soutěž a ohrožuje zdraví Evropanů chrlením padělaných a nebezpečných výrobků. Evropští rodiče už dnes například jen stěží seženou zdravotně nezávadné dětské boty a Radu a Komisi to dosud moc nezajímalo.

Vítám proto, že jste mezi prioritami uvedl také Evropu ve světě. Ujišťuji Vás, že Evropa je velice otevřená pro světový obchod, ale žádný předseda Rady dosud nedokázal zajistit spravedlivou reciprocitu a otevřít také dokořán čínský prostor pro evropský průmysl. Věřím, že Vy budete s vaším kvalitním týmem úspěšnější.

Pane předsedo, gratuluji Vám k prezentaci opravdu kvalitního a reálného programu pro Evropu a také k Vašemu osobnímu růstu. Na to, že jste leaderem politické strany, jejíž někteří dnešní ministři hlasovali v roce 2003 proti našemu vstupu do Unie, si vedete náramně dobře na evropské scéně. Jenom doufám, že takové názorové dorůstání Vašich stranických kolegů zaznamenáme i ve věci Lisabonské smlouvy.

Média informují, že Irové pod tlakem finanční krize více chápou, že je to dobrý instrument, který byl sepsán pro dobu nepohody. Doufám, že se na smlouvu příznivě začnete tvářit i Vy, i za cenu, že Vás prezident Klaus vymaže ze svého mobilu. Přeji nám všem úspěch českého předsednictví, a to i přes pluralitu našich názorů.

Katerina Batzeli (PSE). - (EL) Vážená paní předsedající, vážený pane premiére, vedle otázky zahraniční politiky, opatření k řešení hospodářské krize a ratifikace Lisabonské smlouvy, musí být jednou z hlavních priorit Evropské unie mladí lidé. Tuto prioritu jsem našla ve vašem programu. Jsem přesvědčena, že váš program by měl být v otázkách týkajících se mladých lidí integrovanější a dynamičtější.

Mladé lidi již nepřesvědčí prohlášení a sliby. Necítí se bezpeční tváří v tvář státu, který se hroutí a který není schopen řešit hospodářskou krizi. Neakceptují vzdělávací systémy, které je posílají na trh nezaměstnanosti a vystavují je společenskému znevážení. Neakceptují euroskepticismus, strach z Evropy. Mají problém s ratifikací Lisabonské smlouvy. Každý den je pro ně zápasem. Nová generace rozumí tomu, co znamená...

(Předsedající řečníka přerušila.)

John Bowis (PPE-DE). - Vážená paní předsedající, rád bych řekl úřadujícímu předsedovi Rady, že jeho zemi pro mě symbolizují dva muži: Franz Kafka a Jan Palach. Oba jsou symbolem boje za svobodu a za demokracii a pro oba je příznačná frustrace, bolest a oběť, které někdy tento boj provázejí.

Z tohoto důvodu se domnívám, pane úřadující předsedo, že speciálně vy budete schopen lépe porozumět bojům v Gaze a budete chápat bolest a frustraci lidu Gazy a lidu Izraele. Doufám, že uděláte všechno proto, abyste zastavil krveprolití, k němuž tam dochází.

Budete mít také možnost spojit se s americkým prezidentem v otázkách změn klimatu a spolupracovat s ním na konferenci v Kodani.

Na vnitropolitické scéně budete mít příležitost se pozitivně zapsat prosazováním zbývajících legislativních návrhů tohoto Parlamentu – zdůraznit bych chtěl zejména nové příležitosti pro občany, které vyplynou z přeshraniční zdravotní péče, což je bod, který jak vím, je součástí vašeho programu.

Zmínil jste se o volném pohybu znalostí. Neexistuje oblast, ve které by tento aspekt byl důležitější než v lékařské vědě, a totéž platí pro péči o duševní zdraví. Měl jsem tu čest podporovat některé z prací na reformě péče o duševní zdraví v České republice. Víím, že se budete chtít o tyto reformy dále zasazovat nejenom ve vaší zemi, ale v celé Evropě. Rád bych vám připomněl loňský červen, kdy jsme zahájili konferenci Evropského paktu za duševní zdraví a pohodu. V současné době ve vašem seznamu priorit tato oblast chybí, ale doufám, že ji do programu zařadíte jako bod, jenž je třeba prosazovat, protože naším úkolem – vaším úkolem – je, aby reformy prospěly těm lidem v našem společenství, kteří jsou zranitelní a potřebují naši podporu. Víím, že pro to uděláte maximum a přeji vám hodně úspěchů ve vašem úsilí.

(Potlesk)

Józef Pinior (PSE). - (PL) Rád bych svůj projev zahájil připomenutím schůzky polsko-české undergroundové opozice organizované před 21 lety hnutím Solidarita v Krkonoších na polsko-českých hranicích.

Česká republika je první zemí střední a východní Evropy, která převezme předsednictví Evropské rady. Je to funkce, která zavazuje, pane úřadující předsedo Rady. Češi vedoucí Evropskou unii jsou dědici tradice boje národů střední a východní Evropy za odstranění železné opony a za demokratické společenství na evropském kontinentu. Chtěl bych zdůraznit mimořádný duchovní a politický význam českého předsednictví.

Z mnoha priorit českého předsednictví je úkolem nejdůležitějším dokončit ratifikaci Lisabonské smlouvy a posílit společnou evropskou zahraniční politiku. Dalším velice důležitým nedořešeným úkolem je potřeba vypracovat transatlantickou strategii pro transatlantické vztahy po zvolení nového amerického prezidenta. A na závěr bych rád popřál prezidentu Václavu Havlovi rychlé zotavení po jeho nedávné operaci.

Mihael Brejc (PPE-DE). - (SL) České předsednictví vyjádřilo svou ochotu zasadit se o překonání slepé uličky, do které se dostala jednání o přistoupení Chorvatska k Evropské unii. Pane předsedo, dovolu mi, abych vám v této souvislosti připomněl, že každá kandidátská země je povinna předložit věrohodnou dokumentaci. Pokud tato dokumentace není věrohodná, je třeba na to dotčenou zemi upozornit.

V konkrétním případě Chorvatska jde o to, že Chorvatsko vyznačilo na svých mapách hranici, o kterou se vede spor. Místo toho, aby upozornilo na skutečnost, že taková a taková část hranic je předmětem sporu, jednoduše vyznačilo hranici tak, jak ji chce vidět. Pochopitelně, že taková dokumentace nemůže být věrohodná, protože ve skutečnosti souvisí se sporem mezi dvěma zeměmi, který bude muset být vyřešen jinde. Jedná se o bilaterální spor mezi dvěma zeměmi, které jsou jinak dobrými sousedy s vynikajícími vztahy a přesto tento spor bude muset být vyřešen jinde. Rád bych proto poukázal na to, že pokud Slovinsko upozorňuje na fakt, že dokumentace Chorvatska není věrohodná, není to výraz svévole. Slovinsko ve skutečnosti poukazuje na to, že členské státy jsou povinny upozornit tuto kandidátskou zemi na fakt, že musí předložit dokumentaci, která bude v souladu s normami Evropské unie.

A jaké řešení připadá v úvahu? Byly již předloženy mnohé návrhy a věřím, že české předsednictví se také pokusí přijít s vhodným návrhem. Pro Chorvatsko může být řešením předložit rozhodnutí vlády nebo

parlamentu, které bude obsahovat prohlášení, že tyto hranice jsou orientační, dočasné nebo jakýkoli jiný termín, který jasně vysvětlí, že tyto hranice jsou dočasné a že nebyly doposud určeny. Domnívám se, že tímto způsobem bychom udělali malý krůček vpřed a umožnili Chorvatsku přistoupit co nejdříve k Evropské unii, což by bylo také v zájmu Slovinska.

Závěrem mi dovolu, abych vám popřál mnoho úspěchů při vedení Evropské rady.

Richard Falbr (PSE). - Na hlavu předsedy Rady se snesla kritika, já se úmyslně nepřidám. V českých pohádkách na hradě obvykle sedí moudrý král, který nikoho neprovokuje, neuráží a není odborníkem na všechno. Není tomu tak na Pražském hradě. Avšak nic není dokonalé. Přesto věřím předsedovi Rady, že se s tímto handicapem úspěšně vyrovná a splní to, co nám dnes slíbil. Znáám ho téměř dvacet let a těší mě pozorovat, jak i členství v Evropské unii působí kladně na jeho politický růst. Držím mu palce, protože i pro mě platí to, co říkají Španělé: „Con mi patria, con razón o sin ella“, co říkají Angličané: „Good or bad, my country“, a já říkám: „V dobrém i zlém se svou vlastí“.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) V úvodu svého vystoupení chci vyjádřit radost, že naše bratrská Česká republika hned na začátku svého předsednictví vyvrátila pochybnosti o schopnosti nového členského státu vést a spravovat záležitosti Evropské unie.

České předsednictví prokázalo, že umí reagovat a jednat v kritických situacích, jako je válka v Gaze a zastavení dodávek plynu z Ruska do EU. Jako zástupkyně Slovenska, které odebírá téměř 97 % plynu z Ruska a je společně s Bulharskem v nejkritičtější situaci, bych chtěla ocenit osobní angažovanost premiéra Mirka Topolánka při vyjednávání s ruskou a ukrajinskou stranou. Pane premiére, Slovensko nemá stále plyn, proto potřebuje vaši aktivní pomoc i nadále. Evropa potřebuje společnou energetickou politiku, potřebuje zlepšit svou vyjednávací pozici v energetické oblasti.

Francie zahájila své předsednictví rusko-gruzínským konfliktem, české předsednictví se musí vypořádat s obchodně-politickým sporem mezi Ruskem a Ukrajinou. Jsem přesvědčená, že dozrál čas poučit se z těchto událostí. Důležité je identifikovat oblasti, kde je EU závislá na Rusku, a zároveň i oblasti, kde je Rusko závislé na EU. Vztahy s Ruskem jsou důležité, ale je nepřijatelné, aby Rusko plyn zneužívalo jako politickou zbraň. Je potřebné urychleně se zabývat otázkou diverzifikace zdrojů energetických surovin a výstavbou plynovodu Nabucco. Pane premiére, Slovensko je v mimořádné situaci a vidí ve vás spojence v otázce strategického rozhodnutí o Jaslovských Bohunicích. Ráda bych také požádala o pomoc vás, pane Barroso, jako předsedu Evropské komise.

Osobně si myslím, že existují stále velké rezervy při naplňování svobody pohybu osob, proto vítám motto českého předsednictví Evropa bez bariér.

Přeji českému předsednictví, aby svůj program 3E úspěšně naplnilo a přiblížilo EU k dosažení lisabonských cílů.

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Vážený pane premiére, jako bývalý spoluobčan vás s potěšením vítám na půdě Evropského parlamentu a přeji vám hodně štěstí při naplňování předsevzetí, které jste nám představil.

Vaše 3E priority jsou určité aktuálními problémy Evropské unie, ale věřím, že v části ekonomika nezapomenete ani na její sociální aspekty, tak důležité pro velkou většinu občanů EU. Když jsem vás viděl na oslavách přijetí eura na Slovensku, byl jsem rád, že EU má v novém předsedovi Rady stoupence těsnější integrace mezi zeměmi Unie. Ještě více mě však stejně jako většinu tohoto parlamentu potěší, jestliže přispějete k ratifikaci Lisabonské smlouvy v České republice. Bez ní se i priority, které jste si vytyčil, budou těžko naplňovat. Jestliže chceme, aby EU byla, jak jste například uvedl, nejenom plátcem, ale také hráčem ve světě, musíme tento krok učinit.

Pane premiére, jak bylo mnohokrát řečeno, důležitým momentem v době vašeho předsednictví budou evropské volby. Účast na nich bude významná pro dalších 5 let politiky EU, a zde může hmatatelná podpora Rady sehrát významnou roli. Pokud bude Slovensko vypadne na mistrovství v hokeji a Česká republika se kvalifikuje do dalšího kola ...

(Předsedající řečníka přerušila.)

Tunne Kelam (PPE-DE). - Vážená paní předsedající, rád bych vyjádřil českému předsednictví co nejvřelejší podporu Estonska. Skutečné posílení konkurenceschopnosti je nejlepším lékem na hospodářskou krizi, společně s naplňováním čtyř základních svobod. Vážený pane úřadující předsedo Rady, podporuji vaši

myšlenku plného rozvoje východního partnerství. Chápeme, jak je nyní důležité v zemích jako je Ukrajina a Gruzie prosadit příklon k právnímu řádu a demokratické odpovědnosti.

Loni v září Evropský parlament navrhl, aby 23. srpen byl dnem společné připomínky obětí komunismu a nacismu. Věříme, že převezmete iniciativu při přesvědčování všech 27 vlád, aby si od příštího srpna tento den oficiálně připomínaly. Očekáváme také, že nás povedete k evropskému morálnímu a politickému hodnocení zločinů spáchaných za totalitního komunismu.

(Předsedající řečníka přerušila.)

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) „Ekonomika, energetika a Evropská unie ve světě“ je mottem českého předsednictví EU. Občané Evropy očekávají, že je evropské orgány budou chránit před krizemi a zlepší jejich kvalitu života. Plán ekonomické obnovy Evropské unie zvyšující energetickou účinnost a bezpečnost dodávek energie jsou v současné době priority občanů Evropy.

Žádám české předsednictví, bez ohledu na blížící se evropské volby nebo právě kvůli nim, aby prokázalo, že má vizi, politickou vůli a především závazek vůči evropským občanům. Společně můžeme dosáhnout v prvním čtení dohody o směrnici o energetické účinnosti budov. Ujišťuji vás, že Evropský parlament i Evropská komise jsou připraveny vás podpořit, aby se směrnice o energetické účinnosti budov stala jedním z úspěšných počínů českého předsednictví.

Marios Matsakis (ALDE). - Vážená paní předsedající, Česká republika se po bolestné zkušenosti s ruským komunismem v minulosti nyní dostala do dalšího extrému tím, že se pevně a poslušně přimkla ke Spojeným státům. To se jasně ukázalo nejenom na vašem postoji k situaci v Gaze a k Lisabonské smlouvě, pane úřadující předsedo Rady, ale také rozhodnutím vaší vlády rozmístit americké balistické střely na českém území. Vaše ochota sloužit věrně administrativě ve Washingtonu na úkor ohrožení míru v Evropě je nepřijatelná a podezřelá.

Vaše země je dnes součástí EU, nikoli Spojených států, a vy musíte zajistit, aby vaše vláda podle toho jednala. Satelitní státy USA nemají v naší Unii místo. Musíte se tedy rozhodnout: EU nebo USA? Nemůžete mít obojí!

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). - (PL) Vážená paní předsedající, vážený pane úřadující předsedo Rady, české předsednictví jako první po mnoha letech vyřadilo ten otřepaný vtíp, evropskou ústavu, známou také jako Lisabonská smlouva, z pořadu jednání. Tento realistický přístup vzbuzuje optimismus a ukazuje také respekt k demokracii a zásadě jednomyslnosti.

České předsednictví se rozhodlo, že se zaměří na nejnaléhavější aktuální problémy, včetně konfliktu v Gaze a energetické bezpečnosti. Zpočátku neexistoval žádný plán zásahu ve sporu o plyn mezi Ruskem a Ukrajinou, ale v okamžiku, kdy jím začal být postižen větší počet členských států, pan Topolánek do sporu vstoupil jako prostředník. Je jasné, že během šesti měsíců předsednictví nedosáhne všech cílů, které si vytyčilo, ale první dva týdny již naznačují, že to může být efektivní předsednictví, přes prorocství ve stylu Kassandry, která jsme vyslechli od některých politiků v této sněmovně. Jménem delegace...

(Předsedající řečníka přerušila.)

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Děkuji vám, vážená paní předsedající, zaslechl jsem novinku, že s podporou českého předsednictví bylo v Bruselu vystaveno cosi, co má být umělecké dílo a zpodobňuje mou zemi Bulharsko jako záchod. To je hluboce urážlivé a je to v rozporu s tradicemi partnerství a vzájemné úcty Evropské unie. Proto trváme na tom, aby české předsednictví a kdokoli, kdo si skutečně dovolil takovou urážku vůči jednomu z členských států, kterou nemůžeme tolerovat, tuto instalaci okamžitě odstranil. Pokud tato instalace okamžitě nezmizí, mí kolegové a já půjdeme a osobně vlastníma rukama ji odstraníme.

Mirek Topolánek, úřadující předseda Rady. – (CS) Děkuji za slovo, já bych úvodem svého závěrečného vystoupení chtěl poděkovat za všechny názory, bylo to velmi vlídné přijetí, já jsem ani takové neočekával. Chtěl bych současně říct, že naše předsednictví a moje pozice předsedy Evropské rady bude po celý půlrok v úzkém kontaktu a v úzké spolupráci právě s Evropskou komisí. Prvních čtrnáct dní ukázalo, že naprosto permanentní, každodenní a opravdu velmi usilovný kontakt nejenom s Josém Manuelem Barrosem, ale s celou Komisí zabezpečil společný postup v těch problémech, které nás na začátku roku postihly, a já tady demonstruji nejenom spolupráci s Evropským parlamentem, ale hlavně komunikaci při řešení těch operativních problémů s Evropskou komisí a chtěl jsem předsedovi Barrosovi poděkovat.

Já jsem se zařekl, než jsem zde šel, že nebudu žertovat a jeden vtip, který jsem řekl a kterému by se u nás všichni smáli, jste nepochopili, ale nevádí, já to budu zkoušet znovu a znovu a třeba nakonec i ten německý překlad bude v pořádku a třeba se pochopíme.

Lisabonská smlouva nemůže být mantra. Lisabonská smlouva musí být prostředek, nikoli cíl. Je to prostředek pro lepší fungování Evropské unie. V žádném případě nemůže být vynutitelná. Každá země má své vlastní nástroje a pravidla hry, kterými dosáhne ratifikace. To, že jsem smlouvu podepsal, neznámá, že budu ovlivňovat rozhodnutí obou komor Českého parlamentu, které jsou autonomní, svobodné a rozhodnou se samy. Stejně tak nemíníme ovlivňovat dopředu rozhodnutí irského lidu. Není možné vynutit jakýmkoli způsobem platnost té smlouvy, přestože si myslím, že ta smlouva v dané chvíli je potřebná a fungování Evropské unie usnadní. To je na závěr a dál se k tomu nebudu vyjadřovat, protože svůj osobní postoj jsem k tomu řekl.

Líbil se mi citát pana poslance Kirkhopa, použiji jiný Churchillův citát, který demonstruje to, co si myslím o té stávající době: „Zítřka nemůže přijít žádná další krize, můj diář je totiž už plný.“ Já si myslím, že to, co nás provází ty první týdny, ukazuje, že jsme zvolili správně naše priority a že jsme na to byli i dobře připraveni. My jsme ostatně otázky plynu začali řešit už v polovině prosince během francouzského předsednictví.

Já se omlouvám všem poslancům, na jejichž konkrétní dotazy neodpovím, pokusím se trochu zevšeobecnit tu diskusi a pokusím se ukázat spíše obecný postoj k řešení těch konkrétních problémů.

Otázka pašování lidí, drog, dětí, obchodování s dětmi apod.: stejně jako probíhá diskuse v tomto parlamentu v úrovni míra svobody a míra bezpečnosti, stejně probíhá i u nás, tzn. směrnice nebo celý ten legislativní plán v rámci rozhodnutí Rady v boji proti pašování lidí chceme akcelarovat. Chci jenom říct, že jsme na to připraveni a jednotlivé prvky těchto problémů chceme naplňovat.

Velká diskuse o Nabucco: ale řekněme si zcela seriózně, že Nabucco bude alternativou k ostatním tranzitním trasám pouze v případě, že to bude i alternativa zdrojů. A ta diskuse o Ukrajině – a můj český kolega Josef Zieleniec to řekl zcela jasně – ten problém je politický a geopolitický, a pokud nyní nedáme, řekl bych, Ukrajině šanci napravit vnitřní problémy, pokud nezamezíme vlastně chování jednotlivých hráčů, ať už osob nebo firem na plynárenském trhu, tak o Ukrajinu v jejím proevropském směřování můžeme přijít, což je samozřejmě geopolitický problém, a můžeme jenom spekulovat o tom, jaké jsou cíle celé té krize, jestli je to jenom krátkodobé zvýšení ceny nebo je to daleko větší tlak na budování Nordstreamu, alternativní severní trasy nebo je to opravdu zamezení evropského směřování Ukrajiny, ale každopádně ten problém má tyto souvislosti a není jenom krátkodobý a není jenom energetický.

Kdybych měl reagovat na doporučení, jestli má být Evropa více liberální nebo více socialistická, já bych se pokusil ještě o jeden žert a řekl bych, že navrhuji kompromis, že by měla být liberálně konzervativní, ale je to žert již poslední.

Směřování České republiky a přijetí eura: já jsem 1. ledna vyhlásil, že 1. 11. t.r. oznámí Česká republika případný termín vstupu. Moje vláda je první vláda, která bude plnit maastrichtská kritéria. Já si myslím, že to nejsou žádné závady, slovenským kolegům blahopřeji a my si počkáme také na to, jakým způsobem a jaký vliv bude mít finanční krize na plnění vlastních pravidel v paktu růstu a stability a na plnění fakticky všech pravidel, kterými se eurozóna řídí. Já se obávám, a to platí i pro řešení finanční krize, že rozměňování vlastních pravidel Evropské unie je destruktivní, a proto když hovoříme o Evropě pravidel, tak budeme samozřejmě trvat na dodržování směrnic ohledně veřejné podpory, ohledně hospodářské soutěže a toto bude jedno z kritérií posuzování všech návrhů v rámci řešení finanční krize. Pravidla platí v dobách dobrých i v dobách zlých, a to platí pro všechny. Tady ta rovnost musí být absolutní.

Přece jenom komentář k Evropě bez bariér: ano, je to myšleno minimálně ve třech významech. V tom ekonomickém, je to odstraňování bariér jednotného vnitřního trhu, v tom mentálním, psychologickém, odstraňování bariér v hlavách jednotlivých Evropanů, což samozřejmě nově přistoupivší země mají jako cíl, a taky odstraňování bariér vnějších, zamezení protekcionismu, opravdové uvolnění světového obchodu jako jednoho z nástrojů řešení krize, zvyšování poptávky a faktické naplňování závěrů G20 ve Washingtonu.

Možná bych chtěl říct jednu věc, která se mě dotýká osobně a která už se ocitla v médiích. Václav Havel je v nemocnici. Je těžce nemocen. Je to člověk, který symbolizuje naši předlistopadovou, ale i polistopadovou orientaci, a to nejenom České republiky, ale symbolizuje v podstatě pád železné opony. Byl to první Čech, který v tomto Evropském parlamentu vystoupil, a já bych mu jménem nás všech chtěl popřát brzké uzdravení.

Pár reakcí zcela konkrétních na poslance tohoto shromáždění. Mě celkem dojala starost kolegy Roučka o českou vládu a já bych mohl vyjmenovat minimálně šest příkladů z posledních deseti až patnácti let, kdy

státy, které předsedaly Evropské unii, měly spoustu vnitřních problémů a předsednictví bylo úspěšné. Bylo to v době vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost v Belgii, kdy se měnilo státní uspořádání a přesto to předsednictví neovlivnilo, bylo to v době francouzského předsednictví, kdy se rozšiřovala Evropská unie o Švédsko, Finsko a Rakousko a kdy došlo k vnitropolitické krizi, bylo to v době Amsterodamské smlouvy v roce 1999 během německého předsednictví, kdy měl velké problémy Gerhard Schröder a Lafontaine opustil tuto stranu, bylo to v době zavedení eura v době španělského předsednictví Josého Marii Aznara, bylo to v době irského předsednictví a mohl bych pokračovat. Nemějte žádné obavy o vnitřní problémy české politiky, české předsednictví to neovlivní.

Jaderné fórum: diskuse o jádru nemůže být taková, že ten spor, který tady panuje mezi Zelenými, liberály, konzervativci atd., by měl mít nějaký vynucený výsledek. Právě jaderné fórum, které pořádáme ve spolupráci s Evropskou komisí, které se koná v Bratislavě a Praze, by mělo nastavit novou diskusi o bezpečnosti, o příležitostech, o rizicích, o potřebnosti a o všem tom, co se vlastně v posledních letech stalo trochu tabu. Odblokování tohoto tabu je vlastně i cílem tohoto slovensko-českého jaderného fóra. Proč je premiér Fico na Ukrajině a v Moskvě je evidentní, problémy Bulharska a Slovenska jsou fatální, jsou to země, které jsou stoprocentně závislé na dodávkách plynu právě z Ukrajiny. Bulharsko umí čerpat ze zásobníku pouze třetinu potřebného výkonu, Slovensko už má omezenou výrobu v tisícovkách podniků, vyhořela mu tepelná elektrárna v Nováčích, je poměrně ve velmi krizové situaci a já jsem s Robertem Ficem v každodenním kontaktu a tu jeho misi podporuji, i když si nemyslím, že bude mít v dané chvíli výsledek. My musíme být podstatně tvrdší vůči oběma hráčům, vůči Ukrajině i vůči Rusku, vůči Naftogazu i vůči Gazpromu. A domnívám se, že ty další kroky musí být daleko efektivnější a tvrdší jak ze strany Evropské komise, tak ze strany českého předsednictví. Musíme případně hledat nástroje, abychom překlenuli některé technické problémy. Není možné, aby z důvodu naprosto zástupného, a to je používání technologického plynu, byly tyto dodávky nezahájeny, tzn. že v tomto smyslu budeme činit další kroky.

Nemluvili jsme mnoho o Balkánu a souvisejících problémech a spousta dotazů byla směřována tímto směrem. Pan kolega Peterle dobře ví, že aby se odblokovaly kapitoly chorvatského přístupového procesu, musí dojít k bilaterálnímu vyřešení slovinsko-chorvatského sporu. Toto není spor evropský, i když začíná fakticky zasahovat do přístupových rozhovorů. V tomto smyslu moje kontakty s oběma premiéry, oběma prezidenty a já bych řekl osobní vstup do tohoto problému snad pomohou řešit slovinsko-chorvatské hraniční problémy.

Je toho mnoho, co bych chtěl ještě říct, nicméně pokusím se vás déle nezdržovat, pokusím se umožnit vaše další jednání. Chci říct úplně na závěr, že si velice vážíme vůbec té možnosti, že můžeme patřit do společenství států, které vzniklo na těch hodnotách a na těch základech, které my po listopadu 1989 můžeme brát znovu za své hodnoty a znovu za své cíle. My si vážíme i té možnosti předsedat celému tomu společenství. Je to něco tak unikátního, co moje generace, která měla v roce 1989 33 let, nikdy nepředpokládala, že se toho dožije. Velice si vážíme i toho, že můžeme řešit spoustu problémů a čeho si vážíme vůbec nejvíc, je vnitřní svobodná diskuse. Svoboda, která nám umožňuje ty problémy ve spektru těch názorů, které jsou na jejich řešení, artikulovat. Já tady mohu jednoznačně deklarovat, že už Tomáš Garrigue Masaryk řekl, že „demokracie je diskuse“ a já chci ve šlépějích tohoto prvního československého prezidenta pokračovat a té diskusi jsem naprosto otevřený. Dnes vám děkuji za pozornost a těším se příště.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Vážená paní předsedající, byla to velice zajímavá diskuse a pro mě jsou povzbudivými momenty společné porozumění výzvam a v obecné rovině také podpora, které se dostalo českému předsednictví. Ještě jednou bych rád zopakoval mé přání loajálně, konstruktivně a v nejlepším duchu spolupracovat s našimi českými přáteli. Jejich úspěch je také úspěchem Evropy.

Jak již někteří z vás zdůraznili, toto je poslední předsednictví před volbami do Evropského parlamentu. Myslím si, že je velice důležité, abychom v průběhu těchto měsíců všichni ukázali, jaký význam mají všechny naše instituce pro blaho, prosperitu a solidaritu našich občanů.

Je pro nás velice důležité zajistit vzájemnou komunikaci, a to nemohou realizovat pouze evropské orgány nebo jenom členské státy. Musíme to udělat společně ve skutečném duchu partnerství, takže hodně z toho, co se v průběhu těchto měsíců stane, bude velice důležité pro budoucnost Evropy, a také pro respekt vůči našim orgánům v celé Evropě.

Rád bych využil tento čas k tomu, abych zodpověděl některé konkrétní otázky, které mi byly položeny, konkrétně v oblasti energetiky. Ano, potřebujeme naléhavě revizi směrnice o zabezpečení dodávek plynu. Komise se vyjádřila v tomto smyslu, když loni v listopadu představila svůj strategický přezkum energetické politiky a my pracujeme s plným nasazením na tom, abychom co nejdříve předložili tento legislativní návrh Evropskému parlamentu a Radě. Ano, potřebujeme více solidarity a více pokroku v oblasti energetické

bezpečnosti v Evropě. Taková byla podstata závěrů našeho strategického přezkumu energetické politiky, který jsme představili velmi nedávno.

Rád bych využil tento čas k tomu, abych ještě jednou požádal všechny členské státy a evropské orgány, aby pracovaly aktivněji na mechanismech evropské energetické solidarity. Ano, musíme také zrychlit investice do energetické infrastruktury, propojení energetických sítí a energetické účinnosti. Proto je také tak nesmírně důležité vyčlenit částku ve výši 5 miliard EUR z rozpočtu Společenství pro tyto účely.

Apeluji na vás, na Parlament i na české předsednictví, abyste tyto požadavky co nejdříve uvedli do praxe. Ano, hospodářská obnova musí být doprovázena inteligentními nástroji šetrnými k životnímu prostředí podporujícími růst (*smart green growth*). Předložili jsme návrhy ke zrychlení čerpání strukturálních fondů pro tyto účely. Tyto finanční prostředky jsou potřebné pro docílení energetické účinnosti a propojení energetických sítí a prostřednictvím koordinace vnitrostátních pobídkových programů harmonizujeme také iniciativy jednotlivých členských států v tomto směru, v souladu se závěry Evropské rady.

Dovolte mi také abych konstatoval, že chceme-li překonat tuto hospodářskou krizi a vrátit Evropu zpátky na cestu směrem k udržitelnému růstu, bude nezbytné dodržovat pravidla Společenství týkající se rovných příležitostí. Evropa musí i nadále umožňovat zapojení mužů i žen do ekonomiky a také zajistit rovnováhu mezi profesní dráhou a rodinou.

Slovo k Lisabonské smlouvě, kterou zmínili mnozí z vás: potřebujeme, více než kdy jindy, aby tuto smlouvu ratifikovaly všechny členské státy. Ano, musíme respektovat všechny vnitrostátní ratifikační procesy, ale pokud vláda jménem státu podepíše smlouvu, bere na sebe vážný závazek uvést ji v platnost.

(Potlesk)

Mnozí z vás hovořili o českém předsednictví a o tom, jak je důležité. Jak uvedli někteří z vás – pan Nassauer, pan Brok a jiní – skutečnost, že máme české předsednictví, je sama o sobě událostí velkého významu. Je to poprvé, kdy země bývalé Varšavské smlouvy převzala odpovědnost za výkon funkce předsednictví Evropské rady. Pomyslete jen na to, jak fascinující počín to je, 20 let po pádu železné opony mít Českou republiku v čele Evropské rady a premiéra Topolánka a vicepremiéra ministra Vondru jako partnery, kteří se ve vzájemné součinnosti na této povinnosti podílejí. Mám plnou důvěru ve vaše další kroky.

Rád bych se s vámi podělil o zážitek, který jsem měl minulý rok v průběhu portugalského předsednictví. Společně s portugalským premiérem Sócratem jsme byli v Zittau (*Žitava*), na hranici mezi Českou republikou, Polskem a Německem a já jsem vnímal emoce, které v tom okamžiku prožíval premiér Topolánek. Tato hranice, která nás kdysi v Evropě rozdělovala, na pomezí mezi dvěma stranami Evropy, je dnes svobodným místem pohybu evropských občanů ze všech těchto zemí. Byl to velký okamžik a významný počín, na který bychom měli být hrdí. Proto také skutečně věřím, že je důležité hájit naše hodnoty, aby toto předsednictví bylo úspěšné.

Někdo z vás řekl, že je důležité, aby Česká republika byla úspěšná, protože to je malá země. Je mi líto, ale Česká republika není malá země, dokonce ani v evropském měřítku. Myslím, že názor, že některý z našich členských států je malý, bývá ve skutečnosti projevem komplexu méněcennosti. Rád bych vám řekl, – slovy Paula-Henriho Spaaka, jednoho ze zakladatelů našeho evropského projektu – že v Evropské unii již nejsou malé a velké země; nebo chcete-li, žádná z nich není velká: problém je, že některé z nich si toho doposud nevšimly.

Podíváme-li se fakticky na ostatní země světa – jestliže vnímáme nesmírnou sílu Spojených států v oblasti obrany a technologie; jestliže vnímáme ohromnou rozlohu území Ruska; jestliže vnímáme závažné demografické parametry Číny a Indie – můžeme říci, že v Evropě existují nějaké velké země?

V Evropě již nejsou velké země. Všechny jsou velké z hlediska důstojnosti. Pro Evropskou komisi mají všechny členské státy tutéž důstojnost bez rozdílu, pokud ale chceme dosáhnout ve světě velikosti, potřebujeme, aby Evropská unie byla silná. Musíme jednat společně; musíme využít pákového efektu působení všech našich orgánů, a pokud budeme všichni jednat takto společně, můžeme hrát již napořád ve světě rozhodující roli. To je důvod, proč potřebujeme Lisabonskou smlouvu. To je důvod, proč potřebujeme společný záměr. To je důvod, proč potřebujeme silné orgány. Přeji českému předsednictví vše nejlepší.

(Dlouhotrvající potlesk)

Předsedající. - Rozprava je ukončena.

Následuje hlasování.

Písemná prohlášení (článek 142)

Gerard Batten (IND/DEM), písemně. – Někteří z nás se již velice těší na únorový projev prezidenta Klause v této sněmovně. Jak osvěžující bude slyšet někoho, kdo je dostatečně inteligentní a poctivý, aby zpochybnil pravověrné ideologické názory neustále se sbližujících dogmat Evropské unie a změn klimatu.

Prezident Klaus měl plnou pravdu, když přirovnal Evropskou unii ke starému Sovětskému svazu. Můj přítel, statečný ruský disident Vladimír Bukovský, říká o Evropské unii toto: „V té vaší budoucnosti jsem již žil a ono to nefunguje.“ Pan Bukovský má plnou pravdu, EU je formou nenásilného komunismu.

Můžeme jenom doufat, že české předsednictví bude poněkud skeptičtější k velkému evropskému projektu, než některá předchozí předsednictví. Jednou z věcí, kterou Češi mohou udělat, je oddálit ratifikaci Lisabonské smlouvy až do okamžiku, kdy proběhne druhé irské referendum. Pokud Irové v referendu neúspěšnou ústavu opět odmítnou, Češi mohou uznat demokratické rozhodnutí jediného národa EU, kterému bylo umožněno vyjádřit se k Lisabonské smlouvě v referendu, a smlouvu zastavit odmítnutím její ratifikace. Doufejme, že prezident Klaus je člověkem, který to udělá.

Alessandro Battilocchio (PSE), písemně. – (IT) Děkuji vám, vážená paní předsedající, a rád bych upřímně popřál České republice úspěch v její práci. Začátek převzetí úřadu českým předsednictvím nevěští nic dobrého: vzhledem k zásadnímu euroskepticismu, který určoval mnohé kroky České republiky v nedávné minulosti, (jehož projevem je například skutečnost, že doposud nebyla ratifikována Lisabonská smlouva) si od českého předsednictví příliš neslibují ani optimisté. Prohlášení k situaci v Gaze, které učinil úřadující předseda Rady, také prokázalo nedostatek institucionálního cítění: postoj by měly být odsouhlaseny s ostatními 26 členskými státy. Kromě toho odmítnutí setkání se Skupinou sociálních demokratů v Evropském parlamentu vysílá velice špatný signál: nikdy předtím se nestalo, aby si úřadující předseda Rady nenašel čas vést dialog s jednou z významných politických skupin v Parlamentu. Vážená paní předsedající, doufáme, že budeme překvapeni účinnou, důraznou akcí: pokud tato situace nastane, na konci období šesti měsíců budeme dostatečně poctiví, abychom to ocenili.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) České předsednictví předložilo tři priority: ekonomiku, energetiku a zahraniční vztahy. Představení programu českého předsednictví se tak odehrává v intencích, které jsou již známé, ale zaznamenali jsem také některé zvláštnosti, zejména ve vztahu k ratifikaci Lisabonské smlouvy. Český premiér potvrdil potřebu respektovat suverenitu irských občanů. Dokonce vyjádřil názor, že pokud by se v České republice konalo referendum, dopadlo by pravděpodobně stejně jako v Irsku, a připustil, že čeští občané by mohli návrh Lisabonské smlouvy v referendu odmítnout.

Pokud jde o plynovou krizi mezi Ruskem a Ukrajinou, premiér Topolánek vyjádřil názor, že vinu nesou obě země, zdůraznil hospodářské, strategické a politické důvody pro jejich jednání a zasazoval se o větší zásahy Evropské unie, příliš konkrétních návrhů ovšem nepředložil.

Pokud jde o společensko-ekonomické otázky, jeho program neobsahuje nic nového, to jest drží se svých neoliberálních postojů, návrhů ke směrnici o některých aspektech pracovní doby, které Evropský parlament odmítl, Paktu růstu a stability a neoliberální lisabonské strategie a ignoruje hospodářskou krizi a její závažné důsledky v sociální oblasti.

Kromě toho téměř vůbec nepovažoval za nutné vyjádřit se k válečným zločinům, které Izrael i nadále páchá na Palestincích, což odsuzujeme.

Genowefa Grabowska (PSE), písemně. – (PL) České předsednictví převzalo svůj úřad v době, která je těžká pro celou EU. Finanční krize, energetická krize a hospodářská recese jsou náročnější než kdykoli jindy za 56 let existence EU. A k tomu všemu ještě červnové volby do Evropského parlamentu a poslední vojenský konflikt v pásmu Gazy. Osobně lituji, že Češi nemají vhodné nástroje pro tuto práci. Lituji, že Lisabonská smlouva reformující EU se doposud nestala skutečností.

To je také důvodem pro absenci společné zahraniční politiky: neexistuje systém rozhodování a členské státy nejsou vázány zásadou energetické solidarity. A názorům prezidenta Václava Klause na změny klimatu, reformu EU a euro, které jsou bizarní, ne-li přímo nepřátelské, lze přičíst velkou odpovědnost za tuto situaci. Obracím se proto na českou vládu a na premiéra Mirka Topolánka, aby v maximální možné míře omezil Klausova veřejná prohlášení o záležitostech EU. Je to pro jeho vlastní dobro, a také v našem společném zájmu.

České priority symbolizované třemi „E“ – ekonomika, energetika a vnější vztahy – to jsou potřeby Evropy v kostce. Věřím proto, že slib pana Schwarzenberga, že Češi významně „posunou evropské záležitosti vpřed“

a že „nebudou těmi posledními žáky ve třídě“ bude splněn. Přeji našemu jižnímu sousedovi zcela bezvýhradně úspěšné předsednictví!

Gábor Harangozó (PSE), písemně. – Plán hospodářské obnovy – dohodnutý v prosinci – je významným krokem správným směrem k vyrovnání se se současnou hospodářskou recesí. Jeho konkrétní aspekty musí být nyní rychle a účinně prováděny. Unie by v tomto ohledu měla vystupňovat své úsilí a umožnit přístup k dostupným zdrojům. Měli bychom proto – souběžně s obnovením důvěry v náš finanční trh – zejména zlepšit a zjednodušit opatření směřující ke zrychlení procesu čerpání ze strukturálních fondů a fondů soudržnosti. Politika soudržnosti je nejdůležitějším nástrojem solidarity v Unii a její role při řešení negativních dopadů globální krize tohoto rozsahu je samozřejmě zásadní. Kromě toho mi dovolu, abych ocenil mezi prioritami nového českého předsednictví záměr zahájit souběžně se sdělením Komise diskusi o novém vymezení tzv. méně příznivých oblastí. Lepší vymezení těchto oblastí skutečně přispěje k cílenějšímu zaměření se na jejich potřeby, podpoří jejich rozvojový potenciál a umožní jejich fungování v souladu s cíli sociálního, územního i hospodářského sbližování v celé Unii. Působnost našeho úsilí směřujícího k zamezení negativním dopadům krize musíme skutečně rozšířit tak, aby se kromě ekonomiky orientovalo také na naše občany, zejména na ty nejzranitelnější.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), písemně. – (PL) Rád bych poděkoval panu úřadujícímu předsedovi Rady Mírkovi Topolánkovi za stanovení priorit českého předsednictví. Naplňování tří priorit předsednictví, tří „E“ – Ekonomika, Energie a Evropa ve světě, které budou tvořit rámec předsednictví Společenství, utrpí dalšími neplánovanými vnějšími událostmi: událostmi v Gaze a plynovou krizí.

Problém konfliktu v Gaze má své politické rozměry. V současnosti se ale vojenské řešení vystupňovalo natolik, že do popředí vystoupily humanitární otázky. Lidé tam umírají! Nejenom radikálové Hamásu, kteří vyvolali vojenský konflikt, ale nevinné děti, ženy a muži. EU musí v součinnosti se Spojenými národy podniknout veškeré možné kroky směřující k řešení tohoto krvavého konfliktu. Židé a Palestinci mohou žít bok po boku v míru. Nepolevujte prosím ve vašem úsilí dosáhnout tohoto cíle.

Plynová krize zasáhla mnohé evropské státy. Spor mezi dvěma společnostmi, jednou ruskou a druhou ukrajinskou, se rozhořel ve spor mezi dvěma zeměmi. V současné době je tímto sporem postiženo mnoho občanů v mnoha zemích a jejich dodávky energie byly přerušeny uprostřed kruté zimy. Tato situace způsobila také významné ekonomické ztráty, vzhledem k tomu, že plyn je potřebný také ve výrobní sféře. Je proto nejvyšší čas vytvořit celoevropský systém dodávek ropy a plynu, který by byl napojen na rozrůzněnou skladbu zdrojů. Musíme také naléhavě hledat nové zdroje energie a používat modernizované metody zplyňování uhlí. Polsko již v tomto směru přijímá příslušná opatření.

Srdečně přeji našim českým přátelům, aby úspěšně naplnili tyto plány EU.

Magda Kósáné Kovács (PSE), písemně. – (HU) České předsednictví se ocitá v obtížné situaci. Je těžké poprvé převzít otěže vedení po předsednictví, které se již v minulosti osvědčilo jako jeden z hnacích motorů Evropy a několikrát řídilo loď Unie. Situace českého předsednictví je obtížná také proto, že dopady finanční krize nyní začínáme pociťovat v celé Evropě. A konečně je obtížná proto, že musí bojovat nejenom s krajními euroskeptiky v tomto Parlamentu, ale také s vysoce postavenými politickými představiteli rodné země.

Nicméně program českého předsednictví se jeví jako program, který usiluje o vyváženost Evropské unie. Svým vznešeným cílem motta „Evropa bez bariér“ vytyčuje jako svou prioritu nejenom otázku, jak řídit hospodářskou krizi, ale také jak účinně prosazovat dlouhodobější zásady EU. Česká republika je první zemí v oblasti střední a východní Evropy, v níž se snoubí všechny společné charakteristiky nových členských států EU. Program českého předsednictví proto usiluje o poměrné zastoupení požadavků nových členských států.

Jsmo velice potěšeni, že reakce českého předsednictví na hospodářskou krizi se zaměřuje na rozvoj vnitřních pracovních sil a na podporu vertikální mobility.

Zároveň bych rád upozornil předsednictví zejména na potřebu zlepšení situace v nejméně rozvinutých oblastech a na romskou menšinu. Toto jsou skutečně sociální a hospodářské problémy na úrovni Společenství, které překračují hranice.

Kromě využívání migrujících pracovníků lze stárnutí obyvatel EU a výsledné sociální napětí dlouhodobě usměrňovat rozvojem vnitřních pracovních sil, které představují lidé jejichž znalosti a dovednosti postrádají konkurenceschopnost.

Iosif Matula (PPE-DE), písemně. – (RO) Chci blahopřát České republice k převzetí předsednictví Evropské unie. Rád bych také ocenil skutečnosti, že bylo možné sestavit program na období 18 měsíců, v rámci procesu

spolupráce s Francií, která vykonávala funkci předsednictví Evropské rady před Českou republikou, a se Švédskem, které převzme předsednictví ve druhé polovině tohoto roku.

Výzvy, kterým čelí předsednictví od samého počátku, jako je válka v Gaze, přerušení dodávek ruského plynu, nemluvě o globální hospodářské krizi, potvrdily skutečnost, že priority stanovené Českou republikou jsou naprosto relevantní.

Ze tří priorit oznámených českým předsednictvím, Energetika, Ekonomika a Evropa ve světě, bych se rád vyjádřil k aspektu energetiky. Osobně cítím, že Evropa potřebuje jednotnou energetickou politiku, aby se zamezilo přílišné závislosti na zdrojích z jedné oblasti.

V tomto ohledu podporuji potřebu rozvoje vztahů s novými dodavateli, a také význam investic do nekonvenčních technologií výroby energie. Musíme zlepšit přepravní infrastrukturu a věnovat náležitou pozornost vybudování trasy pro plynovod Nabucco. Věřím také, že je nezbytně nutné zkrátit postupy zahájení projektů, jejichž cílem je hledání alternativních a nekonvenčních zdrojů energie.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), písemně. – Skutečnost, že Evropská rada doposud nedokázala vyřešit skutečné problémy, které byly důvodem k odmítnutí Lisabonské smlouvy v irském referendu, vytváří živnou půdu pro to, aby Irové smlouvu odmítli znovu.

Jestliže si uvědomíme, že je zcela reálné předpokládat opětovné odmítnutí Lisabonské smlouvy v irském referendu, české předsednictví se tedy připravuje na eventualitu, že Lisabonská smlouva nevstoupí v platnost. Vypracovává „plán B“ pro volbu nové Komise podle pravidel Smlouvy z Nice. Oznámená představa o volbě Komise sestávající z 26 komisařů a vysokého představitele EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku ze 27. členského státu je pouze jedním možným způsobem, jak lze tento problém vyřešit.

Lidé v celé EU si jsou dobře vědomi, že Lisabonská smlouva není všelék, za který ji vydávají její nejhovlivnější stoupenci. Naopak, může přispět k prohloubení hospodářských a sociálních problémů, s nimiž jsme konfrontováni.

Pokud jde o krizi v Gaze, reakce českého předsednictví je velmi nedostatečná. EU musí přijmout společné opatření k ochraně práv obležených Palestinců a usilovat o ukončení krveprolití.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Česká republika, která převzala předsednictví Rady EU 1. ledna 2009, čelí společně s ostatními státy, které vstoupily do EU v roce 2004 a později, problémům souvisejícím s neuspokojivým stavem tepelné izolace velkého počtu obytných budov.

Měli bychom si uvědomit tyto skutečnosti: možnosti významných úspor energie a snížení nákladů na vytápění hrazených občany, jichž lze dosáhnout modernizací topných systémů v těchto budovách, a také omezené možnosti čerpání ze strukturálních fondů a fondů soudržnosti pro investice do této oblasti. Myslím si proto, že by české předsednictví Rady mělo tuto otázku zařadit mezi své priority.

Za druhé, pokud jde o evropský zatýkácí rozkaz, Česká republika učinila prohlášení, na základě článku 32 rámcového rozhodnutí Rady, v tom smyslu, že použije postup předávání „pouze na trestné činy spáchané po 1. listopadu 2004“. Obdobné předpisy platí také v jiných evropských státech. Případy toho typu podřývají důvěru občanů v účinnost evropských politik při boji proti zločinu. Česká republika, která zastává úřad předsednictví Rady, má dobrou příležitost tuto prohlášení přehodnotit.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Prohlášení českého premiéra a předsedy Evropské komise a všeobecná rozprava v Evropském parlamentu o programu českého předsednictví jsou jenom dalším dějstvím protilidové politiky uplatňované předchozími předsednictvími. Vysílají signál, že útok kapitálu na dělníky, na lidové třídy bude pokračovat nezmenšenou silou. Imperialistická role EU bude posílena, jak se české předsednictví, od chvíle kdy převzalo tento úřad, všemožně snaží ukázat tím, že podporuje zločinný imperialistický útok Izraele na pásmo Gazy a dodává legitimitu barbarskému zabíjení palestinského lidu, s plnou podporou USA a v souladu s plánem Spojených států/NATO/EU vytvořit „nový Blízký východ“.

Program českého předsednictví je signálem, že pokračují stupňující se protilidové útoky EU se záměrem přesunout dopad krize kapitalistického systému na dělnickou třídu a na chudé lidové vrstvy, vystupňovat agresi EU proti lidu a imperialistickou intervenci a posílit potenciál EU v oblasti vojenských zásahů v celosvětovém měřítku.

Lid musí reagovat na agresi EU protiútokem. Odpor, neposlušnost a vymanění se z reakční politiky EU a z EU samotné, to je pro lid cesta vpřed.

Maria Petre (PPE-DE), písemně. – (RO) Ráda bych svou řeč uvedla zopakováním myšlenky, o které jsem hovořila v pondělí při zahájení plenárního zasedání. Vykonáváte předsednický úřad v době, která má pro nás zvláštní význam. V letošním roce si připomínáme 20 let od pádu železné opony. V pondělí jsem řekla, že pro nás, ale zejména pro miliony občanů, kteří nás sem vyslali, těchto 20 let v jistém smyslu bylo dobou čekání a v jiném smyslu dobou přijímání nové skutečnosti. Je asi přirozené, že jsme nebyli schopni se rychleji osvobodit od oněch 50 let, které nás dělily od zbytku Evropy.

Chtěla jsem vstoupit do diskuse, abych vám poblahopřála, že jste mezi své priority zařadili také prioritu třetí Evropa ve světě, ale zejména k tomu, že rovněž východní partnerství považujete za svou prioritu. Dějiny našich dvou zemí, Rumunska a České republiky mají dva společné výrazné prvky: rok 1968 a pak Pražské jaro, které představovalo pro nás Rumuny, kteří jsme byli podrobena nejkrutější komunistické diktatuře, paprsek světla, jenž nás vedl na cestě ke svobodě.

Jako rumunská poslankyně Evropského parlamentu bych vás rád požádala, abyste východnímu partnerství dali náležitý, konkrétní obsah. V této oblasti žijí miliony občanů, kteří potřebují znovu oživit tuto naději tím, že si v následujících měsících symbolicky opět připomenou události Pražského jara. Vy i já jsme jistě schopni dokonale pochopit význam tohoto očekávání.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), písemně. – (PL) Nyní máme před sebou šest měsíců českého předsednictví Evropské rady, předsednictví, které, jak je v tuto chvíli již jasné, nebude snadné. Dvě závažné krize, s nimiž jsme se museli vypořádat v minulých týdnech, nám ukazují, že dobré vedení Evropské unie předpokládá nejenom pečlivě připravené programy, ale především schopnost rychle a přiměřeně reagovat na obtížné problémy. Každý členský stát, který se připravuje na předsednictví Evropské rady, by na to měl brát zřetel.

České předsednictví navazuje na velice dynamické a ambiciózní francouzské předsednictví. Je nepravděpodobné, že by výsledky obou předsednictví nebyly porovnávány. Podle mého názoru jsou však české orgány na tuto práci dobře připraveny a české předsednictví bude příkladem, jak i malá země, která ke Společenství přistoupila teprve nedávno, je schopna zajistit jeho řádné vedení. A neměly by je na této cestě zastavit ani rozpory na vnitropolitické scéně.

Chtěl bych apelovat na předsednictví, aby určitou pozornost věnovalo každodenním problémům. Velkorysé, ambiciózní plány jsou důležité a nezbytné, ale velice často jsou mimo zorný úhel řadových občanů. A je důležité, aby dnes v předvečer voleb do Evropského parlamentu, lidé v Evropské unii pocítili, že Společenství bylo vytvořeno pro ně, pro občany Unie, že Společenství je tady proto, aby zlepšilo jejich každodenní životy. Takže smělé vize – proč ne, ale prizmatem každodenního života.

Přeji Vám hodně úspěchů!

Petya Stavreva (PPE-DE), písemně. – (BG) Česká republika přebírá vedení EU v okamžiku, kdy Evropa čelí výzvám celosvětové finanční krize, přerušení ruských dodávek plynu a konfliktu v Gaze.

Věřím, že ambiciózního programu českého předsednictví bude dosaženo prostřednictvím úzké spolupráce mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí. Evropa musí i nadále zaujímat aktivní postoj ke všem bodům v agendě týkající se občanů EU. V tomto okamžiku je obzvláště aktuální problém energetické bezpečnosti a je třeba podnítit iniciativu všech členských států v tomto směru. Přerušení ruských dodávek plynu evropským spotřebitelům v teplotách pod bodem mrazu, které Evropu paralyzovalo, dodává nový rozměr koncepci energetické nezávislosti. Tato krizová situace nastoluje potřebu snížit závislost členských států na ruských dodávkách plynu a hledat alternativní zdroje.

Občané sjednocené Evropy očekávají, že české předsednictví zaujme aktivní postoj a zapojí se do řešení tohoto problému, který již dávno překročil rámec pouhého obchodního sporu mezi Ruskem a Ukrajinou.

Přeji českému předsednictví hodně úspěchů.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), písemně. – (RO) Vítám skutečnost, že české předsednictví zařadilo problém energetiky mezi své priority.

Nepříjemné události posledních několika týdnů týkající se bezpečnosti dodávek zemního plynu některým členským státům prokázaly opět potřebu evropské energetické politiky prováděné prostřednictvím jasně definovaných evropských projektů podporovaných z evropských fondů. Evropský vnitřní trh se zemním plynem může fungovat normálně pouze v případě, že dojde k urychlené výstavbě skladovacích zařízení pro zemní plyn, včetně zkapalněného plynu, a urychlené realizaci projektu Nabucco.

Margie Sudre (PPE-DE), písemně. – (FR) Ráda bych popřála vše nejlepší české vládě, která předsedá Unii za ožehavých podmínek, vzhledem ke složitosti její vlastní vnitropolitické situace a v mimořádně znepokojivých mezinárodních souvislostech.

České předsednictví musí být rozhodné a dynamické, stejně jako předsednictví vykonávané Nicolasem Sarkozym v uplynulých šesti měsících, aby se aktivně zasazovalo o okamžité příměří v Gaze a dokázalo zachovat výraznou politickou dynamiku na základě přípravného pracovního programu navrženého společně s Francií a Švédskem, které převezme od českého předsednictví vedení Rady.

Tváří v tvář hospodářské krizi musí být bezodkladně uplatňován koordinovaný plán obnovy přijatý 27 členskými státy k ochraně průmyslu, konkurenceschopnosti a evropských pracovních míst. Evropa je klíčovým subjektem řešení hospodářské krize a české předsednictví musí pomoci to prokázat.

Vítám závazek českého premiéra zajistit ratifikaci Lisabonské smlouvy jeho zemí do konce tohoto předsednictví. Mezi dosavadními hospodářskými, diplomatickými a institucionálními krizemi, tato krize poslední je jediná, jejíž výsledek závisí pouze na Evropanech. České předsednictví musí umožnit Unii, aby tohoto úspěchu dosáhla, aby našim spoluobčanům zaručila perspektivu budoucnosti.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN COCILOVO

místopředseda

4. Hlasování

Předsedající. – Dalším bodem je hlasování.

Rád bych informoval sněmovnu, že v průběhu hlasování, na výslovnou žádost sdružení parlamentních novinářů, u každého souboru výsledků musíme také výslovně uvést počet hlasů pro a proti a počet těch, kdo se zdrželi hlasování. Přáli jsme si věci pro vás zjednodušit, ale není to možné.

(Podrobnosti hlasování: viz zápis)

4.1. Bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech (A6-0500/2008, Carlos Coelho) (hlasování)

Po hlasování o zprávě Carlose Coelha (A6-0500/2008)

Francesco Enrico Speroni (UEN). – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, rád bych učinil jednu procedurální poznámku. Informovali jste nás, že na žádost novinářů, jistě úctyhodné skupiny, byste měl oznamovat všechny hlasy, ale já se domnívám, že pravidla Parlamentu by měli tvořit poslanci Parlamentu, ne novináři. Zajímalo by mě, jestli tohle je sdružení slepých novinářů, protože novináři mohou bez problémů vidět výsledek hlasování na obrazovkách. Každopádně, hluší novináři mohou mít určité problémy, pokud oznámíte výsledky.

(Potlesk)

Předsedající. – Vážený pane Speroni, mám trochu problém s vyjádřením vlastního osobního názoru na obtíže týkající se práce novinářů. Vzhledem k tomu, že tentokrát byla žádost podána předsednictvu, myslím si, že odpověď – a zřejmě osobně sdílím vaše názory – by mělo dát předsednictvo; bylo rozhodnuto, že řešení odpovědi na tuto žádost bude na pořadu příštího jednání předsednictva.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). – Vážený pane předsedající, souhlasím s postojem, který vyjádřil pan Speroni. Uznávám, že jste v obtížné situaci, ale řekl bych, že pan Speroni má pravdu. Obrazovky zaznamenávají každé hlasování. Číst nahlas každý výsledek pozměňovacího návrhu by bylo velice časově náročné – zejména v případě takového hlasování jaké bylo to dnešní. Navrhuji, abyste požádal předsednictvo, aby tu věc postoupilo příslušnému výboru a my ji posoudíme při příštím hlasování – pokud je to pro tuto sněmovnu přijatelné.

(Potlesk)

Předsedající. – Jak jsem již řekl, tato záležitost bude postoupena předsednictvu, právě proto, aby mohlo dát definitivní odpověď.

Přistoupíme proto k hlasování.

4.2. Veřejné zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti (A6-0415/2008, Alexander Graf Lambsdorff) (hlasování)

4.3. Nebezpečné látky a přípravky (dichlormetan) (A6-0341/2008, Carl Schlyter) (hlasování)

4.4. Povolení ratifikovat úmluvu Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 (úmluva č. 188) (A6-0423/2008, Ilda Figueiredo) (hlasování)

4.5. Situace v oblasti základních práv v Evropské unii (2004–2008) (A6-0479/2008, Giusto Catania) (hlasování)

Předsedající. – Po hlasování o zprávě Carlose Coelha (A6-0500/2008)

Mogens Camre (UEN). – Vážený pane předsedající, toto je doplnění textu tohoto pozměňovacího návrhu. Za textem, který zní „12. prosince 2006“, chceme jednoduše doplnit: „a dne 4. a 17. prosince 2008“. Důvodem je fakt, že Soudní dvůr přijal rozhodnutí k těmto pozdějším datům a nebylo by správné uvádět rozhodnutí z roku 2006, aniž jsou uvedena nejnovější zjištění Soudního dvora z prosince 2008.

(Ústní pozměňovací návrh byl přijat)

– Před hlasováním o pozměňovacím návrhu č. 25

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážený pane předsedající, podle mého seznamu hlasování se zdá, že odstavec 36 byl stažen, takže by mě zajímalo, zda jsme o něm vůbec měli hlasovat.

Předsedající. – Pozměňovací návrh č. 8 byl stažen, a proto nemůžete o odstavci 36 hlasovat.

– Před hlasováním o odstavci 161

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, k odstavci 166 bych rád jenom poukázal na to, že autentickou verzí je původní anglický text, protože existuje příliš mnoho překladů, které zcela zkreslují význam; italský překlad například hovoří o „*morte decorosa*“ [důstojné smrti]. Nebudu zacházet do podrobností, ale autentická je anglická verze.

Předsedající. – Děkuji vám, že jste nás na toto upozornil. Vráťím se k této věci ve vhodnou chvíli, ale panu Cappatovi slovo znovu nedám, protože nyní musíme hlasovat o odstavci 161; musíme ještě hlasovat o původním textu odstavce, protože jsme zamítli pozměňovací návrh.

4.6. Úmluva o práci na moři z roku 2006 (B6-0624/2008) (hlasování)

4.7. Vývoj Rady OSN pro lidská práva a úlohy EU (A6-0498/2008, Laima Liucija Andrikienė) (hlasování)

4.8. Přístup veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (A6-0459/2008, Marco Cappato) (hlasování)

5. Vysvětlení hlasování

Ústní vysvětlení hlasování

- Zpráva: Carlos Coelho (A6-0500/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážený pane předsedající, hlasoval jsem pro tuto zprávu, protože požaduje reformu v zájmu ochrany dětí a zavádí také opatření ke zvýšení bezpečnosti pasů. Celkově je to proto soubor opatření, který posunuje dopředu boj proti obchodování s dětmi a vede k vyšší míře ochrany dětí.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Považuji za potřebné, abychom zvyšovali bezpečnostní prvky v cestovních dokladech také o biometrické prvky. Kromě zlepšení bezpečnosti Evropanů, což je naším prvotním cílem, však musíme zvážit i obrácenou stranu mince a tím je ochrana soukromí našich spoluobčanů. Zasadím se o to, aby provedení této legislativy do praxe a její aplikace na národní úrovni neumožnila byrokratické těžkosti či dokonce zneužití dat, a to i mimo EU ze strany třetích států. Připomínám, že je nutné podporovat větší zapojení Europolu a Frontexu do této záležitosti, jediné vysoká míra kooperace mezi policejními orgány členských států zajistí kýžený efekt, aby Evropa byla bezpečným domovem pro nás všechny. Jsem ráda, že svůj vlastní pas budou mít i děti od dvanácti let. Toto opatření omezí zneužívání dětí pro organizovaný zločin přeshraničně, což je dalším důvodem, proč jsem podpořila tuto zdánlivě kontroverzní zprávu.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážený pane předsedající, byl jsem rád, že jsem mohl jednoznačně podpořit zprávu poslance Coelha o biometrických prvcích v pasech EU, protože je to alespoň první krok v boji proti nespočetným případům zneužívání a falšování pasů. Je to určitá forma harmonizace, kterou můžeme přinejmenším schválit, protože je to v zemích schengenského prostoru bezpochyby užitečné a dokonce nezbytné opatření.

Jestliže je zaváděn systém otevřených vnitřních hranic, měla by být samozřejmě chráněna co nejúčinněji rozsáhlejší vnější hranice. Tato zpráva je krok správným směrem, protože ochrana vnější hranice je v tomto okamžiku nedostatečná.

Mám ovšem jednu výhradu. Pouze lepší pasy nestačí. Každý rok vstupují na náš kontinent, do Evropy, stovky tisíc cizinců ze třetích zemí. Jsou to legální přistěhovalci, pololegální přistěhovalci, ale také nelegální přistěhovalci. Moje země, Belgie, přijala minulý rok více než 70 000 cizinců z třetích zemí, vedle neznámého počtu nelegálních cizinců. To je přílivová vlna, kterou musíme zastavit a pouze lepší pasy tuhle záležitost nevyřeší.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Děkuji vám, vážený pane předsedající, hlasoval jsem proti zprávě poslance Coelha ze dvou důvodů. Za prvé, v této věci jsem krajně znepokojen porušováním práv občanů a také skutečností, že shromažďování biometrických údajů bude představovat významné ohrožení bezpečnosti občanů, zejména z hlediska jejich svobody a bude porušeno také základní lidské právo na svobodu pohybu.

Ale co mě znepokojuje ještě více, je skutečnost, že v mé zemi to bude podruhé během posledních deseti let, kdy byly zavedeny nové osobní doklady. Z vlastní zkušenosti mohu uvést, že to bude skutečně potřetí během deseti let, co jsem si nechával vystavit osobní doklady. Může vám to připadat komické, ale lidé v Bulharsku mají tak nízké příjmy, že je jednoduše neetické a nemorální zatěžovat je dalšími výdaji spojenými se zakoupením nových osobních dokladů. Vezmeme-li například důchodce, jejichž příjem činí 100 BGN, což odpovídá penzi 50 EUR, není správné účtovat jim 20 EUR za vydání nových osobních dokladů. To je důvod, proč jsem hlasoval proti zprávě poslance Coelha, protože jsem přesvědčen, že pro mou zemi je nanejvýš nevhodná.

- Zpráva: Marco Cappato (A6-0459/2008)

Gay Mitchell (PPE-DE). – Vážený pane předsedající, chtěl bych jenom, aby bylo dáno do zápisu, že jsem nakonec hlasoval proti zprávě poslance Cappata, protože jsem přesvědčen, že existuje lepší zpráva, která má být předložena Parlamentu a která bude tyto záležitosti řešit.

Chci také říci, že Parlament nemusí dělat žádné kroky ve vztahu k našim zápisům, jestliže existují poslanci, kteří jsou zde více než čtyři a půl roku, po celou dobu brali plat a mluvili méně často než pan Burke, který byl v Parlamentu šest měsíců. Myslím, že je čas, abychom na tuto skutečnost upozornili.

Existují lidé, kteří se nepodílejí na práci tohoto parlamentu, jeho výborů nebo jeho plenárního zasedání. Někteří z nich jsou členy malých skupin. Přicházejí sem a dostanou slovo před tím, než opět odkvapí na letiště a budou trávit čas v našich národních členských státech, místo toho, aby byli zde a vykládali lidem, jak strašná je demokracie v Evropské unii. Ano, demokracie v Evropské unii je strašná, pokud poslanci tohoto parlamentu, kteří se zde nevyskytují, mohou nadále pobírat plat a pokračovat v tomto způsobu do nebe volajícího zneužívání demokracie. Chci aby to bylo dáno do zápisu, vážený pane předsedající.

Jsem přesvědčen, že jestliže tu provádíme reformu, jestliže se snažíme, aby byly k dispozici dokumenty, jestliže se snažíme zajistit větší transparentnost, měli bychom také přijmout opatření, jež by ukázala, kteří poslanci se podílejí na práci Parlamentu a kteří se na ní nepodílejí.

- Zpráva: hrabě Alexander Lambsdorff (A6-0415/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Evropský zbrojní trh funguje neefektivně, protože je fragmentován. Dnes jsme otevřeli prostor pro veřejné zakázky i v tomto sektoru, přičemž respektují výjimky ze strategických důvodů podle článku 273 zakládající smlouvy. Ve výboru jsem se zasadila o to, aby skončilo plýtvání veřejnými prostředky, které netransparentní armádní zakázky skýtají. Národní klauzule se v minulosti zneužívala i na veřejné zakázky pro armádu, které rozhodně neměly nic společného s kvalitou zajištění bezpečí. Namátkou mohu jmenovat stavební zakázky, stravování či dopravní služby. Tento návrh přinese úsporu finančních prostředků, které bude možno investovat do výzkumu a technologií, které nás budou účinněji chránit i před budoucími hrozbami..

Jim Allister (NI). - Vážený pane předsedající, jsem proti této zprávě, protože si uvědomuji nebezpečí, které představuje pro vlády a firmy, jež učinily rozsáhlé investice do výzkumu a vývoje v odvětví výroby vojenské obranné techniky, a které budou nyní připraveny o návratnost investic prostřednictvím fáze vývoje a výroby.

Podle této navrhované směrnice mají být nyní veřejné zakázky otevřené evropské hospodářské soutěži, což ponechává společnosti vyrábějící vojenskou obrannou techniku – či dokonce jednotlivé země – bez prostředků na ochranu mezinárodních majetkových práv a pracovních příležitostí. Vzhledem k tomu, že několik společností působících v odvětví vojenské obranné techniky ve Spojeném království má výzkum a vývoj na špičkové úrovni, mým hlavním důvodem ke znepokojení jsou rizika spojená s touto zprávou.

Moje znepokojení ještě umocňuje vědomí faktu, že určující motivací v této zprávě je snaha podpořit integraci EU a evropskou bezpečnostní a obrannou politiku, nikoli upřednostňovat hmotný ekonomický prospěch.

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). - (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, pokusím se být stručnější než obvykle; hlasoval jsem pro zprávu poslance Lambsdorffa, která činí krok vpřed směřující ke společné bezpečnosti a obraně. Zajímala by mě ale jedna věc, a proto vám položím tuto otázku: kdy budeme mít konečně skutečnou evropskou obranu, skutečnou evropskou armádu, skutečnou příležitost ušetřit finanční prostředky a kdy budeme schopni se bránit jako sjednocená Evropa? Doufám, že to bude opravdu velice brzo, vážený pane předsedající!

Předsedající. - V tomto případě není mou věcí, abych dal okamžitou odpověď, která by byla složitá. Přistupme k dalšímu vysvětlení hlasování, tentokrát ke zprávě poslance Schlytera.

- Zpráva: Carl Schlyter (A6-0341/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Podpořila jsem zprávu o nebezpečných látkách a přípravcích, konkrétně dichlormetanu, umožňující omezení této karcinogenní látky pro odstraňování nátěrů, a to i přesto, že umožňuje výjimky, byť za přísných podmínek. Jsem totiž přesvědčena o tom, že nebudou výjimky v praxi využity, jelikož existují bezpečné alternativní látky, které nejen spotřebitelé, ale i profesionální uživatelé budou moci v budoucnu preferovat.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Vážený pane předsedající, některé látky jsou tak nebezpečné, že musí být zcela zakázány nebo musí být jejich používání vyhrazeno pouze pro přísně omezené případy použití doprovázené nejpřísnějšími zdravotními a bezpečnostními opatřeními. Dichlormetan je jednou z těchto látek a musí být stažen z oběhu.

- Zpráva: Ilda Figueiredo (A6-0423/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Oceňuji mezinárodní smlouvu, která přinese nové pracovní podmínky pro pracující v odvětví rybolovu. Rybáři totiž čelí nejvyššímu výskytu těžkých pracovních úrazů a také úmrtí. Jen vyzývám Radu a Komisi, aby udělaly vše proto, aby došlo k ratifikaci úmluvy mnohem dříve než v roce 2012. Prosím do zápisu, že mi selhalo hlasovací zařízení a že jsem hlasovala samozřejmě pro tuto zprávu.

- Zpráva: Giusto Catania (A6-0479/2008)

Irena Belohorská (NI). - (SK) Iniciativní zpráva pana Catanii vyvolala značnou výměnu názorů mezi politickými skupinami a poslanci.

V současnosti Evropská unie čelí velice závažným problémům, jako je finanční krize a energetická krize vyvolaná ukrajinsko-ruským konfliktem. Právě v tomto období bychom měli postupovat jednotně a vyvarovat se všech akcí, které mohou naši jednotu ohrozit. Důsledky krizí se bezpochyby dotknou každého občana Evropské unie, dotknou se tedy i Slováků, Poláků, Maďarů nebo Němců. Vyvolávání problémů mezi členskými státy, které se s určitou periodicitou na našich jednáních opakuje, považuji za ignorování současného vážného stavu ohrožení jednoty Unie. Měli bychom se více soustředit na hledání řešení a ratifikaci Lisabonské smlouvy, na posílení konkurenceschopnosti Evropské unie.

Opakovaně jsem zde, na půdě Evropského parlamentu vystoupila s myšlenkou, že autonomie v rámci našeho společného prostoru nemá opodstatnění. Hlavní myšlenka sjednocení států EU nesmí být přehlížena, ignorována nebo odmítána. Musíme si připomínat výrok Schumana, který tvrdil, že inteligentní Evropan se nemůže radovat z neštěstí svého souseda, všichni jsme spojeni společným osudem, v dobrém i ve zlém.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážený pane předsedající, zpráva poslance Catanii je opravdu fraška. Neobsahuje žádný přezkum rozsahu, v němž byla v Evropské unii dodržována základní práva v období od roku 2004 do roku 2008; jedná se pouze o seznam požadavků levicového křídla v této sněmovně.

K jeho požadavkům patří uznání sňatků stejného pohlaví ve všech členských státech a legalizace drog, eutanazie a nelegálního přistěhovalectví. Delegace Rakouské lidové strany (ÖVP) i já odmítáme bez váhání výše uvedené požadavky, které byly přijaty většinou a proto jsme – včetně mé osoby – hlasovali proti této zprávě.

Peter Baco (NI). – (SK) Hlasoval jsem pro zprávu o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2008.

Tuto svou podporu jsem vázal na nepřijetí formulace v článku 49 o podpoře územních a regionálních autonomií. Považuji to za jasný odmítavý signál snahám provokatérů a konspirátorů jakkoli spekulovat s daným statusem quo. Evropský parlament tedy nepřijímá hry s územní a regionální autonomií. Je to velmi cenný závěr dnešního pléna Evropského parlamentu, ke kterému nám všem blahopřeji.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pane předsedo, hlasovala jsem také proti přijetí této vlastní zprávy komunistického poslance o situaci základních práv v Evropské unii. Přesto oceňuji, že se zpravodajům za ostatní frakce podařilo text trochu upravit a má i dobré odstavce, pokud jde o situaci menšin. Ale některé nejsou objektivní. Tato zpráva navíc bezprecedentně překračuje rámec dokumentu, který měl mapovat minulé období. Zpráva si osobuje příliš jednostrannou politickou představu ohledně lidských práv v Unii. Zpráva pošlapává subsidiaritu tím, že v rozporu se zakládajícími smlouvami diktuje pravidla pro rodinnou politiku a v dalších etických otázkách.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Hlasoval jsem také proti zprávě poslance Catanii, protože obsahuje nejméně dva odkazy na potrat jako na formu lidského práva. To je něco s čím nesouhlasím a co je pro mě nepřijatelné. Je škoda, že takto důležitá zpráva, která postihuje takové široké rozpětí témat, měla zapotřebí řešit aspekty, které jsou bezesporu mimo oblast působnosti Evropské unie a do nichž Evropská unie nemůže a neměla by zasahovat; zejména vzhledem k zásadě subsidiarity. To je důvod, proč jsem hlasoval proti zprávě poslance Catanii.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Vážený pane předsedající, pokud jde o zprávu poslance Catanii, hlasoval jsem pro ni, protože byly odstraněny její předchozí nedostatky týkající se práv menšin. Tato záležitost je obzvláště důležitá pro Maďarsko a pro menšiny žijící na obou stranách jeho hranic. Zpráva zdůrazňuje ochranu mateřského jazyka menšin a prohlašuje, že možnost užívat mateřský jazyk je jedním z nejzákladnějších práv. V několika nových členských státech EU tomu tak bohužel v poslední době nebylo.

Zpráva dále zdůrazňuje nutnost definovat a určit status národnostních menšin. Věřím, že pro 150 menšin v Evropě je to nesmírně důležité.

A konečně považuji za mimořádně důležitý odstavec 49, protože stvrzuje, že samospráva je nejúčinnějším prostředkem k řešení problémů komunit národnostních menšin. Optimálním řešením je řídit se nejexemplárnějšími vzory v Evropské unii, pokud jde o osobní, kulturní, územní a regionální autonomie.

Jim Allister (NI). – Vážený pane předsedající, společnost, kterou stravují její vlastní práva, je společností, která umí jenom brát, a ztratila svou rovnováhu. To je také určujícím faktorem nároků zprávy dožadující se zrovnoprávnění řádně oddaných manželských párů a homosexuálních vztahů. Přirozeným řádem je vztah

mezi mužem a ženou. Tento vztah pokrýváme, jestliže požadujeme, aby stav jeho naprostého popření s ním byl zrovnoprávněn.

Jakkoli to je možná nemoderní, otevřeně prohlašuji, že nepřirozené partnerství mezi páry stejného pohlaví je něco s čím já, jako zákonodárce, nechci souhlasit. Mají snad moje práva podporovat tento postoj menší váhu než práva lidí, kteří požadují pravý opak? S ohledem na netolerantní atmosféru, ve které část této rozpravy probíhala, bych se skoro domníval, že tomu tak je.

S tímto aspektem zprávy nesouhlasím. Pokud se kvůli tomu stanu terčem posměchu, nechť tomu tak je. Raději si budu stát za tím, co si myslím, že je správné, než abych tleskal něčemu, co je špatné.

Frank Vanhecke (NI). - (NL) Vážený pane předsedající, za dobu mého působení v tomto parlamentu, jsem byl jenom zcela výjimečně svědkem takové snůšky politicky korektních nesmyslů a takzvaně progresivních banalit, jako ve zprávě poslance Catanii. Úplný vrchol je ale skutečnost, že zpráva o takzvaných základních právech je *de facto* založena na Lisabonské smlouvě, smlouvě, kterou nepotkalo nic menšího než to, že ji občané odmítli v referendu a v současné době nemá vůbec žádný právní základ. Jaká arogance! Zajímalo by mě, zda by se základní lidská práva snad neměla vztahovat pouze na eurokracii, a nikoli na evropské občany.

Kromě toho existuje jedno základní právo, které v této zprávě chybí, a to právo lidí, například lidí vlastního národa, cítit se doma a bezpečně ve své vlastní zemi, bránit svou těžce vydobytou prosperitu, zachovat si svůj vlastní jazyk, vlastní kulturu, vlastní tradice a vlastní zákony. To by tedy byla novinka v tomto svatostánku politické korektnosti. Parlament se zase jednou dokonale blamoval tím, že zprávu poslance Catanii schválil převážnou většinou.

Philip Claeys (NI). - (NL) Vážený pane předsedající, právo na svobodné vyjadřování názorů a způsob, kterým lze toto právo uplatňovat, je bezesporu klíčovým ukazatelem pro posouzení naší situace v oblasti základních práv. Zpráva zcela oprávněně varuje před neoficiální cenzurou a sebecenzurou, k nimž dochází, jestliže jsou určitá témata vyloučena z veřejné diskuse. Stejně oprávněný je také oddíl zprávy, jenž varuje před jednotlivci a skupinami, kteří chtějí ostatní umlčet tvrzením, že jsou neustále nespravedlivě napadáni.

Na druhé straně je pro mě zcela nepochopitelná výzva k „důraznému postihování jakýchkoli štvavých rasově motivovaných projevů v programech v médiích a v článcích v tisku, které šíří postoje rasové nesnášenlivosti“. To je přesně přístup, který vede k cenzuře a sebecenzuře, na kterou si v jiných pasážích zprávy její autor stěžuje. Je to typ právních předpisů, kvůli němuž byla v Belgii největší vlámská politická strana odsuzována, neboť kritizovala imigrační politiku. Lidé by proto měli vědět, co chtějí. Není možné být tak trochu stoupencem svobodného vyjadřování názorů. Buď je člověk stoupencem svobodného vyjadřování názorů a přijímá všechny důsledky, které to sebou nese, nebo jím není.

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). - (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, v otázce základních práv jsem hlasoval pro odstavec 81, který podporuji, přestože jsem při závěrečném hlasování zprávu poslance Catanii odmítl. V tomto odstavci můj přítel, pan Catania, který mě v tomto okamžiku pozoruje ze svého místa, vyzývá členské státy, aby udělaly vše, co je v jejich silách, aby usnadnily a zlepšily přístup mladých lidí, starších lidí a zdravotně postižených osob na trh práce.

Giusto Catania – který dělá svému jménu čest, protože je stoprocentně spravedlivý – musel mít na mysli, i když to nevyjádřil písemně, že je třeba zlepšit nejenom přístup k práci, ale také k sociálním dávkám, což vyvozují z jeho zmínky o starších lidech. Otázka dávek pro mladé lidi, zdravotně postižené osoby a starší lidi je proto relevantní. Jsem si jist – a vidím, že pan Catania souhlasí –, že mladí lidé pobírají také dávky v době, kdy jsou mladí, a pak pracují, když jsou staří. Vidím, že pan Catania mi tleská. Myslím si, že i vy se mnou souhlasíte, ale vzhledem k tomu, že moje poznámky budou zveřejněny na internetových stránkách, rád bych vysvětlil, že jsem svými slovy chtěl jemně naznačit, že starší lidé mají také právo na dávky.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Vážený pane předsedající, při projednávání zprávy poslance Catanii se mnozí v této sněmovně zase jednou pokusili využít lidských práv jako záminky pro prosazování potratu, a to navzdory faktu, že potrat upírá každoročně milionům dětí nejdůležitější lidské právo – právo na život, tedy lidské právo, na kterém všechna ostatní práva závisí.

Kromě toho jako pro irskou poslankyni Evropského parlamentu a jako pro voliče je pro mě zajímavé konstatovat, že tato zpráva a její pozměňovací návrhy spojují Lisabonskou smlouvu a Chartu základních práv s právními předpisy upravujícími otázku potratů v EU.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Vážený pane předsedající, ráda bych úvodem požádala služby, aby daly do zápisu, že první část mého hlasování o odstavci 31 měla být pro jeho přijetí.

Chtěla bych poznamenat, že tato zpráva mohla udělat více pro oblasti zdravotního postižení, které vyžadují více práce. V této věci jsem ale ráda, že se Parlament rozhodl podporovat můj pozměňovací návrh č. 42, který naléhá na Komisi, aby zajistila, že finanční prostředky budou přiděleny pouze členským státům, které splňují kritéria Úmluvy Spojených národů, pokud jde o deinstitucionalizaci. Toto je pro mě a pro mnoho lidí v této sněmovně klíčová otázka. Tato zpráva obsahuje mnoho otázek – jak uvedli ostatní – jež jsou v souladu se zásadou subsidiarity, ale nikoli se zásadami Evropské unie, která nevytváří právní předpisy povolující potraty a neměla by a nebude vytvářet právní předpisy povolující potraty. Nemohla jsem proto podporovat zprávu jako celek. Místo toho jsem se zdržela hlasování, protože jsem přesvědčena, že pozměňovací návrh týkající se zdravotního postižení je důležitý pro ty z nás, kteří nemluví, nemají hlas nebo jim nikdo nenaslouchá.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Zpráva poslance Catanii je zprávou, která se zabývá mnohými otázkami lidských práv. Souhlasím s některými předřecnickými a vyjadřuji také zásadní nesouhlas s touto zprávou kvůli jedné klíčové záležitosti: neprošly klíčové pozměňovací návrhy, které by byly tuto, jinak původně špatnou zprávu, opravily.

V textu zůstaly odkazy na „takzvané“ sexuální zdraví a sexuální práva, která, například podle definice Světové zdravotnické organizace, výslovně obsahují právo na potrat, a to je něco, na co se v komunitárním právu Evropské unie nemůžeme odvolávat a vnučovat to členským státům.

Jako lékař hájím lidský život a lidskou důstojnost od početí, a proto jsem takto kontroverzní text, který navíc nerespektuje zásadu subsidiarity, nepodpořil.

Michl Ebner (PPE-DE). – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, souhlasím s tím, co řekl pan Pirker a proto není nutné, abych se této věci dále věnoval. Jsem přesvědčen, že pan Catania psal o nesprávném tématu; tato zpráva se dokonce neměla dostat ani do sněmovny, protože úřední služby měly zkontrolovat, zda zpráva řeší zadané téma a její obsah odpovídá zadanému názvu. Zpráva je čímsi zcela jiným a ve skutečnosti neodpovídá ani názvu, ani zadání.

Pokud jde o konkrétní otázku týkající se odstavce 49, dával bych přednost tomu, aby sněmovna přijala původní text, bez jakýchkoli pozměňovacích návrhů. Hlasoval jsem proti zprávě jako celku, přesně z týchž důvodů, které jsem uvedl.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Vážený pane předsedající, v minulosti bych našel opravdu jen málo případů, kdy jsem hlasoval proti nějaké zprávě s tak nezvratným přesvědčením jako dnes. Pokud bychom se měli řídit doporučeními uvedenými v této zprávě, vytvořili bychom v budoucí Evropské unii diktaturu politické korektnosti, díky níž by pod rouškou takzvaného boje proti rasismu a bombastického deklarování zásad bylo svobodné vyjadřování názorů týkajících se témat jako je azyl a přistěhovalectví dále omezováno. Tato zpráva si klade za cíl otevřít ještě více stavidla legálního i nelegálního přistěhovalectví do Evropské unie, nepovažuje za úhelny kámen své politiky právo občana na bezpečí a místo toho se domnívá, že jako takzvaná základní práva by měla být uznána práva zločinců.

To je zvrácený svět. V normální společnosti jdou práva a povinnosti ruku v ruce. V této objemné zprávě ale nemohu najít ani stopu po jakékoli povinnosti cizinců integrovat se do naší evropské společnosti. Právě naopak: jen my Evropané se donekonečna stáváme terčem druhých. Víte, naši občané už mají plné zuby odsuzujícího ukazováním prstem od evropských mandarinů, kteří se zaměřují jenom na ně.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážený pane předsedající, ve zprávě poslance Catanii je řada věcí, s nimiž nesouhlasím.

Za prvé, neakceptuji tvrzení, že je věcí Evropské unie udělit nám jakákoli práva – z dějinné zkušenosti víme, že Evropská unie učinila pravý opak.

Neakceptuji také tvrzení, že Charta základních práv – která je základním politickým dokumentem, narychlo daným dohromady místo neúspěšné evropské ústavy – by měla být začleněna do evropské ho práva a zejména ne do britského práva.

Hluboce nesouhlasím s Chartou základních práv. Odmítám absolutistický přístup k lidským právům. Řekl bych, že nejsem ze zásady proti uznávání partnerství stejného pohlaví, ale znovu opakuji, tohle není věcí Evropské unie: tuto záležitost si mají rozhodnout parlamenty jednotlivých členských států na svém území.

Vzhledem k tomuto zásadnímu výčtu námitek jsem hlasoval proti zprávě.

Daniel Hannan (NI). - Vážený pane předsedající, zkušenost mnohých dějinných epoch nás učí, že práva na papíře sama o sobě nejsou dostatečnými zárukami občanských svobod. Práva, která jsou stanovena v Chartě základních práv a svobod, se příliš neliší od práv nastíněných například v ústavách východního Německa nebo Sovětského svazu, ale jak občané těchto nešťastných společenských zřízení zjistili, práva na papíře jsou sama o sobě bezcenná, pokud neexistují odpovídající mechanismy parlamentní vlády.

V Evropské unii neexistuje žádná krize lidských práv, ale krize demokratické legitimacy. Dovolte mi poznamenat, že jedním způsobem, jak zmírnit tuto krizi by bylo důvěřovat našim voličům a nechat hlasovat o Lisabonské smlouvě, jak jsme přislíbili, v sérii referend. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Vážený pane předsedající, všechny děti mají právo na lásku obou rodičů. I v případě, že se manželský svazek rodičů rozpadne, faktorem, který by měl rozhodovat o stycích dítěte s rodiči, je blaho dítěte a ne „libovůle“ státních úředníků.

Děti mají právo mluvit se svými rodiči v mateřském jazyce. Pokud je každý z rodičů jiné národnosti, měly by mít právo mluvit v obou těchto jazycích. Ale Jugendamt (*Úřad pro mládež v Německu*) jedná v rozporu se zájmem dětí ze smíšených manželství tím, že okamžitě omezuje přístup rodiče, který není původem Němec, k jeho dítěti. Petiční výbor zaznamenal více než 200 stížností v této záležitosti. Proto jsem také podporovala pozměňovací návrh č. 24. Jeho zamítnutí vedlo k mému konečnému hlasování proti zprávě, která popírá právo na život prostřednictvím právních předpisů povolujících potraty, a porušuje zásadu subsidiarity.

Gerard Batten (IND/DEM). - Vážený pane předsedající, britská Strana nezávislosti je proti rasismu, zmrzačování ženských pohlavních orgánů, kriminalizaci homosexuality a předsudkům vůči cizincům, ať k nim dochází kdekoli na světě. Britové mají ale zajištěna lidská práva naprosto vyhovujícím způsobem podle našich vlastních zákonů a ochranu Evropské unie v tomto směru nepotřebujeme. EU je nedemokratická a protidemokratická a není proto vhodným ochráncem lidských práv kohokoli.

Rádi bychom také upozornili Parlament, že rodinné právo je v kompetenci příslušného členského státu a nespadá do pravomoci EU. Otázka, zda by narkomani měli být obžalováni z trestného činu, je věcí práva příslušného členského státu a EU by se neměla snažit podřývat a nahrazovat systémy soudní moci členských států. Poslanci Evropského parlamentu za britskou Stranu nezávislosti proto hlasovali proti této zprávě.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Vážený pane předsedající, když se projednávají zprávy, jako je tato, často hovořím s různými skupinami dobrovolníků a skupinami komunit z mého volebního obvodu a díky těmto rozhovorům lze získat hodně poznatků ze zkušeností a kontaktů jiných lidí.

Pravidelně se také snažím zjišťovat názor jiných poslanců Evropského parlamentu napříč politickým spektrem a z různých zemí, abych si udělal představu o názorech a problémech jiných a porozuměl jim. Plně sdílím názory, které vyjádřili mí kolegové, pan Hannan a pan Callanan.

Pokud jde ale o otázky, jako jsou ty, které jsou obsaženy v této zprávě, rád o nich diskutuji s poslanci jako je pan Allister, který přestože není z mé politické strany, je tvrdě pracujícím a pragmatickým poslancem v této sněmovně; jeho rady jsou často rozumné a je někým, o němž vím, že s ním mohu civilizovaným způsobem souhlasit, že s ním nesouhlasím – což je zrovna případ mého názoru na to, co právě řekl.

U zpráv tohoto typu – ze kterých si můžete vybrat mnoho různých otázek, abyste se rozhodli, jak o nich hlasovat – přestává být možné najít dělicí čáru mezi tím, zda byste hlasovali pro nebo proti, a tak jsem se z toho vyvlékl – zdržel jsem se hlasování. Omlouvám se.

Kinga Gál (PPE-DE). - (HU) Vážený pane předsedající, zpráva, kterou jsme právě přijali, nazvaná „Situace v oblasti základních práv v Evropské unii“, je komplexní a v mnoha ohledech průlomová. Způsob, jakým prezentuje práva dítěte a základní sociální práva, si zaslouží zvláštní pozornost. Považuji za mimořádně pozitivní věc, že konečně zaujímá správný přístup k problémům a právům tradičních národnostních menšin, tím, že stanoví zásady samosprávy a používání mateřské řeči, oblasti v nichž Unie vytváří normy dost opožděně.

To je také důvod, proč jsem tuto zprávu podporovala a zasazovala se o její přijetí a proč maďarská delegace skupiny Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) a Evropských demokratů hlasovala také pro její přijetí, přes několik sporných přijatých odstavců, se kterými nemůžeme souhlasit, protože považujeme za nepřijatelné regulovat některé problémy na úrovni EU.

László Tőkés (Verts/ALE). - (HU) Vážený pane předsedající, omlouvám se, že jsem se nepřihlásil, nevěděl jsem o tom. Jako kněz a člen maďarské národnostní menšiny, která je diskriminována, vzhledem k tomu,

že jsem ochoten přijmout v případě potřeby kompromisní řešení, jsem hlasoval v dobré víře pro zprávu poslance Catanii o základních právech, protože ji v mnoha ohledech považuji za důležitý krok vpřed, například pokud jde o sociální práva.

Rád bych speciálně ocenil článek o právech menšin, který by mohl tvořit základ a východisko pro právní rámec EU v oblasti ochrany menšin. Souhlasím s tím, co řekla paní Kinga Gálová.

Bylo nutné přistoupit na určitý kompromis, protože nemohu souhlasit s některými body, například s odstavcem o eutanazii nebo s otázkami týkajícími se homosexuality. Odmítám názor, že by svoboda svědomí a náboženství náboženských vůdců ve vztahu k homosexualitě měla být omezena.

Mrzí mě, že odstavec 49 neobsahuje prohlášení o tradičních právech menšin a komunit nebo o územní a regionální autonomii.

Georgs Andrejevs (ALDE). - (LV) Děkuji vám, vážený pane předsedající. Při závěrečném hlasování jsem hlasoval proti této zprávě, která si v mnoha ohledech podporu zasloužila. Hlasoval jsem proti této zprávě, protože zpráva zaměňuje tradiční menšiny a jejich práva s ekonomickými přistěhovalci a nuceně vysídlenými přistěhovalci, kteří zaplavili mou zemi v důsledku okupace Lotyšska po druhé světové válce. V průběhu 50 let okupace byl poměr původního obyvatelstva ve 13 největších městech Lotyšska, včetně hlavního města Rígy nařazen na 50 %. Děkuji vám.

John Attard-Montalto (PSE). - Vážený pane předsedající, právě dnes jsme hlasovali o situaci v oblasti lidských práv v Evropské unii. Velice nás mrzelo, že společně se dvěma kolegy z Malty ve skupině PSE, jsme se museli zdržet hlasování o této zprávě.

Přestože se zpráva týká četných problémů základních lidských práv, jejichž řešení je chválné, obsahuje také další problémy, jako například potraty, které do ní neměly být nikdy začleněny. Vzhledem k tomu, že zástupci Malty v Evropském parlamentu jsou proti potratům, museli jsme hlasovat proti těmto konkrétním částem zprávy.

V této zprávě jsou skutečně další otázky, jako například závěti stanovující podmínky lékařské péče v případě, kdy nemocný už nemůže sám rozhodovat (*living will*) a právo na důstojné podmínky na sklonku života, což jsou citlivé otázky, v souvislosti s nimiž jsme se museli zdržet hlasování. Proto jsme se v závěru tohoto hlasování zdrželi hlasování. Rád bych vám za tuto příležitost poděkoval.

Předsedající. – Nyní přejdeme k vysvětlení hlasování o zprávě poslance Cappata, k níž se již vyjádřil pan Mitchell.

– Zpráva: Marco Cappato (A6-0459/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Pane předsedo, nepodpořila jsem tento populistický text, který v původním znění obsahoval řadu užitečných ustanovení pro větší transparentnost politických aktivit v Evropské unii. Bohužel změnil se. A já nehodlám podporovat takové nesmysly, jako je zveřejňování pracovních a osobních dokumentů, které si vyměňují poslanci mezi sebou či je dostávají od nevládních organizací a lobbystických organizací. Nepovažuji je za tajné, ale ani žádný národní parlament v civilizované demokracii si neukládá povinnost zveřejňovat pracovní, natož veškerou korespondenci.

Předsedající. – Dobře. A v neposlední řadě, Syed Kamall!

Syed Kamall (PPE-DE). - Vážený pane předsedající, děkuji vám za vaše velice vlídná slova. Doufám, že na ně nikdy nezapomeneme.

Jestliže hovoříme o transparentnosti a o přístupu k dokumentům EU, je to něco, na čem se můžeme všichni napříč sněmovnou dohodnout. Konec konců jsme tady jenom díky daňovým poplatníkům, kteří nás zvolili do našich funkcí a daňových poplatníkům, kteří financují tyto instituce a financují naši práci. Ale řekněme si tyto věci zcela otevřeně. Jestliže hovoříme o transparentnosti dokumentů a přístupu k dokumentům, ujistíme se, že daňový poplatník má přístup k těm dokumentům, ke kterým skutečně přístup mít chce.

Nedávno předsedové parlamentních skupin navštívili hlavu státu demokratické země, České republiky. Předsedové skupin, kteří zastupovali Parlament, alespoň jak jsme byli informováni, urazili prezidenta této země. Řada občanů chtěla jen zápis z této schůzky. Chovejme se tedy transparentně, vyjadřujme se jasně a mějme úctu k těm, kdo mají jiný názor než poslanci tohoto parlamentu.

Písemná vysvětlení hlasování

– Zpráva: Carlos Coelho (A6-0500/2008)

John Attard-Montalto (PSE), písemně. – Jedním z přísně tajných bezpečnostních opatření, jež byla dohodnuta, je otázka biometrických údajů v pasech a cestovních dokladech. Samozřejmě, že to znamená významné náklady, které dosahují částek v řádu milionů eur, ale pokud jde o bezpečnostní opatření, nelze dělat kompromisy.

Na druhé straně člověk musí vzít v úvahu příjmy našich lidí, které se stát od státu liší. Vydání běžného pasu na Maltě sebou nese výdaje. Kdo zaplatí za výměnu biometrických pasů: stát, jednotlivec nebo to bude formou ujednání o sdílení těchto nákladů?

V Evropském parlamentu jsme se dnes dohodli, že ty členské státy, ve kterých bylo dovoleno, aby měli rodiče zapsány děti v dokladech, budou mít povinnost vydat jednotlivé doklady pro děti bez dalších nákladů, kromě materiálových nákladů. Bylo by vhodné, kdyby vláda vzala tuto skutečnost na vědomí, protože se pro vládu stalo zvykem neoznamovat vybírání mimořádných tarifů a daní, jak tomu bylo v případech týkajících se DPH při registraci a minulých platbách satelitních antén.

Koenraad Dillen (NI), písemně. – (NL) Ve zprávě poslance Coelha zvítězil zdravý rozum a to je také důvod, proč jsem zcela jednoznačně hlasoval pro ni. Je třeba uvítat skutečnost, že používání biometrických údajů v pasech a cestovních dokladech bude podléhat přísnějším pravidlům a harmonizaci, zejména vzhledem k tomu, že zrušení vnitřních hranic v Evropě ukázalo potřebu posílených bezpečnostních kontrol na vnějších hranicích. Jednotný a harmonizovaný systém biometrických údajů nám kromě jiného umožní účinnější boj se zločinem. Zpráva činí vážavý krok tímto směrem.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písemně. – (PT) Toto nařízení usiluje o změnu standardů pro bezpečnostní prvky a biometrické údaje v pasech a cestovních dokladech vydaných členskými státy. Je to nařízení, se kterým jsme nesouhlasili od jeho vzniku v roce 2004, vzhledem k tomu, že zavádí harmonizaci bezpečnostních mechanismů a integraci biometrických identifikačních prvků v souvislosti s bezpečnostními politikami podporovanými na úrovni Evropské unie.

Základním cílem tohoto pozměňovacího návrhu je zavedení výjimek pro děti mladší 12 let, odchylka, která je plánována na dobu čtyř let tak, že země s právními předpisy, které stanoví nižší věkovou hranici, si mohou tuto hranici ponechat za předpokladu, že dodrží minimální věkovou hranici šesti let (v případě Portugalska, Francie a Estonska), kromě jiných aspektů týkajících se ochrany a bezpečnosti biometrických údajů.

Přestože návrh stanoví pravidla výjimek pro děti mladší 12 let (rozhodnutí založené na čistě technických faktorech), domníváme se, že neřeší zásadní problém, to jest využití biometrických údajů, zejména dětí, a jejich harmonizaci na úrovni EU (především vzhledem k tomu, že vydávání pasů spadá do pravomoci každého členského státu) v souvislosti s jeho bezpečnostní politikou.

Z těchto důvodů jsme se zdrželi hlasování.

Jörg Leichtfried (PSE), písemně. – (DE) Hlasoval jsem ve prospěch zprávy pana Coelha o bezpečnostních prvcích a biometrických údajích v pasech a cestovních dokladech.

Nemá ale smysl přijímat bezpodmínečně vadné nařízení, jestliže existují určité způsoby, jak je lze zlepšit.

Je například nepřijatelné, aby různé členské státy uplatňovaly různá pravidla týkající se věku pro odebrání otisků prstů dětí a je proto důležité zavést opatření, zejména pokud jde o obchodování s dětmi, která, i přesto, že nebudou vždy podnikána společně, budou alespoň komplexnější.

A konečně považuji za důležité zdůraznit, že biometrické údaje nesmějí být za žádných okolností využívány pro nepoctivé účely. Je proto naprosto nezbytný přísný, opakovaný přezkum bezpečnosti údajů.

Bogusław Liberadzki (PSE), písemně. – (PL) Vážený pane předsedající, hlasuji pro zprávu o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2252/2004 o normách pro bezpečnostní prvky a biometrické údaje v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy (A6-0500/2008).

Souhlasím s návrhem zpravodaje zavést zásadu „jedna osoba – jeden pas“, tak, aby každá osoba měla pas se svými biometrickými údaji.

Situace, v níž může být držitel a jeho dětem vydán jediný pas, po zapsání jejich jmen a příjmení do tohoto dokladu nebo pas obsahující pouze biometrické údaje rodiče, který je držitelem pasu, může vést k obchodování s dětmi.

Podporuji také iniciativu pana Coelho, která by umožnila dvě výjimky (osvobození) z povinného odebrání otisků prstů pro děti mladší šesti let a všech osob, které z různých důvodů nejsou fyzicky schopny poskytovat otisky prstů.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem pro tuto zprávu, protože vysvětluje důležité body týkající se norem požadovaných pro vydání biometrických pasů. Kromě toho doufám, že zavedení biometrických pasů (k němuž došlo v Rumunsku dne 1. ledna 2009), vyústí v zařazení Rumunska do programu cestování bez víz Spojených států (*Visa Waiver Programme*) a urychlí proces jeho integrace do schengenského prostoru.

Musíme ovšem zaměřit naši pozornost na spolehlivost biometrických technologií, protože se ukázaly být neúčinné v případě identifikace dětí mladších šesti let. Členské státy by měly zanedlouho zahájit nový pilotní projekt zaměřený na analýzu spolehlivosti tohoto identifikačního systému, což jistě pomůže přesně zjistit veškeré chyby zaznamenané v členských státech.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Dokonce i děti musí být v evidenci, protože mohou být potenciální hrozbou EU. Toto je návrh Evropské komise, Rady EU a Evropského parlamentu. Jediný rozdíl mezi návrhem směrnice a zněním prosazovaným Evropským parlamentem je věk, ve kterém je dítě považováno za nebezpečné. Komise se domnívá, že děti se stávají nebezpečné ve věku šesti let a musí proto poskytnout otisky prstů, které jsou zařazeny do osobních pasů od tohoto věku, zatímco Evropský parlament prokazující svůj „demokratický útlcit“, zastává názor, že děti musí být zařazeny do evidence v poněkud starším věku, a to ve 12 letech.

Tato nepřijatelná směrnice, která byla schválena v Evropském parlamentu stoupenci jednosměrné ulice v Evropě, je nevyhnutelným důsledkem horečné „protiteroristické politiky“ EU, která, aby v zásadě zajistila svrchované postavení kapitálu ve vztahu k pracovní síle a lidovému hnutí, vyrukovala se škodlivými praktikami kvalifikujícími dokonce i děti jako nebezpečné. Skoro jakoby EU přišly vhod zkušenosti izraelské armády, která hájí „bezpečnost“ státu Izrael před palestinskými „teroristy“ tak nepřiměřeně, že ve chvíli, kdy zde vedeme naši rozpravu, vraždí nesčíslné množství dětí v Gaze. Kolik let je zavražděným palestinským dětem? Je jim šest nebo dvanáct?

Tobias Pflüger (GUE/NGL), písemně. – (DE) Zdržel jsem se hlasování o „zprávě o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 o normách pro bezpečnostní prvky a biometrické údaje v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy“.

Tato zpráva předpokládá omezení biometrického sledování občanů členských států EU v tom smyslu, že děti mladší 12 let jsou osvobozeny od požadavku poskytovat biometrické údaje. Takové osvobození je třeba vřele přivítat.

Nicméně systémy biometrického prokazování totožnosti apriori odmítám. Vedou ke zvýšenému sledování občanů praktikami policejního státu. To není způsob, jak zlepšit bezpečnost. Vzhledem k tomu, že zpráva obecně toto sledování akceptuje, nemohl jsem hlasovat pro její přijetí; zatímco její zamítnutí by znamenalo zamítnutí zlepšení, které jsem zmiňoval. To je také důvodem, proč jsem se zdržel hlasování.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem pro zprávu poslance Coelho o bezpečnostních prvcích a biometrických prvcích v pasech a cestovních dokladech.

Souhlasím s návrhem používat pasy i pro děti, aby se bojovalo proti únosům dětí a obchodování s dětmi. Podporuji minimální věkovou hranici šesti let, ale z výše uvedených důvodů by v dokladu mělo být uvedeno jméno osoby nebo osob, které mají za dítě rodičovskou odpovědnost.

A konečně souhlasím s panem Coelhem, pokud jde o jeho návrh zavést tříletou revizní doložku, aby bylo možné vyčkat výsledků hloubkové, rozsáhlé studie zkoumající spolehlivost a užitečnost otisků prstů odebraných dětem a starším lidem: takový citlivý a závažný problém vyžaduje neustálé sledování, aby mohl být správně řešen z hlediska práva Společenství.

Bart Staes (Verts/ALE), písemně. – (NL) Tento právní předpis umožňuje uložení otisků prstů v pasech/cestovních dokladech, aby bylo možné ověřit pravost dokladu a totožnost držitele.

Hlasoval jsem pro změny navrhované zpravodajem. Co je pozitivního na tom, že otisky prstů dětí mladších 12 let lze odebrat pouze v případě, že členské státy již mají právní předpisy v tomto smyslu? Ve srovnání s možností prosazovanou Komisí a Radou, aby byly otisky prstů odebrány dětem již od šesti let, je to krok směrem vpřed.

Odebrání otisků také něco stojí. Vízum vás brzy přijde na 60 EUR. Povinné odebrání otisků prstů tuto cenu výrazně zvýší, takže čtyřčlenná rodina, která chce cestovat do zahraničí, bude muset před svým odjezdem utratit poměrně vysokou částku.

V každém případě nesouhlasím s nadměrným uplatňováním odebrání otisků prstů nebo používáním biometrických údajů. Nepřinese více škody než užitku? Účinnost těchto postupů nebyla prokázána, jejich uplatňování není úměrné kýženému výsledku a je velice nákladné. Proto jsem podpořil pozměňovací návrhy, které původní text zlepšily, ale nakonec jsem vyjádřil svou nespokojenost hlasováním proti legislativnímu rozhodnutí.

– Zpráva: hrabě Alexander Lambsdorff (A6-0415/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström a Åsa Westlund (PSE), písemně. – (SV) Hlasovali jsme pro zprávu pana Lambsdorffa o pravidlech zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti.

Ze zprávy jasně vyplývá, že pouze členské státy mají pravomoc rozhodovat o obraně a národní bezpečnosti, což považujeme za důležité zdůraznit. Jsme přesvědčeni, že zařízení, stavební práce a služby by měly být zadávány formou veřejné zakázky i v tomto odvětví. Jsme ovšem také přesvědčeni, že je přirozeným důsledkem speciální povahy tohoto trhu, že zadávání veřejných zakázek nelze uskutečnit bezvýhradně v souladu s pravidly směrnice. Tyto výjimky by ovšem měly platit pouze v případě, že je lze odůvodnit z titulu jejich významu ve vztahu k bezpečnostní politice. Věříme, že se tímto způsobem můžeme vypořádat s obvyklým využíváním výjimek z protekcionistických důvodů, což je obzvláště škodlivé pro švédský průmysl.

Avril Doyle (PPE-DE), písemně. – Hrabě Alexander Lambsdorff předložil návrh týkající se „Bezpečnostního souboru opatření“ Komise, který se vztahuje na zadávání veřejných zakázek pro vojenské i nevojenské bezpečnostní účely a zároveň se vztahuje na nevojenské veřejné zakázky uzavřené mezi hospodářskými subjekty v EU. Tento návrh představuje zlepšení směrnice z roku 2004 (2004/18/ES) která je v současnosti v platnosti díky zvýšení flexibility, transparentnosti a což je nesmírně důležité, korektní hospodářské soutěže. Trh veřejných zakázek v oblasti obrany je velice specifický a pan Lambsdorff nabídl prostředky pro řešení jeho složité povahy.

Existují výslovné výjimky (osvobození) z určitých povinností týkajících se zveřejňování informací, pokud jsou v rozporu s bezpečnostními zájmy příslušného členského státu.

Přestože zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany zůstává v podstatě ve vnitrostátní kompetenci, tento návrh pomáhá vytvořit jednotný evropský trh s obrannými a bezpečnostními materiály prostřednictvím strukturovaného právního rámce. Jedná se o trh, který má hodnotu 90 miliard EUR ročně. Pan Lambsdorff navrhl společný postoj, který mohou podpořit.

Bruno Gollnisch (NI), písemně. – (FR) Snaha posílit konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu, který je údajně poškozen evropskými trhy, jež jsou příliš úzké a příliš uzavřené samy do sebe, posloužila jako záminka pro tuto směrnici o otevírání hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek v tomto odvětví.

Je jistě pravda, že text, který nám je dnes předkládán, zohledňuje řadu problémů nastolených původním textem Komise, jako oblast působnosti směrnice, neuplatňování dohody Světové obchodní organizace o veřejných zakázkách, finanční limity a důvěrnost.

Text je ovšem zcela v intencích logiky Bruselu, v jejímž rámci žádné odvětví, ani strategické, ani životně důležité nemůže být osvobozeno od jeho dohledu, liberalizace nebo privatizace. Nezaručuje respektování suverenity členských států, přestože pouze ony jsou právně odpovědné za svou národní bezpečnost. Nepodporuje existenci rozsáhlých trhů v Evropě, kde jsou obranné rozpočty členských států drasticky snižovány. Nezavádí žádný systém preferencí Společenství, který by sám o sobě umožnil přirozený vznik skutečného evropského trhu. Posiluje dichotomii mezi civilním a vojenským sektorem, která je pro Evropu tak typická a která nás už vyšla tak drahο. A především staví ekonomické a tržní zřetelē nade vše. Tyto závažné nedostatky klíčových aspektů jsou důvodem, proč text nepodpoříme.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), písemně. – (PL) Evropský trh veřejných zakázek v oblasti obrany je značně roztržštěný, což má negativní ekonomický dopad. Hlavním cílem přijaté směrnice je odstranit tuto roztržštěnost a vytvořit společný obranný trh na území Evropské unie a zároveň zohlednit zvláštní aspekty obranného trhu a ochranu bezpečnostních zájmů členských států.

Členské státy založily svá rozhodnutí na předpokladu, že současná směrnice o zadávání veřejných zakázek nedostatečně zohledňuje zvláštní aspekty veřejných zakázek v oblasti obrany. Ve směrnici proto byly přijaty různé nástroje pro zadávání zakázek, výběr uchazečů nebo pro zadávací podmínky ukládané ze strany zadavatelů. Kontroly zapracované do směrnice by měly zaručit uchazečům přiměřenou právní ochranu, podporovat transparentnost a antidiskriminační mechanismy při zadávání veřejných zakázek.

Věřím, že přijaté předpisy budou představovat důležitý příspěvek k otevírání trhu a zároveň náležitě zohlední národní bezpečnost. Směrnice by měla vést také k optimalizaci nákladů ve vnitrostátních rozpočtech i v průmyslu a zajistit, aby ozbrojené síly byly vybaveny nejlepším zařízením, které je k dispozici na trhu.

Malcolm Harbour a Geoffrey Van Orden (PPE-DE), písemně. – Delegace konzervativců důsledně podporovala úsilí směřující k otevírání trhů a podpoře přeshraničního obchodu mezi členskými státy EU. Vítáme příležitosti, které se britskému průmyslu otevírají v oblasti přístupu k trhům s obrannými zařízeními, které by jinak byly vnější konkurenci uzavřeny. Mrzí nás, ale že takové pozitivní, praktické aspekty mají druhořadý význam ve vztahu k politické motivaci EU vytvořit integrovanou evropskou obrannou průmyslovou základnu a posílit evropskou bezpečnostní a obrannou politiku. Proti tomuto aspektu jsme důsledně vystupovali.

Jsme obzvláště znepokojeni negativními důsledky postojů, které trvají na tom, že bez ohledu na investice národních vlád a firem do výzkumu a vývoje v oblasti obrany, by měla by existovat otevřená hospodářská soutěž pro různé výrobní zakázky. To znemožní získat zpět investice do výzkumu a vývoje a zbaví hospodářské subjekty možnosti ochrany duševního vlastnictví, vytváření pracovních příležitostí nebo příležitostí v oblasti vývozu. Máme také obavu, že do sebe zahleděný evropský přístup poškodí naše velice potřebné a plodné vztahy v obranném průmyslu – zejména se Spojenými státy, ale také s Japonskem, Izraelem a jinými zeměmi.

Ze všech těchto důvodů se delegace konzervativců zdržela hlasování o této zprávě.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem pro zprávu pana Lambsdorffa o veřejných zakázkách v oblasti obrany a bezpečnosti. Vytvoření evropské bezpečnostní a obranné politiky nastoluje potřebu vybudovat nezbytné kapacity, což je účel, pro který je nezbytným předpokladem vysoce výkonný evropský průmysl. Vytvoření evropské obranné technologie, základny obranného průmyslu a evropského trhu veřejných zakázek v oblasti obranného materiálu má k těmto cílům přispět.

Tato dvě opatření mohou zajistit potenciál potřebný k plnění celosvětových obranných úkolů a vyrovnat se s novými výzvami v oblasti bezpečnosti. Souhlasím proto se zpravodajem, že návrh směrnice by měl usilovat o vytvoření jednotného evropského právního rámce, který umožní členským státům uplatňovat právo Společenství, aniž by byly ohroženy jejich bezpečnostní zájmy.

A konečně souhlasím s tím, aby do právního předpisu byl začleněn postup přezkumu. Tím bude naplněn cíl účinné právní ochrany uchazečů, podpořena transparentnost a antidiskriminační mechanismy při zadávání veřejných zakázek a předpis přispěje ke skutečnému otevírání trhu.

– Zpráva: Carl Schlyter (A6-0341/2008)

Edite Estrela (PSE), písemně. – (PT) Hlasovala jsem pro Schlyterovu zprávu o omezeních při uvádění některých nebezpečných látek a přípravků (dichlorometanu) na trh a jejich používání. Domnívám se, že tento návrh ke změně směrnice 76/769/EHS přispěje k účinnému snížení rizika expozice člověka látkám s nebezpečnými vlastnostmi, jako je dichlormetan (DCM), který má výlučný profil negativních účinků na lidské zdraví. Ochrana lidského zdraví musí mít přednost před průmyslovými zájmy.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Hlasovali jsme pro přijetí kompromisního textu, vzhledem k tomu, že toto opatření může mít pozitivní dopady na pracovníky v různých odvětvích, zejména v automobilovém a lodním průmyslu, protože omezuje na minimum jejich expozici zcela škodlivým toxickým látkám. Text se zabývá otázkami spojenými s dichlormetanem (DCM), což je bezbarvá chemická sloučenina se sladkým příjemným a pronikavým pachem, podobná éteru. Na trh je uváděna v podstatě kvůli výrobě farmaceutických produktů, rozpouštědel a pomocných produktů, odstraňovačů nátěrů a lepidel.

DCM má výlučný profil negativních účinků na lidské zdraví a je uveden na seznamu 33 prioritních látek sestaveném podle podmínek směrnice, kterou se stanoví rámec pro činnosti Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. Vodní směrnice). Tato látka je klasifikována jako karcinogenní látka v kategorii 3. Má narkotický

účinek a v případě vysoké expozice paralyzuje centrální nervový systém, působí ztrátu vědomí, vyvolává kardiotoxické účinky, s přímým rizikem smrti v důsledku nevhodného používání.

Podle Vědeckého výboru pro zdravotní a environmentální rizika jeden z hlavních problémů souvisejících s toxicitou DCM spočívá v ohrožení obzvláště zranitelných skupin.

Na trhu jsou již k dispozici různé alternativy odstraňovačů nátěrů na bázi DCM.

Duarte Freitas (PPE-DE), písemně. – (PT) Souhlasím v zásadě s cílem návrhu: snížit rizika použití dichlormetanu (DCM) širokou veřejností a odborníky.

DCM má výlučný profil negativních účinků na lidské zdraví: je to karcinogenní látka, má narkotický účinek a v případě vysoké expozice paralyzuje centrální nervový systém, působí ztrátu vědomí, vyvolává kardiotoxické účinky, s přímým rizikem smrti v důsledku nevhodného používání.

Podle Komise v období let 1989 až 2007 bylo v EU zaznamenáno 18 případů úmrtí způsobených používáním DCM. Považuji za absolutně nezbytné uplatnit evropská opatření k zákazu nebo nahrazení této látky.

V návaznosti na hlasování ve Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin podporuji zákaz používání DCM širokou veřejností, ale povolení používání této látky profesionálními pracovníky v případě zajištění bezpečných podmínek.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem pro Schlyterovu zprávu o změně směrnice Rady o omezeních při uvádění některých nebezpečných látek a přípravků na trh a jejich používání.

Dichlormetan má ve skutečnosti mnoho negativních účinků na lidské zdraví: má narkotický a paralyzující účinek na centrální nervový systém a v případě vysoké expozice má kardiotoxikologické účinky. Je proto nezbytné, aby byly prosazeny současné právní předpisy týkající se zdraví a bezpečnosti pracovníků, vzhledem k tomu, že postupy vynucování práva v této oblasti jsou nedostatečné, zejména vzhledem k velkému počtu a mobilní povaze podniků, do kterých jsou tyto látky dodávány. A konečně souhlasím s prohlášením pana Schlytera, že musíme speciálně zohlednit zdraví dětí, které jsou náchylnější ke zdravotním rizikům, vzhledem k významnému potenciálu vysoké míry expozice.

– Zpráva: Ilda Figueiredo (A6-0423/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Dnešní hlasování o této zprávě, kterou jsem představila jménem Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, a která se týká Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007, je důležitým příspěvkem k vytvoření minimálních mezinárodních norem na celosvětové úrovni, které zaručí lepší pracovní podmínky, větší bezpečnost a méně smrtelných nehod v odvětví, které je velice nebezpečné, ale má také strategický význam. Klade do centra našeho zájmu obhajobu důstojnosti a náročného pracovního života rybářů s ohledem na fakt, že je to oblast s nejvyšším procentuálním podílem smrtelných nehod. Je třeba poznamenat, že pro zprávu hlasovalo 671 poslanců a pouze 16 bylo proti.

Úmluva č. 188 vstoupí v platnost poté, co bude ratifikována 10 ze 180 členských států Mezinárodní organizace práce, z nichž 8 musí být přímořské země.

Chtěla bych poukázat na to, že Úmluva reviduje ujednání týkající se minimálního věku rybářů, lékařských prohlídek, dohod rybářů a ubytování lodní posádky a upravuje také otázky, jako je bezpečnost a ochrana zdraví při práci, nábor a umisťování pracovníků a sociální zabezpečení.

Nils Lundgren (IND/DEM), písemně. – (SV) Evropský parlament vyzývá členské státy, aby ratifikovaly Úmluvu Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu (Úmluva č. 188). Tato úmluva vznikla v roce 2007 a upravuje významné otázky, jako například pracovní prostředí rybářů, dobu odpočinku a sociální zabezpečení. Členské státy by měly mít možnost se svobodně, v demokratickém procesu rozhodnout, zda chtějí či nechťejí tuto Úmluvu Mezinárodní organizace práce ratifikovat. Hlasoval jsem proto proti této zprávě, protože není věcí, ve které by se Evropský parlament měl angažovat.

Luís Queiró (PPE-DE), písemně. – (PT) Unie se prostřednictvím společné rybářské politiky snaží zefektivnit rybářské činnosti tak, aby toto odvětví, včetně akvakultury, bylo ekonomicky prosperující a konkurenceschopné a zajišťovalo dostatečnou životní úroveň pro obyvatele, kteří jsou na rybářských činnostech závislí, a aby zároveň vyhovělo zájmům spotřebitelů.

Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 188 přijatá v červnu 2007 je dokument, který si klade za cíl umožnit korektní hospodářskou soutěž mezi vlastníky rybářských člunů a důstojné pracovní podmínky pro profesionální pracovníky v tomto odvětví. Úmluva prosazuje tyto cíle prostřednictvím stanovení souboru mezinárodních minimálních norem pro odvětví rybolovu, které v některých oblastech spadají do výlučné pravomoci Společenství. Zdá se tedy nezbytné navrhnout členským státům, že by tuto úmluvu měly ratifikovat, v zájmu Společenství a v zájmu důslednosti společné rybářské politiky.

Luca Romagnoli (NI), *písemně*. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, podporuji zprávu paní Figueiredo týkající se schválení ratifikace Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu (2007) (Úmluva č. 188).

Jedním z cílů dokumentu z roku 2007 je dosáhnout v odvětví rybolovu rovných podmínek a tyto podmínky zachovávat prostřednictvím důstojných životních a pracovních podmínek rybářů a korektnějších podmínek hospodářské soutěže ve světě s cílem napravit malý podíl ratifikace mnohých úmluv v oblasti námořní práce. Za tímto účelem přijetí Úmluvy představuje krok směrem vpřed při vytváření důstojných pracovních podmínek pro profesionální pracovníky v tomto důležitém strategickém odvětví, v tom smyslu, že upravuje řadu aspektů jejich profesionální činnosti, zejména lepší instalovaná zařízení a bezpečnostní podmínky při práci, plat, zdravotní péči na moři i na pevnině, dobu odpočinku, pracovní smlouvy a sociální zabezpečení.

A konečně bych chtěl aplaudovat iniciativě paní Figueiredo, protože se snaží zajistit, aby byly všeobecně uplatňovány minimální normy vztahující se na všechny, aniž je tím dotčena existence norem v jednotlivých členských státech, které jsou pro pracovníky výhodnější.

– Zpráva: **Giusto Catania (A6-0479/2008)**

Alessandro Battilocchio (PSE), *písemně*. – (IT) Hlasoval jsem pro zprávu. Přestože dnes řešíme otázku základních práv v EU, nesmíme zapomenout poukázat na hrůzné události v Gaze. To, co se děje na Blízkém východě, vyžaduje, aby EU věnovala neustálou pozornost problému dodržování základních lidských práv, která jsou bohužel v dnešní době ohrožena. Řekl bych, že v obtížných jednáních, která, jak doufám přinesou pozitivní posun, autorita a pevný postoj orgánů Společenství částečně závisí na kvalitě demokracie, jíž jsme schopni dosáhnout v rámci EU.

Vzniká bohužel reálné riziko, že i v Evropě boj proti terorismu může mít za následek nedodržování základních práv a svobod. Vkládám naději do výroků nově zvoleného amerického prezidenta Baracka Obamy, pokud jde o zahájení spolupráce v této otázce mezi Evropou a Spojenými státy. Jestliže uvažuji o všech aspektech, které tvoří rámec nedotknutelných práv člověka, docházím nakonec k závěru, že by měla být věnována zvláštní pozornost nejzranitelnějším jedincům, a to dětem, starším lidem, přistěhovalcům a mladým lidem, kteří hledají práci.

Philip Bradbourn (PPE-DE), *písemně*. – Konzervativci znovu připomínají svůj dlouhodobě zastávaný názor, že o Chartě základních práv by neměl rozhodovat soud. V této souvislosti jsme přesvědčeni, že mnohé otázky, jimiž se zabývá tato zpráva, by měly být správně v kompetenci členských států a EU by se neměla snažit vnucovat jim předpisy upravující tyto záležitosti. Zpráva obsahuje také řadu otázek, které jsou věcí individuálního svědomí, například výslovné doporučení eutanazie a legalizace tvrdých drog. Z těchto důvodů nemůžeme hlasovat pro přijetí této zprávy.

Carlo Casini (PPE-DE), *písemně*. – (IT) Důvodem, proč jsem nakonec hlasoval proti této zprávě není ani tak její obsah, ale spíš to, co opomíjí.

Není možné diskutovat o lidských právech, aniž zmíníme první a nejzákladnější právo: právo na život. Každoročně je v 27 členských státech zahubeno přibližně 1 200 000 lidských bytostí v důsledku úmyslných potratů. To je tragické číslo a vedle tohoto údaje ještě existují nelegální potraty a nesčetné množství lidských embryí zahubených v důsledku uplatňování metod umělého oplodnění in vitro. Je naší povinností vzít v úvahu různost názorů na tuto otázku, ale je jisté, že se jedná o útok na samotný základ kultury lidských práv. Usnesení nejenže tento problém ignoruje, ale snaží se zajistit, aby se na něj zapomnělo tím, že zaměřuje svou pozornost pouze na „reprodukční a sexuální zdraví“ žen.

Nikdo se nemůže stavět proti zdraví žen, zejména jestliže jsou mladé, těhotné a jsou-li matkami, ale to nemůže omluvit naprosté opomíjení práv dětí. Na druhé straně je dobře známo, že výrazivo jako „reprodukční a sexuální zdraví“ se používá jako způsob, jak skrytě uznat potrat jako právo a jako sociální službu.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem proti zprávě, kterou představil pan Catania, protože nesouhlasím s článkem 49, kontroverzním článkem, který doporučuje, aby se k problémům „tradičních komunit národnostních menšin“ přistupovalo prostřednictvím „samosprávných řešení (individuálně-kulturní, územní, regionální autonomie)“.

Podporuji práva osob patřících k menšinám, ale kategoricky odmítám myšlenku územní autonomie založené na etnických kritériích a na kolektivních právech menšin, myšlenku, která v praxi vyvolala etnický separatismus a konflikty mezi etniky. Kromě toho mlhavé, kontroverzní koncepty jako „samospráva“ a „kulturní autonomie“ bývají také zdrojem konfliktu. Tyto koncepty se vymykají rámcem současných evropských norem mezinárodního práva ve vztahu k právům osob patřících k národnostním menšinám a vyvolávají spory.

Jsem přesvědčen, že členské státy EU mají suverénní právo rozhodnout samy, do jaké míry přijímají nebo odmítají takové koncepty. EU musí ve skutečnosti respektovat a zaručit suverenitu a integritu členských států.

Sylwester Chruszcz (UEN), písemně. – (PL) Přestože záměr zajistit dodržování lidských práv je jedním z úhelných kamenů všech států a organizací na mezinárodní úrovni, tato zpráva o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2007 je skandálním porušením těchto práv v Evropě. Z tohoto důvodu jsem ji nemohl podpořit v dnešním hlasování. Zase jednou jsme zde svědky pokusu vnucovat určitý pohled na svět vyjádřený autorem zprávy členským státům. To je něco, s čím nemohu souhlasit.

Derek Roland Clark, Trevor Colman, Nigel Farage a Michael Henry Nattrass (IND/DEM), písemně. – UKIP nesouhlasí se zmrzačováním ženských pohlavních orgánů, homofobií, rasismem a xenofobií. Jsme ale také proti kontrole základních práv ze strany EU. Spojené království má již zcela vyhovující zákony a ochranu základních práv. EU není demokratická a není proto vhodným ochráncem lidských práv. Kromě toho rodinné právo je v kompetenci členských států a nespadá do pravomoci EU. Otázka, zda by narkomani měli být trestně stíháni, je věcí práva členských států a EU by se neměla snažit zvrátit výkon justice.

Carlos Coelho (PPE-DE), písemně. – (PT) Řadu let Rada předkládala Evropskému parlamentu výroční zprávu o situaci v oblasti základních práv v Unii, na niž Parlament reagoval vypracováním tzv. zprávy z vlastního podnětu.

Poprvé byla tato zpráva vypracována na základě výsledků získaných Agenturou pro základní práva. To má svůj zvláštní význam vzhledem k tomu, že od roku 2003 nebyla přijata žádná zpráva na toto téma.

Domnívám se, že zpravodaj některá témata příliš rozvinul, protože již byla analyzována v samostatných zprávách a je zde také řada značně kontroverzních bodů, z nichž proti některým jsem hlasoval, protože jsou zcela jednoznačně proti mým zásadám.

Je zde ale mnoho jiných bodů, s nimiž plně souhlasím, a z tohoto důvodu jsem se zdržel hlasování, nejenom proto, že jsem přesvědčen, že text se podařilo výrazně zlepšit díky skvělé práci, kterou odvedla paní Gálová, ale také proto, že jsem nemohl za žádných okolností, s čistým svědomím, hlasovat proti zprávě obhajující základní práva.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem proti této zprávě, protože navrhuje přístupy, které podporují několikanásobné potraty, sňatky párů stejného pohlaví nebo autonomii založenou na etnických principech.

Proinsias De Rossa (PSE), písemně. – Podporuji tuto zprávu, která předkládá doporučení k široké škále otázek, včetně diskriminace, přistěhovalectví, sociálních práv a rovnosti pohlaví.

Ve zprávě se uvádí, že členské státy a orgány EU doposud neprovedly doporučení tohoto Parlamentu uvedené ve zprávě o tajných vězeních CIA v EU (únor 2007). Boj proti terorismu nesmí být nikdy využíván k omezování úrovně ochrany lidských práv a základních svobod. Obrana lidských práv spočívá právě v boji proti terorismu v jeho příčinách i důsledcích. V tomto směru vítám prohlášení nově zvoleného prezidenta Spojených států Baracka Obamy k uzavření věznice na základně Guantanamo a závazek nikdy v budoucnu nevyužívat praktik tajných vězení.

Zpráva také navrhuje informační kampaně rozšiřující informovanost veřejnosti o právech žen požívat v plném rozsahu svých sexuálních a reprodukčních práv, včetně umožnění přístupu k antikoncepci za účelem předcházení nechtěnému těhotenství a nelegálním vysoce rizikovým potratům a potírání praktik mrzačení ženských pohlavních orgánů.

Zpráva kromě toho žádá členské státy, aby přijaly legislativní opatření směřující k odstranění diskriminace, již jsou vystaveny páry stejného pohlaví uznáním těchto vztahů. Členské státy s právními předpisy upravujícími partnerství párů stejného pohlaví by měly přistoupit k uznávání právních předpisů s týmiž účinky přijatými jinými státy.

Glyn Ford (PSE), písemně. – Podpořil jsem zprávu poslance Catanii o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii (2004-2008). Hlasoval jsem zejména pro odstavec 32, který požaduje, aby byl respektován rozsudek Evropského soudního dvora o organizaci Mudžáhidové iránskému lidu (PMOI). Tento rozsudek požaduje, aby organizace PMOI byla odstraněna ze seznamu teroristických organizací sestaveného EU.

Nejsem žádným zvláštním zastáncem této organizace. Je to už poměrně dávno, co jsem přestal podepisovat jejich prohlášení k situaci v Íránu, o jejichž věrohodnosti jsem měl značné pochyby, zejména poté, co jsem společně s delegací Výboru pro zahraniční věci navštívil Teherán, kde jsem se mohl na vlastní oči přesvědčit o vznikající reformní opozici vůči fundamentalistickému režimu tvrdé linie v Íránu.

Nicméně nemusím být stoupencem této organizace a přesto mi to nebrání odsoudit fakt, že není naplňován názor Soudního dvora, že činnost PMOI nezakládá důvod k jejímu zařazení na seznam teroristických organizací a vystavení všem represivním důsledkům, jež to přináší.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), písemně. – (PL) Zpráva o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2008 uznává, že účinná ochrana a prosazování základních práv tvoří základ demokracie v Evropě. Parlamentní komise ovšem konstatuje, že členské státy opakovaně odmítly přezkoumání jejich politik v oblasti lidských práv ze strany EU a ochranu lidských práv situovaly výhradně na vnitrostátní úroveň a tím podřývají věrohodnost Společenství v ochraně základních práv na mezinárodní scéně.

Evropská komise by se proto měla soustředit na to, aby vedla členské státy k užší spolupráci s Komisí tím, že je vyzve, aby v budoucích zprávách o lidských právech byly uvedeny nejenom analýzy situace v celosvětovém měřítku, ale také v jednotlivých členských státech. Pozornost si zaslouží také řada návrhů, jejichž cílem je účinně bojovat proti diskriminačním politikám v EU, s důrazem na fakt, že rovné příležitosti jsou základním právem každého občana a nikoli privilegiem. Je velice znepokojující, že přibližně 20 % dětí v Evropské unii žije pod hranicí chudoby a mnohé z nich pocházejí z neúplných rodin nebo z rodin, jejichž rodiče pocházejí ze třetích zemí. V tomto směru je třeba přijmout vhodné prostředky zajištění přístupu k právům a soustředit se zejména na potřeby dětí a pokud jde o členské státy, je třeba, aby přijaly účinná opatření k potírání chudoby.

Bruno Gollnisch (NI), písemně. – (FR) Zpráva pana Catanii je velice znepokojivá. Je to dlouhý výčet všech práv, privilegií a přemrštěných práv odvozených z platných zákonů, která by podle něj měla být nutně přiznána menšinám, zejména pokud jsou neevropské. Je to soubor pokynů ke zničení národních a regionálních identit, zničení hodnot, tradic a kultur našich zemí a způsob systematické a institucionální diskriminace Evropanů v jejich vlastních zemích. Je to útok na naše nezadatelné právo na sebeurčení – které je přiznáno všem národům kromě toho našeho.

Je to také značné pokrytectví od instituce, která se denně dopouští diskriminace z titulu svých politických idejí a která bez náležitého úsudku nebo rozmyslu označí nálepkou „pravděpodobně vinen“ některé ze svých poslanců, jako je pan Vanhecke a já, kteří jsme každý ve své zemi obětmi honu na čarodějnice.

Nejsme tady v první řadě pro to, abychom hájili tyhle viditelné a hlučné menšiny, které požadují stále více privilegií a veřejně pranýřují původní obyvatele, kteří jsou dost laskaví nebo dost pošetilí, aby je přijali do své vlasti. Jsme tady proto, abychom hájili vlastní hodnoty, občany našich národů, tuhle velkou většinu – zatím – Evropanů, kteří jsou ve vašich očích neviditelní, neslyšitelní a hodní opovržení.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), písemně. – (PL) Hlasoval jsem proti zprávě o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004-2008, jejímž autorem je italský poslanec Evropského parlamentu Giusto Catania, protože autor ani tolik nepodává popis situace v minulých čtyřech letech, jako spíš dává průchod svým vlastním názorům a navrhuje či se dokonce pokouší vnucovat členským státům právní předpisy, které jsou výlučně v jejich kompetenci. Nevěřím, že by země Evropské unie mohly být nuceny přijímat právní předpisy, které jejich veřejnost považuje za nepřijatelné.

Samotná definice pojmu „sňatek“ by měla být vyhrazena svazkům mezi ženami a muži. Návrh pana Catanii nepovede ani tak k toleranci homosexuálního chování (již podporuji), ale k diskriminaci základních biologických, tedy heterosexuálních vztahů. V zásadě se musíme ptát, zda je cílem skutečně omezit práva rodiny v jejím tradičním pojetí, to jest matka, otec a děti. Tento přístup mění svrchované soukromé záležitosti

týkající se sexuálního života určité osoby ve zpolitizované akty, někdy dokonce prostřednictvím veřejné demonstrace homosexuality v takzvaných „love parades“.

Podle mého názoru, tato zpráva, tím, že užívá formulace jako „reprodukční práva“, jejichž součástí je v současném pojetí mezinárodního práva možnost potratu na vlastní žádost, otevírá stavidla praktikám tohoto typu.

Livia Járóka (PPE-DE), písemně. – (HU) Považuji zprávu mého kolegy poslance za mimořádně významnou, protože lidská práva představují jeden z pilířů hodnot zakotvených ve smlouvách Evropské unie. Vedle demokracie a právního řádu je dodržování lidských práv čímsi, co požadujeme od kandidátských zemí a stvrzení všeobecných, nezadatelných práv také zdůrazňujeme v našich mezinárodních vztazích. Evropská unie však bude věrohodným celosvětovým ochráncem lidských práv pouze tehdy, pokud bude na svém vlastním území neustále využívat každého dostupného nástroje k ochraně hodnot vyjádřených v Chartě základních práv.

Zpráva věnuje samostatný oddíl Romům, kteří jsou největší menšinou v Evropské unii a kteří jsou nejvíce postiženi stigmatem společenského vyloučení. Je společnou odpovědností evropských států navrhnout komplexní a jednotnou strategii pro řešení problémů Romů, kteří většinou žijí v žalostných podmínkách a v krajní bídě. Je třeba vytvořit rámcový program s akčně zaměřenými a jasnými cíli a lhůtami, plán, který využije účinných mechanismů sledování a hodnocení.

Musí být navržen program, který nezávisle na stranách a vládních cyklech bude současně řešit otázky vzdělání, bydlení, zdravotnictví a diskriminace a zjedná nápravu v případech nevyhovujících postupů v členských státech; takový program by měl sloužit jako výchozí bod pro okamžitou akci v krizových oblastech. Pokud můžeme pomoci milionům Romů, aby se stali plnoprávními evropskými občany a členy Evropského společenství v duchovním slova smyslu, bude to představovat velký skok směrem k sociální soudržnosti našeho kontinentu.

Ona Juknevičienė (ALDE), písemně. – (LT) Jednou ze základních svobod občanů ve Společenství je svoboda pohybu. Jsem přesvědčena, že všichni občané EU mají stejné právo podílet se na politickém životě v Evropské unii (EU), svobodně vyjadřovat své politické názory a postoje. Tyto svobody ještě nabyly na významu po té, co došlo k rozšíření EU o země východní Evropy, protože jakmile východoevropské země přistoupily k EU, ekonomická imigrace z nových členských států do západní Evropy se výrazně zvýšila. Pokud jde o Litvu, má primát v počtu lidí, kteří od vstupu země do Unie emigrovali. Když jsem se setkala s litevskými emigranty v Londýně, dozvěděla jsem se, že mnozí z těchto lidí plánují zůstat ve Spojeném království dlouhodobě, zejména ti, kteří zde založili rodiny a jejichž děti zde studují. Pokud je mi známo, tato tendence se projevuje i statisticky. V jiných zemích EU, do kterých Litevci emigrovali, je situace podobná. Jsem přesvědčena, že je mimořádně důležité zaručit těmto občanům právo na účast ve volbách do Evropského parlamentu v zemi, v níž v současné době pobývají.

Chtěla bych také zdůraznit, že podíl občanů na záležitostech EU a účast ve volbách do Evropského parlamentu se nezvyšují, spíš naopak, EU se stále více svým občanům vzdaluje. Vzhledem k této skutečnosti si myslím, že jakmile občané EU získají právo volit ve volbách do Evropského parlamentu v zemi pobytu, jenom to posílí jejich důvěru v orgány EU. Z těchto důvodů jsem hlasovala pro pozměňovací návrh č. 45.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písemně. – (PL) Hlasoval jsem proti zprávě Giusta Catanii o situaci v oblasti lidských práv v Evropské unii (2004-2008). Hlasoval jsem proti zprávě, ne proto, že bych byl proti základním právům. Naopak jsem přesvědčen, že mají mimořádný význam pro Evropskou unii i pro celý svět. Problém je v tom, že zpráva poslance Catanii věci prosazování základních práv škodí. Proč tomu tak je? Je to proto, že požadavek, aby evropské právní předpisy bojovaly proti homofobii nebo uznávaly partnerství stejného pohlaví, není základním právem. Pokud mají být vytvářeny právní předpisy k úpravě základních práv, měly by být součástí naprosto samostatné zprávy. Evropský parlament nemůže prakticky rozšířit definici základních práv, protože nemá pravomoc vytvářet mezinárodní právo. Kromě toho některé členské státy s takovým rozšířeným výkladem nesouhlasí. Není to tedy nic víc, než jen politické gesto a zbožné přání.

Nebezpečí spočívá v tom, že toto je oblast, v níž členské státy přijímají a měly by přijímat svá vlastní rozhodnutí. Vnucování takových názorů je políčkem do tváře soudržnosti v Evropské unii. Nemám rád homofobii, ale vytvářet právní předpisy proti ní v komunitárním právu je absurdní. Pokud má EU bojovat s homofobií, mohli bychom stejně tak dobře říci, že by měla bojovat s nenávisť vůči Polákům, Rusům, Němcům, Francouzům, papeži, klerikalismu, katolicismu a řadě jiných postojů a způsobů chování. A nutit členské státy, aby přijaly právoplatnost sňatků homosexuálních párů by mohlo být ještě nebezpečnější.

Tunne Kelam (PPE-DE), písemně. – Hlasoval jsem proti pozměňovacímu návrhu č. 103 ve zprávě poslance Catanii, který navrhoval, aby cizinci s dlouhodobým pobytem, kteří nemají občanství hostitelské země, se zúčastnili voleb do Evropského parlamentu a také místních voleb s cílem podporovat sociální a politickou integraci.

Volby do Evropského parlamentu jsou ve skutečnosti ekvivalentem voleb do národního parlamentu. Účast v nich je právem každého občana. Jinak by občanství ztratilo svůj význam a cizinci, kteří v hostitelské zemi pobývají, ale nemají její občanství, by ztratili motivaci k tomu, aby žádali o občanství. Jedině takto můžeme zachovat nesmírně důležitou rovnováhu mezi právy a povinnostmi, jež přísluší pouze občanům.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), písemně. – (FI) Odlišné politiky členských států, pokud jde o etické otázky vyvolaly v politických skupinách, zejména v té naší, pouze určitý typ dalekosáhlé debaty, který jsme ostatně mohli předpokládat. Mohu jenom říci, že se shodneme na tom, že se neshodneme a to je třeba brát jako známku toho, jak je Evropa různorodá: musíme být schopni najít prostor pro názorovou různost. V mnoha ohledech obdivuji základní postoje mé vlastní skupiny.

K bodu 61 bych ovšem ráda řekla toto. Považovala bych za problematické, kdyby někdo současně vystupoval proti šíření informací o právu na reprodukční a sexuální zdraví (což je, obecně řečeno, eufemismus pro právo na potrat) a proti zmínkám o umožnění přístupu k antikoncepci za účelem zabránění nechtěným těhotenstvím a potratům. Být proti obojímu zároveň bych považovala za mezeru mezi očekáváním a skutečností, která by mohla mít nežádoucí důsledky. Říkám to ve vší účtě a chtěla bych ještě jednou všem účastníkům rozpravy poděkovat za tuto obohacující výměnu názorů.

Stavros Lambrinidis (PSE), písemně. – (EL) Parlamentní skupina PASOK v Evropském parlamentu hlasovala pro zprávu poslance Catanii o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii, ale zdůrazňuje, že nesouhlasí se zněním odstavce 49 a souvisejícího pozměňovacího návrhu č. 35.

Carl Lang (NI), písemně. – (FR) Svěřit zprávu tohoto typu komunistickému poslanci je provokací vůči stovkám milionů obětí komunismu. Je jistě pravda, že pan Catania byl při sestavování této zprávy inspirován ideologií, která není tak brutální jako komunismus, ale je stejně totalitní: eurointernacionalismus. Jeho text je ve skutečnosti popřením nejzákladnějších lidských práv:

- práva na život, vzhledem k tomu, že prosazuje potrat a eutanazii;
- práva každého dítěte mít otce a matku, vzhledem k tomu, že vyzývá členské státy, aby uplatňovaly „zásadu vzájemného uznávání homosexuálních párů, ať již jsou sezené nebo žijí v registrovaném občanském partnerství“;
- práva evropských národů na sebeurčení a na setrvání tam, kde jsou, jímž opovrhují návrhy směřující k ještě většímu otevření Evropy globální imigraci – vývoj, jemuž se mají občané našich zemí přizpůsobit;
- a demokracie, protože zpráva tvrdí, že je v souladu s Lisabonskou smlouvou, kterou irští voliči odmítli.

Dnes více než kdy jindy vyžaduje ochrana našich svobod a identita našich národů vybudování nové Evropy, Evropy svobodných a suverénních národů.

Nils Lundgren (IND/DEM), písemně. – (SV) Naše politické uskupení Junilistan je přesvědčeno, že ochrana základních svobod a práv má nesmírný význam, v EU i mimo EU. Je mimořádně důležité, aby členské státy EU dodržovaly základní svobody a práva a je jasné, že nemůžeme ponechat na členských státech, aby tento proces sledovaly samy. Ale Junilistan se staví kriticky k vytvoření nové evropské agentury v této oblasti a k záměru provádět „vnější politiku“. Jsme přesvědčeni, že Organizace spojených národů – nikoli EU – se svou celosvětovou působností, rozsáhlými zkušenostmi a kompetencemi, má nejlepší předpoklady pro sledování a provádění potřebných opatření.

Rozhodl jsem se tedy hlasovat proti zprávě jako celku, ale jsem velice pozitivně nakloněný některým formulacím v tomto návrhu, pro který jsem hlasoval. Vítám skutečnost, že se zpráva zabývá nespravedlivým zacházením s vězni v americkém vězení na Guantánamu. V tomto směru existuje pouze jedna cesta: soudit je nebo je propustit.

Velice mě znepokojuje mimořádná zranitelnost jednotlivců z různých skupin menšin a jsem přesvědčen, že je třeba přijmout opatření na úrovni členských států i na mezinárodní úrovni. Hlasoval jsem pro tato opatření ve zprávě, ale jsem skeptický, zda je soudní rámec na úrovni Společenství dobrým řešením tohoto problému.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Zpráva zmiňující se o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii obsahuje pozměňovací návrhy, které jsem podal, a které považuji za důležité pro rumunské občany (například pozměňovací návrh, kterým se ruší omezení uplatňovaná na pracovním trhu vůči cizincům z nových členských států).

Kromě toho souhlasím s mnohými body předloženými ve zprávě, jako je například strategie začleňování Romů, ochrana menšin, práva migrujících pracovníků nebo ochrana dítěte.

Zpráva ale obsahuje určité závěry, které zpochybňují některé ze základních zásad v rumunské společnosti (jako například princip, že rodina je považována za základní prvek společnosti) nebo které jsou v rozporu s rumunskými právními předpisy (jako například braní drog).

Z těchto důvodů jsem hlasoval v závěrečném hlasování proti zprávě.

David Martin (PSE), písemně. – Vítám toto usnesení, které mapuje a shrnuje nejdůležitější znepokojivé skutečnosti týkající se stavu základních práv v Unii a doporučení, jež obsahuje v otázce jak zlepšit situaci v oblasti lidských práv v členských státech.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), písemně. – Zpráva poslance Catanii o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2008 zdůrazňuje potřebu chránit práva menšin, bojovat proti veškeré diskriminaci vůči všem zranitelným kategoriím.

Oceňuji tuto zprávu, která obsahuje důležité prvky převzaté z písemného prohlášení č. 111 o ukončení bezdomovectví na ulicích, které Evropský parlament přijal v dubnu 2008.

Zejména oceňuji výzvu zprávy k zavedení zimních nouzových plánů pro bezdomovce, k rámcové definici bezdomovectví a sběru spolehlivých statistických dat o bezdomovectví v celé EU.

Ukončení bezdomovectví na ulicích je v Evropské unii zásadním problémem. Tato zpráva je dalším krokem směřujícím k vyvíjení tlaku na Evropskou radu, Komisi a členské státy, aby přijaly opatření k bezdomovectví.

A konečně bych chtěla podotknout, že Lisabonská smlouva nezlepší situaci v oblasti základních práv v EU. Podpora pro tuto zprávu neznamena podporu pro tuto smlouvu. Ve skutečnosti fakt, že Evropský parlament odmítá respektovat odmítnutí Lisabonské smlouvy v irském referendu, je v rozporu s duchem Charty.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) Pokud se obyvatelé jednotlivých členských států rozhodnou, že povolí sňatky homosexuálních párů, uzavírání registrovaných partnerství nebo adopci dětí, ostatní členské státy by neměly být nuceny, aby je povinně následovaly. Pokud z přesvědčení náboženských vůdců nebo politiků vyplne, že nejsou zrovna nadšeni z homosexuality – jak jim diktuje politicky korektní mainstreamová ideologie – neměli by být za tato svá přesvědčení odsuzováni nebo perzekuováni. Totéž platí pro klacek rasismu, kterým se okamžitě hrozí každému, kdo poukáže na úchytky související s azylem a s cizími státními příslušníky.

Místo toho jsme svědky snahy nedemokraticky, zadními vrátky vnutit členským státům uznávání partnerství homosexuálních párů – což je pravděpodobně malá ukázka toho co nás čeká, jestliže potvrdíme platnost Lisabonské smlouvy. Každý, kdo se odváží kritizovat homosexualitu nebo upozornit na to, co se děje v souvislosti s poskytováním azylu nebo soužitím s cizími státními příslušníky bude mít cejch zločince – a bude porušeno lidské právo svobody projevu. Je proto třeba zprávu poslance Catanii co nejdůrazněji odmítnout.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písemně. – (RO) Zpráva, kterou předložil Giusto Catania, je plná výkladů a obecných doporučení týkajících se situace v oblasti lidských práv v členských státech Evropské unie. Ovšem regulační základ, který potřebujeme, existuje: Charta základních práv a základních svobod Evropské unie a Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Pro nás je v tomto okamžiku prioritou nikoli vytvářet nové předpisy, ale ty stávající učinit funkčními a účinnými.

Jedním z problémů, které zpráva řeší, je volný pohyb pracovních sil, který v tomto okamžiku bohužel není umožněn všem evropským občanům v souladu se zásadou rovných příležitostí. Přestože dvouleté období omezení pracovního trhu uplatňované vůči novým členským státům uplynulo na konci roku 2008, šest členských států prodloužilo omezení pro Rumunsko a Bulharsko na další tři roky a toto rozhodnutí zdůvodnilo současnou finanční krizí. Zpráva se tímto problémem výslovně nezabývá, přestože upozorňuje na rozdíly v zacházení s občany EU, které není v této souvislosti oprávněné.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem proti zprávě, která obsahuje kromě minimálně deseti bodů, jež si zaslouží kritiku (což je značný eufemismus), nepřijatelný odkaz na doporučení Rady Evropy č. 1201. Autor zprávy by se na toto doporučení neměl odvolávat, pokud co nejpřesněji nepodá výklad tohoto aktu, protože jej lze vyložit jako přiznání kolektivních práv menšinám nebo územní autonomie na základě etnických kritérií. Vítám schválení pozměňovacího návrhu č. 35, který je velice rozumný, ale řada aspektů zprávy je nepřijatelná.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Zpráva se pokouší zakrýt takzvaný 'demokratický a sociální deficit' – ze samotné své podstaty – hluboce reakční EU, aby ji učinila přitažlivější a otupila ostří nespokojenosti vyvolané její protilidovou politikou. Akceptuje a oceňuje veškeré reakční zásady a instituce, které přijala EU, jako například čtyři svobody v Maastrichtské smlouvě tím, že se pokouší připisovat jejich uplatňování rozměr efektivnosti.

Je založena především na Chartě základních práv EU, doplňující protilidovou Lisabonskou smlouvu, která nabízí občanům práva nedosahující úrovně práv zaručených v mnohých členských státech. Je to svou povahou zejména ideologická zpráva a mlhavý výčet přání. Zabývá se základními právy, jako je právo na práci, právo na vzdělání a právo na zdraví a pojímá je jednoduše jako „příležitosti“, které je třeba poskytovat „rovně“ každému, tedy cosi, co je v praxi fyzicky nemožné, a v těch pasážích, ve kterých je konkrétnější, navrhuje řešit pouze některé krajní případy chudoby, diskriminace a tak dále, a to opatřeními, jako je přijetí minimální mzdy atd. A konečně nedostatek jakéhokoli poukázání na nedemokratická rozhodnutí a perzekuci občanů, jako je zákaz komunistických stran a jiných organizací a věznění komunistů a jiných bojovníků v členských státech EU ve střední Evropě a v Pobaltí odhaluje skutečnou povahu zprávy.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Hlasoval jsem pro zprávu o situaci v oblasti základních práv v Evropě, protože jsem přesvědčen, že se dotýká jednoho z nejzákladnějších problémů naší unifikační struktury prostředky konstruktivní kritiky. K diskriminaci v oblasti požívání základních práv dochází zejména z titulu pohlaví, věku, původu nebo sexuální orientace diskriminovaných, jak zpráva správně uvádí. Problém se zhoršuje, jestliže oběti takových porušení práv nemají možnost se bránit, protože jsou zavřeny v psychiatrických léčebnách, pečovatelských domech a tak dále. Evropa nemůže této situaci nečinně přihlížet, zejména v těch případech, kdy zpřísnění opatření v oblasti lidských práv pomůže posílit evropský prostor svobody a bezpečnosti. Z tohoto důvodu a s ohledem na skutečnost, že Charta základních práv není závazná a soukromé osoby mají jen velmi omezené právní nástroje pro odvolání se k soudům Společenství, jenom vítám návrhy předložené panem Cataniou s cílem stanovit všeobecnou povinnost orgánů Společenství zohlednit při výkonu jejich úřadu lidská práva a zřídit pro tento účel specializovanou agenturu.

Zita Pleštinová (PPE-DE), písemně. – (SK) Problémem zprávy je, že se zabývá velkým množstvím citlivých otázek. I přesto, že zpráva přináší řadu doporučení v různých oblastech, včetně práva menšin, zpravodaj do zprávy opět zahrnul otázku reprodukčního zdraví.

Pozměňovací a doplňovací návrhy týkající se reprodukčního zdraví, které EP ve svém hlasování schválil, popírají právo na život a porušují zásadu subsidiarity. Úcta ke každému ještě nenarozenému dítěti a potřeba chránit lidský život od početí jsou pro mě zásadními otázkami. Nesouhlasím, aby se na evropské úrovni přijímala rozhodnutí, k nimž mají členské státy rozdílný přístup vycházející z jejich křesťanských tradic. Nesouhlasím, aby EU nutila Slovensko, Polsko, Irsko a jiné členské státy, aby souhlasily s interrupcí nebo s eutanazií, které jejich vnitrostátní právní předpisy nepovolují. Na evropské úrovni mluvíme vždy jen o právu matky rozhodnout o svém životě nebo smrti svého dítěte a zapomínáme na právo nenarozeného dítěte na život.

Z těchto důvodů jsem hlasovala proti zprávě o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2008.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písemně. – (RO) Je samozřejmé, že PPE a PD-L (Rumunská liberálně demokratická strana) si cení základních lidských práv a respektují je a zauímají také pevný postoj, jestliže jsou porušována.

Hlasoval jsem proti zprávě o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004–2008, protože zpráva překročila rámec svého zadání. Předkládá totiž doporučení a připomínky, které časově nespádají do období let 2004–2008, o kterém měla být podána zpráva. Místo, aby se zabývala konkrétními případy porušování lidských práv, zpráva poslance Catani glosuje situaci a doporučuje členským státům, aby uplatňovaly předpisy, které jsou v rozporu s jejich vnitrostátními předpisy. Například v člácích 38 a 76 se používá termín sňatky osob stejného pohlaví, cosi, co je v rozporu nejenom s našimi náboženskými názory, ale také s našimi právními a rozumovými zřeteli.

V článku 149 je zmiňována legalizace požívání drog, tedy čin, který je porušením rumunského trestního práva.

Přestože myšlenka sestavení zprávy o situaci v oblasti lidských práv v Evropské unii je chválná a některé body uvedené v této zprávě jsou dokonce správné, na základě výše uvedených důvodů jsem hlasoval proti.

Luís Queiró (PPE-DE), písemně. – (PT) Myslet si, že v Evropské unii a v členských státech jsou základní práva plně zaručena a chráněna, by byl mylný předpoklad, který by byl také škodlivý z hlediska případných politických opatření. Základní práva, dokonce i ve svobodných a demokratických společnostech, musí být chráněna a prosazována. V souvislosti s touto zprávou a rozpravou ovšem vyvstávají jiné problémy.

Za prvé, dochází k dohledu nad ochranou těchto práv na úrovni členských států. Ve společnostech, jako je ta naše, je tato funkce vykonávána především ve vnitrostátním kontextu, ale přirozeně, aniž je tím dotčena možnost odvolání na úrovni Společenství, kterou máme. Ve vztahu mezi povinnostmi orgánů zaručovat Smlouvy a národní suverenitu existuje prostor pro každou ze zúčastněných stran vykonávat svou funkci, aniž je tím dotčena institucionální povaha EU.

Na druhé straně v této zprávě se projevuje zejména nežádoucí směřování základních práv a ideologických možností organizace společnosti. Rozprava na toto téma je zajímavá. Ovšem pokus vnucovat tyto postoje členským státům, v rozporu s jejich demokraticky vyjádřeným přáním a v rozporu se zásadou subsidiarity, prokazuje jasně jaká jsou rizika vnášení vnitrostátních záležitostí do oblasti působnosti Společenství. Z tohoto důvodu, a protože nesouhlasím s většinou obsahu této zprávy, jsem hlasoval proti jejímu přijetí.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE), písemně. – (PT) Kdybych hlasoval v irském referendu proti Lisabonské smlouvě, nadšeně bych zprávě poslance Catanii a jejím stoupencům zatleskal. Představuje tak hrubé nerespektování zásady subsidiarity a pošlapává institucionální pravidla Evropské unie a pravomoci členských států do té míry, že popřává sluchu všem těm, kdo žijí nedůvěrou v politickou nenasytnost Bruselu. Napadat články zaručující lidská práva, které jsou přímým výrazem Smluv a základní zárukou demokracie členských států, jako prostředek sloužící „ke kodifikaci ... diskriminačních praktik“ je patetické a hrubě podřívá základní občanská práva.

Tvrdit, že podpis mezinárodních úmluv většinou členských států ukládá povinnost celé EU, aby se jimi řídila, je z právního hlediska naprostý nesmysl, skok do tmy, který překračuje rámec toho nejkrajnějšího federalismu. Odmítám také naprosto zvrácené tvrzení o „nedostatků věrohodnosti“ Evropy, které má vést k naší „taktické méněcennosti“: přestože Evropa jistě má konkrétní problémy, není Súdán ani Čínská lidová republika ani Kuba, Somálsko či Severní Korea. Stručně řečeno, zpráva odbíhá do oblastí politického boje, které nemají nic společného se základními právy, a autor ji tak zbavuje věrohodnosti, konzistentnosti a platnosti. Hlasoval jsem proti jejímu přijetí.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem proti zprávě pana Catanii o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii (2004-2008).

Nesouhlasím s tvrzením, že členské státy poškozují aktivní roli obrany lidských práv, kterou Evropská unie plní ve světě. Kromě toho nesouhlasím s tím, aby válka proti terorismu byla záminkou ke snížení úrovně ochrany lidských práv, zejména práva na soukromí.

Jsem proto proti bodům týkajícím se Romů, kteří nepotřebují žádnou zvláštní ochranu; jinak by byla vytvořena závažná diskriminační situace vůči Romům, které toto usnesení považuje za etnickou skupinu odlišnou od jiných. A konečně nesouhlasím s odstavcem o repatriaci: postupy, které mají být uplatňovány při repatriaci jednotlivce, nelze posuzovat výhradně na základě těchto parametrů.

Martine Roure (PSE), písemně. – (FR) Nemůže existovat evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva bez ochrany základních práv. Evropa má povinnost jít příkladem a být v tomto ohledu zcela bezúhonná.

Ve zprávě jsou určena a odhalena porušení práv a uvádí příklad uzavřených zařízení, ve kterých jsou ubytovány děti a starší lidé. Věčným problémem je také katastrofální situace některých vězňů, jak zdůrazňuje tato zpráva, pro kterou jsme dnes hlasovali. Musíme také bojovat za to, aby byla uznána sociální práva.

Chudoba a riziko nezaměstnanosti jsou ohrožením lidských práv. Jak můžeme v Evropě a v 21. století připustit situaci, kdy lidé mají práci, ale nemohou si dovolit byt, v němž by žili?

Musíme deklarovat základní práva každého z nás. Evropská unie má k dispozici Chartu základních práv.

Zajistíme, aby byla dodržována!

Toomas Savi (ALDE), písemně. – Vážený pane předsedající, hlasoval jsem pro tuto zprávu a vítám zejména začlenění odstavce 31 do této zprávy, v němž Evropský parlament odsuzuje, že není zajištěna vykonatelnost rozsudků soudu první instance ze 12. prosince 2006 a 4. a 17. prosince 2008 a odvolacího soudu Spojeného království ve prospěch Organizace Mudžáhidů iránského lidu ze dne 7. května 2008.

Evropská unie podporuje demokracii a právní řád. Tím hrozivější je představa, že jeden z jejích orgánů jedná v rozporu se zásadami Unie. Doufám, že Rada náležitě zohlední postoj Parlamentu při sestavování nové „černé listiny“ EU. Obvinění z teroristické činnosti by měla být skutečně podložená, stejně jako rozhodnutí o zařazení některých organizací na „černou listinu“ by mělo být transparentnější.

Tyto otázky nelze řešit libovolně, ale v souladu s demokratickými zásadami a právním řádem. EU nemůže dovolit, aby se globální boj proti terorismu změnil v půdu pro politické machinace a musí proto respektovat výše uvedené soudní rozsudky.

Olle Schmidt (ALDE), písemně. – (SV) Odstavec 149 zprávy pana Catanii o situaci v oblasti lidských práv v Evropské unii chápu jako apel na členské státy, aby zajistily rovné zacházení s pacienty v systému zdravotní péče také ve vztahu k drogově závislým. Hlasoval jsem proto pro tento odstavec.

Csaba Sógor (PPE-DE), písemně. – (HU) Poslední dvě kola rozšíření Evropské unie, při nichž byly do EU přijaty středoevropské a východoevropské země, bývalé socialistické země, otevřela novou kapitolu v přístupu Společenství k lidským právům.

Od té doby se stalo zřejmým, že ochrana základních práv – a v jejím rámci, práv národnostních menšin – v nových členských státech představuje pro Evropské společenství největší výzvu.

Vlastní zpráva Giusta Catanii zdůrazňuje, že při řešení problémů tradičních komunit národnostních menšin musí sloužit zásady subsidiarity a samosprávy jako ukazatel cesty umožňující vypracování politik směřujících k řešení situace příslušných komunit uklidňujícím způsobem.

Zpráva podporuje využívání kulturních, územních a regionálních forem autonomie.

Vítám také skutečnost, že zpráva mého kolegy poslance pana Catanii vyzývá k vypracování definice příslušnosti k národnostní menšině a navrhuje vypracování návrhu minimálního souboru norem Společenství na ochranu práv těchto menšin.

Bart Staes (Verts/ALE), písemně. – (NL) Ochrana a prosazování základních práv jsou úhelnými kameny naší evropské demokracie a jsou klíčovými předpoklady zlepšení našeho evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Je proto samozřejmé, že v praxi tato práva byla promítnuta do cílů různých oblastí politiky EU.

Kromě toho bychom požádali Radu, aby analyzovala situaci ve světě a v každém členském státě EU ve výročních zprávách o lidských právech v zájmu stvrzení důvěryhodnosti Evropy v tom smyslu, že nepoužívá dvojí měřítko ve své vnitřní nebo vnější politice. Pozměňovací návrhy, které předložila Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance v souvislosti s antidiskriminačními opatřeními, právy menšin a sociálními právy, byla přijata jako celek nebo částečně.

Zaznamenali jsme také úspěch naší iniciativy začlenit do zprávy zmínku o potřebě zohlednit základní práva v právních předpisech v oblasti procesního trestního práva. Zpráva poslance Catanii mapuje problémy týkající se základních práv a předkládá doporučení k jejich řešení. Může proto počítat s mou bezvýhradnou podporou, protože respekt ke všem lidem a jejich základním právům je podstatou politiky Zelených, bez ohledu na pohlaví, věk, národnost nebo společensko-ekonomický původ.

Catherine Stihler (PSE), písemně. – S potěšením jsem konstatovala, že Evropský parlament podporuje odstranění PMOI ze seznamu teroristických organizací. Dvacet tisíc lidí v Íránu, kteří jsou v opozici vůči režimu, bylo zabito. Pokud PMOI zůstane na seznamu teroristických organizací, v Íránu bude zabito více lidí prostě jenom proto, že vyjádřili nesouhlas s režimem. EU musí následovat Spojené království a odstranit PMOI ze seznamu teroristických organizací.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písemně. – (PL) Při dnešním hlasování jsem se zasazoval o přijetí zprávy pana Catanii o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii.

V Evropské unii jsou bohužel základní práva často porušována, k nejčastějším zjištěným jevům patří diskriminace menšin a porušení práva na soukromí. Rovné příležitosti, zejména rovnost žen, představují

dalším problémem. Zpravodaj požádal členské státy, aby odmítly argumenty ospravedlňující násilí a diskriminaci žen na základě tradice a náboženství.

V mnoha zemích EU jsou občané, zejména ti nejslabší, tedy děti, postiženi diskriminací a chudobou. Zpráva správně odsuzuje všechny formy násilí na dětech, jako je domácí násilí, sexuální zneužívání a tělesné tresty ve školách.

Členské státy nejsou schopny kontrolovat praktiky týkající se lidských práv a tím podřívají důvěryhodnost zahraniční politiky EU ve světě. Podle mého názoru Společenství nemůže uplatňovat ve své vnitřní a vnější politice „dvojí měřítko“.

Konrad Szymański (UEN), písemně. – Pro mě hlavní význam zprávy poslance Catanii spočívá v tom, že nás upozorňuje na skutečnost, že my uvnitř EU máme své vlastní problémy, jimž čelíme. Měli bychom si tedy velice dobře rozmyslet, zda budeme sebe sama pasovat do role mravokárce v případech připomínek k lidským právům mimo EU.

Působil jsem v dočasném výboru pro šetření tzv. tajných vězení CIA. Byla to v podstatě platforma pro levice, která mohla napadat svého oblíbeného otloukáka, Spojené státy.

Podle mého názoru bychom měli být CIA a Spojeným státům vděční za to, že pomáhají chránit Evropany před teroristy, kteří mají v úmyslu zabít nevinné občany. Je třeba klást vinu našim vlastním společností, že se musíme spoléhat na Spojené státy, aby tuhle práci dělaly za nás.

Absolutistické postoje v otázkách ochrany lidských práv hrají do karet těm, kdo mají v úmyslu nás zničit, a kdo ohrožují lidská práva našich občanů.

Hlasoval jsem proto proti přijetí zprávy.

Konrad Szymański (UEN), písemně. – (PL) Zpráva o situaci v oblasti základních práv v EU v letech 2004–2008 přijatá dnes Evropským parlamentem obsahuje požadavky na vzájemné uznávání homosexuálních párů ve všech zemích EU a provádění těchto vztahů do právních předpisů členských států. V jiné část zprávy figurují takzvaná „reprodukční práva“, což v jazyce mezinárodního práva znamená také potrat na vlastní žádost. K autorům těchto připomínek se řadí i náboženští vůdci.

Evropská levice se zmocnila zprávy o situaci v oblasti základních práv v EU, aby prosazovala požadavky ve prospěch potratů a homosexuálů, které nemají nic společného se základními právy. V mezinárodním ani evropském právu neexistují žádné dokumenty, které by podporovaly existenci takových „práv“.

Přestože zpráva je svou povahou nezávazná, je to neškodlivější dokument, který byl schválen ve funkčním období tohoto parlamentu. Je to nejnovější pokus opětovně definovat základní práva a zavést změny jejich významu, aniž by byly měněny jakékoli smlouvy na úrovni Spojených národů nebo EU.

Jedním z dalších aspektů zprávy je požadavek, aby EU zavedla zvláštní směrnici, která by trestala „homofobní“ činy. Vzhledem k obecné a mlhavé povaze této formulace se jedná o pokus vyloučit homosexuální kruhy z demokratického práva na svobodnou kritiku. Uplatňování tohoto přístupu by mohlo mít své důsledky z hlediska cenzury.

Výsledek konečného hlasování (401 pro; 220 proti; 67 se zdrželo hlasování) ukazuje, jak hluboce jsou poslanci Evropského parlamentu v této otázce rozděleni. To je porážka pro zpravodaje, protože základní práva jsou cosi, co by mělo Parlament spojit, ne rozdělovat.

Charles Tannock (PPE-DE), písemně. – Byl bych rád, kdyby tato zpráva podrobněji přezkoumala situaci sirotek a zdravotně postižených dětí v institucionální péči v Rumunsku a v Bulharsku, nejnovějších členských státech EU.

Před vstupem těchto zemí do EU existovaly velké obavy ohledně úrovně péče o sirotky a zdravotně postižené děti. Příští zpráva by snad mohla tuto záležitost přezkoumat podrobněji.

V obecnější rovině jsem své myšlenky k této zprávě sdělil v rozpravě minulý měsíc. Jsem znepokojen tím, že naše kultura lidských práv je nakažena absolutistickými postoji a že tím, že se podbíjíme právům zločinců a teroristů podříváme práva všech ostatních.

V konkrétní rovině jsem přesvědčen, že záležitosti týkající se potratů a antikoncepce nejsou věcí Evropské unie, ale měly by podléhat příslušným právním předpisům na úrovni členských států. Nesouhlasím také s

výzvou, aby Charta základních práv měla přednost před právem Spojeného království, které si vyjednalo výjimku z těchto ustanovení.

Zdržel jsem se proto hlasování o této zprávě.

Thomas Ulmer (PPE-DE), písemně. – (DE) Hlasoval jsem proti zprávě poslance Catanii. Jsem šokován tím, že služby této sněmovny dokonce prohlásily tuto zprávu v současné podobě za přípustnou. Zpráva neustále porušuje zásadu subsidiarity. Pokud jde o její obsah, všechno, opravdu všechno si zaslouží kritiku. Národní státy nesmějí připustit, aby je někdo zbavil práv nebo omezoval jejich právo rozhodovat o sobě v souvislosti se základními právy. Zpráva je pokusem prosadit na úkor většiny menšinová práva, která nelze uplatňovat na úrovni členských států. Kladný postoj k potratům je pro mě nemyslitelný. Skutečným zadáním zprávy, lidskými právy a jejich uplatňováním v minulých čtyřech letech, se zpráva nezabývá.

Thomas Wise (NI), písemně. – Zdržel jsem se hlasování o odstavci 62 protože jsem přesvědčen, že každá země – EU je výjimkou – by měla zajistit, aby právní předpisy zakazující zmrzačování ženských pohlavních orgánů byly navrženy a uplatňovány na místní úrovni. Mezinárodní dohoda by byla vhodnější a prozíravější. Situace je taková, že EU nemá v současné době pravomoci v záležitostech zdraví, a neměla by ani o jejich získání usilovat.

Zdržel jsem se také hlasování o odstavci 72, protože jsem znepokojen jeho důsledky pro svobodu projevu. Přestože je diskriminační poznámky třeba odsoudit, nemusí nutně podnítit „nenávist a násilí“. To, že se po nás žádá, abychom tento odstavec odsouhlasili, znamená, že ti, kdo budou chtít, ho budou moci použít jako důkaz..

Mé rozhodnutí zdržet se hlasování o pozměňovacím návrhu č. 54 vychází z mého nesouhlasu se zásadou volného pohybu osob EU a zásadou vzájemného uznávání a v žádném případě nevyjadřuje mé názory na partnerství homosexuálních párů, které by měly požívat stejná práva jako ostatní.

Anna Záborská (PPE-DE), písemně. – (FR) Evropský parlament právě hlasoval pro zprávu o situaci v oblasti základních práv předloženou poslancem Cataniou. V době, kdy jsme právě oslavili 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv, tato zpráva zpochybňuje význam pojmu základního práva tak jak jej chápeme.

Je pravda, že Charta základních práv Evropské unie byla výsledkem konsenzu dosaženého po více než roce jednání mezi různými nátlakovými skupinami a lobby, představiteli občanské společnosti a národních vlád, atd. Tento postup, ke kterému jsme jako zástupci zemí Východu nebyli přizváni, je zajímavý v několika aspektech. Charta, jak zpráva poslance Catanii zdůrazňuje, bude právně nezávazný text, dokud Lisabonskou smlouvou neratifikují všechny státy.

Ovšem Agentura pro základní práva založená v rakouském hlavním městě Vídni, vychází kompletně z tohoto politického textu který používá k tomu, aby obhájila postoje, které zaujímá. Je proto zajímavé zběžně se seznámit s tím, jak jsou základní práva podle Charty chápána, na základě analýzy zadání, jimiž se Agentura pro základní práva zabývá. Tento postup je ještě zajímavější, pokud je aplikován na síť odborníků agentury FRALEX, kteří byli najati v létě 2008 a patří zejména do nizozemské sítě „Human European Consultancy“.

Návrh usnesení (B6-0624/2008)

Dragoș Florin David (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem pro toto usnesení, vzhledem k tomu, že ratifikace Úmluvy významně přispěje k prosazování řádných pracovních norem v celosvětovém měřítku, Podporuje také dohodu uzavřenou sociálními partnery o některých aspektech pracovních podmínek v odvětví námořní dopravy, protože zajišťuje přiměřenou rovnováhu ve vztahu mezi potřebou zlepšit pracovní podmínky a chránit zdraví a bezpečnost námořníků, ale také proto, že tato profesní kategorie v Rumunsku existuje.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), písemně. – (RO) Usnesení předložené paní Mary Lou McDonalddovou shrnuje hlavní body, které musí zohlednit návrh směrnice Rady o Úmluvě o práci na moři z roku 2006, kterou se mění směrnice 1999/63/ES (KOM(2008)0422).

Pracovníci na moři patří do kategorie, která vykonává své činnosti v krajně náročných, často dokonce nebezpečných podmínkách. To je důvod, proč potřebujeme normy pro pracovní podmínky, které nám umožní vzít v úvahu zdraví a bezpečnost těchto pracovníků a také jasná pravidla pro jejich zaměstnávání. První krokem při stanovení těchto norem musí být zdůraznění potřeb a problémů, které zaměstnanci a zaměstnavatelé v odvětví námořní dopravy určili, a zároveň zajištění určité míry flexibility v jejich vynucování členskými státy.

Dokumenty, které přijímáme na úrovni Společenství, musí být následovány akcí členských států a postupy sledování realizovanými Komisí, abychom se ujistili, že tato ustanovení jsou uplatňována. Dále pokud jde o normy pro práci na moři, Evropská unie má možnost etablovat se jako lídr v transformování těchto norem do zásad, které lze uplatnit kdekoli ve světě.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (IT) Hlasovala jsem pro tuto zprávu o návrhu směrnice Rady, kterou se provádí dohoda uzavřená mezi Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Federací odborů pracovníků v dopravě v Evropské unii (FST) o Úmluvě o práci na moři, 2006, kterou se mění směrnice 1999/63/ES, protože sjednocuje mezinárodní minimální pracovní práva. To je důležité k zajištění lepších pracovních podmínek a větší bezpečnosti, a zároveň respektování důstojnosti těchto profesionálních pracovníků.

Litujeme ale, že návrhy, které naše skupina předložila, nebyly přijaty, konkrétně ty, které usilovaly o odstranění veškerých právních nejistot nebo poškození práce uskutečněné sociálními partnery k dosažení dohody. Úmluva samotná připouští, že země by neměly mít flexibilní podmínky a to byl důvod, proč byl návrh směrnice předložen, se souhlasem sociálních partnerů. Nesouhlasíme proto s většinou poslanců Evropského parlamentu v tom, že otázku flexibility začlenila do odstavce 6.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Vážený pane předsedající, dámy a pánové, rád bych potvrdil, že jsem hlasoval pro usnesení o Úmluvě o práci na moři, 2006 (postupy týkající se sociálního dialogu).

Plně podporuji dohodu uzavřenou zaměstnanci a zaměstnavateli o některých aspektech pracovních podmínek pracovníků v odvětví námořní dopravy, protože zajišťuje přiměřenou rovnováhu ve vztahu mezi potřebou zlepšit pracovní podmínky a chránit zdraví a bezpečnost námořníků. Kromě toho jsem přesvědčen, že je nesmírně důležité definovat a prosadit celosvětové minimální normy pro podmínky zaměstnávání, zdraví a bezpečnost námořníků pracujících na moři nebo na palubě lodí vyplouvajících na moře. A konečně, jsem spokojený s rolí, kterou hrají zaměstnavatelé a zaměstnanci ve zlepšení zdravotních a bezpečnostních podmínek pro pracovníky.

– Zpráva: Laima Liucija Andriekienė (A6-0498/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), písemně. – (IT) Hlasoval jsem pro zprávu. Více než jindy si nyní uvědomujeme, jak důležitou úlohu hraje orgán, jako je Rada OSN pro lidská práva (HRC). Dosavadní přijatá opatření je třeba podpořit a měli bychom ocenit také aktivní úlohu, kterou v rámci HRC hraje Evropská unie, navzdory nesporným omezením, jaká představuje nepřítomnost Spojených států; tato nepřítomnost často staví EU do izolace. To by však nemělo být pro Evropskou unii výmluvou, neboť by měla být schopná vynaložit politické úsilí a vytvořit jednotné soudržné vedení, které překoná proti sobě stojící zeměpisné bloky, které v jejím rámci často pozorujeme.

HRC tak musí udělat ještě velký kus práce, aby získala větší důvěryhodnost a autoritu a aby přiměla vlády plnit svou povinnost v mezinárodním měřítku. Plně proto podporuji novou analýzu se zřetelem na revizi a chtěl bych potvrdit, že posílení HRC je velice významnou etapou na cestě civilizace, kterou EU vždy podporovala.

Călin Cățălin Chiriță (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem pro zprávu poslankyně Andriekienėové o budovnosti Rady OSN pro lidská práva, neboť mám pocit, že Evropská unie potřebuje dlouhodobou strategii pro působení této instituce, která se musí stát hlavním celosvětovým fórem pro lidská práva. Domnívám se, že členské státy EU musí prokázat větší jednotu a účinnost při podpoře určitých společných stanovisek EU o lidských právech.

Evropská unie se musí stát celosvětovou vůdčí silou a iniciovat strategii na ochranu lidských práv všude na světě. Větší pozornost musíme zaměřit na prosazování lidských práv v oblasti sociální, ekonomické a kulturní, protože chudoba, zaostalost a nízká úroveň vzdělání a kultury mezi obyvatelstvem mají negativní dopady, které se násobí.

Aby získala širší podporu pro své postoj, Evropská unie musí vytvořit mechanismy pro utváření koalic a začít pořádat pravidelná setkání na určitá témata se všemi demokratickými státy na druhých kontinentech. Důležité také je, aby na mezinárodní fóra státy vysílaly skutečné odborníky v dané oblasti, což zpráva paní Andriekienėové naléhavě a plným právem doporučuje.

Philip Claeys (NI), Koenrad Dillen (NI), písemně. – (NL) Hlasoval jsem proti této zprávě, protože tuto Radu pro lidská práva nelze v žádném případě považovat za legitimní orgán. Je pro mě nepřijatelné, aby země

jako Kuba, Saudská Arábie, Egypt, Pákistán, Jordánsko a řada afrických režimů vydávaly usnesení, která kritizují situaci lidských práv v jiných zemích. Situace politických či náboženských disidentů v těchto zemích je otevřeným výsměchem této instituci.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písemně. – (RO) Hlasoval jsem pro tento návrh usnesení Evropského parlamentu, protože uznávání, podpora a záruka univerzální platnosti lidských práv jsou nedílnou součástí právních *acquis* Evropské unie a je to jedna z hlavních zásad EU. Hlasoval jsem pro něj také vzhledem k tomu, že Organizace spojených národů a její Rada pro lidská práva patří k těm organizacím, které se jsou nejpůsobivější pro komplexní řešení problematiky související s lidskými právy a výzvami v humanitární oblasti. Myslím si, že lidská práva a demokracie jsou klíčovými prvky ve vnějších vztazích a vnější politice Evropské unie.

Neena Gill (PSE), písemně. – Pane předsedající, potěšilo mě, že mohu hlasovat pro zprávu paní Andrikenéové týkající se Rady OSN pro lidská práva, neboť vítám skutečnost, že tato agentura je mnohem důvěryhodnější než její předchůdkyně, Komise OSN pro lidská práva. Komise se značně zdiskreditovala, neboť několik jejích členských zemí mělo v oblasti lidských práv velice pochybnou pověst.

Pravidelné přezkoumávání situace v oblasti lidských práv v jednotlivých členských zemích je klíčovým prvkem zvyšujícím prestiž Rady. To bude zvlášť důležité v dalším kole přezkoumávání, které bude zahrnovat Rusko, Kubu, Saúdskou Arábii a Čínu.

Vítám rovněž ta ustanovení ve zprávě, která se zaměřují na posouzení koordinace mezi členskými státy EU v této oblasti. Je nesmírně důležité, že EU jako organizace, která ve svém působení klade lidská práva na první místo, spolupracuje s mnohonárodnostními partnery, jako je OSN, které mají obdobné ideály a s nimiž navazuje hlubší spolupráci. Spolupráce je nezbytná, aby se lidská práva už nestávala pouhým cílem zahraniční politiky z obchodních nebo strategických důvodů.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písemně. – (PT) Zpráva prozrazuje určitou nespokojenost Evropského parlamentu s Radou OSN pro lidská práva (UNHRC), neboť členské státy EU představují „početní menšinu“, což v jeho pojetí „závažným způsobem omezuje schopnost EU ovlivňovat agendu UNHRC“ a zajistit si požadovanou úlohu jako „vedoucí síla“.

Tato vznešená vize vychází z nepříjemné snahy zavést EU jako model pojmání lidských práv, zejména když fakta usvědčují její politiku v této oblasti z pokrytectví, jak dokazuje spolupráce EU ve vztahu k Izraeli – viz její zdržení se hlasování o usnesení UNHRC o Palestině.

Zpráva je plná rozporů, zejména když „lituje rozdělení UNHRC do regionálních bloků“, zatímco současně tvrdí, že podporuje „koordinovaný společný postoj EU v rámci UNHRC“. Není to rovněž politika bloků, nebo je politika bloků špatná pouze tehdy, nefunguje-li ve prospěch EU?

Na rozdíl od EP nepovažujeme za „politováníhodné“, že Spojené státy nejsou v UNHRC zastoupeny, neboť za prvé neustále porušují lidská práva a mezinárodní právo, a také proto, že nekandidovaly, aby se vyhnuly ostudě, že nebudou zvoleny. Je pochopitelné proč. <BRK>

Nils Lundgren (IND/DEM), písemně. – (SV) Tato zpráva obsahuje překvapivě mnoho rozumných názorů, které pocházejí z Výboru pro zahraniční věci. Objevuje se zde například názor, že je dobré, aby členské státy EU otevřeně vyjadřovaly své postoje a nepřipustily, aby předsednictví EU hovořilo za všechny země. Podobná prohlášení se vyskytují jen velice zřídka a já je vítám.

Bohužel toho pozitivního je zde pomálu. Jednu z nejproblematictějších formulací najdeme v úvodní části H, kde si výbor stěžuje, že „členské státy chtějí neustále jednat nezávisle na OSN“. „Jeden stát, jeden hlas“ je ostatně jedním ze základních kamenů Organizace spojených národů. Výbor pro zahraniční věci také lituje, že UNHRC se stále více rozděluje na regionální bloky. Docela paradoxní je, že některé regionální bloky – například EU – jsou zřejmě potřebné.

Evropský parlament není, nemůže být a ani by neměl být zárukou dodržování lidských práv ve světě. To je vidět zejména na prohlášeních poslanců této sněmovny například o homosexuálech. I když podstata zprávy je pravděpodobně dobrá, v dnešním hlasování jsem hlasoval proti ní.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) Evropská unie prohlašuje, že lidská práva a demokracii klade ve vnějších vztazích na první místo. Tato sněmovna vyzývá Evropskou unii, aby při ratifikaci smluv věnovala pozornost důvěryhodnosti v oblasti lidských práv. Jenomže vlastní důvěryhodnost Evropské unie se ztratila:

postaraly se o to přelety CIA, neschopnost přijmout kroky v případě mučících věznic Spojených států a její kličkování v mezinárodním právu – například v případě kosovské krize.

Jak může nějaké společenství, které chce budít dojem, že mu tolik záleží na demokracii, popírat výsledky referenda, opakovat hlasování, dokud nebude dosaženo žádoucího výsledku, a trestat členské státy za výsledky voleb? Pokud by Evropské unii skutečně tolik záleželo na respektu k jejímu často citovanému společenství hodnot, byla by musela již dávno přerušit přístupová jednání s Tureckem, ale nejpozději od té doby, kdy haraší se zbraněmi. Místo toho, aby se skutečně snažila prosazovat lidská práva a společné hodnoty, v současné době Evropská unie každým rokem podle všeho vyhazuje přibližně 15 milionů EUR na zbytečnou Evropskou agenturu pro základní práva (FRA).

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písemně. – Hlasoval jsem pro zprávu o vývoji Rady OSN pro lidská práva, neboť i když si uvědomuji nepopíratelné úspěchy a úsilí vynaložené na zvýšení důvěryhodnosti a úrovně ochrany lidských práv, pevně věřím, že v budoucnu je fungování tohoto orgánu možno ještě zlepšit.

Zároveň se domnívám, že Evropská unie musí i nadále zastávat aktivní a vysoce sledovanou úlohu při formování a fungování Rady OSN.

Rovněž oceňuji, že zpráva vyzývá Evropskou unii, aby opětovně potvrdila a důsledně bránila zásady univerzální platnosti a nezávislosti lidských práv.

Luís Queiró (PPE-DE), písemně. – (PT) Pokud Organizace spojených národů a s ní spojené různé agentury a organizace mají být svým charakterem odrazem světa, je přirozené, že výsledný obraz není tím, který bychom si přáli nebo který bychom chtěli vytvořit. V souvislosti s rozpravou o Radě Organizace spojených národů pro lidská práva jsou tyto úvahy nutné.

Lze předpokládat, že debaty o lidských právech a rozhodování na základě hlasování ve světě, kde některé země lidská práva vůbec neberou na vědomí, mohou přinést prapodivné výsledky. Není to pouze otázka legitimacy. Je to především otázka jazyka. Jaké hodnotící kritérium asi tak mohou sdílet vlády Libye nebo Zimbabwe společně s demokratickými státy, které jsou odpovědné svým obyvatelům? Pochopitelně žádné. Avšak právě proto je tady diplomacie, aby napomáhala dialogu mezi těmi, kteří hovoří různými jazyky. Mezi sobě rovnými není zprostředkování zapotřebí.

Musí tudíž existovat místa pro dialog a tuto politiku dialogu je nutno podporovat a prosazovat. Jinak nemohu věřit, že kritériem našich hodnot a našich kroků může být nebo by mělo být něco, o čem se rozhoduje v takových souvislostech.

Luca Romagnoli (NI), písemně. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem pro zprávu paní Andrikenéové o vývoji Rady OSN pro lidská práva a úlohy Evropské unie. Evropská pozice v Radě je klíčová.

Evropská unie, která klade lidská práva a demokracii na čelní místo svých vnějších vztahů, zejména ve svém působení v rámci mezinárodních organizací pro lidská práva, se vlastně od samého počátku zavázala převzít aktivní a viditelnou úlohu při vzniku a fungování Rady pro lidská práva s cílem prosazovat nejvyšší standardy v oblasti lidských práv prostřednictvím financování a spolufinancování dokumentů vymezujících standardy.

Vítám proto návrh paní Andrikenéové, který zkoumá, jaká opatření může EU přijmout, aby zvýšila svůj vliv v Radě pro lidská práva a dala jí nový impuls k účinnějšímu působení.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písemně. – (PL) Dne 15. března 2006 Valné shromáždění OSN přijalo usnesení nahrazující Komisi OSN pro lidská práva Radou pro lidská práva, mezinárodním orgánem na prosazování a ochranu lidských práv.

Změnu názvu provázelo zavedení nových mechanismů a postupů, které zvyšují možnosti Rady pro lidská práva.

Zpráva si klade za cíl zhodnotit dosažené úspěchy Rady a posoudit, nakolik výsledky naplnily očekávání. A především má stanovit, v čem je případně možné činnost Rady zlepšit.

Nezapomínejme, že demokracie a lidská práva jsou pilířem, na němž Evropská unie zakládá své působení na mezinárodní scéně. Evropská unie si vytkla velice významnou úlohu v mezinárodních organizacích, které se zabývají lidskými právy, a také se aktivně podílela na ustavení Rady pro lidská práva. Za jejího přispění vznikaly texty, jako jsou úmluvy či usnesení stanovující normy pro ochranu lidských práv.

Bohužel Evropské unii často chybí předvídatost (zejména v důsledku časově náročných postupů, které jsou pro vypracování společných stanovisek někdy nezbytné) a schopnost postavit se do čela iniciativ v otázkách lidských práv.

Charles Tannock (PPE-DE), písemně. – Spolu se svými britskými konzervativními kolegy podporuji činnost OSN a Rady OSN pro lidská práva. Uznáváme nutnost další reformy Rady za účelem zlepšení situace v oblasti lidských práv na celém světě.

Souhlasíme s tím, aby členské státy EU společně vypracovávaly souhlasná stanoviska v rámci Rady, ale zdůrazňujeme, že je důležité, aby každý stát hájil své vlastní vnitrostátní zájmy a stanoviska.

Naše podpora této zprávy neznámá, že podporujeme onen odstavec ve zprávě (odstavec 56), který požaduje provádění usnesení OSN týkající se moratoria na trest smrti. Trest smrti je pro každého konzervativního poslance EP věcí svědomí.

– Zpráva: Marco Cappato (A6-0459/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), písemně. – (IT) Hlasuji pro. Vzhledem k blížícímu se dalšímu setkání s voliči je třeba poskytnout občanům, kteří budou volit, všechny nástroje umožňující přístup k dokumentům Evropského parlamentu. V době, kdy žádáme voliče, aby těmto orgánům dali svou důvěru, musíme se současně snažit o odstranění všech překážek, které z hlediska transparentnosti a dostupnosti dosud existují.

Proto se domnívám, že voliči by také měli mít možnost kontrolovat činnost, účast a docházku poslanců v rámci parlamentní činnosti, a to absolutně, relativně a procentuálně, a že by měla být rovněž přijata opatření umožňující přístup k informacím o odměnách a výdajích poslanců. A na závěr, věřím, že toho lze dosáhnout do konce stávajícího parlamentního období.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písemně. – (RO) Právo na přístup k dokumentům Parlamentu, Rady a Komise je základním právem, které požívají všichni občané a rezidenti Evropské unie (v souladu se Smlouvou o EU, články 254 a 255).

Chtěl bych však upozornit na jednu věc. Domnívám se, že zveřejnění pracovních dokumentů evropských orgánů je pouze prvním krokem, neboť většina občanů Evropy nerozumí postupům, které používáme, a nebudou vědět, jak potřebné informace vyhledat. V tomto směru souhlasím se svým kolegou, který navrhuje vytvoření jednotného evropského přístupového portálu pro všechny dokumenty, jehož struktura bude všem dobře srozumitelná. Tento portál by měl poskytovat informace přístupným a jednoduchým způsobem, aby jej evropští občané mohli bez problémů používat. Tato technická řešení nepochybně existují a já věřím, že se na realizaci tohoto portálu najdou finanční prostředky.

Nicméně jsem hlasoval proti zprávě, protože i když obecný rámec je správný, některé jednotlivosti navrhované mým kolegou jsou nepřijatelné.

Philip Claeys (NI), písemně. – (NL) Jelikož jsem zastáncem co největší otevřenosti ve všech orgánech EU, hlasoval jsem důrazně pro tuto zprávu. Je dobré, že různé evropské orgány jsou podrobovány vážné kritice. Evropská rada přijímá závažná politická rozhodnutí a projednává velmi důležité a sporné otázky. Bylo by rovněž znepokojivé a nepřijatelné, pokud by Rada neumožňovala zveřejňovat přesná stanoviska různých národních delegací v době rozhodování. Parlament by si měl ovšem udělat pořádek také sám u sebe a měl by po všech stránkách zaručit co největší otevřenost.

Esther De Lange (PPE-DE), písemně. – (NL) Vysvětlení hlasování jménem delegace Křesťanskodemokratické výzvy (CDA) v Evropském parlamentu o zprávě pana Cappata týkající se dostupnosti dokumentů.

Delegace CDA se dnes v Evropském parlamentu zdržela hlasování o zprávě týkající se dostupnosti dokumentů. Důvodem však není to, že bychom měli problém s transparentností. Jsme pro transparentnost a pro demokratickou kontrolu. Ne nadarmo u kolébky právních předpisů Společenství v této oblasti stála bývalá poslankyně Evropského parlamentu paní Maij-Weggenová.

Zdrželi jsme se hlasování proto, že zpráva pana Cappata obsahuje příliš mnoho nepřesností, nesprávné formulace a příliš zjednodušující tvrzení. Například podle našeho názoru by měla být zaručena dostupnost dokumentů Rady, ale je jasný rozdíl mezi dokumenty, které se týkají legislativních postupů, a dokumenty vztahující se k jiným postupům. Zpravodaj však mezi těmito postupy nerozlišuje. Znepokojuje nás také velká administrativní zátěž, kterou by s sebou nesla doporučení obsažená ve zprávě pana Cappata.

Zprávu jsme nemohli schválit vzhledem k nepřesnostem a nejasným tvrzením. A jelikož jsme v podstatě chtěli podpořit zásadu transparentnosti a demokratické kontroly, zdrželi jsme se nakonec hlasování.

Koenraad Dillen (NI), písemně. – (NL) Důrazně jsem hlasoval pro tuto zprávu. Pro jednu to bolet nebude. I když musíme tleskat tomu, že některé z evropských orgánů začínají být podrobovány závažné kritice, rád bych uvedl jednu poznámku. Vzhledem k tomu, že Evropská rada je u kormidla a nakonec rozhoduje o velice důležitých a kontroverzních otázkách, je nepřijatelné, aby Rada bránila zveřejnění stanovisek různých národních delegací v době rozhodování. Je pravda, že Parlament by si měl udělat pořádek sám u sebe, a než někomu začne mýt hlavu, měl by po všech stránkách zaručit co největší otevřenost.

Avril Doyle (PPE-DE), písemně. – Současný návrh z vlastního podnětu, který předložil Marco Cappato, požaduje, aby Parlament schválil zprávu o provádění nařízení 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise v případech, kdy vykonávají své legislativní funkce.

Zatímco cíl zvýšit transparentnost evropských orgánů má moji plnou podporu, toto nařízení obsahuje tři hlavní body, které podle mého názoru opravňují k dalšímu přezkoumání.

(1) Velmi důležitá ochrana důvěrných informací ve vztahu klient a právník není dostatečně ošetřena, jak stojí v rozhodnutí ve věci Turco zmiňovaném v úvodních odstavcích, a výzvu na jeho uplatnění nelze podpořit.

(2) Jednotlivé procesy, jejichž prostřednictvím národní vlády docházejí k rozhodnutí, mohou být rovněž těžce narušeny, bude-li zrušen souhlas požadovaný k uvolnění dokumentů předávaných orgánům EU, a

(3) Tato celounijní doporučení neberou v úvahu různé přístupy ke svobodě informací v jednotlivých členských státech.

Aby politické debaty mezi politickými skupinami probíhaly plně a otevřeně, je vyžadován určitý stupeň důvěrnosti, a zveřejňování těchto názorů může nadělat více škody než užitku. Vyhledka na regulované výměny názorů namísto živé diskuse je špatnou předzvěstí pro naše demokratické instituce.

(Vysvětlení hlasování zkráceno na základě čl. 163 odst. 1)

Carl Lang a Fernand Le Rachinel (NI), písemně. – (FR) Nikdo, kdo je obeznámen s tajemnými mystérii Evropské komise, Evropského parlamentu a Evropské rady, nepochybuje o tom, že hledání přístupu k informacím o orgánech Evropské unie zůstává pro běžného člověka cestou plnou nástrah. A to z mnoha důvodů.

Je to problém obrovského množství vydaných dokumentů uveřejňovaných v nesčetných podobách (zprávy, expertizy, usnesení, směrnice, nařízení a tak dále), stejně jako problém nedostatečné jednoduchosti a srozumitelnosti registrů institucí a webových stránek a nedostatečné průhlednosti a komunikace.

Tato zpráva zcela správně navrhuje, aby se tyto problémy řešily zajištěním větší transparentnosti evropských orgánů.

To spadá do širšího okruhu posilování úlohy občanů Unie v tom, jakým způsobem Unie funguje a jak chápe věci. Národy Evropy nechtějí být neustále vylučovány z rozhodnutí, která mají přímý dopad na jejich každodenní život, a přitom nemají žádné právo na kontrolu nebo námitky. Při vzácných příležitostech, kdy nechali zaznít svůj hlas v referendu, se odvrátili od svých čelních zástupců a bruselských úředníků, kteří nevidí, neslyší a nereagují na jejich potřeby a požadavky.

Zajištění větší transparentnosti evropských orgánů je prvním krokem směrem k nové Evropě, Evropě národů a Evropě suverénních států.

Jörg Leichtfried (PSE), písemně. – (DE) Hlasoval jsem pro výroční zprávy o zjednodušení přístupu k dokumentům orgánů EU.

Není sporu o tom, že by měl být usnadněn přístup k různým dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Občané Evropské unie nesmějí mít pocit, že jsou vyloučeni z činnosti a hlasování orgánů EU. Kromě toho mají právo na veškeré informace, které lze poskytnout.

Měli bychom však prověřit, zda by zveřejňování nemělo být nějak omezeno, aby nakonec lidé neztráceli přehled. Za prvé nikdo nechce být zahlcen informacemi, a za druhé i nadále je třeba respektovat soukromí

zaměstnanců, neboť běžně se stává, že i sebemenší podrobný údaj je všeobecně přístupný, a to i jiným institucím včetně těch vnitrostátních.

Luca Romagnoli (NI), *písemně*. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, hlasoval jsem pro návrh předložený panem Cappatem o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise.

Pro Evropskou unii má zásadní důležitost, aby občané měli pocit, že orgány Společenství jsou jim nablízku. Toho lze dosáhnout pouze zpřístupněním dokumentů těchto tří orgánů veřejnosti. Plně proto souhlasím se zpravodajem, když prohlašuje, že musíme vyzvat orgány EU a členské státy, aby podporovaly společnou správní kulturu transparentnosti vycházející ze zásad vytyčených v článku 41 Listiny základních práv Evropské unie, z judikatury Soudního dvora Evropských společenství, z doporučení evropského veřejného ochránce práv a z osvědčené praxe členských států.

Nakonec vítám iniciativu pana Cappata, neboť se domnívám, že pro zlepšení a urychlení integračních procesů je třeba, aby poskytování informací veřejnosti mělo velmi vysokou prioritu, vzhledem k problémům se špatnou docházkou italských poslanců do sněmovny.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *písemně*. – (PL) Smlouva o Evropské unii stanoví, že prioritu musí mít transparentnost a stále těsnější vazby mezi národy Evropy a že rozhodnutí musí být přijímána co nejotevřeněji a co nejbližší občanům. V demokratickém systému průhlednost umožňuje občanům těsnější účast na rozhodování a zaručuje větší důvěryhodnost a účinnost správy a její odpovědnost vůči občanům.

Rozhodnutí ESD v případě Turco se výrazným způsobem odrazí na transparentnosti a dostupnosti dokumentů evropských orgánů, které se zabývají legislativními otázkami.

Rozhodnutí potvrzuje, že zmíněná zásada by měla mít prioritu a měla by platit pro všechny orgány společenství, a (což je velmi důležité) možné výjimky je třeba přesně vymezit a posuzovat případ od případu z hlediska převažujícího veřejného zájmu, tedy otevřenosti. Otevřenost zvyšuje důvěru v instituce, neboť umožňuje otevřenou diskusi.

ESD prohlásil, že ze zamítnutí přístupu k dokumentům nelze v tomto případě odvozovat všeobecný požadavek na důvěrnost právních názorů k legislativním otázkám.

Thomas Ulmer (PPE-DE), *písemně*. – (DE) Tuto zprávu jsem odmítl. Požadavky, které vznáší, daleko přesahují to, co rozumím pod pojmem transparentnost. Za nebezpečné bez dalšího vysvětlení považuji zveřejnění prezenční a hlasovací listiny poslanců EP. Já mám docházku dobrou, takže jsem mimo podezření. Důležité rovněž je, aby poslancům EP byla zachována právní ochrana osobnosti. Evropa by pro začátek mohla zvýšit transparentnost zveřejňováním obsahu veřejných zasedání Rady a Komise, než začne nutit poslance k obnažování. Kromě toho musí existovat důvěrnost mezi orgány během obtížné vyjednávací fáze.

Anna Záborská (PPE-DE), *písemně*. – (SK) Evropská unie na základě zkušeností členských států začala uznávat skutečné „právo na přístup k dokumentům“ a „právo na informace“ vycházející ze zásad demokracie, transparentnosti, veřejného zájmu a otevřenosti.

Evropský parlament je přesvědčený, že přístup k informacím týkajících se orgánů EU je pro běžného občana problematický vzhledem k chybějící účinné meziinstitucionální politice transparentnosti a komunikace orientované na občana.

V zájmu větší transparentnosti by měly orgány EU respektovat zásadu mnohojazyčnosti. V roce 2008 jsem představila písemné prohlášení Evropského parlamentu k této otázce. EU používá jako pracovní jazyky všechny jazyky členských států, nikoli pouze jeden jazyk nebo některé jazyky, které by si zvolila a kterým by značná část jejích občanů nemusela rozumět.

Překlad legislativních, politických a administrativních dokumentů umožňuje EU plnit své právní závazky a zároveň systém mnohojazyčnosti zvyšuje transparentnost, legitimitu a účinnost Unie. To je v zájmu dobré přípravy voleb do Evropského parlamentu, které se uskuteční v červnu 2009.

Tímto žádám orgány EU, aby zajistily, aby v rozpočtu EU byly vyčleněny prostředky potřebné na doplnění chybějících pracovních míst pro úřední překladatele v orgánech EU; Evropský parlament žádá orgány EU, aby bezodkladně přeložily do všech úředních jazyků EU všechny legislativní, politické a administrativní dokumenty za toto parlamentní období, aby občané mohli sledovat politickou činnost všech orgánů.

Tímto způsobem můžeme skutečně přispět k větší transparentnosti pro naše občany.

6. Opravy hlasování a sdělení o úmyslu hlasovat: viz zápis

(Zasedání bylo přerušeno ve 13:55 a obnoveno v 15:00)

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN PÖTTERING

Předseda

7. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

8. Situace na Blízkém východě/Gaza (rozprava)

Předseda. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise k situaci na Blízkém východě a v pásnu Gazy.

Je mi zvláštním potěšením, že zde mohu přivítat úřadujícího předsedu Rady, českého ministra zahraničních věcí pana Karla Schwarzenberga, který musí ještě dnes odcestovat do Jižní Afriky. Předcházející předsednictví zařídila, aby jejich ministra zahraničních věcí nahradil zástupce, a tak zvlášť oceňujeme Vaši přítomnost zde, pane Schwarzenbergu. Přeji vám velice vřelé přijetí!

Samozřejmě nás také velmi těší, že je tu s námi příslušná komisařka paní Benita Ferrerová-Waldnerová – jako ostatně téměř vždy. Jak víte, paní komisařka je také velmi dobře informovaná o problémech v souvislosti s konfliktem na Blízkém východě, a stejně jako pan Schwarzenberg tento region navštívila. Přeji Vám rovněž vřelé přijetí, paní komisařko.

Karel Schwarzenberg, úřadující předseda Rady. – Pane předsedajícím, velice děkuji za možnost promluvit v této příhodně načasované rozpravě, která se týká dramatické situace na Blízkém východě.

Od 27. prosince, kdy Izrael zahájil vojenskou operaci v pásnu Gazy, jsme svědky prudce se zhoršující situace na všech úrovních. Humanitární následky této vojenské operace jsou pro obyvatele Gazy dramatické. Od jejího počátku zahynulo více než 900 Palestinců, z toho asi 30 % žen a dětí. Jsme hluboce znepokojeni ztrátami na životech civilistů a toto téma je opakovaně uváděno ve stanoviscích českého předsednictví. Evropská unie odsuzuje přetrvávající boje, které vedou k tak vysokému počtu obětí mezi civilním obyvatelstvem, a rodinám obětí vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Zejména jsme znepokojeni takovými událostmi, jako útok na školu OSN ve městě Džebalíja a ostřelování humanitárních konvojů, při kterém zahynuli humanitární pracovníci. Podle Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí bylo zraněno více než 4 200 Palestinců. Úřad odhaduje, že od zahájení vojenské akce bylo donuceno opustit své domovy asi 28 000 lidí. Mnoho z nich hledá útočiště v provizorních přístřeších, ostatní se uchylují k příbuzným.

Největší potřeba humanitární pomoci souvisí s velkým množstvím raněných a s přetíženými zdravotnickými službami. Lidé, kteří museli opustit své domovy, a dále hostitelské rodiny, potřebují konkrétní pomoc, jako jsou potraviny, stany, voda a ostatní prostředky. Vzhledem k rozsáhlému poškození vodovodní infrastruktury, kterou je potřeba co nejrychleji opravit, nemají obyvatelé Gazy téměř vůbec přístup k nezávadné vodě. Dodávky pitné vody jsou proto naprostou nezbytností.

Všechny skupiny obyvatel také trpí obrovským nedostatkem potravin. Pracovníkům zahraničních neziskových organizací nebyl od 4. listopadu minulého roku umožněn vstup do Gazy, takže nemohou řádně zajišťovat a monitorovat dodávky humanitární pomoci. Od zahájení vojenských operací se rovněž snížil počet nákladních aut vstupujících do Gazy. V současné době je denní průměr 55 nákladních aut, což je žalostně málo v porovnání s potřebou alespoň 300 nákladních aut denně, aby byly pokryty potřeby 80 % obyvatelstva, jež se stalo na pomoci závislé.

Evropská unie tyto tragické události od počátku podrobně sleduje. Tři dny po zahájení vojenských operací se ministři zahraničí setkali na mimořádném zasedání v Paříži, aby situaci projednali. Shodli se na potřebě okamžitého a trvalého příměří a okamžitého zahájení humanitární akce v rámci posílení mírového procesu. Cílem vrcholné schůzky bylo především pomoci ukončit násilí a zmírnit humanitární krizi. Uskutečnila se diplomatická mise na Blízký východ, kterou vedli zástupci předsednictví. Ve dnech 4.–6. ledna navštívila tuto oblast ministerská trojka EU. V rámci této návštěvy proběhla jednání v Egyptě, Izraeli, Jordánsku a také jednání s Palestinskou správou. Vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku navštívil také Sýrii, Libanon a Turecko.

Řešení krize začíná nabývat zřetelnějších obrysů. V první řadě je potřeba bezpodmínečně zastavit raketové útoky ze strany Hamásu na Izrael a ukončit vojenskou akci Izraele, aby bylo možné soustavně dodávat humanitární pomoc, obnovit veřejné služby a naléhavě potřebnou lékařskou péči. Šestiměsíční příměří, které vypršelo 19. prosince, nebylo zdaleka dokonalé. Izrael byl sužován pravidelnými raketovými útoky a informacemi, že jeho nepřítel rozšiřuje svou palebnou sílu. Gaza přestala skutečně ničivou hospodářskou blokádu, která zcela podkopala její ekonomický rozvoj.

Abychom dosáhli udržitelného příměří, musíme hledat rozumný kompromis, který přinese úplné zastavení raketových útoků a znovuotevření hraničních přechodů. Řešení, které bude životaschopné, musí zahrnovat také otázku přeshraničních tunelů, zejména podél koridoru Philadelphi, s cílem zabránit pašování zbraní. Toto řešení musí vést také k systematickému a řízenému otevření všech hraničních přechodů, aby se mohla Gaza hospodářsky rozvíjet.

Domníváme se, že by mohlo pomoci ustanovení mezinárodních misí, které by sledovaly nastolení příměří a zastávaly roli prostředníků mezi oběma stranami. Evropská unie je v tomto směru připravena vyslat své pozorovatele zpět na hraniční přechod Rafáh a rozšířit mandát evropské hraniční mise co do rozsahu i obsahu. Oceňujeme, že Izrael souhlasil s denním obdobím klidu, aby tak umožnil dodávky potravin, paliva a léků, kterých je v Gaze zoufalý nedostatek. Avšak pouze úplné a okamžité zastavení palby by umožnilo dopravu a distribuci velkého množství humanitární pomoci, kterou Gaza tak naléhavě potřebuje, a obnovení základních služeb. Izrael musí umožnit plynulý a bezpečný přísun humanitární pomoci a dalších nezbytných dodávek, jako jsou potraviny, léky a palivo, palestinskému civilnímu obyvatelstvu v pásnu Gazy, a dále bezpečný pohyb civilních osob a humanitárních pracovníků oběma směry přes hranice pásma Gazy.

Ale ani trvalé a komplexní řešení situace v Gaze nebude k nastolení míru v oblasti stačit. Je potřeba, abychom řešili rozsáhlejší a složitější problémy. Potřebujeme novou a souhrnnou strategii, která se zaměří na vnitřní politickou situaci v Palestině, a dále je nutné obnovit mírové rozhovory, které byly v důsledku krize v pásnu Gazy pozastaveny. Více než kdy jindy Palestina potřebuje usmíření a vládu, která bude reprezentovat zájmy palestinského lidu. Podporujeme proto Egypt v jeho roli zprostředkovatele, kterou přijal v souladu s rezolucemi Arabské ligy ze dne 26. listopadu 2008.

Jak bylo zdůrazněno v závěrech Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy v prosinci 2008, Evropská unie je připravena podpořit jakoukoli stabilní palestinskou vládu, která bude prosazovat politiky a opatření reflektující zásady Kvartetu. Evropská unie vyzdvihuje potřebu dosáhnout spravedlivého, trvalého a celkového míru na Blízkém východě a požaduje obnovu palestinsko-izraelských jednání a vyřešení všech otevřených záležitostí v izraelsko-palestinském konfliktu, včetně všech stěžejních otázek.

Trvalé a komplexní řešení bude v konečném důsledku záviset na tom, jaký bude skutečný průběh mírového procesu na Blízkém východě. Bude potřeba, aby zúčastněné strany okamžitě vyvinuly maximální úsilí s cílem dosáhnout celkového míru, a to na základě představy regionu, kde spolu dva demokratické státy – Izrael a Palestina – žijí bok po boku v míru a s bezpečnými a vzájemně uznanými hranicemi

Násilí, které nyní na Blízkém východě propuklo, by mohlo nejen oddálit vyhlídky na mírové ujednání konfliktu mezi Izraelem a Palestinou. Nelze přehlížet ani politickou škodu, kterou vojenská akce působí, a to jak ve smyslu polarizace a radikalizace regionu, tak i ve smyslu dalšího zpochybnění umírněných sil. Oblast, která již příliš dlouho zažívá utrpení, se stane bezpečnou jediné tehdy, bude-li existovat životaschopný palestinský stát. A je to zejména v zájmu Izraele a jeho sousedů. Je proto potřeba přijmout okamžitá opatření s cílem zvrátit škody způsobené válečným konfliktem a obnovit tak možnost dosažení spravedlivého výsledku na základě jednání.

(Potlesk)

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedo, myslím si, že my všichni jsme věřili v lepší začátek roku 2009. Bohužel čelíme děsivému a hrůznému konfliktu v Gaze, který trvá již třetí týden.

Zavdává to příčinu k obrovským obavám. Jednali jsme o tom včera na schůzce s Výborem pro zahraniční věci, Výborem pro rozvoj a s poslanci Evropského parlamentu, kteří tento víkend navštívili Gazu.

Úřadující předseda Rady se již zmínil o hroživém počtu mrtvých a raněných, kterých každým dnem přibývá. Neustále narůstá počet svědectví o obětech, které utrpěly popáleniny nejvyššího stupně, a podpůrné agentury hlásí, že obyvatelstvo trpí akutním nedostatkem potravin, paliva a léků, nemluvě o zničených domech a infrastruktuře.

Také Izrael však zaznamenává ztráty a na jeho území Hamás vypaluje stovky raket, jejichž cílem jsou izraelští civilisté. Bohužel válka vždy přináší nesmírné utrpení lidí a tato válka není výjimkou. Proto pomíneme-li její nesmírně zničující důsledky, značně oddaluje vyhlídky na mír, podkopává Arabskou mírovou iniciativu a potenciálně by mohla mít velice negativní dopad na stabilitu celého regionu.

Chtěla bych v rychlosti nastínit diplomatickou činnost, kterou společně vyvíjíme s cílem ukončit konflikt, a poté bych se zmínila o střednědobých a dlouhodobých výzvěch. Činnost jsme začali vyvíjet ode dne jedna, což bylo, myslím, důležité. Víme, že na Blízkém východě nejsme hlavním hráčem, ale byli jsme a stále jsme hráčem důležitým. V reakci na vypuknutí krize se proto v Paříži 30. prosince 2008 uskutečnila mimořádná schůzka ministrů zahraničí EU, která byla velice důležitá při vypracování návrhů – Pařížská deklarace – na ukončení tohoto konfliktu, které poté naše delegace využila i při návštěvě Blízkého východu.

Jsou zde tři věci. V první řadě Pařížská deklarace vyzvala k okamžitému humanitárnímu příměří, zahrnujícímu jak bezpodmínečné zastavení raketových útoků na Izrael ze strany Hamásu, tak ukončení izraelské vojenské operace. Požadovali jsme, aby současně s příměřím došlo k trvalému a normálnímu otevření všech hraničních přechodů, jak stanoví dohoda o pohybu a přístupu z roku 2005. Vyjádřili jsme ochotu znovu vyslat misi EU pro pomoc na hranicích na hraniční přechod Rafáh za účelem jeho znovuvotevření a také jsme dali najevo, že jsme ochotni prověřit možnost rozšíření pomoci na další hraniční přechody, pokud budou splněny naše bezpečnostní požadavky.

Za druhé jsme zdůraznili naléhavé humanitární potřeby, které je nutno zajistit. Zde jsme naléhavě žádali okamžité otevření hraničních přechodů, aby do pásma Gazy bylo možno dopravit nejnutnější lékařskou pomoc, palivo a potraviny a byl umožněn přístup humanitárním pracovníkům a evakuace raněných.

Za třetí, zopakovali jsme své stanovisko, že pro izraelsko-palestinský konflikt neexistuje vojenské řešení, že cestou vpřed je mírový proces a že je nutno zvýšit úsilí, jakmile dosáhneme trvalého klidu zbraní.

Jak jste slyšeli, naše mise se uskutečnila souběžně s návštěvou prezidenta Sarkozyho, který plánoval návštěvu Sýrie a Libanonu a poté se rozhodl navštívit do Egypta a Izraele, aby posílil toto úsilí, stále na základě naší deklarace ze 30. prosince 2008. Francie v současné době předsedá Radě bezpečnosti, a byla to tedy důležitá iniciativa.

Postupovali jsme v úzké koordinaci, včetně společné schůzky v Ramalláhu, kde prezident Sarkozy nastínil plán příměří, pro který jsme my – trojka – do určité míry připravili cestu prostřednictvím jednání s klíčovými zúčastněnými stranami, zejména s Egyptem a Jeruzalémem.

Tato úsilí se vzájemně násobila a vyslala silný jednotný signál z Evropské unie, a trojka nejenže předala toto institucionální stanovisko Evropské unie, ale zároveň manifestovala naši přítomnost. Podle mého názoru bylo důležité, že prezident Sarkozy navštívil také Sýrii a potom ho pan Solana doprovázel v Sýrii a Libanonu a také že vedl konzultace s Tureckem. Myslím si, že toto všechno bylo nutné.

Zvláště jsem upozornila na humanitární situaci, jak již bylo řečeno, a vyzvala jsem především k otevření hraničních přechodů a také k zajištění alespoň několikahodinového příměří, které umožní mezinárodním organizacím provádět svou činnost. Izrael některé z těchto bodů přijal a při jednání s izraelskou vládou jsem zajistila také umístění pracovníka ECHO v areálu izraelských obranných sil, stejně jako tomu bylo ve válce v Libanonu, a to bylo mocným nástrojem pro lepší koordinaci.

Chtěla bych také využít této příležitosti a vyjádřit své poděkování všem statečným kolegům, kteří dosud pracují v Gaze, lidem z UNWRA a ICRC, s nimiž spolupracujeme a kteří dostávají velkou část našich finančních prostředků, ale i řadě dalších.

(Potlesk)

Chtěla bych také vyjádřit upřímnou soustrast rodinám těch pracovníků, kteří se stali oběťmi této tragické epizody.

Komise vyčleňuje značný objem prostředků do fondů na okamžitou humanitární pomoc a jsme připraveni dělat v budoucnu ještě více.

Čeho bylo prostřednictvím těchto jednání dosaženo? Jak řekl pan úřadující předseda, jednání obsahovala zásadní prvky pro nejnovější rezoluci Rady bezpečnosti, která pak za několik dní po jednání byla přijata, přičemž Američané se zdrželi hlasování. Okamžité příměří, egyptské záruky na zastavení pašování tunely, otevření hraničních přechodů pro humanitární pomoc, včetně nasazení jednotky – případně s mezinárodní

účastí a/nebo s účastí bezpečnostních sil palestinské samosprávy – kontrolující 15 km dlouhý Filadelfský koridor mezi Gazou a Egyptem.

Víme, že palestinská samospráva tento návrh přijala a Izrael a Hamás jej nyní podrobně zkoumají. Považujeme za důležité, že velice brzy už něco funguje. Podle mých nejnovějších informací všichni na tom velice intenzivně pracují a možná za několik dní se takového příměří opravdu dočkáme. Věřím, že tomu tak bude.

Ze střednědobého hlediska Izrael i Hamás bohužel původně tuto rezoluci Rady bezpečnosti odmítly, ale vzhledem k těmto každodenním kontaktům věřím, že již brzy může být dosaženo dohody. Důležité je, abychom řekli a uznali, že v přímém styku s Hamásem hraje vedoucí úlohu Egypt a také že v tomto směru měla velký význam návštěva prezidenta Sarkozyho v Sýrii a rovněž snahy Turecka.

Vím také, že koncem tohoto týdne by se mohla konat vrcholná schůzka arabských zemí v Kataru. Máme v úmyslu, jak tato intenzivní diplomatická činnost ukazuje, podpořit všechny významné aktéry, kteří mají na Hamás nějaký vliv, aby pomohli dosáhnout udržitelného řešení, jak stanoví usnesení 1 860 Rady bezpečnosti OSN.

Jakmile bude tohoto příměří dosaženo, budeme se muset zamýšlet, pravděpodobně formou konference, jak formulovat konkrétnější opatření, která ulehčí humanitární situaci palestinského obyvatelstva v Gaze. Musíme však dát jasně najevo, že cokoli děláme, nesmí přispívat k nekonečnému koloběhu ničení a obnovy, aniž by bylo dosaženo míru.

Za vhodných okolností bych za vámi mohla přijít znovu a snažit se získat vaši pomoc, abyste se smysluplným způsobem podíleli na konstruktivním úsilí, jak jsem to dělala v minulosti. Víte, že generální tajemník Ban Ki-moon cestuje po regionu a doufejme, že i on přispěje k tomuto konečnému úspěchu, který je naprosto nezbytný pro dosažení trvalého příměří.

Musíme říci, že z dlouhodobého hlediska současná ofenziva přispívá k oslabení důvěry mezi Palestinci a Izraelci. Vojenské operace nikdy nemohou přinést trvalý mír; toho může dosáhnout pouze vyjednaná politická dohoda. Měl by být proto obnoven dialog mezi Izraelci a Palestinci a mezi Palestinci navzájem.

Po zastavení nepřátelských akcí bude, myslím, důležité, aby byly obnoveny rozhovory s cílem co nejdříve dosáhnout úplného míru. Tady musíme spolupracovat s novou americkou vládou, aby mohla od začátku podporovat dvoustranná jednání. V tomto směru vítám závazky Hillary Clintonové navržené na post ministryně zahraničí, které zazněly včera na jejím slyšení v Senátu. Budeme trvat na tom, aby strany jednaly o podstatě, nejen o procesu, a aby proces z Annapolisu byl úspěšně zakončen. Tato krize ukazuje, že potřeba úspěšného závěru je naléhavější než jindy.

Ústřední otázkou bude také otázka palestinského usmíření. Není pravděpodobné, že touto operací bude Hamás zničen. Možná z toho vyjde vojensky oslaben, ale politicky posílen. Stanovisko Hamásu, že funkční období prezidenta Abbáse skončí 9. ledna, je další otázkou, která úzce souvisí s reformou Organizace pro osvobození Palestiny a Fatahu. Aby bylo dosaženo trvalého míru, je jasné, že silná palestinská samospráva musí hovořit za všechny Palestince a musí být zavázána k řešení založenému na existenci dvou států mírovými prostředky.

Konflikt v Gaze bohužel může mít i negativní dopady z hlediska regionální podpory mírového procesu. Obraz Izraele u několika arabských promírových režimů se utrpěl přílišným utrpením civilních obyvatel v Gaze. Izraelští vůdci a izraelské obyvatelstvo by si měli nyní uvědomit, jak zhoubně toto působí na jejich touhu jako národa žít v míru. Jsme jejich přátelé a musíme jim říci, že o toto nám jde. Izrael si proto nemůže dovolit ztrácet čas ve svém úsilí o dosažení míru.

Toto je můj první krátký, nebo nepříliš krátký rozbor a budeme se muset snažit pracovat na dosažení tohoto trvalého příměří, abychom poté mohli pokračovat dále a zahájit mírová jednání s novou americkou vládou.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *jménem skupiny PPE-DE*. – (ES) Pane předsedo, po 17 dnech bojů je situace v Gaze tragická. Nejhorší na tom jsou ztráty lidských životů včetně nevinných civilistů a dětí, neboť ty jsou nevratné. Vidíme však také ničení, chaos, nenávist a pomstu; palestinská věc je rozdělená, radikálové posílili na úkor umírněných a mírový proces byl zcela ochromen.

Jak zdůraznil úřadující předseda, i když ve válce vyhrájeme všechny bitvy, přesto můžeme ztratit bitvu nejdůležitější, a tou je bitva o mír.

Pane předsedo, spíše než se pokoušet určit, kdo je za co odpovědný nebo obviňovat jednu či druhou stranu, případně obě, je třeba udělat to nejdůležitější – jak právě řekla paní komisařka – nastolit okamžité příměří,

tak jak to požaduje rezoluce OSN číslo 1860. Jak nám právě připomněl generální tajemník, obě strany musí jednat v souladu s touto rezolucí.

Podstatné rovněž je ulehčit hroživou humanitární a hospodářskou situaci, která panuje v pásnu Gazy řízeném – v uvozovkách – organizací Hamás, kterou má Evropská unie na seznamu teroristických organizací. Přesto nesmíme zapomínat, že Hamás je jednou z příčin konfliktu, který je zároveň důsledkem děsivých okolností.

Pane předsedo, moje politická skupina podporuje a respektuje úsilí, které vynakládají všechny politické skupiny této sněmovny na podporu návrhu usnesení, který budeme zítra schvalovat. Zároveň chceme vzdát poctu těm poslancům, kteří se zúčastnili jednání, zejména zástupci mojí skupiny panu Brokovi, který měl velice těžký úkol.

Pane předsedo, moje skupina podporuje úsilí Komise a Rady o co nejrychlejší dosažení klidu zbraní, ve spolupráci s arabskými zeměmi – v první řadě s Egyptem – a ostatními členy Kvartetu.

Hodně si slibujeme od prohlášení, které včera před Výborem pro zahraniční vztahy Senátu Spojených států učinila Hillary Clintonová, navržená na post ministryně zahraničí Spojených států, která nabídla pragmatickou a účinnou diplomacii založenou na dialogu.

Na závěr se dostávám, pane předsedo, k tomu nejdůležitějšímu: Evropská unie je unií hodnot a na prvním místě je hodnota míru. Jsem přesvědčen, že Evropská unie musí v zájmu této věci vynaložit veškeré úsilí a použít celou svou politickou váhu a nesmí dopustit, aby se nám pomotaly myšlenky nebo abychom vůči tomuto konfliktu znecitlivěli.

(Potlesk)

Martin Schulz, jménem skupiny PSE. – (DE) Pane předsedo, dámy a pánové, pro nás všechny je těžké vést takové diskuse, jako vedeme dnes. Je to těžké proto, že Izrael je přítel, proto, že mnozí z nás – a to platí především o mě – se cítí svázáni s touto zemí poutem hlubokého přátelství. A pokud jde o přitele, o to důležitější je otevřeně diskutovat o sporných tématech.

Dosud si tento konflikt vyžádal 1 000 životů během 17 dní. Je to krvavý konflikt a trpí jím hlavně ženy a děti. Existuje rezoluce OSN, která tvoří základ pro vyhlášení okamžitého příměří a zahájení jednání. Je nad slunce jasnější, že tento konflikt lze vyřešit pouze na základě mezinárodního práva, a demokratické zemi založené na vládě zákona by mělo být jasné, že mezinárodní právo a mezinárodní humanitární právo je nutno respektovat. Je to vlastně ostuda, že o tom musíme jednat. Proto vše, co můžeme pro zvládnutí humanitární krize udělat, je vyzývat k okamžitému vyhlášení příměří. Ve svém usnesení neříkáme jen tak něco, ale to, co je rozhodující pro přímé a okamžité ukončení zabíjení, hladovění a utrpení.

Je zcela jasné, že stát Izrael má právo se bránit. Je oprávněn bránit se proti lidem, jejichž cílem je zničit tento stát. Jenže demokratická země založená na vládě práva se vždy musí sama sebe ptát, zda prostředky, které k tomu používá, jsou přiměřené. Podle mého odhadu – a domnívám se, že podle většiny mých kolegů poslanců v této sněmovně – jsou tyto prostředky nepřiměřené.

(Potlesk zleva)

Musíme našim přátelům v Izraeli říci, bez ohledu na jejich politickou orientaci, že jsme si vědomi toho, že Hamás není žádné mírové hnutí. Víme, že v jeho čele stojí lidé, kteří nesdílejí naše základní hodnoty, a samozřejmě každá raketa vypálená na Izrael je útokem, proti němuž má stát právo se bránit – ale přes to všechno, je chybou odmítnout zahájení dialogu. Je-li dialog základní podmínkou mírového vývoje, pak odmítání tohoto dialogu je prodlužováním ozbrojeného konfliktu. Je tedy nutno se v základě přizpůsobit.

Bude nutné zahájit dialog s Hamásem. Pokud se do něj Izrael nemůže přímo zapojit – chápu postoj izraelských politiků, kteří říkají, nemůžeme jednat s Hamásem, i když mnoho jeho občanů si myslí, že by měli – pokud poslanci a členové vlády říkají, že to nechťejí, je tady dost možností mezinárodního vyjednávání. Existuje například Kvartet a jedním z možných úkolů Evropské unie v rámci Kvartetu je přičinit se o zprostředkování dialogu.

Je základním omylem myslet si, že tento konflikt na Blízkém východě může být nakonec vyřešen vojensky. Považuji to za zásadní omyl bez ohledu na to, která strana v to věří. Řešením nemohou být teroristické útoky a řešením nejsou ani konvenční vojenské operace. Jediným řešením může být dialog mezi stranami konfliktu za pomoci mezinárodního zprostředkování.

Především je nutné okamžité příměří. To musí být zaručeno prostřednictvím mechanismu poskytnutého mezinárodním společenstvím, v případě potřeby s pomocí nadnárodních sil za účasti arabských, a zejména muslimských států. To by byla cesta, jak nyní uzavřít příměří a dosáhnout zlepšení situace.

Když jsem byl ještě hodně mladý a začínal jsem s politikou, bylo mi řečeno, že s teroristy se nejedná. V té době byl hlavním teroristou Jásir Arafat. O pár let později jsem tohoto vůdce teroristů viděl v televizi, jak přebírá Nobelovu cenu za mír spolu s izraelskými politiky. To, co bylo možné tehdy, může být možné také v budoucnu. Takže otázkou je, zda je dosaženo takového pokroku, že dostupné mechanismy zajišťují potřebný dialog. Jménem své skupiny bych chtěl poděkovat všem těm, včetně kolegů z jiných skupin, kteří se na našem usnesení podíleli. Pokud toto usnesení, které podporují všechny skupiny ve sněmovně – to považuji za dobré znamení –, pomůže zlepšit atmosféru, přispějeme, byť nepatrně, k ukončení zabíjení, které je pro všechny nepřijatelné.

(Potlesk zleva)

Annemie Neyts-Uyttebroeck, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedo, paní komisařko, určitě přijde den, kdy budeme muset oddělit dobré od zlého, ale dnes pokládám za ještě naléhavější, abychom vznesli tyto své požadavky: uzavření okamžitého příměří, kdy bude zastaveno odpalování raket na Izrael a ukončeny izraelské operace v Gaze, zajištění dodávek humanitární pomoci, dlouhodobé zastavení palby a ukončení pašování zbraní a munice s účinnou kontrolou hranic mezi Egyptem a Gazou, stažení izraelských jednotek a znovuotevření hraničních přechodů, a nakonec zrušení embarga – a všechno toto současně.

Bude to velice složitá fáze, která si nepochybně nebo s největší pravděpodobností vyžádá přítomnost mezinárodních sil a domnívám se, že Unie by měla být připravena zapojit se. Chtěla bych doplnit ještě dvě věci.

Aby Evropská unie uspěla, bude muset hovořit a jednat jasně, a také organizovaně. Dobré úmysly jsou potřebné, ale ještě důležitější jsou výsledky. Také Spojené státy budou muset na sebe vzít odpovědnost, stejně jako Arabská liga a její členské země.

Nakonec bych chtěla dodat, že Izrael bude muset výrazně zlepšit situaci na Západním břehu, aby bylo možné nabídnout k situaci v Gaze skutečnou alternativu: 634 kontrolních stanovišť, síť komunikací rozdělená napůl, osmimetrové zdi a nesčetné případy ponižujícího zacházení s Palestinci nenabízejí obyvatelům Gazy dostatečně lákavou alternativu na to, aby se odvrátili od Hamásu.

Na závěr bych ráda uvedla, že nevyhnutelně nastane den, kdy všichni budou muset mluvit se všemi.

(Potlesk)

Cristiana Muscardini, jménem skupiny UEN. – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, jako každého, i nás všech se tato situace týká a jsme jí zneklidněni, ale domnívám se, že povinností je, alespoň pro mě, odmítnout jakékoli pokrytectví.

Tento problém má kořeny v daleké minulosti: legitimní a nedotknutelné právo Palestinců na svobodný stát se střetává se stejně nedotknutelným právem Izraele na uznání své existence a víme, že Izrael byl v mnoha zemích vymazán z mapy. Víme, že Francie, Itálie, Španělsko a Německo by určitě nechtěly být vymazány z mapy; nesouhlasily by s tím, aby jejich existence nebyla uznána. Víme, že to nebyl Izrael, kdo začal tuto ixtou válku, a že jedním z hlavních problémů stále zůstává terorismus.

Domnívám se proto, pane předsedo, ponecháme-li stranou pokrytectví, že máme nyní povinnost začít uvažovat jinak. Nemůžeme si myslet, že dialog s teroristy je ospravedlněn tím, že zahynulo tak velké množství civilistů, neboť to by se v budoucnu mohlo stát výmluvou všech teroristů pro používání násilí, síly a smrti za účelem získání politické legitimacy.

Jsem přesvědčena, že my jako Evropská unie bychom se už konečně měli začít chovat konzistentněji a najít schopnost řešit problém hospodářských vztahů se zeměmi, které neuznávají Izrael, a zajistit humanitární koridory, které umožní civilnímu obyvatelstvu, palestinskému i izraelskému, dostat se do bezpečí. V tomto případě jsou to Palestinci, kteří prožívají větší utrpení, a říkám to s tím, pane předsedo, že zároveň věřím, že by také bylo správné, abychom přehodnotili svůj postoj k pomoci, která již byla poskytnuta a která se aktuálně poskytuje, ale jejíž využití nemáme pod kontrolou.

Daniel Cohn-Bendit, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedo, dámy a pánové, tato situace přivádí člověka téměř k pláči. Naděje na mír a bezpečnost zúčastněných zmizela v kouři Gazy a pod těly mrtvých

děti a žen a mužů a raněných. Naděje na bezpečnost se nám vzdálila více než kdykoli předtím. Všichni ti, kdo si myslí, že tato válka je podle izraelské logiky válkou ospravedlnitelnou raketovým útokem na Izrael a že Palestinci by měli dostat lekci, nepochopili, o co tady jde. Nepochopili nic, neboť dát někomu za vyučenou je nešťastný způsob jak ho vychovat, který nikdy nefungoval. Již od dob Clausewitze víme, že ten, kdo začne válku, musí vědět, jak ji ukončit, musí vědět, jaký je její cíl. A cílem této války je větší bezpečnost Izraele. Dnes můžeme říci, že cíle této války nikdy nebude touto válkou a způsobem, jakým je vedena, dosaženo. Více civilních obětí, více mrtvých Palestinců, menší bezpečnost v regionu! To je drama, tragédie, která se v tomto regionu odehrává. A proto musíme mít v této věci jasno. Pan Schulz má pravdu: Izrael je nutno ochránit před ním samotným! Izrael musí být chráněn před pokusem zvolit řešení, které znamená válku a ozbrojené síly. Palestince je nutno chránit před Hamásem. Palestinské civilisty je nutno chránit před Hamásem. To je náš úkol. Není to snadné, ale musíme mít jasno. Vyzývám Radu, aby přestala uvažovat o zlepšování vztahů s Izraelem, když situace zůstává taková, jaká je. To je mizerné řešení; to není správné řešení!

(Potlesk)

Vyzývám všechny, kteří se právem zasazují o dialog, o jednání s Hamásem, aby nebyli naivní a nemysleli si, že jednat s Hamásem je nutné proto, aby se zlepšila situace v Gaze, neboť oni mají v rukou moc, ale zároveň aby si uvědomili, že strategie Hamásu potřebuje oběti. Izrael se chytil do léčky Hamásu: čím více obětí v Gaze, tím lépe pro Hamás. To je jedna z pravd, kterou je nutno Hamásu také říci. Odmítáme přijmout tuto sebevražednou strategii, která se snaží vytvářet oběti a mučedníky a jejímž cílem je rozpoutat agresi proti Izraeli. I to je nutné Hamásu říci.

Na závěr vám něco řeknu: jediný, kdo může vyřešit problém s Hamásem, jsou Palestinci. Dokud bude Izrael okupovat Západní břeh, dokud Palestincům na Západním břehu nenabídne přijatelné řešení, stále více a více Palestinců se bude obracet k Hamásu. Dáme-li Palestincům na Západním břehu naději na život, povstanou proti Hamásu a Hamásu nás zbaví. Osvobodíme Palestince z izraelské okupace na Západním břehu a Palestinci se sami osvobodí od Hamásu.

(Potlesk)

Luisa Morgantini, jménem skupiny GUE/NGL. – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, Rahedovi je 50 let, ztratil domov, své tři děti, svou ženu a dvě švagrové. Rahed je zoufalý a pobývá ve středisku, které jsme navštívili. Řekl s hlubokým zármutkem, „po skončení útoku Hamás řekne, že vyhrál, a Izrael řekne, že vyhrál, ale mrtví jsme ve skutečnosti my civilisté“. Chtěla bych říci ještě jednu věc: spolu s mrtvými těly žen a dětí, které jsme viděli, a s více než 4 000 raněnými v nemocnici bez jakékoli léčby tady umírá spravedlnost, umírá sen Evropy, která chce, aby lidská práva byla univerzální, a to je tragické!

Jsme neschopní. Paní Ferrerová-Waldnerová, vy víte, že k vám chovám úctu, a já vím, že se snažíte něco dělat a spolupracujete s druhými s cílem hodně toho dosáhnout. Myslím, že si musíme uvědomit, jasně a jednoznačně, že toto válečné tažení, tento militarismus ze strany Izraele, nevede k záchraně Izraele, ale k jeho konci, včetně morálního konce. Právě to, mimo jiné, říká David Grossmann, když připomíná památku pana Rabina, kterého zastřelil židovský, nikoli islámský fundamentalista, protože Rabin chtěl dosáhnout míru. Uzavřete příměří! Uzavřete příměří! To mi řekl norský lékař, který denně operuje a pracuje bez přestání čtyřicet hodin (vysíláme do Gazy lékaře). Příměří, to chceme!

Rada bezpečnosti musí začít měnit svá slova v konkrétní činy. Souhlasíme s diplomacií, ale nemůžeme používat pouze diplomacii, musíme používat také nástroje, které máme. Jedním nástrojem, který máme ve vztahu k Izraeli, je vlastně povýšení vztahů a ráda slyším, že dnes například zástupce Evropské komise v Tel Avivu prohlásil, že teď není čas přemýšlet o zlepšování vztahů. Měli bychom si dát pauzu, protože musíme udělat hlavně jednu věc, a to nastolit příměří. To je nesmírně důležité. Myslím si, že je to důležité a že je to důrazný vzkaz.

Hovořili jste o ochraně a mezinárodní ochraně. Domnívám se, že je chybou uvažovat pouze o Gaze a Rafáhu. Ochrana pro civilní obyvatelstvo přichází ze severu, přichází od izraelských útoků, které přicházejí z Herezu. Hraniční kontrola je kontrolou hlavních hraničních přechodů Rafáhu a Herezu, protože už dlouhou dobu, od roku 1992, od podepsání dohody z Osla, velmi dobře víte, že Palestinci nemohou odejít přes Herez, dokonce se tudy nedostanou ani nemocní lidé.

Musíme se proto zabývat nejen tunely a zbraněmi, jimiž se Hamás vyzbrojuje, ale úplně všemi zákazy, které platí pro Palestince. Potřebujeme příměří a otevření nejen humanitárních koridorů, ale také otevření všech hraničních přechodů, protože pokud lidé nemají co jíst, pokud nemohou obchodovat, co je možné dělat?

Pak bude skutečně silný tlak na Hamás, aby ukončil svou existenci a ukončil akce, které škodí izraelskému obyvatelstvu. Izrael by si však měl uvědomit, vojensky okupován je Západní břeh, a měl by uzavřít skutečný mír, nikoli budovat osady.

(Potlesk)

Předseda. – Velmi vám děkuji, paní Morgantiniová. Chtěl bych vyjádřit svůj obdiv vám a ostatním poslancům EP, kteří se v minulých dnech rozhodli odjet do Gazy.

Bastiaan Belder, jménem skupiny IND/DEM. – (NL) Pane předsedo, Palestina je islámské území, tedy nezczitelné. Této základní zásady se pevně drží islámské hnutí Hamás už od svého vzniku roku 1987. V tom jej plně podporuje Islámská republika Írán. Tento ideologický postoj neponechává vůbec žádný prostor pro existenci židovského státu Izrael na Blízkém východě a zhoubné účinky této muslimské totality jsou v pásmu Gazy krutě pociťovány.

Typické pro postoj Hamásu je vojenské využívání mešit v Gaze, se všemi tragickými důsledky, které to s sebou přináší. Chtěl bych v této souvislosti upozornit na zcela jednoznačnou zprávu ve *Frankfurter Allgemeine* z minulého pondělí. Jestliže si Evropa skutečně cení další existence židovského státu Izrael, zdá se pravděpodobné, že dojde ke konfrontaci s Hamásem a jeho spojencem Hizballáhem v Íránu. Jsme připraveni na tuto děsivou, i když reálnou možnost? Konec konců zastavení palby nebo dočasné příměří je pro Hamás a spol. pouhou přestávkou, během níž jen nabere dech k džihádu proti Izraeli.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, musím říci, že věřím, že velká většina této sněmovny si přeje mír a sdílí obavy, které zde mnozí z nás vyjádřili. Myslím si rovněž, že s tím, co prohlásila Rada, lze souhlasit a že řekl bych, že Komise dosud prosazovala linii, která může být užitečná pro dialog: otevření humanitárních koridorů a oboustranné příměří by mohlo být předzvěstí následného závazku k vytvoření mezinárodní bezpečnostní zóny.

V tom má možná paní Morgantiniová pravdu, když žádá, aby se zóna netýkala pouze Gazy, ale aby zahrnovala všechna palestinská území. V podstatě mám dojem, že v přáních a diplomatické činnosti paní Ferrerové-Waldnerové lze minimálně do určité míry vypozaovat obdobný postoj, jaký se k této věci snažil zaujmout papež. Skromně si přeji sdílet stejný přístup: po všech těch letech musíme stále hledat řešení pro dva národy a dva státy – na to nesmíme zapomínat – a musíme se snažit nakonec stvrdit mezinárodní právo. Neexistuje a nikdy nebude existovat vojenské řešení, řekl to také pan Schultz a sem tam se musím odvolat i na něj, a musím říci, že zcela určitě nikdy nebude možné vyřešit problém ve Svaté zemi vojenskou silou. V souvislosti s tím se domnívám, že Evropská unie má nástroje, jak podpořit jakékoli diplomatické úsilí, které zde může být co platné.

Předseda. – Jsem si jistý, že pana Schulze potěší, že jste jeho jméno uvedl v souvislosti se Svatým otcem!

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Pane předsedo, pane úřadující předsedo Rady, chtěl bych uvést, z čeho vycházím. Hamás je proti řešení vycházející ze vzniku dvou států, odmítá právo na existenci státu Izrael, chopil se moci násilným převratem proti svému vlastnímu lidu, vystřeluje rakety na civilisty a používá civilní obyvatele, školy a mešity jako lidské štíty. Jak je možné, ve snaze ochránit své vlastní civilní obyvatele, reagovat přiměřeně, pokud druhá strana používá své vlastní obyvatele jako lidské štíty? V situaci jako je tato nelze uplatňovat číselné porovnání a pojem přiměřenosti. Ve válce není žádná přiměřenost – i jedna válka, i jedna oběť je příliš mnoho a není možné udržet počty na obou stranách v rovnováze. To pokládám za rozumné východisko. Neměli bychom se proto účastnit jednostranného ukazování prstem, jak jsme viděli, ale místo toho se snažit dosáhnout příměří a v tomto ohledu poskytovat pomoc.

Domnívám se, že úřadující předseda pan Schwarzenberg a jeho delegace a také paní komisařka Ferrerová-Waldnerová ve spolupráci s delegacemi dalších států udělali v tomto směru více, než kterákoli další strana, za což jim chci upřímně poděkovat – neviděl jsem ani stopu po Spojených státech, sotva nějakou stopu po Organizaci spojených národů a ani stopu po dalších členech Kvartetu. Musíme se zasadit o to, aby toto příměří mělo dvě části: musí skončit izraelské útoky a je nutno zabránit Hamásu v získání nových raket z Korey a Íránu, v jejichž dosahu by se ocitl Tel Aviv. Z tohoto důvodu je nutno nejen dosáhnout zastavení palby, ale prostřednictvím mezinárodních dohod zahrnujících Kvartet a Arabskou ligu s Egyptem v klíčové roli rovněž zajistit, aby 15 km hranice byla hlídána do té míry, aby z Gazy už nemohly létat žádné střely. A zároveň musí být ukončen izraelský útok.

Na závěr bych chtěl doplnit ještě jednu poznámku. Toto je pouze první malý krok. Pokud Izrael chce, aby tady byli umírnění Palestinci, s nimiž by mohl v budoucnu jednat – což by znamenalo řešení vycházející

z existence dvou států – pak až toto všechno skončí, bude nutné postarat se konečně o to, aby umírnění Palestinci podporující prezidenta Abbáse mohli svým vlastním lidem předložit viditelné výsledky, což znamená ukončení politiky přesídlování a několik dalších věcí. Ostatně jestliže umírnění nedosáhnou žádných úspěchů, které by svým lidem předvedli, radikálové budou triumfovat. Z toho musí vycházet nová izraelská politika.

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, tváří v tvář této obrovské tragédii se naše slova zdají být nepřiměřená. Armáda, která zabíjí stovky civilních obyvatel, žen a dětí, se tím dostává na stejnou úroveň jako terorismus, proti němuž, jak prohlašuje, bojuje. Na druhé straně každý, kdo zná Gazu, i když ji viděl pouze na mapě, ví, že nelze naplánovat žádnou vojenskou operaci a nepřipustit pravděpodobnost masakru civilistů.

Může dnes Izrael říci, že je bezpečnější, poté co vyvolal tolik nenávisti a zoufalství? Když ne s Hamásem, přímo či nepřímo, pak tedy s kým je nutno hledat cestu ze slepého násilí? Naše usnesení posiluje požadavek na zastavení palby, k němuž již vyzvala Rada bezpečnosti OSN. Naléhavě žádáme obě strany, aby se tím řídily, a vyzýváme Evropu, aby k prosazení tohoto požadavku podnikla kroky.

Hrozí nebezpečí, že tento masakr, který ani zdaleka Hamás nezlikviduje, pane Broku, ještě více oslabí vlastní palestinskou samosprávu, a také ty, kteří v palestinském světě vsadili vše na vyjednávání s Izraelem. Měli bychom se sami sebe otevřeně zeptat, čeho dosud skutečně dosáhli? Ničeho. Taková musí být naše odpověď, chceme-li opravdu začít odstraňovat zakořeněnou nenávist a násilí.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Pane předsedo, všichni jsme částečně odpovědní za to, co se dnes děje na Blízkém východě. My tady v Evropě a my v mezinárodním společenství jsme dopustili, aby se situace zhoršila, neudělali jsme nic, když byla ohrožena bezpečnost Izraele, a neudělali jsme nic, když blokáda zcela znemožnila život v Gaze.

Válka dnes trvá už 19. den; zahynulo 995 lidí, z toho 292 dětí, a tisíce lidí bylo raněno, někteří z nich stále čekají na evakuaci. Desítky tisíc lidí přišly o domov a nevědí, kam jít. Humanitární situace se neustále zhoršuje: 700 000 obyvatel Gazy už nemá elektřinu, třetina z nich je bez vody nebo plynu a brzy uplynou tři týdny ode dne, kdy tato situace poprvé nastala, již tři týdny lidé takto žijí či spíše se snaží ze všech sil přežít. Je tu příliš mnoho utrpení, příliš mnoho útrap a to musí skončit, to se už musí zastavit!

Naše odpovědnost k sobě samým jako k Evropanům nemá být k nikomu úslužná. Naše odpovědnost k sobě samým jako k Evropanům má spočívat v tom, že budeme vyvíjet tlak na obě strany, aby nakonec souhlasily s jednáním. Je to otázka dní, možná jen hodin, kdy pozemním útokem bude dosaženo bodu, odkud už nebude návratu, zejména ve městě Gaza. Izrael musí zajistit svou bezpečnost a lidé v Gaze musí mít záruku, že v budoucnu budou moci žít v míru. Hranice musí být pod kontrolou a blokáda musí být zrušena. Všichni, co jsme zde, víme, že aby této dohody bylo dosaženo, Evropa, Spojené státy a arabské země – které se pozítří společně sejdou – budou zřejmě muset všechny hovořit jedním a tím samým jazykem.

Než skončím, chtěla bych vyjádřit své pevné přesvědčení, že dnes je nutno vítězně vybojovat nikoli válku, nýbrž mír.

(Potlesk)

Roberta Angelilli (UEN). – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, velice vítám vyjádření paní komisařky a pana Pötteringa, jimiž zcela jednoznačně učinili Hamás odpovědným za ukončení příměří, ale stejně jasně odsoudili zcela nepřiměřenou izraelskou reakci. Přes tato slova krize trvá a tisíce lidí – civilních obyvatel a dětí – stále zoufale potřebují humanitární pomoc.

Rozhodně a bez pokrytectví bychom si měli položit některé otázky. Zatímco naše děti slavily Vánoce, kolik dětí zemřelo v Gaze? Dvěstě třista, a kolik izraelských civilistů? Nemohlo mezinárodní společenství udělat víc? Podle mě odpověď zní „ano“. Mělo toho udělat více. Měli bychom vnímat plnou váhu svých povinností. Nestačí hlásat názory o Hamásu, o Izraeli, o počáteční odpovědnosti nebo o tom, kdo je víc vinen. Bohužel kromě mimořádných situací Evropa svou úlohu plní nedostatečně. Závažnou nedostatečnost spatřuji v neschopnosti vytvořit skutečnou, strategickou a trvalou politiku míru.

Je jasné, že dnes musíme důrazně požadovat zastavení palby, ale to nestačí. Musíme stanovit přísné podmínky pro mír a rozvojový proces na Blízkém východě. Na závěr bych chtěla odkázat také na slova papeže, který řekl, že musíme dát konkrétní odpovědi na všeobecnou touhu mnoha lidí v těchto zemích žít v míru, v bezpečí a důstojnosti, jak rovněž zdůraznila paní Morgantiniová.

Pane předsedo, již opravdu končím. Násilí, nenávist a nedůvěra jsou různé formy chudoby – možná ty nejhorší, se kterými bojujeme.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedo, v Gaze jsme viděli válku a viděli jsme smrt, ale také jsme viděli lidi, živé lidi, lidi, kteří mají právo žít a které máme povinnost chránit. Ochrana civilního obyvatelstva – to je mimořádně naléhavá věc. Nic nemůže ospravedlnit skutečnost, že ne všechno bylo uděláno na ochranu tohoto obyvatelstva, a zeptala bych se vás, pane úřadující předsedo Rady, domníváte se dnes, že jste udělal všechno, co je ve vašich silách, abyste přiměl izraelské orgány k okamžitému ukončení této nepřiměřené vojenské operace, která nedělá rozdíly? Odpověď zajisté zní „Ne“.

Když na velvyslanectvích kolovaly zvěsti o této operaci, Rada, proti vůli Parlamentu opětovně potvrdila své odhodlání zlepšit své vztahy. To byla tragická chyba! Když nevládní organizace vyzývají Radu bezpečnosti, aby nechala Mezinárodní trestní tribunál vyšetřit zjevné válečné zločiny, Rada není schopna použít klauzuli o lidských právech ze své dohody s Izraelem. Jsem znechucena tím, jak neustále poslouchám, že nic lepšího nelze dělat, že jsme udělali všechno, co jsme mohli. Vlastně největším selháním je, že vaše v zásadě humanitární politika, která má zmírňovat škody způsobené vojenskou okupací a válkou, uvázla v mrtvém bodě. Jak daleko musíme jít v porušování mezinárodního práva, než uplatníme klauzuli o lidských právech? Jestliže se dnes nedokážeme sami sebe zeptat, jaké jsou možnosti účinných mechanismů na vyvíjení tlaku a implementaci, potom opravdu nevím, jaká situace nás nakonec oprávní k tomu, abychom podnikli nějaké kroky. Řeknu vám otevřeně, jestliže budeme i nadále zaujímat tento obvyklý neměnný přístup, který zůstane součástí našich vztahů s Izraelem, pak spolu s 1 000 mrtvých v Gaze pohřbíte článek 11 Smlouvy, pohřbíte politiku lidských práv Unie a pohřbíte celý evropský projekt!

(Potlesk)

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - Pane předsedo, teď, když jsem se vrátil z Gazy, poté co jsem viděl masakr – převážně civilistů – cítím potřebu vyjádřit svou upřímnou solidaritu s Palestinci. Již 17 dní čelí obrovské izraelské válečné mašinérii, která flagrantně porušuje mezinárodní právo. Vyjadřuji také podporu mírovým silám v Izraeli, které volají po ukončení této války.

Poté co se dlouho uzavřená a obležená Gaza proměnila v největší vězení pod širým nebem na světě, po výstavbě ostudné zdi kolem Západního břehu, pokračujícím rozšiřování osad a účinném rozdělení palestinské země, přešly okupační jednotky k té nejkrajnější vojenské akci. Raketové útoky proti jižnímu Izraeli – a zdůrazňuji, že jsem proti jakémukoli útoku z kterékoli strany na civilisty – v tom posloužily jak záminka. Ukončení příměří na pozadí mocenských her vzhledem k izraelským volbám je urážkou celého národa.

Rada bezpečnosti OSN přijala usnesení. Izrael je stát, nikoli organizace, je členem Organizace spojených národů. Je odpovědný mezinárodnímu společenství a musí dodržovat tuto a všechny další rezoluce Organizace spojených národů. Je třeba respektovat mezinárodní právo. Beztrestnost už nebude tolerována. Mělo by dojít k úplnému mezinárodnímu vyšetřování.

Mezinárodní společenství požaduje okamžité zastavení palby, okamžité stažení vojenských jednotek, přístup k humanitární pomoci a volný pohyb obyvatel. Ať Agentura OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků UNWRA plní svůj úkol.

Evropská unie podnikla určité kroky, ale pouze na humanitární úrovni. Musí projevit rozhodnost na politické úrovni. Použít klauzule v asociačních dohodách. Zastavit povyšování vztahů s Izraelem. Zastavit vývozy zbraní do Izraele.

Tento konflikt je možné vyřešit pouze politicky. Měli bychom se vrátit k mezinárodnímu právu, což znamená ukončit 42 let trvající okupaci Palestiny a vytvořit suverénní a životaschopný palestinský stát, a zajistit tak mírovou budoucnost palestinských a izraelských dětí. Pro záchranu budoucích generací musíme válku ihned zastavit.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Pane předsedo, před několika tisíci lety se David postavil Goliášovi, aby zjistil, zda země byla zaslíbena Moabitům, Filištínům nebo Židům.

V současné době se stejné drama odehrává na této půdě, odkud vzešel jeden ze tří pilířů naší civilizace. Dnes je naléhavé, správné, legitimní a nezbytné zajistit bezpečnost a uznání státu Izrael. K tomu je zapotřebí jediného řešení, a to zaručení vzniku zcela suverénního palestinského státu. Tady, stejně jak kdekoli jinde, má multikulturalismus svá omezení. Tam, kde existují dva národy, musí existovat dva státy.

Má-li být pomoc Evropské unie vskutku účinná, musí být zaměřena na jeden cíl: tedy na zajištění růstu tohoto ústavního palestinského státu, kde vláda práva chrání slabé a pomáhá silným. Pociťujeme zde naléhavost, neboť na této půdě jsou extrémisté na všech stranách mocní a v nepravu, zatímco děti jsou mírnými oběťmi.

Abychom se přenesli přes požadavky „oko za oko“, řešení hledejme nikoli v oblasti morální či vojenské, nýbrž v oblasti politické. A tak je čas pustit se do toho!

Jim Allister (NI). - Pane předsedo, nenávidím terorismus. Odmítám propagandu terorismu. Možná vzhledem k tomu, že pocházím ze Severního Irsku, si ho více uvědomuji, takže když jsem slyšel, jak Hamás skučí kvůli nezbytným odvetným akcím proti jeho roky trvajícím raketovým sprškám, které bez rozdílu dopadají na nevinné obyvatele Izraele, nijak mě to nedojímá, protože vím, že Hamás, stejně jako IRA u nás doma, je mistrem dvojího umění, terorismu a propagandy.

Situace je ukázkově jasná. Izrael souhlasí s řešením vycházejícím z existence dvou států. Hamás nesnese pomýšlení, že by Izrael měl právo na existenci, a tak rozpoutává nekonečné neustávající teroristické útoky na jeho území. A když Izrael, poté co projevil velkou trpělivost, vrací úder, považují se za oběť. Je mi líto, ale to oni jsou zločinci, a pokud chtějí mír, odpověď mají ve svých rukách. Ukončit ostřelování Izraele.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE-DE). - (EL) Pane předsedo, všichni si uvědomujeme, že situace v Gaze je tragická. Je na pokraji humanitární katastrofy a vyžaduje přijetí okamžitých opatření. Chtěla bych poblahopřát Evropské komisi, že zintenzivnila své úsilí, předsednictví k jeho iniciativám a koordinaci vnitrostátních opatření přijatých v této oblasti, a Egyptu k plnění jeho významné a citlivé úlohy.

Nyní je naléhavě třeba dosáhnout příměří a ukončit nepřátelství na obou stranách, zřídít koridory z izraelského území a Egypta, aby bylo možno zajistit humanitární potřeby, a provádět hraniční kontroly zabráňující nelegálnímu pohybu zbraní a osob. Jak uvedla paní komisařka, existují povzbudivé známky pro plán příměří a věřím, že bude bezodkladně přijat a že bude v praxi dodržován.

Jaké jsou tedy naše další kroky? Paní komisařka i úřadující předseda Rady již řekli, že musíme prosazovat své cíle, jimiž je životaschopný mír a vytvoření palestinského státu, který bude žít vedle Izraele v míru a vzájemném respektování. Tyto cíle nejsou ničím novým. Vyhlásili jsme je a prosazovali bez jakýchkoli výsledků. Začarovaný kruh násilí pokračuje i nadále a jeho negativní důsledky postihují nejen lidi v Izraeli a Palestině, ale také všechny národy v oblasti, a ohrožují bezpečnost mezinárodního společenství.

Nyní musíme zrekapitulovat svůj postup, své politické priority a praxi a přijmout odváznější a zcela jiné kroky. Je nezbytně nutné, abychom na dvoustranné úrovni zahájili s Izraelem otevřený a hluboký dialog a provedli sebekritické hodnocení v rámci svých přátelských vztahů a partnerství a abychom určili, k jakým chybám došlo při prosazování vzájemné důvěry mezi těmito dvěma národy. Takový dialog je nutno posílit také se všemi Palestinci, aby pochopili důležitost míru, soudržnosti, lidského života a vzájemné jednoty.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Pane předsedo, poté co dnes předseda vlády Topolánek udělal pár žertovných poznámek, mohu říci, že jako rakouský poslanec EP jsem rád, že Komisi i české předsednictví Rady zastupují Rakušani. Přeji vám velmi srdečné přijetí! Pane úřadující předsedo, samozřejmě si uvědomuji, že vaše loajalita patří České republice.

Dámy a pánové, když jsem krátce před jednostranným stažením Izraele z pásma Gazy tu zemi navštívil jako člen delegace v čele s jejím předsedou panem Schulzem, tehdejší místopředseda vlády řekl, „nevměšujte se, to bude fungovat“. Jiní – například bývalý ministr zahraničních věcí Josip Elin – prohlašovali, „to povede k chaosu“ – a měl a stále má pravdu. Jednostranné stažení bez vyjednávání, bez partnera k vyjednávání nedává smysl.

Nicméně ani od nás nebylo rozumné, když jsme doporučovali, aby se nevedl dialog, byť s umírněnými zástupci Hamásu – kteří možná ani k Hamásu nepatřili, ale spíš jím byli určeni ve společné vládě. Zaujetím tohoto postoje jsme pomohli společnou vládu zlikvidovat. Víím, že někteří chtěli rozhovory vést, ale nebylo jim to dovoleno – to byla rovněž chyba. Dialog je nutný!

Nemám rád Hamás, za prvé proto, že je to teroristická organizace a za druhé pro jeho fundamentalistické názory, ale tady nejde o to mít nebo nemít rád, tady se jedná o řešení. Musíme se proto vrátit k dialogu a k jednání, jak již dnes uvedla řada našich kolegů poslanců. Také lidem v Gaze je třeba dát možnost žít aspoň z poloviny slušný život. Proč hlasují pro Hamás? Odpověď zní, protože jej považují za jedinou šanci, poslední šanci, jak aspoň přežít – a to je nutno změnit. Musíme těmto lidem dát také ekonomický základ pro přežití; musíme zrušit bojkot a ukončit jejich izolaci. To je jediný reálný požadavek.

Pan Brok, jehož si velice vážím, řekl, že zásadu přiměřenosti nelze uplatnit – ale to není pravda. Zásada přiměřenosti platí jak pro právo civilní, tak pro právo mezinárodní. Kdokoli tuto zásadu porušuje, porušuje také mezinárodní právo – a to tato sněmovna opravdu nemůže přijmout.

(Potlesk)

Chris Davies (ALDE). - Pane předsedo, jedna moje známá, která ví, že jsem byl před třemi dny v Gaze, mě vybízí otázkou. „Viděl jsi někdy fotky pětiletých židovských dětí stojící před nacistickými puškami s rukama nad hlavou?“ píše. „Zlomí ti to srdce.“ A její slova osvětlují, proč máme k Izraeli ohledy, jaké bychom neměli k žádné jiné zemi.

Nevysvětlují však, proč národ, který tolik trpěl ve 20. století, by měl nyní působit takové utrpení jinému národu v tomto století. Izrael udělal z Gazy peklo: země se otřásá explozemi, dokonce i během příměří; na ulicích jsou vozy tažené osly a ve vzduchu stíhačky F-16, stroje na zabíjení 21. století, které jen shazují bomby; zahynulo již 300 dětí, stovky dalších mají utrhané ruce nohy.

Tohle není přiměřená reakce civilizovaného silného státu. To je zlo. To je zlo. Ano, Hamás musí přestat s ostřelováním. Řekl jsem to osobně představitelům Hamásu v Gaze již dříve, ale ať už nemusíme poslouchat pokrytecké řeči izraelských představitelů o nutnosti boje proti terorismu, protože bombardování Palestinci by mohli teroristy jmenovat a zazněla by jména Olmert, Livniová a Barak.

Neseme určitou odpovědnost za akce Izraele. Při žádné příležitosti v minulosti, při žádné příležitosti, pokud si vzpomínám, Evropská unie nikdy nepodpořila svou kritiku zacházení Izraelců s Palestinci žádnými kroky. Dáváme zelenou Izraeli, aby pokračoval podle svého, a toto selhání jsme ještě zhoršili tím, že jsme ignorovali poučení z historie. Nelze dosáhnout míru, aniž bychom s nepřítelem jednali, přesto však odmítáme hovořit se zvolenými zástupci palestinského lidu.

Nyní dokončujeme jednání s Izraelem o dohodě o prohloubení spolupráce. Nemáme v úmyslu Izrael odsoudit, chceme ho odměnit. Ti, kteří si přejí mír na Blízkém východě, ti, kteří si přejí spravedlnost pro obě strany, si musí uvědomit, že je čas znovu se zamyslet.

Seán Ó Neachtain (UEN). - (GA) Pane předsedo, válka v Gaze je hrozivá a ostudná. Každý ví, že vojenské řešení nebude na Blízkém východě fungovat. Jedinou cestou jak znovu nastolit mír a dosáhnout usmíření v oblasti je řešení politické. Aby jej bylo možno dosáhnout, je nutno neprodleně ukončit násilí.

Podporuji vytvoření nezávislého životaschopného palestinského státu, ale je nutno dostatečně dobře připravit ekonomiku a vypracovat vhodný politický plán. Naším cílem by mělo být, aby tyto dva státy existovaly v regionu vedle sebe a aby se navzájem respektovaly.

Izrael má právo bránit se, ale s těmito útoky zašel příliš daleko. Tyto útoky jsou nemorální a mezinárodní společenství je nemůže schvalovat.

Je nutno neprodleně zahájit mírový proces na Blízkém východě. Věřím, že nově zvolený americký prezident Barack Obama se tím bude zabývat. Přejeme mu hodně úspěchů při plnění tohoto důležitého úkolu a této výzvy, kterou má před sebou.

David Hammerstein (Verts/ALE). - (ES) Pane předsedo, také já jsem byl před několika dny v Gaze a byl to velice silný zážitek. Navštívili jsme také Egypt. Domnívám se, že se nacházíme na konci jedné éry: Bushovy éry, a že poslední agónie prezidenta Bushe se ukazuje jako obzvlášť krvavá a bolestivá.

Jsme na přelomu, kdy můžeme změnit svou politiku vůči Blízkému východu, a přeji si, aby se iniciativy chopila Evropská unie. Pan Obama také přistupuje na tento postoj a říká, že bude jednat s Íránem. Ano, pan Obama se chystá jednat s Íránem a my musíme jednat se všemi na Blízkém východě, i s Hamásem.

Tato nová politika na Blízkém východě musí být politikou spolupráce a přinejmenším musí respektovat naše hodnoty a mezinárodní právo. Stovky dětí, které jsme viděli v Gaze, které se nás pevně držely a které se na nás dívaly očima plnými naděje, si zaslouhují odpověď, stejně jako děti Izraele.

To vyžaduje konkrétní opatření; vyžaduje to opatření přímo na místě, aby to dodalo naději těm umírněným. Nejsmutnější je, že předseda vlády Fajjád, prezident Abbás, prezident Mubarak a král Abdulláh jsou nyní v ulicích arabského světa obviňováni ze zrady. Když jsem se svým taxi zastavil v Sinajské poušti, abych si dal kávu, na obrovských obrazovkách jsme viděli pouze Cháleda Mešála.

To je výsledek ztrát, které způsobil civilnímu obyvatelstvu tento útok na Gazu. Nepřinese to mír Izraeli, ani bezpečnost, kterou chceme, a tím méně to přinese cokoli dobrého pro nás. Jestliže tento konflikt nezastavíme, přinese to nenávist i do ulic Evropy.

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) Jeden tisíc je číslo dne, tisíc smrtí, které dávají temné poučení. Promiňte mi moji upřímnost: kolik dalších životů ještě bude stát zvolení Cipi Livniové a Ehuda Baraka v únorových volbách?

Dnes jsme zde, abychom požadovali zastavení palby a ukončení zabíjení civilistů. Nicméně usnesení vyvolává také otázky naší vlastní odpovědnosti. Připomíná nám, že Rada se rozhodla povýšit diplomatické vztahy s Izraelem, v rozporu s postojem tohoto parlamentu. To byla předjímaná spoluplava. Dnes slyším: „Je nutno jednat s Hamásem.“ Ušetřili bychom roky, kdybychom uznali volby v Palestině.

Úlohou Evropy není podpora politiky silnější strany a ničení, které působí. Má naslouchat volání, které zní ulicemi a náměstími našich měst.

Požadujeme okamžité příměří, ale musíme si uvědomit, že mír závisí na ukončení okupace. Toto slovo se přestalo používat, ale musí být staženo ze seznamu zakázaných slov, kam bylo zařazeno mocenskou politikou.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Pane předsedo, to, co se děje v Gaze, je zdrcující. To, že ničení neustále prodlužuje údajně západní stát, je nevysvětlitelné. Stoprocentně souhlasím s tím, že Izraelci mají právo žít bez hrozby raketových útoků. Ale to, co probíhá v Gaze, není spravedlnost, je to masakr. To nelze ničím omluvit, ničím ospravedlnit.

Největší hanbou pro nás v Evropské unii je, že hlavním aktérem je jeden z našich upřednostňovaných obchodních partnerů. V roce 2007 hodnota obchodu EU-Izrael dosáhla 25,7 miliard EUR. Vzhledem k objemu peněz, jímž se podílíme na izraelském hospodářství, neseme vážnou odpovědnost, když tyto peníze pomáhají zabíjet civilisty a děti. Pokud nic neuděláme, krev lidí v Gaze ulpí i na našich rukách.

Vyzývám tento parlament a všechny orgány EU, aby okamžitě na Izrael uvalily obchodní sankce do té doby, dokud nebude dohodnuto smysluplné příměří. Pokud neuděláme vše, co je v našich silách, abychom toto zabíjení zastavili, stáváme se spoluviníky tohoto krveprolévání.

Tokia Saïfi (PPE-DE). – (FR) Pane předsedo, ještě jednou, zbraně vedou jednání na Blízkém východě. Ještě jednou, hlavní oběti jsou ženy a děti, z nichž tisíce byly raněny a stovky zabity. Ještě jednou, historie se opakuje v celé své hrůze, na prahu Evropy. Nicméně bereme na vědomí, že Evropa navzdory svým iniciativám nijak účinně v tomto závažném konfliktu nepomáhá, třebaže se odehrává v bezprostřední blízkosti oblasti jejího vlivu. Převážná většina veřejnosti to považuje za těžko pochopitelné a stále více odmítá tuto bezmocnost přijmout.

Paní komisařko, musíme energicky a autoritativně převzít vedení, abychom dosáhli míru. Hlavní úlohu musí hrát Unie pro Středomoří, stejně jako Euro-středomořské parlamentní shromáždění. V souladu s tím Evropský parlament musí podpořit francouzsko-egyptský mírový plán na okamžité uzavření příměří, zabezpečení hranic mezi Izraelem a pásmem Gazy, znovuvotevření hraničních přechodů, a především zrušení blokády Gazy.

Zároveň musíme vybízet k okamžitému uplatnění rezoluce OSN. Po skončení této fáze musíme pokračovat dál a navrhnout zřízení vojenské jednotky, nikoli mnohonárodní, nýbrž euro-středomořské. Toto gesto by bylo základním aktem potvrzené politické vůle po dosažení „evropského míru“, tedy toho, na co všechny národy Středomoří už tak dlouho čekají.

Také bych chtěla dnes obrátit vaši pozornost na novou situaci. V souvislosti s konfliktem na Blízkém východě se krůček po krůčku pouštíme na velice nebezpečné území, a to na území střetu civilizací. Vlastně už od začátku izraelsko-palestinského konfliktu tady vždy byla mocná vlna arabského veřejného mínění. Dnes je to muslimské veřejné mínění, které se rozšiřuje daleko mimo území arabských států. To naznačuje radikální změnu v charakteru konfliktu. Evropa má historickou odpovědnost, tedy odpovědnost za nezbytné prohloubení dialogu mezi civilizacemi.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Pane předsedo, v této sněmovně jsem si vzala tolikrát slovo, abych řekla, že bychom se měli chopit každé příležitosti k míru, jakkoli křehkému, a že navzdory všemu bychom měli jednat s Hamásem, protože vyhrál volby, že už se k těmto tématům nechci vracet.

Přepadá mě smutek a vztek, a i když se dnes nechci nechat ovládnout emocemi tváří v tvář tomuto masakru, tváří v tvář válečné propagandě, kterou slyším kolem sebe, tváří v tvář zmatku, tváří v tvář také vlňe nenávisti a antisemitismu, který zaplavuje naše ulice, chci říci aspoň pár slov: Evropa se musí vrátit zpátky k základům a pro mě to jsou samozřejmě věci, ale někdy je dobré je připomenout.

Za prvé, život Palestince i život Izraelce jsou si sobě rovny, ale nejen jejich životy, také jejich budoucnost a jejich svoboda. Za druhé je nutno respektovat mezinárodní právo a mezinárodní právo samozřejmě znamená okamžité zastavení palby. Nicméně jsou tady všechny ty rezoluce OSN a také Ženevské úmluvy. Realitou je, že tento region se v současné době stal regionem, kde nevládne zákon, kde všechno je zdánlivě dovoleno a kde obyvatelé jsou drženi jako rukojmí. Za třetí, spravedlnost bude muset všechny tyto zločiny soudit, ať jsou jakékoli a ať jsou spáchány kdekoli. Nikdy nebude existovat bezpečnost bez míru, ani mír bez spravedlnosti. Přechodná spravedlnost existuje, je k tomu vytvořena, a nebude-li uplatňována, bude se nadále šířit nenávist. Za posledních několik dní jsme vytvořili prostor pro nenávist, která může představovat větší nebezpečí než bomby. Evropa musí vynutit uplatňování podmínek svých dohod o partnerství, včetně odstavce 2 jejich asociačních dohod o dodržování lidských práv. To je závazek těchto smluv, který z nich nelze vyjmout. A nakonec, Izrael není žádný zvláštní případ. Jako stát má povinnosti a nemůže být stavěn naroveň s Hamásem. V mezinárodním právu neexistuje nic takového jako karta „Opusťte bezplatně vězení“.

V neděli jsme nechali za sebou obyvatelstvo Gazy, lapené v pasti, uvězněné v ghettu s bombami nad hlavou, a stovky tisíc dětí, jejichž budoucnost dnes máme ve svých rukách, a my jsme se dostali z Gazy jednoduše proto, že jsme Evropané. Jedinými Palestinci, kteří Rafáh opustili, jsou ti, kteří jdou nohama napřed do sanitky, protože jsou mrtví nebo ranění.

Evropa už nebude Evropou a žádný občan se nebude považovat ze Evropana, jestliže na tyto základní věci zapomeneme.

(Potlesk)

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane předsedo, paní komisařko, chce se mi začít opakovat slova pana Cohn-Bendita. Dnes se nás zmocňuje opravdové zoufalství; tato válka je tragédie. Obrázky utrpení a smrti, které se už tři týdny bez přestání mihají na našich obrazovkách, jsou nesnesitelné, a rychle dodávám, jako ostatně všechny válečné obrazy, všechny konflikty, včetně těch, o nichž se mluví mnohem méně, například Kongo, Dárfúr, Zimbabwe a předtím Čechensko, hrůzy, které se odehrávají uprostřed hluchých sdělovacích prostředků, a to bych podtrhla, v politickém tichu.

Již při mnoha příležitostech jsem v této sněmovně zdůrazňovala, že rozhořčení některých mých poslaneckých kolegů se liší podle okolností. Nicméně paní Morgantiniová také často poukazuje na to, že se nevede žádný přehled, pokud jde o lidi, kteří umírají, v utrpení neexistuje žádná hierarchie; každá oběť, ať muž, žena nebo dítě, ať z kterékoli strany, je příliš mnoho.

Co bychom tedy nyní měli dělat, aby naše dnešní rozprava nebyla tím, čím obvykle bývá – nesmyslnou jalovou konfrontací? Budeme-li po sobě i nadále navzájem házet urážkami o historické odpovědnosti různých stran, bude to podle mě dokonalý příklad takové jalovosti.

Vzala jsem si slovo, až když už tato rozprava pokročila, takže argumenty již zazněly. Lze jistě zpochybňovat rozsah izraelské krize a izraelský protiútok, ale nikoli za žádných okolností právo Izraele na bezpečnost. Která z našich západních vlád by byla svolná s tím, aby jen přihlížela, jak na její občany dopadají tisíce střel, a nijak nereagovala? Otázka si sama odpovídá.

Kromě zásadního požadavku na vyjednání příměří, samozřejmě požadavku na zabezpečení dodávek humanitární pomoci a požadavku na ukončení pašování zbraní tunely, skutečně aktuálním tématem je dnes budoucnost. Základní podmínky míru jsou dobře známé, byly stanoveny již v Tabě, v Camp Davidu a v Annapolisu. To uvedla paní Ferrerová-Waldnerová. Většina bodů, byť ne všechny, je připravena k projednání a obě strany budou muset něco obětovat. A když mluvím o obětování, souhlasím s panem Schulzem, který ve sněmovně momentálně není. Nejde o to, abychom věděli, zda dialog bude veden s Hamásem, ale o to, jakým způsobem tento dialog vést a za jakých podmínek.

Většina mých poslaneckých kolegů překročila svůj vymezený čas o 50 vteřin, dovolte mi proto, pane předsedo, abych své vystoupení dokončila.

Odpověď na to dal Jásir Arafat v květnu 1989, kdy prohlásil svou nesmiřitelnou a svobodu dusící chartu za neplatnou (null and void). Tato slova navíc přešla do palestinského slovníku. Za tuto cenu dochází především ke vzájemnému usmíření mezi Palestinci a naší úlohou jako Evropské unie je přimět hlavní aktéry v Palestině

a Izraeli, ale také jejich arabské sousedy, Egypt a Jordánsko, aby se stali partnery při uzavření dohody o trvalém míru.

(Potlesk)

Feleknaš Uca (GUE/NGL). – (DE) Pane předsedo, v neděli 11. ledna jsme navštívili pohraniční město Rafáh v pásnu Gazy, které je neprodyšně uzavřeno. To znamená, že civilní obyvatelstvo nemá žádnou možnost uniknout každodennímu bombardování izraelskou armádou. Kdo to neviděl na vlastní oči, nedokáže si představit, jak lidé v Gaze trpí a jak naléhavě nutné je dosažení konečného mírového řešení konfliktu. Hluboce nás zasáhla osobní rovina, nesmírné utrpení Palestinců a také míra zpusťování.

Chci proto co nejdůrazněji zopakovat, že je nutné okamžitě ukončit izraelské bombardování a stejně tak ostřelování Izraele raketami Hamásu, a také zastavit pašování zbraní do pásma Gazy z Egypta. Kromě toho je nutno okamžitě otevřít hranice, aby bylo možno do oblasti vyslat dodávky pomoci, které jsou připraveny, a čeká se, až je bude možno dopravit civilnímu obyvatelstvu. Na hranicích jsme viděli také lékaře, kteří přijeli do oblasti poskytnout pomoc, ale nemohli, protože hranice byla zavřená. Chtěla bych proto ještě jednou vyzvat k otevření hranic, což umožní poskytnout pomoc.

Vladimír Železný (IND/DEM). – (CS) Vážený pane předsedo, komu se nesevře srdce, když vidí zabitě děti raketou. Pocit je to strašný, ale neměl by opravňovat pokrytectví. Která z evropských zemí by projevila tolik zdrženlivosti jako Izrael a po několik let si nechala líbit útok více než 7 000 raket, které v každé chvíli ohrožovaly životy více než jednoho milionu civilistů.

Ale obyvatelé Gazy nejsou jen nevinné oběti. Oni nadšeně, vědomě, svobodně a demokraticky zvolili Hamás a jeho chartu. A pod slovem osvobození nemínili osvobození již svobodné Gazy, ale osvobození Tel Avivu a Haify od Židů, destrukci státu Izrael. Volí-li někdo zločince, pak s nimi musí logicky sdílet osud. Zejména, když se ti zločinci skrývají za sukně žen a dětí jako za rukojmí, pokud odpalují rakety ze škol a mešity proměňují na obrovská skladiště zbraní. Vzpomínám na bombardování Drážďan, které srovnaly britské letouny v roce 1944 se zemí a zabily přitom 92 000 civilistů, převážně žen a dětí. Nikdo se pokrytecky nepohoršoval. Němci si svobodně zvolili Hitlera a sdíleli s ním jeho osud. Také Gazané věděli, koho volí a proč je volí.

Naopak v rukou Hamásu skončila významná část prostředků, které z EU do Gazy proudí. Asi proto, aby se Gazané mohli s plným žaludkem a dobrým zajištěním z EU plně věnovat hloubení tunelů pro pašování stále smrtelnějších zbraní proti izraelským civilistům. Velmi doporučím!

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Pane předsedo, naši dnešní rozpravu charakterizují dvě důležité věci. Za prvé převážná většina tohoto parlamentu požaduje rychlé zastavení palby. Druhou věcí je převládající podpora požadavku, aby všechny zúčastněné strany uznaly právo státu Izrael na existenci v mírových hranicích. To je východisko, které je pro Evropskou unii důležité. Je to důležité, neboť to, čeho jsme svědky v Gaze, je tragédie. Každý ztracený život je tragédií, a to na kterékoli straně hranice. Nemysleme si, tato tragédie by nebyla o nic menší, kdyby se těm, kteří úmyslně zabíjejí civilisty, podařilo dostat se pomocí raketové palby ještě hlouběji mezi civilisty.

Je to tragédie také proto, že to vytváří překážky pro vznik palestinského státu, a tedy mírovému řešení. Je to tragédie, která zasahuje také mezinárodní společenství, protože to, co se nyní děje, nenastalo přes noc, ale vznikalo to následkem vyzbrojování, pašování zbraní a dlouhodobého ostřelování.

Pro nás je důležité, abychom viděli, že toto není tragédie, která staví na konfliktu mez Židy a Palestinci. Důrazně odmítám, aby se někdo pokoušel demonizovat jeden národ. Když jsem slyšel, jak se pan Davies pokouší svalit vinu na jeden národ, slyšel jsem tón, který by, domnívám se, neměl v tomto parlamentu zaznívat. Není to konflikt mezi Palestinci a Židy, není to konflikt mezi Izraelem a palestinskou samosprávou, je to konflikt mezi extremistickými a umírněnými silami v regionu. Podporujeme ty umírněné síly tím, že jasně řekneme všem, kteří vyvolávají nenávist a chtějí zničit stát Izrael, že se jim to nepodaří. Pokud Evropa vyšle tento vzkaz, zároveň tím posílíme umírněné síly a položíme pevnější základ pro dosažení míru.

Marek Siwiec (PSE). – (PL) Pane předsedo, chtěl bych se obrátit na ty, kteří v této sněmovně odpálili nálož klamu a demagogie. Tohle je jedna z řady válek, všechny jsou si něčím podobné, ale také se od sebe liší. Konflikt, o němž dnes hovoříme, je konfliktem asymetrickým.

Po tři roky byl Izrael bombardován podomácku vyrobenými zbraněmi a v této sněmovně nepadlo ani jediné kritické slovo na adresu těch, kteří je odpalovali. Dnes tvrdě odsuzujeme Izrael, protože je členem OSN. Má něco, co lze odsuzovat, má veřejné orgány. Je tu vláda, kterou lze odsoudit a oficiálně kritizovat. Na druhé

straně stojí teroristická organizace, jejíž pravá totožnost není známa. Organizace, která si zahrává se životy nevinných lidí, neboť se při svém počínání schovává za jejich zády. Dalším asymetrickým prvkem je, že počítáme Palestince, kteří jsou dramaticky zabíjeni, neboť jsou používáni jako lidské štíty, aniž bychom totéž dělali u Izraelců, kteří jsou zabíjeni a tisíce z nich žijí v ohrožení, protože krveprolití nemůže být vyváжено ještě větším krveprolitím. Nejhorší na tom však v této sněmovně je rozpor mezi slovy a činy. Lehko se nám to mluví, ale je velice těžké přijmout účinná opatření. Bez mezinárodní přítomnosti tento konflikt nikdy vyřešen nebude.

Nakonec bych chtěl říci těm, kteří protestují proti nepřiměřenému postupu Izraelem. Dámy a pánové, přáli byste si, aby nějaká teroristická organizace odpálila 7 000 střel z Izraele do Gazy? To by bylo přiměřené? Jelikož toto je konflikt disproporční, kde právo je neúčinné, budeme si na to prostě muset zvyknout, jinak budeme stále jen chodit kolem dokola a používat slova, která nejsou podepřena realitou. Názory vyslovené před televizními kamerami v ohnivém zápalu plně neodpovídají pravdě o tomto konfliktu.

Předseda. – Dámy a pánové, musím skutečně trvat na tom, abyste dodržovali svou řečnickou dobu. Nikdy jsem řečníky nepřerušil, ani když jejich doba uplynula, ale pan Schwarzenberg nám již věnuje více svého času, než jsme čekali. Bylo mi řečeno, že má čas nejdéle do 17:20. Naléhavě vás prosím, abyste měli na paměti dobu, o kterou jste žádali. Pan Morillon jako generál půjde příkladem.

Philippe Morillon (ALDE). – (FR) Pane předsedo, trvalého klidu v Gaze bude možno dosáhnout pouze tehdy, bude-li nasazena mnohonárodní intervenční jednotka pod vedení OSN. Poprvé to vypadá, že se s tímto řešením, které čas od času opakovaně požadovali Palestinci, Izrael smířil. Nevím, kdy tato jednotka bude schopná zasáhnout; intervence bude připadat v úvahu, až dojde k uzavření dohody mezi stranami konfliktu, ale všichni doufáme, že to bude co nejdříve. Víím však, že tato mise bude vyžadovat lidi, kteří ji povedou naprosto nestranně. Domnívám se, že Evropská unie bude proto nejlépe vhodná, aby se této věci chopila – proč ne, pane Pötteringu? – a provedla to v rámci Unie pro Středomoří.

Je pro tuto akci nejvhodnější, neboť Američané jsou považováni, právem či neprávem, za sympatizanty Izraele a Arabové zase Palestinců. Nemyslíte si, pane úřadující předsedo Rady, že bychom se na to měli připravit?

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – Pane předsedo, dlouhotrvající konflikt a okupace vyvolávají hněv, vztek a zklamání nad účinností právních orgánů, a vzniká tak závažný jev, který označujeme jako „efekt Hamásu“. Popírání existence Izraele ze strany Arabů, islamistů a Hamásu je nepřijatelné, stejně jako používání dětí jako lidských štítů. Rovněž bychom neměli připustit, aby izraelské děti žily v neustálém ohrožení.

Otázkou je, zda se současné izraelské orgány dokážou v tomto začarovaném kruhu agrese poučit ze šedesátileté historie tohoto prostoru a uplatnit na vznik dvou států chirurgicky přesnou strategii. Víím, že se obávají hrozby ze strany agresivního a nepředvídatelného souseda, který je ostřeluje raketami, ale v této věci by mohlo pomocnou ruku podat mezinárodní společenství včetně EU.

Je toto riskantní řešení pro Izrael dnes přijatelné? Existuje ale nějaké jiné řešení? Pokud ano, prozradte mi ho. Čekat, že Hamás zanikne přirozenou cestou nebo bombardováním, je naivní, a tak více odvahy musí projevit Izrael. Západní mocnosti nevytvořily v roce 1948 dva státy, ale měly by to udělat teď. Hlavní odpovědnost nezmizí. Pokud jde o tuto strategii, buďme odvážnější.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Izraelský stát nařídil izraelské armádě, aby zničila Hamás v Gaze. Izraelská armáda však vyhlazuje Hamás tak, že zabíjí Palestince v Gaze. Jedna třetina všech mrtvých jsou děti a polovinu všech mrtvých tvoří ženy a děti – ale to přece nejsou členové Hamásu.

Rozsah vojenského násilí je obrovský a nepřiměřený. A jak je možné dosáhnout příměří, když ani jedna strana neuznává legitimitu té druhé? Nepřítele je nutno vnímat ne jako cíl útoku a ničení, nýbrž jako subjekt, partnera, s nímž možné uzavřít příměří a který bude odpovědný za udržení míru v budoucnu. Izrael musí uznat Hamás a iniciovat s ním dialog, a naopak – Hamás musí uznat Izrael. Žádná jiná cesta není. Jakýkoli mír je lepší než krvavý konflikt.

Vojenské násilí musí okamžitě ustoupit politickému řešení. Nicméně pan Ehud Olmert, izraelský předseda vlády, se ještě snaží posilovat svou špinavou pověst tím, že nechce umožnit příměří.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Vážený pane předsedo, vážená paní komisařko, dovoluji vám k výsledkům dosaženým vašimi společnými jednáními, jednáními trojky v Izraeli. Na rozdíl od tisku víme, že to byla právě vaše mise, která přivedla izraelskou stranu k debatě o otevření humanitárních koridorů

a každodennímu zastavení palby. Myslím, že je to vůbec poprvé, co je Evropa brána izraelskou stranou jako zásadní partner a české předsednictví jako důležitý reprezentant.

Přes ohromný tlak levice dojednal včera Evropský parlament rezoluci, která je docela výjimečná. I v takto vypjaté situaci je rezolucí vyváženou, rezolucí, pod kterou se může podepsat i pravice, rezolucí, která není jen pamflet či politické vítězství levice. Podařilo se nám, aby nebylo položeno žádné, byť pomyslné rovnítko mezi existující státem a teroristickými hnutími. Klíčový cíl, uznání existence státu Izrael, zřeknutí se násilí a vstoupení do dohod OOP ze strany Hamásu zůstává zachován, stejně jako požadavek na co nejrychlejší dosažení trvalého příměří.

Přesto jsme ale nepřinesli žádnou přidanou hodnotu. Tři vedoucí izraelští představitelé Barak, Livni a Olmert se v těchto okamžicích různí v tom, za jakých podmínek, za jakých garancí jsou ochotni zastavit palbu. Jednoznačně klíč je v Egyptě. Klíč je ve způsobu záruky kontroly tunelů, kontroly pašování, která bude přijatelná pro egyptskou stranu. Co dělá v těchto chvílích Rada? Jak postupuje při jednání s egyptskou stranou o technické misi, mezinárodním monitoringu, technické surveillanci, otevření EU Rafah BAM. Co můžeme my poslanci, kteří se dnes večer sejdem s egyptským velvyslancem, požadovat po egyptské straně či naopak, čím můžeme jednáním s Egyptem prospět?

Libor Rouček (PSE). – (CS) Dámy a pánové, chtěl bych vyzvat Radu i Komisi, aby zesílily tlak na obě strany konfliktu s cílem zastavit pokračující násilí. Máme zde rezoluci Rady bezpečnosti číslo 1860 a je nutno dodržovat její ustanovení. Je nutno přijmout záruky k zajištění dlouhodobého příměří a umožnit otevření humanitárního koridoru. Bylo zde opakovaně řečeno, že neexistuje vojenské řešení izraelsko-palestinského konfliktu. K trvalému míru vede cesta pouze přes politická jednání. Zde je potřeba, aby Evropská unie ve spolupráci s novou vládou Spojených států a Ligou arabských států hrála mnohem výraznější politickou roli, než tomu bylo doposud. Dlouholetý konflikt je nutno ukončit politickou dohodou, která bude vycházet z řešení založeného na existenci dvou států, možní Izraelcům a Palestincům žít spolu v míru v rámci bezpečných, mezinárodně uznávaných hranic a bude usilovat o vybudování mírového systému regionální bezpečnosti na celém Blízkém východě.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). - Pane předsedo, stále debatujeme o další humanitární tragédii v našem sousedství – vedle naší země – dvou našich partnerů ve Středomoří. Bohužel Palestinci dosud nedošli k tomu, že sebevražedné bombové útoky či rakety Kasám nikdy jejich okupovaná území neosvobodí. Izrael si zase neuvědomuje, že takto obrovská vojenská odpověď živí nový potenciál sebevražedných bombových atentátů a při první vhodné příležitosti přiláká nové kasámy.

A co nevinní civilisté, ti, kteří nebojují, ženy a děti? Nikdo se o ně nezajímá. Nikdo se nestará o zabité, zmražené, spálené a po stovkách traumatizované děti – děti Izraele a Palestiny. Dělá se nám špatně, když je sledujeme z pohodlí na svých televizních přijímačích. A jakpak je asi těm, co jsou přímo na místě?

Co můžeme udělat? Když začneme jen hrát klasickou hru na to, čím je to vina, civilistům nepomůžeme. Civilistům nepomohou ani výzvy, ani rezoluce. Jak tedy přejít od slov k činům? Je právě čas začít jednat se zúčastněnými stranami o vytvoření mezinárodního sboru – jak navrhovali i jiní kolegové – který by odjel do Gazy s velkou policejní jednotkou tvořenou příslušníky arabských zemí, jejichž úkolem by bylo vycvičit policejní jednotky palestinské samosprávy a být jim nápomocni, a který by měl silný mandát OSN a zavedl by právo a pořádek, a jednat také o vytvoření evropské vojenské jednotky, která by zajišťovala ukončení raketového ostřelování a pašování zbraní a úplné otevření hraničních přechodů. Nesmíme už ponechat osud civilistů v rukách nepřátelů stran.

Giulietto Chiesa (PSE). - (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, velký italský antifašista Piero Gobetti prohlásil, že pokud celá pravda leží pouze na jedné straně, pak zaujetí postoje jako Šalamoun by bylo naprostou předpojatostí. To je v dané chvíli případ Gazy; doufám, že Parlament dokáže najít správná slova, aby Izrael zastavil. Jestliže to neudělá, pak historie, Palestinci, evropské veřejné mínění a arabské veřejné mínění to budou považovat za haněbnost.

Izrael bombarduje a pustoší ghetto. Synové těch, kteří byli vyhlazeni, se sami stali těmi, kteří vyhlazují. Pro to neexistuje žádná omluva, a nedostatečný je také argument, že Izrael má právo na vlastní bezpečnost. Každý, kdo chce, vidí, že dnes nikdo není schopen ohrožit bezpečnost či existenci Izraele. To je patrné z nerovnováhy pozemních sil, patrné z počtu mrtvých a raněných a patrné vzhledem k podpoře, kterou Západ i nadále Izraeli štědrě poskytuje. Jediným smyslem tohoto masakru je zabránit vzniku palestinského státu. Tímto způsobem je zabíjen mír, a proto musíme Izrael zastavit.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, chtěl bych poděkovat úřadujícímu předsedovi rady a českému ministru zahraničních věcí, že tu stále zůstávají s námi; nejsme zvyklí na silnou sestavu v této sněmovně, jak to dnes předvedlo české předsednictví.

Domnívám se, že paní Muscardiniová má pravdu; rádím těm, kteří nevědí, jak vypadá situace v této oblasti a kteří musí umět formulovat přesná stanoviska, aby se seznámili se situací přímo na místě, buď jako turisté nebo za jiným účelem. Někteří z nás byli v Palestině za různých okolností, jako pozorovatelé při volbách Mahmúda Abbáse nebo při jiných volbách a domnívám se, že když se osobně přesvědčíme o situaci na vlastní oči, získáme přesnou představu o tom, jak se věci mají.

Myslím si, že z pohledu těchto událostí, které sahají desítky let zpátky a nejsou pouze záležitostí poslední doby, jedinými poraženými jsme my v západním světě, protože jsme nikdy tento problém vážně neřešili a nikdy jsme se ho nesnažili vyřešit; i nadále na něj pohlížíme jako na problém dvou nepřátelených stran.

Navštívil jsem Palestinu několikrát a několikrát jsem byl v Izraeli, takže situaci znám, i když ne dokonale, tak dosti dobře, a myslím si, že ve skutečnosti jsou do konfliktu zapojené nikoli dvě strany, nýbrž tři. V tomto konkrétním případě se jedná o problém mezi teroristy a státem Izrael a Palestinci jsou oběma, které uvízly uprostřed. Hamás nereprezentuje palestinský národ; možná zastupuje jeho část, ale určitě nereprezentuje celý národ Palestinců.

Mám film, který bude mít, myslím, mnoho poslanců; ten film ukazuje všechny izraelské oběti, lidi nejrozumnějšího věku včetně dětí, oběti všech těch raket, které byly vypáleny a které Hamás stále vystřeluje. Ne náhodou existuje velký rozdíl mezi pásmem Gazy a Západním břehem.

Obracím se s touto poznámkou na úřadujícího předsedu Rady a na naši skvělou paní komisařku, kteří zastupují Evropu. Domnívám se, že situaci musíme řešit důkladně. Domnívám se, že nejdůležitější ze všeho v současné době je posílení pozice Mahmúda Abbáse; on je v této situaci tím vůbec nejslabším článkem ze všech, spolu s Palestinci, kteří v této záležitosti nic neznamenají. Myslím si, že tím, kdo skutečně prohrál, jsme my všichni.

Maria-Eleni Koppa (PSE). – (EL) Pane předsedo, veřejné mínění v celé Evropě požaduje od Unie jedinou věc: zastavit krveprolévání palestinského obyvatelstva. Musíme odsoudit slepé násilí, ať přichází odkudkoli, ale musíme být konzistentní a uznat, že Izrael reaguje státním terorismem v masivním měřítku. Neúměrnou odvetu, očividné ignorování jakéhokoli pojetí mezinárodního a humanitárního práva ze strany Izraele, nelze tolerovat.

Je nepřijatelné, aby proti civilistům byly používány bílé fosforové bomby a experimentální zbraně, a je nehumánní, aby se cílem stávaly nevinné ženy a děti. Kdyby se to stalo v Africe nebo v některé jiné části světa, naše reakce by byla okamžitá a rezoluce Rady bezpečnosti by byly závazné. Ale v případě Izraele se omezujeme na prohlášení a neplodné debaty.

Domnívám se, že bychom měli použít veškeré politické nástroje včetně asociační dohody, abychom přiměli Izrael ukončit nezákonné násilí vůči Palestincům a přestat bránit přístupu humanitární pomoci.

Nemůžeme jen přihlížet, neboť to z nás dělá spoluviníky krveprolévání. Jediným řešením je okamžité klid zbraní a otevření humanitárních koridorů do Gazy a zahájení dialogu se všemi stranami.

Struan Stevenson (PPE-DE). – Pane předsedo, děsivé události v Gaze v posledních dvou týdnech vyvolaly mezinárodní odsouzení Izraele. V dnešní rozpravě jsme byli svědky, jak se kolegové rozestavují, aby viděli, kdo by mohl vyjádřit to největší rozhořčení vůči židovskému státu.

Pro jednu zemi na Blízkém východě to však byl přesně ten výsledek, o který jim šlo: Írán léta dodával střely, munici a jiné důmyslné zbraně Hamásu. Poskytoval peníze a zajišťoval výcvik bojovníků Hamásu. Jeho cílem bylo vyprovokovat Izrael k pozemní válce a krvavý výsledek s hrůznými snímky mrtvých dětí na televizních obrazovkách a v novinách po celém světě je nejlepším možným způsobem jak získat stoupence fundamentalistického islámu a vize íránských muláhů o globálním islamistickém hnutí sjednoceném proti Západu.

Fašistický režim v Teheránu je hlavním sponzorem války a teroru na Blízkém východě a tragickým výsledkem je přesně to, co si Teherán přál. Odvádí domácí pozornost v Íránu od hospodářské krize způsobené pádem ceny ropy a odvádí mezinárodní pozornost od muláhů, kteří se urychleně snaží vyrobit jadernou zbraň. Cílem zahraniční politiky Íránu je stát se rozhodující regionální velmocí na Blízkém východě. Chce sjednotit islámský svět a podřídit ho své vlastní přísné a znepokojivé vizi totalitního islámského bratrstva, kde lidská

práva, práva žen a svoboda slova jsou rozemlety na prach, a je hanbou Západu, že neudělal nic, aby čelil iránské agresi nebo aby tuto agresi odkryl. Tváří v tvář hromadícím se důkazům o sponzorské podpoře teroru ze strany muláhů Západ vybočil ze své cesty ústupků Teheránu, kdy dokonce souhlasil s jeho hlavním požadavkem na oslabení hlavního iránského opozičního hnutí Lidoví mudžahedínové Íránu a zařadil je na seznam teroristů. To musí skončit.

Richard Howitt (PSE). - Pane předsedo, za prvé, řekneme si jasně, že tento parlament dnes podpoří rezoluci číslo 1860 Rady bezpečnosti OSN. Měla by být bezodkladně uplatněna. Jako jeden z poslanců tohoto parlamentu, kteří během blokády navštívili Gazu, prohlašuji, že zastavení palby a stažení jednotek nestačí. Samozřejmě chceme zastavit rakety a chceme, aby teroristé ukončili existenci svých hnutí, ale musíme vidět, že je uzavřeno příměří a ukončena blokáda, aby lidé v Gaze mohli začít žít.

Je to otázka respektování mezinárodního humanitárního práva. Organizace Human Rights Watch a Islamic Relief mi oznámily, že každodenní tříhodinové pozastavení palby je prostě žalostně málo na to, aby se stačily dostat dovnitř a rozdělit pomoc. Je to otázka přiměřenosti. Organizace Save the Children říká, že zabití 1 39 dětí od začátku konfliktu a 1 271 raněných nelze ospravedlňovat sebeobranou.

Vítám dnešní prohlášení velvyslance EU v Izraeli pana Ramira Cibriána Uzaly, který uvedl, že z těchto důvodů EU a Izrael odloží v této době jednání o povýšení vzájemných vztahů. To by měly.

Michael Gahler (PPE-DE). - (DE) Pane předsedo, v první řadě potřebujeme dosáhnout okamžitého a trvalého příměří na obou stranách – o tom v této sněmovně panuje široká shoda. Poté však my jako Evropská unie a mezinárodní společenství nemůžeme ponechat osud lidí v Gaze pouze v rukách Hamásu a Izraele.

Hamásu neleží na srdci zájem obyvatel Gazy, neboť velmi dobře věděl, že na neustálé raketové útoky bude Izrael reagovat – a nejen během volebních kampaní. Za poslední rok průzkumy v Gaze ukázaly pokles politické podpory Hamásu ve prospěch Fatáhu. Zdá se, že Hamás cynicky počítal s tím, že s velkým počtem palestinských obětí politická podpora Hamásu opět vzroste, ze solidarity s oběťmi.

Izrael, na druhé straně má na mysli téměř výhradně zájem svých vlastních obyvatel, a tak je mezinárodní kritika namířena hlavně na rozsah izraelské vojenské operace a všeobecné akceptování velkého počtu civilních obětí.

Proto bychom my Evropané neměli zůstat jen při vyjednávání dalšího příměří a financování oprav infrastruktury. Již vidím pozměňovací dopis paní komisařky, jsem si jist, že návrh je již hotov a je připraven k předložení rozpočtovému výboru.

Také nestačí jen dohlížet, zda Egypt uzavírá svou síť tunelů na hranici s pásmem Gazy, které slouží k pašování zbraní. Vyzývám celý Kvartet, včetně silné arabské přítomnosti, aby se společně zavázaly, že do pásma Gazy a okolní oblasti vyšlou jednotky se silným mandátem k udržování míru – v zájmu lidí v Gaze, v Izraeli a v Egyptě. Současně je nutno uspišit samotný mírový proces. Jinak se obávám, že budeme stále častěji svědky podobných událostí, jaké jsme viděli v Gaze, a Palestinci ani Izraelci si to nezaslouží.

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE). - (ES) Pane předsedo, španělští členové skupiny socialistů v Evropském parlamentu s hrůzou, bolestí a hanbou sledují situaci v Gaze, ale také s odhodláním bránit mír, chránit ty, kteří nejvíce trpí, a zachovat důstojnost a naději.

Pociťujeme hrůzu nad opakujícími se výjevy zavražděných dětí a žalem zničených žen prožívajících nekonečné utrpení po bombardování ghetta, ve které se Gaza proměnila. Stejnou hrůzu zachytil Picasso na svém obraze *Guernica* znázorňující naši Guernicu, kterou se zemí srovnaly junkery Legie Kondor před sedmi desítkami let.

Cítíme bolest nad nesmírným utrpením tolika obětí. Naši hanbou je neschopnost všech – našich zemí, Evropské unie a mezinárodního společenství – za prvé zabránit zločinné agresi, a za druhé ukončit tuto agresi, kterou odsuzujeme.

Cítíme stud a také rozhořčení nad tolika lžemi, nad takovou dvojznačností a tolika zbytečnými řečmi. Je to naše hanba, protože přesně víme, co se děje, přesto nejednáme s potřebnou rozhodností a soudržností. Historie bude proto žádat vysvětlení od mnohých jako spoluviniků zločinu, přinejmenším kvůli jejich selháním.

Jelikož vždy je „lépe pozdě než nikdy“ a jelikož je velmi důležité nechat dveře otevřené naději, Evropská unie musí podpořit opožděnou rezoluci Rady bezpečnosti. Musí však dohlédnout, aby byla přísně dodržována,

stejně jako musí být přísně dodržována naše asociační dohoda s Izraelem, která uvádí možnost svého dočasného pozastavení v případě chování, k jakému právě dochází.

Mimochodem není Hamás odpovědný také za mediální výpadek, že jsem zatím neslyšel, že by si někdo stěžoval?

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - Pane předsedo, nejprve bych chtěl vyjádřit svou nejhlubší soustrast se všemi těmi nevinnými lidmi, jak v Izraeli, tak v Gaze, kteří v posledních týdnech a měsících trpí s tím, jak zuří konflikt. Musíme však dbát na to, aby naše přirozená lidskost, naše skutečně oprávněné obavy nezkreslily náš pohled na pravou podstatu situace, kterou se nyní zabýváme.

V Gaze Hamás vytvořil teroristické poddanství: netoleruje žádnou opozici vůči svým názorům, Palestince, kteří mu odporovali, zavraždil, rozštěpil palestinskou samosprávu, odmítl ukončit teroristické útoky na izraelské civilisty, odmítl uznat právo Izraele na existenci, odmítl uznat dříve vyjednané mírové dohody. Vzpomínám si na slova Hanan Ashrawiové před třemi lety, když jsem monitoroval palestinské volby. Předpovídala nastolení vlády temných sil – jakou měla pravdu!

Neměli bychom být překvapeni, že jeden poslanec Hamásu měl s pýchou tvrdit, že smrt byla pro Palestince „průmyslem“. Narážel na používání sebevražedných atentátníků a záměrné používání civilních lidských štítů na ochranu potenciálních vojenských cílů. Používání civilistů tímto způsobem je samozřejmě v přímém rozporu s mezinárodním humanitárním právem.

Pokud čelí takovému úpornému, bezcitnému a nenávistnému nepříteli, co můžeme čekat, že Izrael udělá, když jeho občané jsou neustále vystaveni teroristickým útokům. Mezinárodní společenství tomu nevěnovalo příliš pozornosti. Když Izrael podnikl nenásilné kroky, jako uvalení blokády nebo odpojení elektřiny, byl ostře kritizován. Nyní, když na provokaci Hamásu odpověděl vojenskou silou, pociťuje tíhu mezinárodního nesouhlasu.

Smutnou skutečností je, že s Palestinci po mnoho let zacházeli otřesně ti, kteří ovládají oblasti palestinské samosprávy, mezinárodní společenství, které tolerovalo extremismus a korupci, a arabský svět, který po mnoho desítek let nedělal prakticky nic, aby jejich život a vyhlídka zlepšil.

Potřebujeme Marshallův plán pro Blízký východ. Palestinci nepotřebují pouze mírové síly, ale také slušnou civilní správu, zbavenou korupce. Civilní správa musí být pod mezinárodní kontrolou, ale v první řadě je nutno odstříhnout všechna teroristická záchranná lana – zbraně, peníze a politické ohledy.

PŘESEDÁJÍCÍ: PAN VIDAL-QUADRAS

Místopředseda

Proinsias De Rossa (PSE). - Pane předsedajícím, mohl bych souhlasit s tím, co pan Van Orden říká o Hamásu, ale skutečností je, že nic z toho, co říká, neospravedlňuje izraelské bombardování civilistů. To zásadní, co musíme udělat, je ukončit veškeré bombardování, ať z Hamásu nebo z Izraele.

Doufám, že usnesení, které tuto rozpravu provází, obdrží zítra v této sněmovně hodně hlasů, a doufám, že tak Komise a Rada budou mít pevnější ruku a donutí Izrael i Hamás ukončit zabíjení. Od té doby, co se Izrael stáhl z Gazy, proměnil ji v největší vězení světa a v posledních třech týdnech z ní udělal jatka, proti teroru nezákonně používal teror, zabíjel muže, ženy a děti a zabíjel možnost dosáhnout životaschopné řešení vycházející z existence dvou států.

K žádnému povýšení vztahů Evropy s Izraelem nemůže dojít, dokud Izrael nezahájí konstruktivní a zásadní dialog se svými sousedy a všemi zvolenými palestinskými poslanci včetně Hamásu. Evropa by měla dát jasné najevo, že po jakékoli eskalaci této války v Gaze bude následovat naše vystupňovaná reakce na tuto válku.

Kinga Gál (PPE-DE). - (HU) Pane předsedajícím, paní komisařko, vážené kolegyně, vážení kolegové, chování stran v tomto konfliktu považuji za cynické. Považuji za cynické a nepřijatelné, že Hamás používá civilní obyvatelstvo – dokonce i děti – jako lidské štíty. Považuji za cynický a nehumánní postoj Izraele, který pod záminkou sebeobrany používá nepřiměřené prostředky, stílí obyvatele Gazy ve velkém a nejhůře to odnáší civilní obyvatelstvo včetně dětí.

Považuji za cynickou a lživou zahraniční diplomacii, která se snaží, až na s významné výjimky, udržet zdání, a přesto i po tolika dnech není schopná zajistit ochranu civilního obyvatelstva a humanitárních agentur a bohužel neumí ochránit ani děti.

Mluvíím za děti, protože žádný účel nemůže oprávnit prostředky, které zbytečně ukončují lidské životy. Život každého dítěte pro nás musí mít stejnou hodnotu, a to na obou stranách hranice. To je základní pravidlo, které každá strana konfliktu musí pokládat za stejně důležité, má-li být někdy v tomto regionu dosaženo skutečného míru.

Přijetí hodnot spočívajících v respektování lidského života, ochraně civilistů a poskytování humanitární pomoci může vytvořit základ pro dosažení dlouhodobého příměří a dosažení míru na území Palestiny a mezi Palestinou a Izraelem.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Pane předsedající, Hamás rozpoutal teror vůči občanům Izraele a provokoval k odvetě. Takhle z dálky to vypadá, jako by se někteří z nich radovali z nových civilních mučedníků – včetně dětí – a z publicity, kterou to jejich věci přináší, jakkoli hrozná je to představa pro normálně uvažující lidi.

Nikdy jsem nepodpořil terorismu, nejsem ani kritik Izraele, jenž má právo na mírové soužití v regionu, ale museli bychom být úplně otupělí, kdybychom nepocítili emocionální nevolnost a morální stud nad tím, co se v současnosti děje v Gaze. Izraelská reakce je zcela nepřiměřená a smrt malých dětí je obzvlášť ostudná.

Doposud jsem se nestavěl proti nové dohodě EU a Izraele. Věřím na radu, kterou nám minulý měsíc tady v Parlamentu dal dalajláma, a to že nejlepší způsob, jak ovlivnit vztah Číny k Tibetu je udržovat s nimi dobré vztahy. Myslím, že to platí také pro vztah EU a Izraele, ale jak upoutáme jejich pozornost, abychom vyjádřili tu míru ošklivosti, kterou tady pocítujeme nad rozsahem toho, co se děje?

Mohu dodat, že včera na společné schůzce Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro rozvoj bylo všem přítomným rozdáno krátké sdělení o humanitárních potřebách regionu. Vyzývám Komisi a Radu, aby zajistily přípravu plně kompletního balíčku humanitární pomoci, abychom se tam při první příležitosti mohli vydat a těm trpícím lidem pomoci.

Karel Schwarzenberg, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, jednou z věcí, která zazněla na začátku, bylo, zda bychom neměli navázat kontakt s Hamásem. Myslím si, že ten čas ještě nenastal. V posledních měsících se Hamás rozhodně pořád choval jako teroristická organizace. Dokud se takto chová, zástupci Evropské unie se na něj nemohou oficiálně obracet.

Připouštím, neboť jsem již starý muž, že jsem za svůj život zažil mnoho teroristických organizací, jak se vyvíjely od svého počátku, stávaly se více či méně přijatelné a nakonec je mezinárodní společenství přijalo. Viděl jsem to v Africe. Viděl jsem to v Itálii. Viděl jsem to v Irsku. Viděl jsem to na mnoha místech. To se stává. Ale v první řadě si musí přestat počínat jako teroristická organizace. Pak budu připraven jednat s Hamásem nebo s kýmkoli jiným, ale teprve až se přestanou chovat jako teroristická organizace.

Myslím si, že je důležité, aby to zde zaznělo, protože Evropská unie nemůže ustoupit od svých zásad. Jsou způsoby, jak naslouchat jejich názorům, dochází k nepřímým kontaktům s politiky v regionu, kteří jsou s nimi ve styku, což je důležité a dobré, ale ještě nenastal čas, aby Evropská unie navázala přímé styky s Hamásem. Myslím, že v tomto bychom neměli ustupovat.

V jiných ohledech je třeba velice vyzdvihnout Egypt za důležitou úlohu, kterou sehrál v posledních dnech a týdnech, za jeho úsilí a tvrdou práci na dosažení klidu zbraní a možná i příměří a na úplném konci procesu dosažení míru v regionu. Víím, jak těžké to je. Jsme po celou dobu s Egyptem ve spojení. Víím, jak důležitou práci dělají, a chtěl bych jim poblahopřát.

Zazněla otázka, jak můžeme tomuto regionu pomoci. V první řadě ti, kteří jsou na místě, nám jasně řeknou, co potřebují. Není na nás, abychom rozhodovali, co je třeba jim dát. Musí požádat nás a Evropskou unii. Mnohé členské státy Evropské unie uvedly, že jsou připraveny pomoci veškerým možným způsobem – technicky, poskytnutím poradců, přípravou nezbytných prostředků – ale musí to být v první řadě se souhlasem těch příslušných států. To je první úkol, který je třeba udělat.

Zaslechl jsem jeden důležitý návrh, a to vypracovat jakýsi Marshallův plán pro Blízký východ. Domnívám se, že je to velmi dobrá myšlenka a měli bychom se jí zabývat. Tento region nutně potřebuje shromažďování a rozvíjení nápadů, které po válce tolik pomohly Evropě.

Paní Ferrerová-Waldnerová a další se zmínili o tom, čeho mise dosáhla. Myslím, že jsme toho dokázali hodně, a chtěl bych ještě jednou vyzdvihnout paní Ferrerovou-Waldnerovou, která v naší delegaci odvedla hlavní práci v humanitární oblasti, kde to, čeho jsme dosáhli, ještě dnes funguje. Ale abychom měli jasno, i tato nesnadná jednání na Blízkém východě vycházejí z plánu, jehož struktura byla vytvořena již během návštěvy

naší delegace na Blízkém východě. V zásadě se zabývá mírovým uspořádáním a určuje, co je nezbytné. Náš plán vychází z toho, co jsme tehdy zjistili a projednali se svými partnery.

Mluví se zde o povýšení našich vztahů s Izraelem. Jak víte, bylo to rozhodnutí, které přijala Rada ministrů Evropské unie v červnu 2008. Toto rozhodnutí lze změnit pouze tehdy, pokud se k tomu rozhodnou sami ministři Evropské unie. Nemohou jej změnit ani slova velice uznávaného zástupce Evropské unie v Jeruzalémě. Připouštím, že v současné situaci by bylo předčasné jednat o tom, jak povýšit náš vztah s Izraelem a zda by se v dohledné době měla konat schůzka na nejvyšší úrovni. V této chvíli opravdu musíme řešit mnohem naléhavější a důležitější otázky. Znovu zdůrazňuji, že toto rozhodnutí bylo přijato Radou ministrů a v tom to je.

Co můžeme udělat, abychom Izrael zastavili? Buďme upřímní – velice málo. Izrael jedná, tak jak jedná, a jako dlouholetý přítel Izraele, což říkám dnes a říkám to zcela otevřeně, nemám velkou radost z toho, co se momentálně děje. Myslím si, že Izrael si také svou politikou škodí. To je jedna věc, ale Evropská unie má velmi málo jiných možností než hovořit velice jasně a velice otevřeně a žádat své partnery, aby to zastavili. Řešení musí nalézt naši partneři na Blízkém východě, Izrael, Egypt a ostatní zúčastněné strany. Evropská unie v tom může pomoci. Evropská unie může nabídnout veškerou pomoc, bude-li dohodnut klid zbraní, aby bylo dosaženo stanovených cílů: uzavření pašeráckých přechodů, uzavření tunelů, střežení moře atd. Může v Gaze pomoci mnoha způsoby, například s rekonstrukcí nebo s humanitární pomocí. Tohle všechno může Evropská unie udělat, ale abych byl zcela upřímný, nemáme moc a prostředky říci „dost“. Copak si Parlament myslí, že můžeme na Blízký východ vyslat obrovskou armádu, aby bojující strany zastavila? Nemůžeme. Nemáme ty možnosti a Izrael i Hamás jsou závislé na jiných mocnostech, než jsou ty evropské. Izrael má mocné spojence i mimo Evropu. Máme omezenou moc, abychom něčeho dosáhli. Můžeme pomoci, můžeme nabídnout své dobré služby a můžeme se velice aktivně zúčastnit. V tomto ohledu jsme toho dosáhli již hodně. Ale nezveličujte naše možnosti.

Sajjad Karim (PPE-DE). - Pane předsedající, Izrael tvrdí, že uplatňuje své právo na sebeobranu. V tom případě musí být dodržovány základní zásady spravedlivé války.

Faktem je, že Izrael to zcela jednoznačně ignoruje a pro nás je ignorování této skutečnosti zcela nemorální. Používat fosfor proti civilistům a říkat si civilizovaná země, to je neslučitelné.

Pochopitelně, že samotná EU to nemůže vyřešit. Ale je tady bílý slon. Potřebujeme řešení od USA. Jejich nevyvážená a nespravedlivá odpověď byla zklamáním. Načasování těchto operací ze strany Izraele bylo strategicky vypočítáno, ale, pane Obamo, 20. leden se rychle blíží. Svět čeká a EU je ochotný partner!

Vzkřísíte znovu tyto hodnoty, které s vámi sdílíme, nebo dovolíte, aby tato nespravedlnost převážila – už zase? Budete pracovat spolu s námi na zajištění ochrany všem potřebným? Palestinci se vás ptají – copak je správné, že vaše země žádá o humanitární pomoc na zemi, ale mlčí, když z nebe padají jen bomby?

Kolegové, vy, kteří chcete, aby pouze Hamás přestal používat vojenské prostředky: jeďte se podívat do Gazy a na Západní břeh. Znovu probuďte svoje elementární lidskost a uvidíte, proč síla Hamásu roste.

Tohle není cesta, jak pomoci Izraeli nebo Palestincům. Okamžité zastavení palby je pouze nutný začátek.

Colm Burke (PPE-DE). - Pane předsedající, je úplně jasné, že strany tohoto konfliktu nerespektují mezinárodní humanitární právo a že v důsledku toho civilní obyvatelstvo Gazy platí hodně vysokou cenu. V mezinárodním právu musí existovat odpovědnost tam, kde tyto zásady pro vedení války, jako přiměřenost a nediskriminace, nejsou dodržovány. Jedna z hlavních zásad spravedlivé války stanoví, že chování by se mělo řídit zásadou přiměřenosti. Použitá síla musí být přiměřená utrpěnému bezpráví. Bohužel jsme viděli na izraelské straně značnou míru lhostejnosti. I když uznáváme, že s raketovými útoky začal Hamás proti Izraeli, izraelská reakce byla podle mě nepřiměřená. Číslo hovoří sama za sebe: bylo zabito více než 900 Palestinců ve srovnání s mnohem nižším počtem Izraelců. Izrael si musí uvědomit svou odpovědnost a okamžitě přizpůsobit používání síly tak, aby bylo v souladu s mezinárodním právem.

Na druhé straně není možné přehlížet, že Hamás je stále veden Evropskou unií na seznamu teroristických organizací a nadále odmítá vzdát se svého ozbrojeného boje. Ale nejen to, Hamás vytrvale odmítá uzнат právo Izraele na existenci. Hamás a další palestinské ozbrojené skupiny musí uzнат, že lidé jižního Izraele mají právo žít bez bombardování.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - Pane předsedající, pro všechny, kteří sledují izraelsko-palestinský konflikt, by teď mohla nastat doba, kdy se nám chce lomít rukama a křičet zoufalstvím. Nemyslím si však, že bychom

to měli udělat, protože podle mého názoru největší zkouškou naší lidskosti dnes je, abychom skutečně pochopili otázky, které se nabízejí.

První otázkou je, že tento konflikt nemůže mít trvalé řešení, dokud nebude ukončeno bombardování Izraele. Druhou otázkou je, že tento konflikt nemůže mít trvalé řešení, pokud Gaza nebude zpřístupněna pro humanitární pomoc. Ostatně prezident Peres měl naprostou pravdu, když řekl, že Gaza by měla být otevřena pro pomoc, a ne uzavřena pro rakety.

Myslím si, že toto je podstata a s tím že každý souhlasí. Návrat k předchozímu stavu není možný a domnívám se, že bychom tady mohli udělat řadu věcí. Za prvé, Parlament může přimět obě strany k jednání; za druhé, měli bychom stát za Komisí a Radou a podporovat jejich úsilí; a nakonec bychom měli pevně podpořit egyptská jednání, neboť to je jediná cesta, která může vést k nějakému řešení a k zastavení palby, v což my všichni dnes doufáme.

Neena Gill (PSE). - Pane předsedající, nejen poslanci tohoto parlamentu jsou pobouřeni vývojem v Gaze. Evropská veřejnost je rovněž pobouřena utrpením lidí v Gaze a příliš dlouhou izraelskou bloádou. K tomu přidejme neustálé útoky a hroživé izraelské vojenské násilnosti na nevinných civilistech, zejména na ženách a dětech. Volání světového společenství po okamžitém zastavení palby naráží na uši hluchých.

Palestinci naléhavě potřebují přístup k potravinám, k lékařské pomoci a bezpečnost. Izrael musí minimálně dodržovat zásady mezinárodního práva. Pokud to Izrael neudělá, měl by přijít o veškerou zbývající podporu, kterou mu mezinárodní společenství poskytuje.

Je nešťastné, že rezoluce OSN byla odsunuta na vedlejší kolej. Je rovněž politováníhodné, že EU si stále ještě hledá svoji roli. Možná se jí to podaří, přijme-li důraznější opatření než dosud. Nestačí pouze uložit k ledu povyšování vztahů. Máme páky. Jsme hlavním obchodním partnerem. Poskytujeme tomuto regionu nejvíc finančních prostředků. A jsme tedy schopni tuto úlohu plnit.

Marios Matsakis (ALDE). - Pane předsedající, je eticky přijatelné a podle mezinárodního práva omluvitelné, aby stát Izrael ve snaze zničit teroristy Hamásu mohl zahájit mohutné vojenské tažení plné hrůzy a hrubého násilí v rozporu s rezolucemi OSN a lidskými právy proti 1,5 milionu nevinných civilistů chycených v pasti? Je takový postup v souladu s našimi vlastními unijními hodnotami spravedlnosti a demokracie? Je izraelská lobby tak silná, že dokáže přimět USA a EU, aby – v podstatě – zůstaly nečinné a jen přihlížely nepopsatelným zvěrstvím páchaným ve jménu boje proti teroru?

Pokud odpověď na tyto otázky zní „ano“, pak bychom měli všichni chválit statečnou izraelskou vládu za její operaci v Gaze, pokud odpověď zní „ne“, pak bychom měli důrazně a jasně Izrael odsoudit a přijmout vůči němu rychlá a účinná opatření včetně obchodních sankcí, aby bylo ukončeno krveprolití v Gaze dnes i do budoucna. Důrazně nesouhlasím s ministrem, který odešel a který prohlásil, že prakticky můžeme udělat jen velmi málo. Můžeme a musíme udělat hodně.

Christopher Beazley (PPE-DE). - Pane předsedající, byl jsem zvolen do této sněmovny před 25 lety. Toto je pravděpodobně nejdůležitější rozprava, které jsem se zúčastnil. Paní komisařko, doufám, že jste včera večer velmi pozorně naslouchala Výboru pro zahraniční věci a dnes Parlamentu. Doufám, že ve svém vystoupení v rozpravě odpovíte tak, na rozdíl od úřadujícího předsedy pana Schwarzenberga, že Evropská unie může při této zvláštní příležitosti uplatnit na agresora morální sílu.

Izraelci jsou spravedliví a čestní lidé, kteří na tomto kontinentu po celá staletí procházeli těžkým utrpením. Pochopí vaše doporučení Radě ministrů, že by EU měla přerušit veškeré styky s izraelskými orgány, dokud neukončí bombardování.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). - (ES) Pane předsedající, musíme Izraeli velice důrazně říci, aby zastavil zabíjení a umožnil ošetření raněných a zajistil zásobování obětí. Izraeli musí být řečeno, že jeho postoj k mezinárodnímu právu bude mít důsledky na jeho vztahy s Evropou.

Chci poblahopřát několika mladým evropským dobrovolníkům, kteří trpí společně s lidmi Gazy, zejména Albertu Arceovi. Představují ty nejlepší hodnoty solidarity a svobody vyznávané touto naší Evropou, která musí v tomto strašném konfliktu odpovídajícím způsobem reagovat.

Margrete Auken (Verts/ALE). - (DA) Pane předsedající, chci říci jen dvě věci. V první řadě bych ráda všem připomenula, že naše rozhodnutí výslovně uvádí a znovu zdůrazňuje, že jsme podpořili pozastavení povyšování vztahů, a já pevně věřím, že nebudeme pokračovat jen tak, jako by se nic nestalo, jen proto, že to předsednictví říká. Druhá věc je, že Izrael nikdy nesplnil, co v souvislosti s jednáním slíbil. Nedošlo

k zastavení palby, protože Izrael ve skutečnosti v té době nezrušil blokádu, a myslím, že se musím zmínit také o Annapolisu, kde Izrael slíbil, že zmrazí budování osad. K čemu ve skutečnosti došlo? Prostě zvýšil rychlost osídlování. Budování osad nikdy nepostupovalo tak rychle jako od jednání v Annapolisu a domnívám se, že dokud v tomto nebude dosaženo pokroku v místě, nikdy nedonutíme Hamás, aby jednal podle pravidel, která chceme, aby dodržoval, a že z tohoto důvodu musíme přimět Izrael, aby plnil svou část dohody.

Peter Šťastný (PPE-DE). - Pane předsedající, včera jsme měli společné jednání delegací pro vztahy s Izraelem a s Palestinskou zákonodárnou radou a dokážete si představit ty vášně, emoce, obviňování – a navrhovaná řešení – po 18 dnech války v Gaze a přibližně s tisícovkou mrtvých.

Skutečností je, že po osmi letech čekání a poté, co na jeho území dopadlo asi 8 000 střel, které terorizovaly milion obyvatel podél hranic s pásmem Gazy, došla nakonec Izraeli trpělivost. Začal zajišťovat bezpečnost svých obyvatel, na což má plné právo a povinnost. Hamás je teroristická organizace a je jasným viníkem a břemenem palestinských obyvatel v Gaze. Řešení spočívá v posílení Kvartetu, a zejména ve zdvojnásobení společného úsilí nové americké vlády a silnější a integrovanější Evropské unie.

Vítám české předsednictví, jeho priority a jeho okamžité a aktivní zapojení do regionu.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Tento konflikt, který trvá už velmi dlouho, souvisí s územními problémy a s kulturními rozdíly, které jsou někdy pojímány přehnaným způsobem. Dlouhodobým řešením je chráněný, bezpečný izraelský stát, spolu se životaschopným palestinským státem. Tohoto řešení však není možno dosáhnout teroristickými útoky ani vojenskými zásahy.

Aby mohli normálně žít, Palestinci si musí vytvořit stát založený na demokratických institucích a vládě práva, které by zajistily hospodářský rozvoj. Musí se zříci teroristických útoků a zaměřit svůj zájem na vytvoření normálního politického klimatu, umožnit volbu politiků, kteří tento stát povedou a kteří si skutečně přejí řešit tento konflikt na základě jednání.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Pane předsedající, chtěla bych vyjádřit podporu těm, kteří odsuzují útoky, a projevit solidaritu lidem v Gaze.

Ministr Schwarzenberg říká, že Evropská unie toho nemůže mnoho dělat. Evropská unie by měla upustit od povyšování vztahů s Izraelem a dohody, které aktuálně platí, by měly být zrušeny, dokud Izrael nesplní své povinnosti podle mezinárodního práva.

Ještě než došlo k nedávným odsouzením útokům, celá léta jsme byli svědky kolektivního trestání palestinských obyvatel. Rozsah a charakter útoků na Gazu prováděných moderní armádou proti obleženým lidem, kteří jsou oslabeni v důsledku izolace a obléhání, je naprosto hrůzný. Bylo nemorální svalit vinu na ty samé lidi – musíme jasně říci, že největší obětí jsou zde lidé, nevinní lidé v Gaze.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) S velkou bolestí sledujeme, co se děje v pásmu Gazy. Nepodporujeme způsob boje a provokace Hamásu, ale Izrael zvolil pro řešení tohoto sporu s Palestinci nepřiměřené prostředky. Došlo jednoznačně k porušení zásad mezinárodního práva. Ani jedna strana konfliktu nemá zájem na tom, aby druhá strana žila v míru. Obě strany sledují pouze svůj vlastní zájem – tedy národní egoismus.

Mezinárodní veřejné mínění je proti pokračování této války. Evropská unie a OSN za podpory mnoha zemí by měly rozhodným způsobem zasáhnout. Je načase tuto nešťastnou válku ukončit. Izraelské jednotky by se měly vrátit zpět do kasáren. Hamás musí ukončit raketové ostřelování Izraele. Na nás je, abychom zajistili naléhavější humanitární pomoc civilnímu obyvatelstvu a postarali se o mrtvé a raněné, kterých je zde údajně okolo 3 000. Musíme zemi zrekonstruovat a pomoci jí vrátit se k normálnímu životu. Takový scénář požadují od současného vedení Evropské unie a Evropské komise.

Hannes Swoboda (PSE). - Pane předsedající, chtěl bych se jen zeptat, zda ještě dnes budeme debatovat o plynu nebo zda to bude z pořadu jednání vypuštěno. Čekáme tady. Na pořadu jednání není pouze rozprava o Blízkém východu, ale také rozprava o plynu. Bylo to z pořadu jednání vypuštěno?

Předsedající. – To je další bod na pořadu jednání.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Zklamalo mě poslední prohlášení ministra zahraničních věcí České republiky, která v současné době stojí v čele Rady. Samozřejmě že můžeme upínat všechny své naděje ke své komisařce. Ale celkový počet obětí stále roste. Pokud i nadále budeme debatovat tímto způsobem, za týden už pravděpodobně bude 1 500 lidí mrtvých.

Jednat s Hamásem je těžké. Je na seznamu teroristických organizací a není snadné přijmout proti němu nějaká opatření. Izrael na druhé straně je náš přítel a důležitý člen mezinárodního společenství. Izrael se musí řídit mezinárodními rozhodnutími, rezolucemi OSN a také doporučeními svých přátel a partnerů. Pokud to neudělal, jeho přátelé a partneři musí být schopni odsoudit jeho jednání a pohrozit mu také sankcemi.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. Pane předsedající, budu stručná, protože je to velice dlouhá rozprava. Dovoďte mi, abych jako členka Kvartetu pro Blízký východ, kterou jsem již čtyři roky, nejprve řekla, že Evropská unie hraje svou úlohu, ale nehrajeme tu největší úlohu. Pro nás všechny je to někdy frustrující, obzvlášť v těchto těžkých chvílích, kdy bychom chtěli okamžitě dosáhnout trvalého a udržitelného příměří, jak jsme navrhovali, ale kdy bohužel není možné dosáhnout jej tak rychle.

Chtěla bych vám alespoň předběžně oznámit poslední informaci, kterou jsem teď dostala ve zprávě uvádějící, že zdroje v Egyptě blízké jednání hlásí, že na nejnovější egyptské návrhy Hamás reaguje příznivě. To je v každém případě pokrok. Nejsem si nicméně jistá, zda je to skutečně potvrzené, ale večer ve 20:00 bude také tisková konference Hamásu. Doufejme, že se věci pohnou kupředu. Přinejmenším právě to si všichni přejeme.

Za druhé, navzdory všem pocitům marnosti nemáme jinou možnost než dále pracovat na dosažení míru. A to budeme dělat. Dokud budu členkou tohoto Kvartetu pro Blízký východ, jsem k tomu zavázána. Můžeme toho dosáhnout pouze společně a musíme také podpořit a povzbudit palestinské úsilí o usmíření, protože pouze tehdy bude možné úplně zabránit tomu, aby se nenormální situace v Gaze opakovala.

Za třetí, jakmile dojde k zastavení palby, pokusíme se udělat všechno, abychom plně obnovili základní služby obyvatelstvu, které byly tak těžce narušeny. Domnívám se, že nyní je nejdůležitější ukončit toto ničení a zahájit rekonstrukci a pokusit se dosáhnout míru.

Hovořili jsme o této věci velice obsírně, takže to nebudu protahovat, ale toto je moje představa, a věřím, že je vhodná chvíle.

Předsedající. – Za účelem uzavření rozpravy jsem obdržel jeden návrh usnesení⁽¹⁾ podle článku 103 odst. 2 jednacího řádu. Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (článek 142)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písemně. – (PT) Vzhledem k barbarství, které postihlo Palestince v pásnu Gazy a které nedávná rezoluce Rady OSN pro lidská práva kritizuje a odsuzuje, důrazně žádáme následující:

– rozhodné veřejné odsouzení porušování lidských práv a zločinů páchaných izraelskou armádou, státním terorismem Izraele!

– jednoznačné odsouzení nelidské agrese Izraele vůči palestinskému lidu, kterou nemůže nic ospravedlnit!

– ukončení agrese a nelidské blokády uvalené na obyvatelstvo pásma Gazy!

– naléhavou humanitární pomoc palestinskému obyvatelstvu!

– stažení izraelských jednotek ze všech okupovaných palestinských území!

– dodržování mezinárodního práva a rezolucí OSN ze strany Izraele, ukončení okupace a osídlování, odstranění segregáčnické zdi, ukončení úkladných vražd, zadržování, vykořisťování a nesčetného ponižování palestinských obyvatel!

– spravedlivý mír, který je možný jedině na základě respektování nezcizitelného práva palestinských obyvatel na nezávislý a suverénní stát s hranicemi z roku 1967 a s hlavním městem ve východním Jeruzalémě!

V Palestině je kolonizátor a kolonizovaný, agresor a oběť, utlačovatel a utlačovaný, vykořisťovatel a vykořisťovaný. Izrael nemůže beztrestně pokračovat!

Tunne Kelam (PPE-DE), písemně. – Reakce na konflikt v Gaze musí být vyváženější, než je tomu v současnosti. Žádné přehnané násilí nelze promíjet, nicméně musíme se podívat hlouběji na příčiny konfliktu.

(1) Viz zápis.

Jednání s Hamásem, tak jak je, nejsou možná. Teroristické uskupení, které cynicky používá svých vlastních lidí jako štítů proti útokům, nemá zájem o vyjednání skutečného míru.

Kromě toho musíme vzít v úvahu, že Hamás převzal důležitou úlohu v řetězci teroristických hnutí, která vedla ke vzniku Hizballáhu a teroristického režimu v Teheránu. Hamás je tedy nutno považovat za součást širší fronty usilující o rozbití křehké stability na Blízkém východě a její nahrazení fundamentalistickými extremistickými režimy, které v zásadě nepřipouštějí právo Izraele na existenci.

Musíme si skutečně uvědomit, že otázka bezpečnosti Izraele je spojena také s bezpečností EU.

Evropská unie musí uplatnit svou autoritu především při řešení kořenů konfliktu. Aby nedocházelo k dalšímu zabíjení Arabů a Izraelců, arabsští partneři musí uznat právo Izraele na existenci a pomoci zabránit pronikání extremistických hnutí a dalších smrtících zbraní do tohoto regionu.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), písemně. – (FI) Pane předsedající, je nezvratnou skutečností, že civilní obyvatelstvo v Gaze a jižním Izraeli bylo zbaveno práva na existenci hodnou lidských bytostí. Jedna tisková agentura líčila příhodu dvou dětí, které se chystaly přejít silnici v Gaze. Nerozhledly se napravo ani nalevo, zda něco nejede – podívaly se nahoru, protože se bály toho, co by mohlo spadnout z nebe.

Pokud jde o těžkou humanitární krizi v Gaze, vinu nepochybně nesou obě strany. Nezodpovědné počínání Hamásu na palestinských územích, zbabělý způsob skrývání se mezi civilním obyvatelstvem a provokace, které vyvolává svými raketovými útoky, to všechno jsou známky neudržitelnosti palestinské vlády. Nepřiměřené útoky Izraele na beztak již slabou a zoufalou palestinskou enklávu jsou další známkou jeho lhostejnosti vůči mezinárodním humanitárním závazkům.

Musíme požadovat ukončení tohoto šílenství formou okamžitého a trvalého příměří. Jako první krok by Izrael měl umožnit dopravu humanitární pomoci do Gazy, kde by zlepšení životních podmínek dlouhodobě vytvořilo rovněž jednu z cest k míru.

Kvartet pro Blízký východ musí podniknout krok správným směrem, přičemž nová americká vláda bude ukazovat cestu. Egypt má zvláštní odpovědnost vzhledem k problematice týkající se hranic a jeho úloha jako prostředníka společně s Unií nám dává naději.

Světové dějiny ukazují, že hledání míru se nakonec vyplatí. Nemůžeme se vzdát, přizpůsobit se nebo si zvyknout na myšlenku nevyřešeného konfliktu, protože nic takového neexistuje. Podle nositele Nobelovy ceny míru Martti Ahtisaariho mír je věcí vůle. Mezinárodní společenství se může snažit tuto vůli povzbuzovat a posilovat, ale pouze dotčené strany mohou tuto vůli projevit a dospět k trvalému míru.

Paní komisařko, předejte prosím z Evropy tento vzkaz: „Lidé ze Svaté země, ukažte, že chcete mír.“

Mairead McGuinness (PPE-DE), písemně. – Je něco znepokojivého na zjevné bezmoci světa, který nedokáže zachránit nevinné děti a zabránit tomu, aby ve válce byly roztrhány na kusy.

Přes všechna ta slova nedošlo k žádnému přerušení bombardování Gazy, které dosud způsobilo smrt 1 39 dětí a zranilo jich 1 271. Tato otřesná čísla bohužel porostou.

Raketové útoky Hamásu na Izrael vyvolaly reakci, kterou si přál – protiútok a ztrátu životů civilistů a další zakopání v pozicích.

Je mi hluboce líto nevinných civilistů, kteří jsou používáni jako lidské štíty. To musí skončit.

Neurčuji vinu – nemorálně si počínají obě strany, ale zdůrazňuji, že je nutno dosáhnout okamžitého a účinného zastavení palby.

Je životně důležité neprodleně zajistit hladký přístup humanitární a materiální pomoci do Gazy.

Kéž by jen lidstvo mohlo nahlédnout zbytečnost takových válek.

Každý obrázek mrtvých v Gaze vyvolává bouři rozhořčení v celém arabském světě a já se obávám, že se vytrácí hlavní zásada mírového procesu na Blízkém východě: takzvané dvoustátní řešení, nezávislý palestinský stát žijící v míru společně s Izraelem. Je na mezinárodním společenství, aby při hledání řešení znásobilo své úsilí.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písemně. – (FI) Všichni jsme nyní svědky masového prolévání krve civilistů ze strany izraelských vojáků v Gaze. My, přesněji řečeno mnoho poslanců napravo, zavíráme oči před tím, co

se děje. Nemohlo by k tomu docházet, kdyby pravicová politická elita ve Spojených státech amerických a v Evropské unii nezavírala oči. Ti, co nechťejí vidět, jsou zároveň těmi, kteří vyzbrojují zabijáky civilistů.

Nadešel čas nastolit otázku přerušení diplomatických styků s pachateli genocidy a etnických čistek.

Csaba Sógor (PPE-DE), písemně. – (HU) Situace na Blízkém východě mě naplňuje úzkostí. Co bude stát dosažení míru? Kolik civilních obětí si to vyžádá, než bude uzavřeno skutečné příměří? V Bosně a Hercegovině to stálo přinejmenším 10 000 životů, než byla zahájena mírová jednání, než na místo dorazily mírové sbory a než začalo odzbrojování.

Před několika dny jsme si připomněli zničení města Nagyenyed (Aiud). Před 160 lety bylo v tomto transylvánském městě a jeho okolí zmasakrováno několik tisíc nevinných civilistů včetně žen a dětí. Od té doby není možné připomínat si tyto oběti společně s většinovým obyvatelstvem.

Může nastat doba, kdy Izraelci a Palestinci si budou nejen společně připomínat vzájemné oběti, ale spojí síly při budování trvalého míru a budoucnosti.

Do té doby je úkolem Evropské unie sloužit jako odpovědný případ. Je toho hodně, co musíme udělat při vytváření míru v Evropě. Potřebujeme spolupráci mezi většinovou společností a menšinami na rovném základě. Minimálně si musíme společně připomínat oběti. Je toho stále ještě hodně, co je třeba udělat v EU, pokud jde o respektování práv jednotlivce a menšin.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písemně. – (PL) Na lednovém plenárním zasedání Evropský parlament přijal usnesení o konfliktu v pásmu Gazy. Obě strany konfliktu byly vyzvány k uzavření okamžitého a trvalého příměří a k ukončení vojenských akcí (izraelské vojenské operace a ostřelování raketami ze strany Hamásu), které po nějakou dobu bránily přísunu materiální a humanitární pomoci pro občany žijící na území, kde se konflikt odehrával.

Stálo to již tisíce obětí a civilisté včetně žen a dětí trpěli téměř tři týdny. Je nedostatek základních potřeb, například pitné vody a potravin. Na zařízení OSN bylo útočeno.

Usnesení požaduje dodržování mezinárodního práva, což by současný konflikt vyřešilo. Izrael je náš přítel a jako stát má právo se bránit, ale je nutno rozhodně prohlásit a zdůraznit, že v tomto případě jsou používány prostředky velice nepřiměřené. Izrael musí mluvit s Hamásem, musí s ním jednat, protože dřívější způsoby nefungují.

Evropská unie stojí zároveň před nelehkým úkolem: musí najít mechanismy vedoucí k dialogu a porozumění mezi stranami, které co nejdříve trvale ukončí konflikt.

9. Dodávky zemního plynu z Ruska na Ukrajinu a do EU (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise o ruských dodávkách plynu na Ukrajinu a do Evropské unie.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, Rada by chtěla poděkovat Evropskému parlamentu, že zařadil tento bod na pořad jednání svého prvního letošního dílčího zasedání. Pravděpodobně se mnou budete souhlasit, že české předsednictví projevilo pozoruhodnou předvídavost, když ustanovilo bezpečnost dodávek energie jako jeden ze základních kamenů a priorit našeho předsednictví v tomto roce.

Evropská unie nepochybně čelí závažnému výpadku dodávek plynu v důsledku sporu mezi Rusy a Ukrajinci a mezi organizacemi Gazprom a Naftogaz. Rozsah tohoto přerušení dodávek nyní představuje asi 30 % celkového objemu dováženého plynu Společenství. Takové situaci, s jakou se dnes potýkáme – úplné odříznutí dodávek – jsme nebyli vystaveni ani v letech studené války.

Rada a Komise si byly vědomy, že může nastat problém. Jak víte, podobné situaci jsme čelili před třemi lety, v roce 2006, a tento problém se víceméně každoročně opakuje, neboť každým rokem Rusko zvyšuje ceny plynu, který vyváží do sousedních zemí, na tržní úroveň. Byli jsme proto nesmírně ostražití vzhledem k vysokému stupni závislosti Společenství na ruském plynu. U některých členských států závislost na plynu dodávaném z Ruska dosahuje skutečně 100 %.

Chtěl bych upozornit zejména na obtížnou situaci zemí, jako je Bulharsko nebo Slovensko. Vysvětluje nám to také, proč například v zemích střední a východní Evropy je to problém číslo jedna – lidé mrznou a je to

na přední straně novin. Víím, že v některých dalších zemích, které tento problém v takové intenzitě neprožívají, je situace pravděpodobně odlišná, minimálně z hlediska PR.

Tentokrát jsme od ruské strany dne 18. prosince obdrželi varování prostřednictvím systému včasného varování EU-Rusko, že by se situace mohla zkomplikovat, pokud by pokračující jednání mezi Ukrajinou a Ruskem nevedla k dohodě o cenách, tranzitních poplatcích a zaplacení dluhů. Nebyli jsme tedy překvapeni tím, co se stalo, ale překvapila nás velikost a intenzita výpadku.

Kontakty před 1. lednem proto probíhaly na nejvyšší úrovni s cílem obnovit dodávky. České předsednictví situaci monitorovalo před začátkem roku dobře. Já osobně jsem se již setkal s ruskými zástupci v Praze dva dny před Štědrým dnem.

Komise učinila příslušná opatření, aby mohla sledovat vývoj po celou dobu letního volna, a začátkem ledna předala své informace koordinační skupině pro otázky plynu. Před prvním lednem i po prvním lednu 2009 se předsednictví a Komise – v úzké spolupráci s europoslancem panem Andrisem Piebalgsem – dostalo od obou aktérů ujištění, že dodávky plynu do EU zůstanou nedotčeny.

Jak vííte, české předsednictví společně s Komisí a za pomoci některých členských států je ve spojení jak s ukrajinskými, tak s ruskými plynárenskými společnostmi a několikrát jsme vycestovali, abychom se s oběma stranami setkali.

Při těchto setkáních jsme se nesnažili hledat viníka nebo si brát strany jako prostředníka nebo dokonce působit jako prostředník, protože toto je obchodní spor. Spíše jsme obě strany upozorňovali na závažnost situace a zdůrazňovali jsme, že důvěryhodnost a spolehlivost Ruska jako dodávající země a Ukrajiny jako tranzitní země jsou jednoznačně poškozeny. Vzhledem k tomu, že se vážnost situace zvýšila, pomáhali jsme rovněž, pokud šlo o dodávky plynu pro Společenství – tuto úlohu obě strany velice oceňovaly, protože spolu navzájem vůbec nemluvily.

Dovolte, abych stručně shrnul, co se stalo od časného rána 1. ledna 2009 – Nového roku. Dne 1. ledna 2009 Rusko oznámilo zastavení dodávek plynu na Ukrajinu, přičemž dodávky do EU zachovalo v plné výši. Tentýž den české předsednictví a Komise vydaly prohlášení vyzývající obě strany, aby hledaly rychlé řešení a dodržely své smluvní závazky vůči zákazníkům EU.

Dne 2. ledna 2009, když se ukázalo, že to začíná narušovat dodávky do EU, české předsednictví vydalo jménem EU formální prohlášení a téhož dne časně ráno jsme v Praze přivítali ukrajinskou delegaci vedenou ministrem paliv a energetiky Jurijem Prodanem. Tvořili ji všechny složky ukrajinského politického spektra, například poradce prezidenta Juščenka, zástupci Naftogazu a zástupce MZV.

Dne 3. ledna 2009 jsme v Praze uspořádali oběd s ředitelem Gazexportu Alexandrem Medveděvem a já osobně jsem se zúčastnil obou setkání. Obě tato setkání odhalila zjevný nedostatek transparentnosti v souvislosti se smlouvami mezi Gazpromem a Naftogazem, a zejména nedostatek důvěry, který brání úspěšnému dosažení dohody. V některých věcech se tvrzení obou stran naprosto rozcházel, a právě v této chvíli jsme začali prosazovat otázku monitorování.

Ve snaze řešit tento problém protichůdných názorů se vynořila myšlenka na zřízení společné monitorovací mise předsednictví a Komise vedené českým ministrem průmyslu Martinem Římanem a šéfem Generálního ředitelství Komise pro dopravu a energetiku Matthiasem Ruetem, která k tomu získala mandát na mimořádném zasedání COREPER I svolaném na 5. ledna 2009, v první pracovní den po svátcích.

Mise odjela do Kyjeva. Její členové navštívili také centrální dispečink a další den odcestovali do Berlína, kde se 6. ledna 2009 sešli se zástupci Gazpromu. Zároveň 6. ledna 2009, vzhledem k tomu, že došlo k výraznému poklesu dodávky plynu do některých členských států EU, což vedlo k závažnému výpadku dodávek, předsednictví a Komise vydaly mimořádné důrazné prohlášení vyzývající obě strany k okamžitému a bezpodmínečnému obnovení dodávek plynu do EU. Předsednictví a Komise se poté snažily o urychlené uzavření okamžité politické dohody mezi Ruskou federací a Ukrajinou, aby dodávky plynu mohly být bezodkladně obnoveny. Dodávky plynu byly rovněž tématem číslo jedna na jednání Evropské komise s českou vládou, tradičně strategické schůzky, které se konalo 7. ledna 2009 v Praze, a převládlo také na prvním neformálním zasedání Rady, které jsme uspořádali v České republice – neformální schůzka o všeobecných záležitostech se uskutečnila v Praze minulý čtvrtek. Opět jsme měli v úmyslu debatovat napřed o energetické bezpečnosti, ale pochopitelně jsme museli rychle zareagovat, a tak předsednictví přijalo důrazné prohlášení jménem EU, které bylo všemi schváleno.

Po úplném zastavení tranzitních dodávek přes Ukrajinu 7. ledna 2009 s vážnými důsledky pro ty členské státy, které mají malou možnost zmírnit dopady výpadku, jsme vystupňovali tlak a po zdoluhavých a obtížných jednáních se nám podařilo přimět obě strany k tomu, aby souhlasily s vysláním monitorovacího týmu složeného z nezávislých odborníků EU a z pozorovatelů z obou stran. Tento tým měl za úkol provádět nezávislé monitorování toku plynu, který proudí přes Ukrajinu do EU, a byl nasazen v obou zemích. Monitorování si kladlo Rusko jako podmínku pro obnovení dodávek plynu.

Nasazení této mise nebylo snadné prosadit, jak jste si pravděpodobně všimli. Za prvé, bylo nutno překonat odpor Ukrajinců proti účasti ruských expertů v monitorovací misi, poté Rusko odmítlo dodatek jednostranně doplněný Ukrajinou ke smlouvě, kterou naše předsednictví s takovou námahou vyjednálo.

Po několika cestách předsedy vlády Topolánka do Kyjeva a Moskvy a po těžkých jednáních s prezidentem Juščenkem a předsedkyní vlády Timošenkovou a také s předsedou vlády Putinem v Moskvě byla nakonec 12. ledna podepsána dohoda, která vytvořila právní základ pro rozmístění pozorovatelů a která vyžadovala obnovení ruských dodávek plynu do EU. Rusko poté oznámilo, že dodávky budou obnoveny 13. ledna v 8 hodin ráno, ale pak – nevím, zda to bylo 13. ledna – nedošlo k očekávanému pokroku.

Na pondělí 12. ledna české předsednictví svolalo mimořádné zasedání Rady ministrů energetiky a snažilo se prosadit větší transparentnost v souvislosti s tranzitem plynu, určilo krátkodobá opatření na zmírnění situace, dokud nedojde k plnému obnovení dodávek, a stanovilo potřebná střednědobá a dlouhodobá opatření, která mají v budoucnu zabránit dopadům tak závažného výpadku.

Rada přijala závěry vyjádřené v dokumentu 5165, v nichž vybízí obě strany, aby okamžitě obnovily dodávky plynu do EU a vypracovaly řešení, která by zabránila opakování krize. Kromě toho Rada v těchto závěrech souhlasila s tím, že naléhavě vypracuje střednědobá a dlouhodobá opatření související mimo jiné s transparentností fyzického toku plynu, s poptávkou a objemem zásob plynu a s regionálními či dvoustrannými ujednáními o solidaritě, dále s tím, že se bude zabývat otázkou nedostatečného propojení energetické infrastruktury (což je obrovský problém), že bude i nadále diverzifikovat dopravní trasy a zdroje a že bude řešit finanční stránku také urychlením revize směrnice o bezpečných dodávkách plynu.

Nyní to vypadá tak, že v pondělí 19. ledna pravděpodobně dojde k dalšímu jednání koordinační skupiny pro otázky plynu.

Rada pro energetiku, TTE, se znovu vrátí k této otázce na svém plánovaném zasedání dne 19. února prostřednictvím závěrů, které přijme ke sdělení Komise na téma druhého strategického přezkumu energetické politiky.

Tyto závěry a sdělení Komise budou projednány na březnovém zasedání Evropské rady, která nepochybně bude věnovat událostem uplynulého týdne patřičnou pozornost.

Dovolte, abych v tomto úvodním prohlášení na závěr uvedl několik poznámek. Za prvé, ústředním cílem předsednictví v nedávném sporu je okamžité obnovení dodávek plynu v nasmlouvaném množství. Jak všichni víme, spor ještě neskončil. Je proto velmi důležité, aby se EU nenechala zatahnout do oboustranné hádky mezi Gazpromem a Naftogazem.

Za druhé, jak předsednictví, tak Komise neustále vybízí obě strany k dialogu s cílem dosáhnout kompromisu, který by umožnil obnovení dodávek plynu do EU. Nedodržení dohody z 12. ledna ruskou nebo ukrajinskou stranou by z pohledu předsednictví a Komise bylo nepřijatelné. Podmínky pro obnovení dodávek – jak je uvedeno v dohodě – byly splněny, takže není žádný důvod k tomu, aby dodávky nebyly obnoveny v plné výši.

Předsednictví si velice dobře uvědomuje, že stále přetrvává řada problémů. Tyto problémy je nutné řešit, jinak tady stále bude přetrvávat nejistota ohledně ruského plynu proudícího přes Ukrajinu.

Za prvé je tady otázka technického plynu, kvůli kterému Ukrajina musí udržovat svůj tranzitní systém v chodu. Je nutné, aby obě strany dosáhly transparentní dohody, která by vymezila, kdo odpovídá za dodávky technického plynu a kdo za ně platí.

Za druhé, zásadní je, že Rusko-ukrajinské smlouvy o cenách plynu a tranzitních poplatcích nastavují jasné a právně závazné podmínky, které brání tomu, aby se podobné přerušení opakovalo. Předsednictví společně s Komisí opakovaně vyzývají obě strany, aby takovou smlouvu uzavřely. Nicméně ani my, ani Komise nemáme v úmyslu zasahovat do jednání o smluvních podmínkách mezi těmito dvěma obchodními subjekty.

Předsednictví si je rovněž vědomo široce sdílené shody mezi členskými státy v tom, že je možné bezodkladně přijmout krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé řešení, které by podobným situacím v budoucnu zabránilo. Energetická bezpečnost je jednou z priorit předsednictví. Předsednictví se ujalo vedení při předsedání diskusi o možných řešeních naší energetické závislosti, v jejíž pasti jsme se ocitli: ať na neformálním zasedání Rady, jak jsem uvedl, nebo na zasedání Rady pro energetiku TTE. Z otázek, o nichž se zmiňují závěry Rady pro energetiku, bych chtěl uvést následující:

Za prvé, členské státy souhlasí s tím, aby vytvoření funkčního a účinného mechanismu solidarity bylo jedním ze základních kamenů budoucí energetické bezpečnosti Evropské unie.

Za druhé, solidarita předpokládá vzájemné propojení evropských energetických sítí a rovněž lepší energetickou infrastrukturu.

Za třetí, klíčové je zvýšení kapacity zásobníků plynu, neboť umožňuje použít mechanismus solidarity.

Za čtvrté, ve světle současné krize předsednictví také naléhavě vyzývá k dohodě o přezkumu směrnice týkající se opatření na zajištění bezpečnosti dodávek plynu do konce roku 2009.

Kromě toho EU musí diverzifikovat své zdroje plynu a trasy dodávek. Za tím účelem předsednictví uspořádá v květnu 2009 vrcholnou schůzku o jižním koridoru a očekává hmatatelné výsledky, pokud jde o diverzifikaci zdrojů a tranzitních tras plynu a užší spolupráci se zeměmi jižního Kavkazu a střední Asie.

Energetickou bezpečnost Evropské unie není možné zajistit bez dokončení bezpečného a fungujícího vnitřního trhu energií. Předsednictví se proto těší na úzkou spolupráci s Evropským parlamentem s cílem dosáhnout dohody ohledně třetího energetického balíčku ve druhém čtení.

Předsednictví je připraveno také i nadále jednat o druhém strategickém přezkumu s cílem promítnout jeho výsledky do závěrů jarního zasedání Rady.

Nakonec v zájmu zvýšení energetické bezpečnosti by EU měla posílit mechanismus transparentnosti a tak dále.

Domnívám se, že Společenství je připraveno na situaci politicky i technicky. Z politického hlediska předsednictví společně s Komisí a dalšími členskými státy vynaložilo a bude i nadále vynakládat na řešení situace značné úsilí. Z technického hlediska jsme v posledních týdnech postupovali v souladu se směrnicí týkající se opatření na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu.

Tato směrnice ustavila koordinační skupinu pro otázky plynu, jejíž význam se nyní ukazuje. Požaduje, aby členské státy připravily pro tuto situaci vnitrostátní nouzová opatření, nastavuje minimální standardy pro bezpečnost dodávek plynu spotřebitelským domácnostem a stanoví, že koordinační skupina pro otázky plynu má zajistit koordinaci v rámci Společenství.

Tento mechanismus výrazně zmírňuje dopady krize. Pro vaši představu, plyn ze zásobníku byl použit k prodeji sousedním zemím, a dokonce i členům Energetického společenství, alternativní paliva byla použita k výrobě elektřiny, byla zvýšena produkce plynu – včetně zdrojů z Alžírsko, Norska a dalších ruských zdrojů – sousední země obdržely mimořádné dodávky plynu.

Tady se zastavím. Ujišťuji vás, že po politické i technické stránce děláme všechno, abychom přiměli ukrajinské a ruské vyjednavatele ke znovuoobnovení smluvních dodávek plynu do Evropy v plné výši a minimalizovali negativní dopady na naše občany a ekonomiky. Jak víte, jsme denně na horké lince s Parlamentem, neboť čas běží a my potřebujeme výsledky. Pokud výsledků nedosáhneme, nutně se to negativně odrazí na našich vztazích k oběma zemím.

Andris Piebalgs, člen Komise. – Pane předsedo, v současné době prožíváme jednu z nejhorších energetických krizí v evropské historii, v porovnání s ropnými krizemi v 70. a 80. letech minulého století. Na rozdíl od těchto ropných krizí, které byly globální, tato krize je zcela zjevně krizí Evropské unie.

Kde jsme dnes? Navzdory daným slibům a protokolu, který v pondělí 12. ledna 2008 podepsali ministři Ruska a Ukrajiny, já a dvě zúčastněné společnosti, ruský plyn přes Ukrajinu ke spotřebitelům EU stále ještě neteče.

Komise splnila svou část ujednání: poskytla evropský tým pozorovatelů, kteří budou rozmístěni na klíčových místech v Rusku a na Ukrajině a kteří mají monitorovat jednotlivé operace a podávat hlášení o jejich přesném provádění. Během 24 hodin jsme dokázali sestavit tým z pracovníků Komise a průmyslových odborníků a

ti již minulou sobotu odjeli do Ruska a na Ukrajinu s cílem obnovit tok plynu, jakmile bude podepsán protokol.

Včera Rusko obnovilo dodávky plynu na Ukrajinu v poměrně malém množství, které představuje méně než jednu třetinu normálního objemu, ale rozhodlo se použít vstupní bod, který podle ukrajinské společnosti lze použít jen těžko, a proto Ukrajina následně přepravu plynu zastavila. Naši pozorovatelé ve své zprávě potvrzují, že zajištění přepravy za těchto podmínek bylo technicky obtížné (nikoli však nemožné).

Dnes se bohužel opakovala stejná situace a jediným řešením je, aby obě tyto strany plně koordinovaly svoje technické operace, tak aby objem plynu a vstupní body odpovídaly požadavkům přepravní soustavy plynu.

Bez další koordinace se žádné dodávky plynu neuskuteční a pozorovatelé EU a Komise, kteří jsou na místě, se snaží přimět obě strany, aby dosáhli této dohody o technických otázkách.

Nestavím se za žádnou stranu. Nechci svalovat vinu ani na jednu, ani na druhou stranu. Ale je zcela jasné, že obě strany ztratily svou pověst spolehlivých energetických partnerů Evropské unie.

(Potlesk)

Vrátíme-li se do historie uplynulého týdne, rád bych uvedl, že EU reagovala rychle, vyjádřila své obavy a obě strany jsou neustále vyzývány nejvýše postavenými politickými představiteli, aby okamžitě obnovily dodávky a plnily své závazky.

Při normálních kontaktech s oběma stranami v dřívějších letech, jelikož jsme z předchozí zkušenosti věděli, že obchody se obvykle uzavírají v noci z 31. prosince na 1. ledna, vždy jsme je nabádali: „Prosím vás, vyřešte si svůj dvoustranný problém s plynem, protože to ovlivňuje náš tranzit.“

Bohužel v tomto případě tomu tak nebylo. Víme, kde se navzdory veškerému úsilí dnes nacházíme, a já jsem pevně přesvědčen, že řešení je v rukách těchto dvou stran. Ale stojí vůbec o nějaké řešení? Předsednictví a Komise vyzvaly a stále vyzývají Rusko a Ukrajinu, aby okamžitě obnovily tok plynu. My jsme svoji práci udělali. Jsme schopni dát úplnou odpověď na to, kam plyn jde: ani jediný metr krychlový plynu nejde jiným směrem, aniž bychom to zpozorovali. Doufám, že opatření, která jsme přijali, jsou dostatečná.

Ale pokud obě strany říkají, že jsou zapotřebí některá další opatření, jsme připraveni to zvážit, protože také pozorují nedostatečnou koordinaci a kontakty mezi oběma stranami.

To je bezprostřední krize. Co dál? Víím, že jakékoli řešení, k němuž nyní dojdeme, je jen dočasné, a proto v zájmu obnovení důvěryhodnosti této přepravní trasy budeme potřebovat dlouhodobé řešení; takže kontakty mezi těmito stranami budou během českého předsednictví rozhodně pokračovat, ale budou muset bohužel pokračovat i během švédského předsednictví.

Domnívám se však, že odpovědi na otázku bezpečných dodávek jsme poskytli ve Druhém strategickém přezkumu energetické politiky, v práci, kterou připravil Parlament a Rada ohledně energetického a klimatického balíčku. Zde jsou uvedena řešení, nemůžeme se spoléhat na vnější dodavatele, kteří bohužel nectí své smluvní závazky a neberou v úvahu zájmy spotřebitelů.

Chtěl bych však upozornit zejména na dvě otázky, které je třeba řešit okamžitě:

První věc je nedostatečné propojení. Ano, existuje solidarita, ale v mnoha případech narážela na nedostatek vhodné infrastruktury pro přepravu plynu z existujících zásobníků do míst, kde je akutní potřeba dodávek plynu. Domnívám se, že plán obnovy, o kterém se tady bavíme a který se o infrastrukturu také zmiňuje, je opravdu dobrým nástrojem jak vyřešit zásobování těchto míst, protože vždy neexistuje dostatečný obchodní zájem na tom, aby byl takový zásah skutečně proveden.

Za druhé, v roce 2004 jsme nepochybně promeškali příležitost, když jsme projednávali směrnici o bezpečných dodávkách plynu. Nástroj, který byl připraven, byl nedostatečný a nevyhovoval současným potřebám. Připravili jsme tedy nový návrh této směrnice o bezpečných dodávkách plynu, který v krátké době předložíme; momentálně se posuzují dopady a v příštích týdnech bude návrh zde v Parlamentu.

Domnívám se, že bychom měli reagovat ihned a jako odpověď na tento typ krize skutečně najít mechanismy pro koordinaci Společenství.

Předsednictví pracovalo velice usilovně a chtěl bych tomuto předsednictví poblahopřát za to, že vždy stálo v čele a mělo plnou podporu Komise. Domnívám se, že v této těžké době Evropská unie dokázala, že mluví jedním hlasem. Evropská unie je vedena předsednictvím a podporována Komisí.

Také však velice vítám veškerou činnost Evropského parlamentu, neboť Parlament poskytuje základ pro dohodu. Pokud spolu dvě strany nehovoří na vládní úrovni, pokud se společnosti snaží hrát své hry, co by pak zajistilo politickou stabilitu? Na Ukrajině a v Rusku spolu hovoří široká politická základna a chtěl bych poděkovat panu Saryuszi-Wolskému za jeho úsilí při zajišťování této výměny názorů a také panu předsedovi Pötteringovi, který se zúčastnil smířování obou stran. Řešení je tak snadné, jen kdyby spolu obě strany navzájem mluvily.

Jsem tedy přesvědčen tedy, že to byla užitečná práce, a velice doufám, že dnešní jednání v Parlamentu – neboť obě strany jej sledují – bude dalším povzbuzením pro vyřešení této otázky. Strana, která nejvíce trpí, není za tuto krizi odpovědná, zapojila se, aby pomohla s řešením tohoto problému; a toto napomáhání stojí evropské daňové poplatníky a evropské spotřebitele peníze.

Domnívám se proto, že je nejvyšší čas, aby do Evropské unie znovu začal proudit plyn za pevných podmínek.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN ONESTA

Místopředseda

Jacek Saryusz-Wolski, *jménem skupiny PPE-DE*. – Pane předsedající, toto vážné přerušení dodávek, jež přišlo spolu s ekonomickou krizí, je závažné jak pro evropské občany, tak pro evropský průmysl a zaměstnanost v Evropě. My, poslanci této sněmovny, musíme v nadcházejících evropských volbách odpovědět na otázku, co vše má být provedeno, abychom uchránili svá průmyslová odvětví, pracovní místa i své občany.

Navzdory některým původním názorům, problémem jsou politické a multilaterální entity a samotný problém nemá bilaterální ani komerční charakter. Před třemi lety, kdy jsme byli svědky první plynové krize a kdy Rusko odstříhlo dodávky energie, si Evropa uvědomila svou zranitelnost a svá omezení. Již tehdy bylo zřejmé, že potřebujeme společnou evropskou vnější energetickou politiku.

Naše skupina PPE-DE podporovala tuto myšlenku již od samého počátku. Byla to naše skupina, jež se ujala vedení a vzala iniciativu do svých rukou a podala zprávu o všeobecné evropské vnější energetické politice, kterou jsem měl tu čest prezentovat v září 2007 v této sněmovně, a která byla jednomyslně přijata a podpořena všemi zúčastněnými politickými skupinami.

Vyzvala k vytvoření komplexní strategie s podrobným plánem společné evropské vnější energetické politiky a doporučila řadu kroků, jež je třeba podniknout: v krátkém období zajistit jednotnost mechanismů, jednotu při bránění společných zájmů a účinnější diplomacii v oblasti energetiky, v dlouhém období zajistit diverzifikaci zahrnující Nabucco, skladování, investice a vzájemná propojení.

Některá z našich doporučení byla adresována – byť s jistým zpožděním – ve sdělení Komise z druhého strategického posudku ohledně energetiky. Vítáme to, stejně jako vítáme snahu českého předsednictva vyřešit současnou krizi a být prostředníkem mezi oběma stranami.

Nicméně to nestačí, máme-li předejít i v budoucnu podobným situacím. Toho lze dosáhnout pouze tak, vyzbrojíme-li se opravdu společnou evropskou bezpečnostní energetickou politikou a solidaritou, která nabídne trvalé, udržitelné a systematické řešení. To znamená, že společnou vahou členských států, reprezentovaných při vyjednávání Evropskou komisí a jednotným hlasem Evropské unie při přímém jednání se svými partnery, budou její producenti a tranzitní země. Mezitím bychom mohli uvažovat o nákupu zemního plynu přímo z Ruska na rusko-ukrajinských hranicích.

Pro pana předsedajícího i pro Komisi bych měl dvě otázky. Pane komisaři Piebalgsi a pane místopředsedou vlády Vondro, mohli byste vypracovat scénář, kdy Evropská unie zasáhne a převzme odpovědnost za jednání s Ukrajinou ohledně přepravy? Za druhé, jaké možné páky může Evropská unie uplatnit? Jakými kroky bychom měli reagovat? Naše skupina předpokládá, že předsedající země i Komise podniknou pohotově a radikální kroky a opatření směrem k našim energetickým partnerům, Rusku a Ukrajině, aby byly dodávky zemního plynu znovu obnoveny. Naše skupina požádá parlament, aby byl úzce a trvale zapojen, a to i během kampaně i po skončení voleb. Chtěl bych vám oznámit, že jsme zřídili kontaktní skupinu mezi Evropským parlamentem a Ukrajinským parlamentem.

Hannes Swoboda, *jménem skupiny PSE*. – (DE) Pane předsedající, moje skupina požaduje zřízení dočasného výboru na základě článku 175, aby byly zodpovězeny otázky, vznesené též panem Saryuszem-Wolskim. Jinými slovy, připojujeme se ke Komisi a taktéž k Radě, abychom učinili příslušné závěry – které snad budeme moci učinit společně – týkající se květnového dílčího zasedání.

Rozhovory, které jsme vedli se zástupci Gazpromu a Naftogazu – jinými slovy, se zástupci Ruska a Ukrajiny –, potvrdily náš předchozí dojem, že se obě strany chovají nezodpovědně. Mohu jednoznačně potvrdit slova komisaře Piebalge: v tomto okamžiku nikdo nejedná ani zodpovědně, ani jako zodpovědný partner Evropské unie, což musí mít patřičné následky.

Abych vyjádřil svou podporu této iniciativě, musím říci, že již nějaký čas jsme věděli o tom, že Ukrajina odmítá postavit monitorovací stanice, které přislíbila, že peníze poskytnuté Evropskou unií zůstanou nevyužity a že jsme stále ještě nijak nezareagovali. Dále jsme také nejméně dva měsíce věděli, že dohoda, která byla na začátku října odložena, nebyla dosažena ani v určeném termínu do 1. listopadu. Dle mého názoru, 18. prosince bylo již trochu pozdě. Komise se měla raději zaměřit na tento problém, aby byla připravena na nejhorší možný scénář, a měla také členskými zeměmi říci vše, co bylo možné. Je pravda, že byla projevena velká dávka solidarity, přesto bych očekával, že Komise bude předvídat možnost negativního vývoje, jako je tento.

Nicméně, co je nyní důležité, je neukazovat na sebe prstem – což není mým záměrem –, ale navrhnout příslušné závěry, abychom byli příště lépe připraveni, nebo ještě lépe – což je samozřejmě mnohem důležitější –, abychom byli schopni zabránit takovéto situaci.

Pane komisaři, musím též dodat, že jsme možná strávili příliš mnoho času diskotváním o liberalizaci a trzích – zejména v plynárenském odvětví, jak jste si jistě dobře vědom. Toto nám nepřineslo nic dobrého a nepřináší nám nic dobrého ani nyní. Vždy jsme upozorňovali na to, že plynárenský průmysl není obyčejným, ale že je poskvřen – dokonce někdo by mohl říci determinován – jednáním politiků, a proto je zbytečné, aby liberalizace plynárenského sektoru byla naší prioritou, v době kdy Rusko a Ukrajina do něj zatahují politiku. V důsledku toho potřebujeme silnou a společnou komunikaci, kterou je třeba náležitě demonstrovat.

Souhlasím s řadou věcí, jež zde byly řečeny. Potřebujeme více plynovodů; shodneme se na tom, že plynovod Nabucco je velmi důležitým projektem. Sami jste také zmínili transsaharský plynovod, kterému bychom se měli taktéž věnovat. K takovému věcem nedochází přes noc, nýbrž vždy musí existovat nějaké signály. Potřebujeme mnohem více propojovacích potrubí a spojení. Nicméně ty se také jen tak z ničeho nic neobjeví. Nespoléhejte na to, že se o to trh postará sám, což také neudělá, neboť na tom nemá žádný zájem. Koneckonců, jedná se o investice, jejichž návratnost není okamžitá, a jsou prováděny do zálohy. To stejné, samozřejmě, platí i o zásobách zemního plynu. Pro řadu zemí je absolutně nepřijatelné mít malé či nemít žádné zásoby zemního plynu, nebo dokonce odmítat upozornit Komisi o těchto zásobách. V této záležitosti je třeba zadat společný důvod.

Po mé kritice všech detailů, tato sněmovna a Komise musí vyzvat řadu členských zemí k zodpovědnosti, aby se konečně podílely na společné evropské energetické politice. V tomto bodě souhlasím s panem Saryuszem-Wolskim: k tomuto kroku jsme již společně několikrát vyzývali, přesto jsme se dočkali velmi malé odezvy jak ze strany Rady, tak ze strany členských zemí. K tomu, aby se to povedlo, navrhuji vypracovat společnou strategii, a to nejpozději do našeho posledního zasedání, které se bude konat v dubnu. Koneckonců, pro tento parlament je nepřijatelné odročení či přistoupení k volbám, aniž bychom společně nevyvodili příslušné závěry z těchto tragických událostí.

István Szent-Iványi, jménem skupiny ALDE. – (HU) V současné době máme dohodu i řadu příslibů, přesto žádný plyn. Už toho bylo dost! Nesmíme dovolit, aby se Evropa stala nevinnou obětí cynické mocenské hry. Jestliže se dodávky plynu ihned neobnoví, je třeba vyvodit jasné a rázné důsledky. Nemůžeme jen tak tolerovat situaci, kdy jsou miliony Evropanů bez tepla a kdy jsou ohroženy stovky tisíc pracovních míst.

Až dosud se Evropa vyhýbala konfliktu se zúčastněnými zeměmi a činila řadu politických ústupků a gest. Tato taktika však zklamala. My, liberálové, již dlouho dobu voláme po snížení naší závislosti, naší energetické závislosti, na Rusku.

Poučením z této krize je, že plynovod Nabucco se musí stát opravdovou alternativou, a proto mu musí být poskytnuta příslušná finanční podpora. Potřebujeme vytvořit společnou energetickou politiku, založenou na silné solidaritě mezi členskými zeměmi, na lepší koordinaci a na propojení sítí. Potřebujeme urychlit vývoj obnovitelných a alternativních zdrojů energie a dále také potřebujeme zlepšit energetickou efektivitu.

Nicméně, toto by vyřešilo pouze naše problémy ve středním a dlouhém časovém horizontu, proto je třeba Kyjevu i Moskvě rozhodně připomenout, že by měly plnit své mezinárodní závazky, a dále je třeba oznámit, že pokud se tak nestane, budou vyvozeny všechny příslušné důsledky plynoucí z našich bilaterálních vztahů.

Rusko musí podat důkaz, že jedná v dobré víře a že udělá vše, co je v jeho silách, aby byly dodávky plynu bez prodlení obnoveny. Dále také je třeba upozornit Ukrajinu, že přestože v současné době platí za plyn

politickou cenu, která je nižší než cena tržní, tato cena ji bude v konečném důsledku stát více než cena tržní, neboť se tak zvyšuje zranitelnost Ukrajiny i její náchylnost k vydírání.

V současné době je před zraky svých občanů Evropská unie podrobena zkoušce. Je schopna účinně uhájit své zájmy? Jestliže v této zkoušce neobstojí, pak Evropa nemá žádnou opravdovou budoucnost, pokud ale uspěje, pak můžeme na budoucnost pohlížet s optimismem.

Hanna Foltyn-Kubicka, *jménem skupiny UEN*. – (PL) Pane předsedající, evropská plynová krize je permanentní a mnohem více vážná, než ji evropské politické špičky prezentují. Musíme bezpodmínečně zdůraznit, že nemá pouze ekonomický charakter. Je především krizí politickou, založenou na bezmocnosti Evropy vůči Putinově agresivní politice.

Nenechme se oklamat – Rusko se nezajímá o několik dolarů. Pozadím událostí několika posledních dnů byly agresivní kroky, které Kreml podnikl a které směřují k posílení jeho dominantního vlivu v oblasti jihovýchodní Evropy. Ukrajina má pro Rusko strategický význam nejen proto, že přes její území vede do Evropy plynovod, nýbrž také proto, že v Sevastopolu je umístěna ruská černo-mořská flotila. Pronájem této základny skončí Rusku na konci roku 2017, ale jen málokdo věří, že Rusko dobrovolně vzdá Krymského poloostrova. V pozadí požadavků Gazpromu je řada politických a vojenských mechanismů, které pocházejí z Kremlu a jejichž cílem je zdiskreditovat a oslabit Ukrajinskou vládu a srazit Ukrajinu na kolena. Bohužel evropský pasivní přístup pouze nahrává těmto Putinovým cílům.

Rebecca Harms, *jménem skupiny Verts/ALE*. – (DE) Pane předsedající, ráda bych též na úvod zmínila, že Česká republika měla svůj začátek v předsednictví Rady opravdu hodně těžký a že v souvislosti s plynovou krizí za posledních pár týdnů ani nemohla nic více udělat, vzhledem k evropské vnější energetické politice, která zde přetrvává z předchozích let.

My všichni jsme nyní v současnosti svědky toho, jak často omílaná fráze „externí energetická politika“ znamená společnou strategii, která však v Evropě dosud nebyla vytvořena. Nad rámec této diskuse o Ruském zemním plynu musí Evropané společně odpovědět na otázku, jaký vlastně chtějí mít v budoucnu vztah s Ruskem. Plyn je jen jedním z problémů, respektive obchod s nerostným bohatstvím je jedním z problémů, my zde však hovoříme o základním vztahu Evropské unie vůči svému největšímu sousedovi východního kontinentu. A právě tento vztah je třeba si ujasnit.

Stejně tak je třeba si ujasnit, jak bude v budoucnu Evropská unie postupovat vzhledem k zemím, které budou nerozhodné mezi Ruskem a Evropskou unií. Dle mého názoru se to, co se nyní děje na Ukrajině, dalo předem předvídat. Pro nikoho, kdo je obeznámen se stavem na Ukrajině, není překvapením, že nejen Gazprom a Rusko, ale také i Ukrajina míchají politické a ekonomické zájmy dohromady. Největší hrozbou, které v současné době Ukrajina čelí, je, že zájmy jistých politických činitelů mohou vyústit ve ztrátu užších vztahů s Evropskou unií, a také mohou vyústit ve ztrátu reputace, kterou si vůči Evropské unii vydobyla. Kritika, jež se během tohoto sporu snesla na hlavy příslušných činitelů Ruska, stejně tak padá na hlavy Naftogazu, RosUkrEnerga a těch, kteří stojí v čele ukrajinského parlamentu.

Jde zde o víc než jen pouhý obchodní spor, a domnívám se, že v posledních pár dnech nás české předsednictví zdárně vede skrz tento problém. Doufám, že plány, které zde komisař prezentoval, přinesou v budoucnu své ovoce. Ráda bych poblahopřála Komisi k jejímu jednoznačnému postoji vůči nepatřičným pokusům o znovu zapojení vysoce rizikového reaktoru Bohunice do elektrické sítě. Nejen že by to nebylo ku pomoci, ale navíc by to vedlo k dalšímu porušení práv Společenství, tentokrát ze strany Evropské unie.

Esko Seppänen, *jménem skupiny GUE/NGL*. – (FI) Pane předsedající, pane komisaři, pane předsedající Radě, Komise vzala na sebe roli prostředníka v tomto sporu týkajícím se plynu mezi Ruskem a Ukrajinou a udělala, vše co bylo v jejich silách, aby začaly dodávky.

Nebývá mým zvykem chválit Komisi, ale nyní, jménem mém své skupiny, bych vám rád vyjádřil své díky. Komise jednala ne jako soudce, nýbrž jako lékař; nejednala jako chirurg, ale spíše jako psychiatr. A právě teď je takových lidí třeba.

Lidé v ostatních částech Evropy mrznou, zatímco ukrajinský prezident a ukrajinský předseda vlády se zapojují do mocenského boje. Za takovýchto okolností včerejší návrh pana Saryusze-Wolskiho, předsedy Výboru zahraničních věcí, který navrhoval, aby Evropská unie zavedla sankce, které by vedly k ochraně průtoku plynu, se zdá být nezodpovědným. Měly bychom souhlasit s tím, aby Evropská unie začala bojkotovat ruský zemní plyn? Polsko mělo jít v tomto ostatním příkladem a odmítnout ruský plyn.

Naše skupina doufá, že Komise bude aktivně pokračovat ve své roli prostředníka, aby zajistila harmonii.

Gerard Batten, jménem skupiny IND/DEM. – Pane předsedající, cituji komentář k tomuto tématu, jež učinil můj kolega Godfrey Bloom, dne 25. října 2006: „Idea, nápad či představa, že by zdroje energie Spojeného království mohly být kontrolovány jakýmikoliv dohodami s gangstery, jako je Putin, je absolutně absurdní. Je naprostým šílenstvím očekávat cokoli od kusu papíru podepsaného Putinem. Ten muž je gangster.“

Pan Putin dělá v současné době to, co by kterýkoliv schopný gangster udělal – stahuje dodávky a tlačí na růst ceny. Evropa tak bude čelit dvěma možným alternativám: buď bude připravena platit mnohem, mnohem více za drahocenné dodávky zemního plynu z Ruska, nebo nalezne alternativní dodavatele, je-li to vůbec možné. Spojené království musí zajistit své ubývající zásoby zemního plynu jako národní zdroj a nedovolit, aby se staly společným zdrojem Evropské unie. Musíme se také pustit do programu na budování nových jaderných elektráren.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a pánové, přes veškerou momentální snahu Evropské rady i Komise zůstávají některé členské státy bez dodávek ruského plynu, jejich ekonomiky jsou ohroženy a občané se bojí mrazu. Je to vysoká daň za krátkozrakou zahraniční a energetickou politiku Evropské unie. A bohužel platí ji ti nejslabší.

Dámy a pánové, prázdné plynové potrubí, omezení výroby a zima ve školách je daní za zbytečnou rusofobii některých členů Unie, kteří se bránili a brání obnovit jednání s Ruskem o strategickém partnerství. Je to daň za nekritickou podporu oranžové části ukrajinského politického spektra a za snahu řídit z Bruselu politiku východní Evropy. Je to daň za fanatické odmítání jaderné energie. A je to daň za dlouhodobou snahu o zasahování do národních energetických politik jednotlivých členských zemí. Co byste poradili slovenskému premiéru Ficovi, který nyní stojí před „Sofiinou volbou“? Ve dvacetistupňových mrazech z východu nedostává plyn a z Bruselu mu Komise vyhrožuje sankcemi za spuštění jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích. Má snad za oněch 20 dní, na které má Slovensko zásoby, nechat továrny zkolabovat a lidi zmraznout?

Dámy a pánové, teď se ukazuje, jak je důležitá energetická soběstačnost jednotlivých států Unie. Jak je dobrá teplá domácí košile, namísto chatrného unijního kabátu. Měli bychom se z toho poučit a nepřipustit převedení pravomocí v oblasti energetiky do Bruselu, tak jak to chce Lisabonská smlouva.

Giles Chichester (PPE-DE). – Pane předsedající, je až zlověstné, jak se historie opět opakuje, v souvislosti s přerušением dodávky zemního plynu přes ukrajinské území v tuto roční dobu. Přesto bychom neměli být překvapeni, neboť kdy jindy je lépe upoutat pozornost než během období mrazu?

Není tak těžké odhalit za tím ruskou agendu, přesto jsem byl obzvláště silně zasažen domněnkou, která se objevila v tisku, že Gazprom naléhavě potřebuje uzavřít dohodu založenou na zvýšených cenách zemního plynu, které odpovídají loňským zvýšeným cenám ropy, a to dříve, než cena zemního plynu poklesne, stejně jako se to stalo s cenami ropy.

Nicméně je zřejmé, že důsledky zůstávají stejné jako před třemi lety. Členské země Evropské unie ohrožuje přílišná závislost na dodávkách zemního plynu od jednoho dominantního dodavatele. Již dávno nestačí pouze konstatovat, že potřebujeme ruský plyn a že naopak Rusko potřebuje naši tvrdou měnu, proto obchodovat s ním je bezpečné. Potřebujeme podniknout kroky k zajištění bezpečnosti dodávek plynu.

Členské země musí kousnout do kyselého jablka a být připraveny zaplatit za zásoby plynu a příslušná skladovací zařízení. Pro začátek by bylo dobré se dohodnout, kolikadenní dodávky plynu jsou považovány za přiměřenou úroveň zásob. Diverzifikace dodávek je dalším krokem, který je očividně potřeba podniknout, a dobrým příkladem je vytvoření LNG terminálů po celé Evropě. Logicky, na projekty Nord Stream a plynovod Nabucco by mělo být pohlíženo v mnohem příznivějším světle. Musíme zdvojnásobit úsilí o dosažení větší efektivity a musíme zvýšit úsporu spotřeby elektrické energie – jak při průmyslovém využití, tak při domácí spotřebě. Je třeba dosáhnout značných úspor energie.

V prvé řadě musíme vyvážit skladbu našich zdrojů energie a to jak s ohledem na zajištění bezpečnosti dodávek, tak s ohledem na politiku klimatických změn. Obojího lze dosáhnout zvýšením podílu elektrické energie z obnovitelných zdrojů, z jaderné energie a z technologií čistého uhlí. Realizace každé z těchto variant však zabere určitý čas a mezitím se musíme naléhavě, ale nápaditě vypořádat s problémem zlepšení úspor energie.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Pane předsedající, mohu jen souhlasit s názorem řady svých kolegů. To, co bylo v posledních týdnech odhaleno, vedlo k velkému překvapení. Kupříkladu včera jsem byl značně rozčilen, když jsem vyslechl prohlášení ruských a ukrajinských protějšků, kde se obě strany dušují, že chyba není na jejich straně. Neustále jsme zahrnováni rozporuplnými informacemi o tom, co se přesně děje. Slyšíme jeden příběh za druhým a je pro nás, poslance Evropského parlamentu, velmi těžké zjistit přesná fakta.

Doufáme, že tento zmatek bude v několika následujících dnech vyřešen a že plyn začne, jak již bylo slíbeno, opět proudit.

Začne-li plyn opět proudit, znamená to, že se máme vrátit do starých kolejí? Myslím, že ne. V roce 2006 se stala stejná věc, jen dopad pro Evropskou unii nebyl tenkrát tak vážný. Příčinou sporu mezi Moskvou a Kyjevem byla tenkrát cena zemního plynu, což nakonec vyústilo k přerušení dodávek plynu do Evropy. Byli jsme tenkrát varováni, že k podobnému scénáři může opět dojít, a nyní se tak i stalo. Víme, že o dodávkách zemního plynu se znovu a znovu vyjedná každý rok, poněvadž Ukrajina i Rusko operují s jednoletými kontrakty. Teprve během posledního měsíce, kdy vypukla znovu krize, se konečně Evropská unie odhodlala k akci. Řada věcí, o kterých jsme již diskutovali v roce 2006, se minula svým účinkem. Už tehdy jsme věděli, že jsme až příliš závislí na jednom plynovodu, který poskytuje přibližně 80 % dodávek plynu a který vede přes jednu zemi. Už tehdy jsme diskutovali o tom, že bychom měli naléhavě zapracovat na vytvoření alternativních zásobovacích cest. Už tehdy bylo zřejmé, že si nejsme úplně jisti, zda si dokážeme navzájem v Evropské unii pomáhat v případě problémů u jistých zemí, jak se také nyní stalo v případě Bulharska, Slovenska a řady dalších zemí. Za posledních pár let se s tím moc neudělalo. V posledních týdnech vyšlo najevo, jak těžké je uvést do chodu mechanismy, díky kterým bychom si mohli navzájem pomáhat.

Rusko a Ukrajina uštědřily sobě a své pověsti těžké rány. Dle mého názoru naším prvořadým úkolem není zkoumat vinu jedné či druhé strany. Zřejmé však je, že obě země se jen velmi málo soustředí na spokojenost zákazníka. Ve skutečnosti obě země nyní způsobují svému hlavnímu zákazníkovi významnou újmu. Pro Rusko jsme jedním z jeho nejlepších zákazníků, platíme za plynovod vedoucí přes ukrajinské území, platíme naše účty včas a platíme globální ceny za dodávky plynu. Domnívám se, že donutit obě země si dostatečně uvědomit tuto skutečnost není možné.

Tato situace samozřejmě vyvolává celou řadu otázek. Co dělat s konfliktem zájmů v oblasti energetiky v Rusku a vlivu Kremlu na Gazprom? Díky své větší informovanosti o stávající situaci na Ukrajině a z vlastních zkušeností vím, že obchod se zemním plynem je v této zemi velmi pochybný. Jsem přesvědčen, že bychom se měli podrobněji podívat na řadu záležitostí. Stejně jako pan Swoboda jsem pro to, aby proběhlo parlamentní vyšetřování o tom, jak se situace vyvíjí, co všechno nedokázala v této věci Evropská unie za posledních několik let učinit, a jak konkrétně jsou jednotlivá odvětví zemního plynu v Rusku a na Ukrajině nastavena, proto, abychom byli v budoucnu schopni podobným situacím předcházet, nebo také proto, abychom lépe pochopili, co se vlastně právě děje.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). - (PL) Pane předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane komisaři, v dohodě, podepsané v říjnu loňského roku, ukrajinská premiérka Julia Timošenková a Vladimír Putin vyjádřili svou ochotu změnit cenu za přenos a uskladnění zemního plynu v období tří let. Tato smlouva byla potvrzena formální dohodou mezi Gazpromem a ukrajinským Naftogazem.

Nicméně Gazprom nedávno vznesl požadavek na enormní zvýšení cen až na nereálnou úroveň. Tento typ vydírání je možný díky monopolnímu postavení Gazpromu na Ukrajině. Řada zemí Evropské unie je v podobné situaci. To znamená, že na rozdíl od trhu s ropou v Evropě neexistuje volný trh se zemním plynem.

Cena zemního plynu ve Spojených státech v nedávné době poklesla na 198 dolarů za kubický metr, zatímco Gazprom požaduje od Ukrajiny 450 dolarů. Tuto situaci je nutno změnit prostřednictvím diverzifikace dodavatelů zemního plynu a vybudováním přenosové sítě uvnitř Evropské unie a mezi okolními zeměmi, takže stejně jako v případě ropy zde bude opravdový panevropský trh se zemním plynem, což bude omezovat možnosti případného monopolního cenového vydírání.

Marcin Libicki (UEN). - (PL) Pane předsedající, tato plynová krize ukazuje, jak důležité je pro Evropskou unii, aby vystupovala jednotně ve věcech dodávek zemního plynu, obzvláště dodávek zemního plynu z Ruska, které není spolehlivým partnerem a dodavatelem.

V červenci minulého roku Evropský parlament přijal zprávu Petičního výboru, jejímž jsem byl autorem, která jasně říkala, že otázky energetiky a dodávek zemního plynu do Evropy nemají být předmětem bilaterálních vztahů. Problémem pak byl severní plynovod z Ruska do Německa. Nyní apeluji na Komisi a stejně tak na předsednictví v Radě, aby zajistili, že Evropská unie bude vystupovat jednotně, a že se celá záležitost stane věcí Evropské unie a Ruska, nikoliv bilaterální vztahů. Vyzývám k realizaci všech požadavků, obsažených ve zprávě z 8. července minulého roku, které prohlašovaly, že Evropská unie by měla být opravdu a skutečně integrována.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). - (PL) Pane předsedající, v debatě o zemním plynu hovořilo několik politiků jak z jedné, tak druhé strany konfliktu. Nicméně o celé situaci nám stále nejsou známa fakta. Pozorovatelé Evropské unie jsou bezmocní. Vše co víme, je, že máme co dočinění s frivolními organizacemi.

Tato situace je též důkazem o chybějící energetické politice Evropské unie. Žádná podpora není věnována alternativním myšlenkám, jako je například stavba jaderných elektráren. Využití uhlí je odmítáno pod záminkou ochrany životního prostředí. Dospěli jsme do situace, kdy jedinou alternativou zůstává závislost střední Evropy na Východu, do situace neblahého Slovenska, které je toho ukázkou.

Irena Belohorská (NI). - (SK) V souvislosti s ukrajinsko-ruským konfliktem ohledně zásob zemního plynu bych ráda jako poslankyně Evropského parlamentu, reprezentující občany Slovenské republiky, obrátila pozornost Evropské unie na skutečnost, že tento konflikt zájmů ovlivňuje nejenom dvě strany, které se navzájem z tohoto nepořádku obviňují, ale také stranu třetí, jejíž občané se stali oběťmi konfliktu, v němž stále nejsou vyhlídky na obnovení ruských dodávek plynu přes Ukrajinu.

Slovensko je bez dodávek zemního plynu již osm dní a s ohledem na současné bezpečnostní omezení průmyslu a vzhledem ke krizovému režimu, v němž podniky operují, můžeme udržovat zásoby pouze po dalších jedenáct dní. Slovenský zemní plyn opět uvízl někde mezi dvěma válčícími stranami. Stručně řečeno, dvě strany – dvě pravdy, žádný plyn.

Dovolte mi vás informovat o tom, že dnes v 11:45 ukrajinská předsedkyně vlády Timošenkova odmítla žádost Slovenska o obnovení dodávek zemního plynu s tímto vysvětlením: „Ukrajina nemá dostatek zemního plynu, nemáme vlastní zásoby a ani vy je mít nebudete.“ Ráda bych také zdůraznila, že výsledkem naší závislosti na ruském zemním plynu a nemožností znovuotevření jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích je energetická bezpečnost Slovenské republiky stále více ohrožena.

Pane předsedající, děkuji Vám za Váš návrh a snahu nalézt řešení. Víím o jednom opatření, které můžete přijmout – pozastavte Ukrajině jakožto jedné z nezodpovědných stran příspěvky.

Herbert Reul (PPE-DE). - (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, jak již víme, máme před sebou dramatickou situaci. Jednání Ruska a Ukrajiny je nezodpovědné. Je třeba také říci, že i Komise nese svůj díl viny, díky své poměrně pomalé reakci, přestože je také pravdou, že komisař Piebalgs výborně adresoval tento problém v průběhu několika předchozích dnů. Tým expertů byl vynikajícím nápadem a domnívám se, že si zaslouží poděkování za události z posledních dnů.

Nicméně je také na čase se zeptat, proč jsou naše reakce při takovýchto událostech vždy tak krátkozraké. Kolikrát již v takovéto situaci upoutalo Rusko naši pozornost? Je jisté, že to není poprvé. Během několika let jsme byli svědky periodických přerušení dodávek zemního plynu, a proto se musíme sami sebe zeptat, zda jsme my – Evropský parlament a evropské orgány – opravdu udělali vše, co bylo možné, abychom zabezpečili dodávky zemního plynu, nebo zda jsme jiné záležitosti považovali za důležitější. Myslím, že pan Swoboda správně položil tuto otázku.

Věnovali jsme enormní snahu tomu, zda a komu a za jakých podmínek prodat a privatizovat sítě. Strávili jsme řadu týdnů, dokonce měsíců nad problémem, jak reagovat na klimatické téma, a nevěnovali jsme dostatečnou pozornost tomu, že je zde i třetí velmi důležité politické téma: zajištění bezpečnosti dodávek. Co jsme udělali pro zajištění rozmanitější skladby zdrojů energie v Evropě a pro zvýšení naší nezávislosti? Co jsme udělali pro to, aby se zajistilo, že uhelné elektrárny budou též součástí této skladby? S naší klimatickou politikou jsme v podstatě zdiskreditovali tyto uhelné elektrárny a tím zvýšili naši závislost na zemním plynu. Co jsme udělali pro zvýšení podpory jaderným elektrárnám? Odpověď je, že až příliš málo a příliš bojácně. Co jsme udělali pro získání dalších dostupných plynovodů? Co jsme udělali v oblasti zkapalněného zemního plynu (LNG)? Co bylo učiněno v oblasti vnější energetické politiky? Události několika posledních dnů ukázaly, že je nejvyšší čas, abychom se věnovali problematice zajištění bezpečnosti dodávek v rámci energetické politiky. To je jednoznačně klíčovou záležitostí.

Reino Paasilinna, (PSE). - (FI) Pane předsedající, pane komisaři, Evropský parlament bude již brzy hlasovat o třech balíčcích, týkajících se elektrické energie a trhu se zemním plynem. Právě jsme odsouhlasili energetický a klimatický balíček, ale nyní, v období krize, bychom měli uspořádat setkání v mnohem větším měřítku a zahrnout i naše partnery. Jsme toho politicky schopní a potřebujeme spolupracovat.

Jsem také zastáncem myšlenky vytvoření pracovní skupiny dle článku 175, například v květnu tohoto roku, která by podávala zprávy Evropskému parlamentu. Ruská a ukrajinská delegace by měla být taktéž přítomna.

Jak již bylo řečeno, situace je vážná. Miliony lidí mrznou a továrny stojí. Ukrajina nás zatahla do svého problému tím, že brání dodávce zemního plynu do Evropské unie. Rusko udělalo to stejné, když odstříhlo sekci dodávek plynu do Evropské unie.

Plyn dále proudí, nicméně děje se tak přes další tranzitní země. Díky rychlému zásahu ze strany Evropské unie – a díky za to patří komisařům – měřiče spotřeby už zase běží. Ruský zemní plyn očividně začal proudit do ukrajinské sítě, přesto do Evropské unie stále nedorazil. Došlo ke zvláštní situaci. Jak Evropská unie, tak Rusko se snaží vybudovat rozvodnou síť v nových oblastech: Evropská unie mimo ruské území a Rusko mimo území států bývalého SSSR. Potrubní průmysl tak čeká spousta zakázek.

Nicméně příliš bych nebyl nakloněn pro uvalení sankcí na válčící strany a také se domnívám, že sankce nejsou moudrým řešením. Jsem skeptický vůči použití síly, protože by nám to nakonec mohlo ublížit více než-li jim. Na druhou stranu, za obzvláště důležité bych považoval spojení Energetické charty s budoucí smlouvou o partnerství a kooperaci. Jednou z možností by také bylo sestavit spolek, který by kontroloval tok zemního plynu přes Ukrajinu: jednalo by se o rychlé a naléhavé opatření. Zapojena by měla být také neutrální strana.

Předsedající. – Velmi Vám děkuji za tento poslední bod.

Henrik Lax (ALDE). - (SV) Pane předsedající, Evropská unie je největší světovou ekonomickou mocností. Přesto řada lidí mrzne ve svých vlastních domovech. Proč není Evropská unie schopna zajistit teplo? Tak jako nikdy předtím je jasné, že Evropská unie musí snížit svou závislost na ruském zemním plynu. Evropská unie musí vybudovat společný trh s elektřinou a trh se zemním plynem, aby zabezpečila dostupnost energie pro své občany. To vyžaduje solidaritu v rámci Evropské unie. Francie a Německo jsou v klíčovém postavení. Na mnoho dalších let nikdo, dokonce ani Německo, nemůže spoléhat na další dodávky plynu od Gazpromu. Nord Stream není řešením. Role prostředníka ve válce o zemní plyn mezi Ruskem a Ukrajinou dává Evropské unii příležitost požadovat po obou stranách dodržování pravidel, která jsou v souladu se společným energetickým trhem Evropské unie. Této příležitosti musíme využít.

Inese Vaidere (UEN). - (LV) Dámy a pánové, ráda bych se na celý problém podívala v širším politickém kontextu. Takzvaná rusko-ukrajinská válka o zemní plyn je ve skutečnosti jednou z etap boje o vliv v Evropě. Jak Ukrajina, tak Gruzie jsou státy, které bychom rádi měli na své straně, avšak Rusko by v těchto zemích rádo znovu obnovilo svůj vliv. Stejně jako uprostřed léta, kdy začínaly Olympijské hry a sezóna dovolených byla v plném proudu, proběhla invaze do Gruzie, tak také nyní, uprostřed zimy, v období novoročních prázdnin, probíhá válka o plyn. Ba co víc, ani jeden ze států nenastoupil na očekávanou cestu ke členství v NATO a Evropské unii. Dalo se předpokládat, že po tom, co jsme nebyli schopni rázně odpovědět na ruskou agresi vůči Gruzii, Ukrajina bude dalším cílem. Ruské politické technologie jsou jedněmi z nejsilnějších na světě a tento stát též demonstroval, že je ochoten obětovat ohromné množství zdrojů, jen aby docílil svých politických cílů. V tomto případě protahováním uzavření dohody se snažil zdiskreditovat Ukrajinu. Tento typ politické technologie má rovněž dostatek prostředků k ovlivňování procesů v zemích, na kterých má zájem, a na rozdíl od nás, plánuje a předvídá události. Je třeba dosáhnout kompromisu. Pokud bude mít Rusko dostatek zásob na dodávky, musí být dodávky plynu obnoveny. Děkuji vám.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Děkuji Vám, pane předsedající. Obecně se soudí, že Bulharsko bylo zemí nejvíce zasaženou plynovou krizí. Je samozřejmé, že vinu sdílí obě země, bez ohledu na to, kdo je vinen za přerušení dodávek plynu a kdo může za situaci, kdy Bulharsko skončilo se zásobami, jež nestačí na přečkání této plynové krize. Avšak podívejme se nyní na to, co můžeme udělat do budoucna. Jednou z možností, která je čistě vnitropolitickou, je nalézt alternativní zdroje, které by zabezpečily bulharskou potřebu v podobných situacích. Další možnost, kterou také teď máme, však již závisí jen a jen na vůli Komise.

Máme, tedy přesněji řečeno, Bulharsko mělo obrovský zdroj energie, který však byl z politických důvodů ukončen. Tímto zdrojem je Kozlodujská jaderná elektrárna. V současné době jsou nuceny bulharské elektrárny běžet na uhlí, které znečišťuje životní prostředí mnohem více, než je tomu u jaderných elektráren. Jsem si jist, že kolegové – poslanci Zelených s tím budou souhlasit. Uzavření prvního bloku jaderné elektrárny Kozloduj, která prošla řadou a řadou testů a prokázala, že je naprosto bezpečná, bylo obrovskou chybou. Tato chyba způsobila ohromné škody bulharským občanům, kteří jsou nyní nuceni dále trpět, protože nemají odkud brát energii.

Z tohoto důvodu se odvolávám na Komisi: je na čase, aby jak Bulharsku, tak Slovensku bylo umožněno znovu otevřít své jaderné elektrárny, které jsou naprosto bezpečné, a dát jim tak možnost se zabezpečit proti nedostatku energie.

Charles Tannock (PPE-DE). - Pane předsedající, přerušení dodávek zemního plynu, jež Rusko využilo jako svou diplomatickou zbraň, nám znovu dokázalo, jak moc potřebujeme vytvořit společnou evropskou vnější energetickou bezpečnostní politiku, za pomoci mezivládní spolupráce. Výhodou takovéto politiky je, že by minimalizovala vliv ruských násilnických taktik, a to prostřednictvím podpory alternativních zdrojů energie, jako je zkapalněný zemní plyn, prostřednictvím nových plynovodů, jako jsou Nabucco a transsaharská trasa, a pomocí budování integrované elektrické sítě Evropské unie.

Bude však také poskytovat impuls pro zelený program podporou obnovitelných zdrojů energie, energetickou efektivitou a obnovením jaderné energie. Podporuji slovenský požadavek směrem ke Komisi na znovuootevření reaktoru Bohunice, který také přispěje k boji proti klimatickým změnám.

Ani při nejmenším nepochybuji, že se Rusko snaží tyranizovat Ukrajinu a že se snaží destabilizovat její vládu tím, že do celého sporu zatahuje i Spojené státy, těsně před ukrajinskými prezidentskými volbami, které proběhnou v příštím roce, a dále také ohrožuje ukrajinské euro-atlantické aspirace.

Nicméně Evropská unie byla do celého sporu zatažena jako vedlejší oběť plynové diplomacie Kremlu. Nemohu se ubránit pocitu, že Rusko načasovalo svou akci tak, aby splývala se začátkem českého předsednictví, třebaže premiér a úřadující předseda Rady pan Topolánek ukázal své schopnosti a tuto naléhavou situaci zvládl.

Ukrajina je pravděpodobně zodpovědná za odčerpání části ruského plynu, ze kterého byla nařčena, což se však dá pochopit ve světle nevyřešených bilaterálních vztahů, které mezi sebou tyto dvě země mají.

Ukrajina je v současnosti zavázána platit ročně dalších 500 milionů amerických dolarů za služby zprostředkovatelské společnosti. Vzhledem k tomu, že Ukrajina dluží Rusku za plyn 2,4 bilionu dolarů, by zrušením těchto plateb, které dle ukrajinského místopředsedy vlády končí v kapsách zkorumpovaných politiků, mohl být ukrajinský dluh smazán během pěti let.

Musíme odolat jakýmkoliv snahám vrazit klín mezi Ukrajinu a její budoucnost v západním světě, a zejména její budoucnost plnohodnotného člena Evropské unie. Nejlepším způsobem, jak zabránit Rusku v dalším zastrahování a vytváření nátlaku na Ukrajinu, nebo dokonce v provokaci Evropské unie, aby pod hrozbou nutila Ukrajinu k urovnání sporu, je mistrně zvládnout společnou evropskou vnější energetickou bezpečnostní politiku, která by prokázala solidaritu mezi členskými zeměmi v krizových obdobích a při nedostatku energie.

Adrian Severin (PSE). - Pane předsedající, problém, jemuž právě čelíme, není pouze rusko-ukrajinským sporem. Máme zde spor mezi Evropou a Ruskem, jehož předmětem je geopolitický status Ukrajiny, spor mezi Evropskou unií a Ukrajinou, jehož předmětem je evropská perspektiva Ukrajiny, spor mezi Evropskou unií a Ruskem, jehož předmětem je ruský monopol v zásobování zemním plynem, a spor mezi Evropskou unií a Ukrajinou ohledně ukrajinského monopolu v přepravě plynu.

Kombinací všech těchto sporů se ocitáme uprostřed energetické války o rozdělení moci. V této válce však nejsme rukojmí ale bojovníci. Nejsme prostředníky sporu, ale jsme jednou ze zainteresovaných stran. Důsledky této války přecházejí od jedné krize ke druhé. Můžeme ukončit boj a uspořádat mírovou konferenci?

Potřebujeme pravidla pro volný trh s energií, sdílený našimi ruskými i ukrajinskými partnery. Potřebujeme záruky a mechanismy na posílení těchto pravidel, potřebujeme arbitrární systém pro urovnávání sporů, a stejně také potřebujeme i instituci, která dá tyto mechanismy do pohybu. Potřebujeme společnou evropskou energetickou politiku, zajišťovanou řádnými právními a politickými nástroji, která bude konsolidována jednotnou dohodou s dodavatelskými a tranzitními zeměmi, tedy s Ruskem a Ukrajinou. Sankce nemohou fungovat. Konfrontace také není řešením. Je třeba se sjednotit a vyjednávat strategicky a srozumitelně. Za tímto účelem musíme zorganizovat, na jak dlouho bude jen třeba, meziparlamentní ad hoc pracovní skupinu, vytvořenou Evropským parlamentem, ruskou Dumou a ukrajinskou Radou zástupců, abychom nastoupili cestu procesu ke vzájemné solidaritě a k budování trvalých strategií.

Toine Manders (ALDE). - (NL) Pane předsedající, dámy a pánové, jak je nyní evidentní, bez energie nemůže naše společnost fungovat. Plyn musí začít opět proudit, a dle mého názoru je v krátkém horizontu obzvláště důležité vyjednat všechny možné diplomatické cesty. O to se velmi chvályhodným způsobem právě pokouší Evropská komise a Parlament – zajistit, že dodávky plynu budou obnoveny, jak jen nejrychleji to bude možné; samozřejmě vyhrožování žalobou není příliš efektivním krokem.

Ve střednědobém horizontu je dle mého názoru velmi důležité vytvoření evropského trhu s energií, za předpokladu, že budou přijata všechna opatření, která se nám doposud nepodařilo přijmout. Je na čase jednat. Dokážu si představit, že členské země budou v tomto hrát významnou roli, například při urychlení výstavby plynovodů Nabucco či Nord Stream. Především musíme zajistit, že bude vytvořena jednotná

evropská síť jak pro zemní plyn, tak pro elektřinu, což zvýší naši nezávislost a umožní nám vytvořit řádně fungující trh a projevit více solidarity a předvídatosti ohledně nedostatků energie. Budeme si muset vyhrnout rukávy a pustit se do práce, a divím se, proč dosud členské státy nedokázaly učinit žádná opatření.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Pane předsedající, Evropská unie se úspěšně pustila do problému globálního oteplování: přijetí opatření vedlo k dosažení okamžitého úspěchu. Podařilo se nám snížit teploty v Evropě a přinést zimu, která se projevila na celém kontinentu. Toto je důkazem síly a schopností Evropské unie, která jednala dle hesla „chtít znamená i dosáhnout“. Ale náš vlastní úspěch se změnil v porážku, neboť nyní potřebujeme více tepla pro naše domovy a pracoviště. Toto nikdo z úředníků nepředpokládal.

V energetické politice začíná Evropská unie připomínat doktora z Haškova příběhu „Osudy dobrého vojáka Švejka“, který předepisoval na všechny zdravotní potíže pouze jediný lék – klystýr. Evropská unie se omezila pouze na verbální prohlášení, konference, a zejména na flirtování s Ruskem, dává tak Rusku odvalu, aby použilo zdroje energie jako nástroj politického tlaku. Aby byla situace ještě horší, našlo svého spojence v podobě Německa, se kterým buduje plynovod pod Baltickým mořem.

Závěr je každému jasný: potřebujeme, aby byla neprodleně přijata opatření vedoucí k nezávislosti na ruských dodávkách plynu, s ohledem na přísloví, že „nejslabší to vždy odnese jako první“, znamenající, že nejdříve bychom se měli postarat o země jako je Polsko a pobaltské země, které sousedí a jsou plně závislé na dodávkách plynu z Východu, pokud tedy Evropská unie nepovažuje za důležitější své vlastní zájmy a zájmy plynoucí z ruské strany.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). – (BG) Pane předsedající, děkuji Vám. V současné době jsou občané 18 členských zemí drženi jako rukojmí v politickém sporu mezi Ukrajinou a Ruskem. Použil jsem termín „politický spor“, neboť jsme svědky toho, jak Gazprom a ruské dodávky energie jsou používány jako politické nástroje ke zvýšení tlaku na suverénní stát. Evropští občané jsou drženi jako rukojmí. Plyn je dodáván z Ruska a v Rusku také byly utaheny kohoutky. Ano, Ukrajina také nese svůj díl viny, a proto apeluji jak na Evropskou radu, tak na Evropskou komisi, aby jasně sdělili svým ukrajinským přátelům, že dokud opozice a vláda nezaujímou společné stanovisko v klíčových otázkách ovlivňujících jejich rozvoj, nebudou schopni se vyrovnat s tímto tlakem, který byl na ně vyvinut, respektive který byl na nás vyvinut. Stejně tak jako v našich zemích zaujímáme vůči klíčovým problémům společná stanoviska, i oni musí v klíčových otázkách zaujmout stejný postoj.

Zadruhé, Gazprom musí zaplatit našim zemím pokutu, neboť Bulharsko, které je v současné době nejvíce postiženou zemí v Evropě a které je naprosto závislé na dodávkách zemního plynu z Ruska, se musí přihlásit o svoje práva, a to práva vůči dodavateli plynu, kterým je v tomto případě Rusko.

Zatřetí, pokud se týká evropské energetiky, je třeba dát jednoznačnou a společnou odpověď. Musíme jasně říci „ano“ evropské jaderné energii, „ano“ alternativním zdrojům energie, „ano“ dalším plynovodům, které nás zbaví závislosti na jediném dodavateli, „ano“ větším skladovacím zařízením a „ano“ většímu propojení mezi členskými zeměmi, takže se budeme moci vyvarovat podobnému typu krize.

Poslední, co bych rád v tomto případě zmínil je, že bulharský parlament si také koleduje o tvrdou kritiku. Během všech let, co byla jeho vláda u moci, tajila dodavatelské smlouvy s Ruskem a neudělala nic pro diverzifikaci zdrojů dodávek pro naši zemi.

Atanas Papanizov (PSE). – (BG) Pane předsedající, páni ministři, pane komisaři, obracím se na vás a orgány, které reprezentujete, jako zástupce nejvíce postižené země, abyste podnikli okamžité kroky k obnově dodávek, a to s využitím všech politických prostředků a všech prostředků mezinárodního práva. Doufám, že na základě principu společné solidarity Evropská rada a Komise přijmou bulharský požadavek, aby byl do nevyužitých zdrojů ve výši 5 miliard zahrnut projekt na vytvoření příhraničního propojení Bulharska s Rumunskem a Bulharska s Řeckem, dále projekt na zvětšení skladovacích zařízení v Chirenu, takže bude pokryta ta nejnutnější potřeba, a rovněž tak projekt na rozvoj příležitostí ke společnému využívání tekutých plynových terminálů.

Jako zpravodaj jednoho z dokumentů třetího energetického balíčku mám pocit, že zajištění transparentnosti a zajištění souladu s pravidly je věnována větší pozornost než všem zbývajícím problémům, které se týkají klauzule o třetích zemích. Také doufám, že Evropská komise co možná nejrychleji odpoví na požadavek, který jsme zaslali paní Podimátové, týkající se přijetí opatření v dlouhodobém horizontu, takže konečně budeme mít před jarním zasedáním Evropské rady společnou politiku a efektivní opatření, která budou řešit problémy podobné těm, co se právě odehrávají a které byly dnes popsány panem Barrosem jako bezprecedentní, neoprávněné a nepochopitelné.

Metin Kazak (ALDE). – (BG) Navzdory dohodě mezi Ruskem a Ukrajinou o obnovení ruských dodávek zemního plynu do Evropy byly naše naděje, že obdržíme plyn, opět rozmetány na prach. Nezáleží na tom, zda příčiny byly technického, finančního či politického rázu, toto bezprecedentní embargo na plyn nemůže být ospravedlněno. Během zimy s rekordně nízkými teplotami je bezohledné a nelidské odsoudit miliony evropských občanů k tomu, aby mrznuli. Pro Bulharsko, nejvíce zasaženou zemi Evropské unie, je zejména důležité, aby byl dodržen princip *Pacta sunt servanda*, a dodávky zemního plynu byly okamžitě obnoveny. Taktéž by měla následovat spravedlivá kompenzace za škodu a utrpení způsobené lidem a za porušení dohod.

Rád bych poblahopřál českému předsednictví za jeho aktivní roli prostředníka při řešení krize. Nyní, více než kdy před tím, je potřeba, aby se Evropská unie začala řídit heslem, proklamovaným mušketýry, které vyzývá k společné solidaritě: „Jeden za všechny, všichni za jednoho“, a poskytla finanční pomoc postiženým zemím, jako je například Bulharsko, na životně důležité projekty, které zajistí energetickou jistotu. Je nejvyšší čas, abychom ukázali sílu a jednotu Evropské unie tím, že přijmeme dlouhodobou energetickou strategii.

Eugenijus Maldeikis (UEN). – (LT) Je zřejmé, že tato krize dodávek zemního plynu je politickým problémem, a ne obchodním sporem. Jak společnost Gazprom, tak Naftogaz hrají v tomto konfliktu hlavní roli – snaží se nám všem a celé společnosti dokázat, jak technicky, technologicky a ekonomicky je nemožné zprostředkovat transport plynu. To se neustále opakuje. Tím spíš, že oba tito naši partneři, respektive partneři Evropské unie, se řídí základními obchodními praktikami a ne Energetickou chartou. Vypadá to, jako by pro naše partnery ani neexistovala. Bohužel nevidím žádnou ochotu ani ze strany Kyjeva, ani ze strany Moskvy dospět ke společné dohodě. Zdá se mi, že se obě strany zaměřují spíše na to, aby vyjednáváním získaly čas, a věřím, že dokud nebudou vyřešeny technické otázky, týkající se zajištění transportu, pouze politická opatření nám pomohou vyřešit tento politický problém. Dle mého názoru musíme usilovat o politickou dohodu a politické záruky mezi Evropskou unií, Ruskem a Ukrajinou, než budou dosaženy naše cíle ve středním a dlouhodobém horizontu. Je zde ještě jedna záležitost ohledně energetické solidarity. Bulharský předseda vlády a slovenský předseda vlády se chystají jít do Moskvy a Kyjeva vyjednávat. Tento týden energetické solidarity by neměl být zakončen vyjednáváním založenými na bilaterálním formátu. Domnívám se, že za této situace by bylo energeticky solidární umožnit Bulharsku a Slovensku obnovit jaderný provoz. To by byla opravdová energetická solidarita.

John Purvis (PPE-DE). – Pane předsedající, nastínil jsem tři poměrně zřejmé závěry, plynoucí z této bezvýchodné situace mezi Ruskem a Ukrajinou.

Za první, musíme co nejvíce snížit naši závislost na zemním plynu, který budeme nuceni v budoucnu dovážet. To znamená, že musíme zvýšit naše úsilí v oblasti domácí energetiky, zejména v oblasti obnovitelné a jaderné energie.

Za druhé, musíme zlepšit soudržnost uvnitř Evropské unie, a to vzájemnou podporou dodávek elektřiny, zemního plynu a ropy mezi jednotlivými členskými zeměmi. To vyžaduje mnohem lepší a rozsáhlejší potrubní síť. Proč by Bulharsko mělo být bez plynu, zatímco Rumunsko, které leží na protějším břehu Dunaje, plyn má? Proč by Slovensko nemělo mít plyn, zatímco jeho sousedé, Rakousko, Polsko a Česká republika, jej mají? Tyto mezery v distribuční soustavě musí být naléhavě zaceleny. Kdy se tak stane, komisaři Piebalgsi?

Za třetí, musíme diverzifikovat naše zdroje zásob a skladovací zařízení zemního plynu a ropy. Proč více nevyužíváme vytěžených jižních severomořských plynových polí ke skladování?

Musíme výrazněji rozšířit svou infrastrukturu zkapalněných plynů a vyvinout potrubní systém, zahrnující jak alternativní zdroje, tak alternativní dopravní trasy. Potřebujeme více kvalitnějších spojení s Norskem, severní a západní Afrikou, s Kaspickou oblastí a Kavkazem, s východem a se státy v Perském zálivu na Blízkém východě.

Závěrem bych se rád Evropské komise a rady zeptal, zda dostatečně naléhavě prosazují obnovitelnou a jadernou energii, zda dostatečně investují do vybudování plynovodů a terminálů na zkapalněný zemní plyn a do rozvoje politických vztahů, které by zajistily kontinuitu a různorodost dodávek.

Jednoznačně nemůžeme být závislí na Rusku či Ukrajině ve stejné míře, jako tomu bylo dosud. Musíme neprodleně postavit naše evropské zájmy na první místo.

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Pane předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane komisaři, ruské chování, kdy Rusko navzdory svým kontraktům, které podepsalo, odstříhlo plyn svým zákazníkům v Evropské unii, nelze tolerovat. Evropské zákaznické včas platí za své dodávky zemního plynu z Ruska a mají právo očekávat,

že jejich dodávky také dorazí ve stanovený čas, bez ohledu na jakýkoliv spor, který mezi sebou Rusko a Ukrajina vedou. Rozhodnutí premiéra Putina pozdržet před televizními kamerami dodávky není pouze porušením stanovených dohod, ale také poukazuje na to, že Gazprom není společnost fungující dle tržních principů, ale firma provádějící politické příkazy Kremlu. Tato debata by měla vyslat jasný signál směrem k Rusku a Ukrajině, aby byly dodávky plynu okamžitě obnoveny.

Rád bych také poznamenal, že ukrajinské chování je zklamáním. Nedostatek porozumění s Ruskem, nejasná pravidla ohledně plateb za zprostředkování plynu a vnitropolitické boje na nejvyšších vládních místech kompromitují Ukrajinu v očích veřejnosti a ohrožují tak její evropské aspirace. Je to pro mne velmi bolestivé, neboť Ukrajina je nám důležitým sousedem a strategickým partnerem.

Současná plynová krize konečně potvrdila, že Evropa potřebuje dohlížet na svou energetickou bezpečnost. Nečinnost nemůže být dále tolerována. Vyzývám komisaře při Evropské komisi, aby byly neprodleně provedeny legislativní kroky, které umožní nezbytnou diverzifikaci zdrojů energie, které zajistí opravdovou, a ne jen předstíranou energetickou solidaritu a které vyústí v propojení národních distribučních soustav zemního plynu jednotlivých členských zemí.

Bilyana Ilieva Raeva (ALDE). – (BG) Dámy a pánové, s ohledem na sílu ekonomické krize a závažnost důsledků plynového konfliktu je potřeba součinnost všech národních a evropských orgánů. Rozsah tohoto problému vyžaduje, abychom soustředili své úsilí a své spojení na úrovni Evropské unie a za hranicemi politických stran, a to v zájmu ochrany evropských občanů a jejich práv.

Alternativní zdroje energie a nové technologie sníží naši závislost na dovozu surovin a energie. Ekonomické a sociální problémy, které vyvstaly v souvislosti s plynovou krizí, jsou nyní následovány ekologickými problémy. Přechod od používání zemního plynu k topným olejům v celých průmyslových odvětvích, jak k tomu došlo v Bulharsku, brání plánům Evropské unie omezit emise skleníkových plynů. Oceňujeme okamžitý zásah orgánů Evropské unie, ale potřebujeme privilegované partnerství, abychom zlepšili naši energetickou nezávislost. Z tohoto důvodu musí evropský ekonomický plán na obnovu brát v úvahu, za pomoci finanční podpory, současný požadavek na vybudování infrastruktury pro alternativní zdroje, obzvláště v zemích, které jsou nejvíce závislé, jako je například Bulharsko.

Vyzýváme Evropský parlament, aby zaujal jasný postoj, který by podporoval koordinaci činností všech institucí, zaměřených na vyřešení této plynové krize a na zamezení opakování takovéto krize i v budoucnu.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ WALLISOVÁ

Místopředsedkyně

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). - (SL) Doprava ruského plynu přes Ukrajinu není pouze bilaterálním problémem či obchodní rozepří. Jedná se o problém s výraznou multilaterální složkou, poněvadž prodej a přeprava plynu může tvořit obchodní aktivitu pouze v případě, kdy jsou splněny potřebné podmínky. Dle mého názoru jsou těmito podmínkami v tomto případě transparentnost, jasně definovaná pravidla, konkurenceschopnost, spolehlivost a kontrola.

Co mě znepokojuje a na co bych se ráda zeptala, je, kdo odškodní společnosti, které byly nuceny přerušit své aktivity? Kdo odškodní jednotlivé občany, kteří byli postiženi? Tímto chci říci, že Evropa bude muset někoho povolat k zodpovědnosti.

Co teď můžeme dělat? Zintenzivněme naše diplomatické úsilí. Musíme být rychlejší a mnohem efektivnější při formování společné energetické politiky. Třetí oblastí, na kterou bych ráda upozornila, je diverzifikace: diverzifikace zdrojů, zásobovacích tras a zemí, ze kterých dovážíme energetické produkty.

Pokud jde o plyn, chtěla bych zejména zmínit dvě přednostní oblasti: použití zkapalněného zemního plynu a projekt plynovodu Nabucco. Obě tyto záležitosti povedou k větší diverzifikaci našich zásobovacích tras a exportních zemí. Projektu Nabucco musí být dána přednost před projekty Nord Stream a South Stream, a to nejen na evropské úrovni, ale na úrovni každé členské země.

Z tohoto důvodu bych ráda požádala Evropskou komisi, aby nám poskytla alespoň základní informace o tom, jak se projekt Nabucco vyvíjí. Ráda bych se také zeptala, jaké dodatečné kroky Evropská komise podnikla, aby předešla opakování těchto obtíží i v roce 2010, a aby nám poskytla alespoň nějaký náznak toho, kdy asi začne do Evropské unie znovu proudit plyn.

Szabolcs Fazakas (PSE). – (HU) Paní předsedající, nyní, když se očekává, že dodávky plynu budou opět obnoveny, díky zpočátku váhavému, ale nakonec koordinovanému ráznému zásahu Evropské unie, a to i navzdory nejruznějším technickým a jiným problémům, si můžeme zhluboka oddechnout, přesto však nesmíme usnout na vavřínech.

Jednou z věcí je, že příčina sporu mezi Ruskem a Ukrajinou stále nebyla odhalena a vyřešena, a proto se celý spor může kdykoliv znovu rozhořet. Ba co víc, plynová krize opět ukázala, jak moc jsme závislí a zranitelní. Uvědomění si této skutečnosti může odstranit otálení s přijetím společné evropské energetické politiky, kdy prvním krokem, který musí Evropa učinit, je přijetí společné odpovědnosti za zabezpečení dodávek.

Aby se tak stalo, musíme vyvinout nové zdroje a zásobovací trasy, stejně jako propojení mezi sítěmi jednotlivých členských zemí. Nicméně nemůžeme však očekávat, že tento vývoj proběhne na tržním základě, ale spíše je třeba uvolnit evropské zdroje na základě společných evropských zájmů.

Plynovod Nabucco představuje dlouhodobé řešení, zatímco vývoj sítí spojujících nové členské země může začít již dnes, pokud bude použito 5 miliard eur z rozpočtu, určeného pro účely hospodářských stimulačních programů. Tímto zabijeme dvě mouchy jednou ranou, na jednu stranu by tato infrastruktura mohla stimulovat evropskou ekonomiku a mohla vést k vytváření pracovních míst, a na druhou stranu by mohla zmírnit následky podobných krizí.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, tento problém není ničím novým: byl po několik let předmětem diskuse zde v plénu a ve Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku. Jako nikdy předtím, Moskva dala jasně najevo, jak moc jsme se stali zranitelnými a jak snadno nás lze podplatit. Je na čase jednat.

Pane komisaři, vaše diagnóza nedostatku vzájemných propojení nemohla být více přesná. Musíme na tom opravdu zapracovat, neboť se opravdu jedná o záležitost, se kterou je možné něco udělat. V rámci Evropské unie musíme vzájemně propojit rozvodné sítě se zemním plynem. Jednou z hlavních příčin, proč se tak dosud nestalo, je, že povolení jsou národní záležitost. Toto bychom měli mnohem efektivněji zkoordinovat, neboť tato povolení se v jednotlivých členských zemích liší. Musíme najít řešení, které lépe usměrní jednotlivé národní procedury. Jsem si vědom faktu, že Evropská komise má v této oblasti pouze malou pravomoc, ale i přesto bychom se měli pokusit o dosažení zásadního pokroku. Co by mohlo fungovat – jak již také bylo zmíněno v návrhu Evropské komise – je vytvoření koordinátora, který by zodpovídal za konkrétní přes-hraniční projekt, který by fungoval jako prostředník v otázkách vzájemného propojení a který by mohl uvést věci do pohybu. Tato koordinace může být zásadní a v podstatě se již objevuje u větrné energie. Velmi mě potěšilo zjištění, že ve vašem druhém přezkumu jste jasně prohlásili, že koordinace bude součástí plánovaného rozvoje pobřežní sítě větrných turbín, zejména s ohledem na propojení s pozemními sítěmi.

Za druhé, měli bychom mnohem více obrátit svou pozornost na zkapalněný zemní plyn (LNG), jež umožňuje mnohem větší flexibilitu a činí nás daleko méně zranitelnými. Za třetí, rozvodné sítě by měly být uspořádány vzhledem k udržitelné energii, která, jak již víme, bude vyráběna lokálně a které musíme zajistit přednostní přístup k těmto rozvodným sítím.

Dámy a pánové, pane komisaři, je zřejmé, co musíme udělat. Předpokládám, že konečně je zde politická vůle rozhoupat se k akci a že důležitá a specifická rozhodnutí budou provedena do nadcházejícího letního summitu.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Paní předsedající, zákazník, který zaplatil smlouvenou cenu, dostal svému závazku. Pane komisaři, Rusko je za krizi zodpovědné, a proto by mělo být podrobeno sankcím. Ukrajina je jasně uprostřed. Pokud Rusko není schopno akceptovat, jakým politickým směrem se Ukrajina ubírá, bude se muset přes to nějak přenést, stejně jako se přeneslo přes ztrátu politického vlivu nad zeměmi bývalého Sovětského bloku. Svět se mění a jednoduše je potřeba tento fakt přijmout.

Teatrální výkon Ruska, které odstříhlo dodávky zemního plynu, se zdá být důkazem toho, že nestojí o to, aby nám prodávalo svůj produkt. Alespoň přinejmenším to tak vypadá. Domnívám se, že pro dobro své ekonomiky a svých občanů by mělo Rusko věnovat pozornost obchodu a své image jako důvěryhodného partnera. Zdůrazňuji, že oboustranná závislost jednoho na druhém je pravděpodobně nejvíce důležitý aspekt tohoto kontraktu a spolupráce.

Doufám, že Rusové nakonec tuto pravdu pochopí, a Evropa bude brát Rusko v úvahu a stane se dobrým prostředníkem.

Zita Pleštinová (PPE-DE). – (SK) Gazprom a Naftagas si zahrávají s důvěrou evropského spotřebitele. Stovky slovenských společností byly nuceny přerušit výrobu a bulharští občané mrznou ve svých domovech. Evropští občané by neměli být nuceni platit za obchodní a politické hry.

Je těžké soudit, která strana nese větší vinu, ale jedna věc je jistá – Slovensko a Bulharsko nutně potřebují pomoc. Potřebují okamžité řešení, potřebují, aby byly okamžitě obnoveny dodávky plynu a potřebují vědět, co se stane s jejich jadernými elektrárnami.

Věřím, že navzdory všemu, co se stalo, se neobrátime zády k zemím bývalého Sovětského bloku, včetně Ukrajiny, které se snaží vymanit z ruského vlivu. Občané Ukrajiny by neměli trpět za to, že jejich politici selhali.

Evgeni Kirilov (PSE). – Paní předsedající, obecně řečeno, mohu souhlasit s těmi kolegy, kteří pochválili aktivní roli českého předsednictví.

Nicméně nemohu souhlasit s politickým tónem, jakým se vyjadřoval místopředseda vlády pan Vondra ve svých úvodních poznámkách. Jeho politický tón je až příliš klidný. Ano, hovořili jsme a stále hovoříme jedním hlasem, tento hlas však není dostatečně silný. Protože vezmeme-li v úvahu situaci milionů evropských občanů, trpících v této tvrdé zimě, nemůžeme zůstat jen tak klidnými. Divím se, proč tomu tak je. Musíme jednat, a souhlasím s většinou svých kolegů, kteří požádali o vyšetřování, protože musíme zjistit, která z těchto dvou stran jedná více nezodpovědně. Zodpovědné jsou však obě! Možná důvodem k této chladné politické řeči byl fakt, že nyní se to již netýká pouze Ruska ale i Ukrajiny, a to není správně.

Jsem pevně přesvědčen, že nejen Evropský parlament, ale také celé předsednictví by mělo zvýšit svůj hlas ve jménu trpících občanů.

Fiona Hall (ALDE). – Paní předsedající, tato krize zvýrazňuje důležitost toho, aby byla Evropská unie více energeticky nezávislá. Zatímco však zde mluvíme pouze o dodávkách energie, nesmíme zapomenout i na význam kontroly poptávky po energii.

Naším cílem je 20% zlepšení energetické efektivity Evropské unie do roku 2020 a řada právních předpisů, zaměřených na úsporu energie. Tyto kroky k úspoře energie pomohou bojovat nejen s klimatickými změnami a s nedostatkem paliv, ale také velmi výrazně zlepší evropskou energetickou bezpečnost.

Je zde samozřejmě velmi dobrý důvod, proč má akční plán Evropské komise ohledně energetické efektivity mezinárodní prvek a uznává význam podpory pro zvýšení energetické efektivity i v zemích mimo Evropu, a to neposlední radě v zemích, které zásobují a přepravují energii do Evropy. Pravdou je, že pokud tyto země budou spotřebovávat méně, více zbude na nás. Což je také důležité, hned vedle bezprostřední politické stránky krize.

András Gyürk (PPE-DE). – (HU) Paní předsedající, navrhuji, abychom mluvili na rovinu. Evropská unie se nepoučila ze své zkušenosti s plynovou krizí v roce 2006 mezi Ruskem a Ukrajinou a těžce zklamala při současné krizi. Ti, kdo mají dělat rozhodnutí, reagovali na uzavření kohoutků u dodávek plynu tak, jako by to bylo něco naprosto neočekávaného. Tato doposud nejzávažnější krize dodávek energie může být konečnou výzvou pro členské země, aby se konečně probudily. Musíme podniknout kroky ke snížení naší závislosti na energii.

Věřím, že je již každému jasné, že tento konflikt, který vypukl mezi Ruskem a Ukrajinou, není pouze soukromým bilaterálně právním sporem, už jen proto, že ovlivňuje stovky milionů občanů Evropské unie. Současná krize není pouze zkouškou naší společné energetické politiky, ale také solidarity Evropské unie.

Nyní je v sázce to, zda se členské země dokážou přesunout za hranice politik, založených až doposud na samostatném jednání. Nyní je v sázce, zda je Evropská unie schopna jednotně mluvit a jednat v tak zásadních věcech.

Eluned Morgan (PSE). – Paní předsedající, jsem potěšena, že mohu uvítat návrat pana Vondry. Děkuji mu za objasnění vážnosti situace, avšak kdy se Evropská rada poučí, že dokud nebude Evropská unie hovořit v otázkách energetiky společným hlasem, obzvláště ve vztahu k Rusku a Ukrajině, budeme se nacházet v oslabené pozici?

Dám vám názorný příklad toho, kdy Evropská rada takhle nejednala. Již brzy bychom měli začít projednávat druhé čtení energetického liberalizačního balíčku. Evropská komise přišla s velmi pečlivě zpracovaným postojem ke třetím zemím, investujícím v Evropské unii, který vycházel z toho, že Evropská komise bude

v těchto záležitostech jednat jménem Evropské unie. Co jste vy v Evropské radě udělali? Stáhli jste se do národních pozic a řekli ne – my, členské země chceme mít poslední slovo, ne Evropská komise.

Je to ten nejstarší známý trik, rozděl a panuj, kterému jste vy i vaši členští kolegové sedli na vějíčku. Dokud si neuvědomíte, že sdílení vašich pravomocí je cestou jak získat větší mezinárodní páky, budeme se pořád nacházet ve zranitelné pozici. Musíte odpovědět evropským občanům na to, proč jsou nyní nuceni doma sedět v zimě. Musíte v tomto změnit svůj postoj. Uděláte to?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Paní předsedající, nejdříve bych se vám rád na úvod omluvil. Jsem zde poprvé a je možné, že jsem svou dlouhou předmluvou přispěl k odkladu. Avšak domnívám se, že shrnutí toho, jak se již od časného rána prvního lednového dne chováme, za to stálo.

Mluvit jedním hlasem je přesně to, oč se v tomto dobrodružství pokoušíme. Myslím, že doposud jsme v tom byli poměrně úspěšní.

Zmínili jste vnitřní energetický balíček. To ale není předmětem aktuální diskuse; my zde mluvíme o kritické situaci. Z toho, co vím z debaty v Evropské radě, vám však mohu říct, že nejruznější obavy z přijetí kompletního unbundlingu byly jednoduše motivovány strategickými zájmy některých zemí. Toto je diskuse o doložce třetích zemí atd. Nicméně, jak jsem zde ve svém prohlášení již zmínil, české předsednictví toto považuje za jednu ze svých hlavních priorit, a uděláme vše, co je v našich silách, pro nalezení řešení a kompromisu mezi Evropskou radou a parlamentem.

Neočekávejte však, že nám to přinese zázračná řešení problémů, jako jsou například hrátky se zemním plynem ve střední a východní Evropě. Je rozdíl být na ostrově, kde máte možnost přivést energii do jakéhokoliv přístavu, kterého si jen budete přát, a být naopak někde, jako je Slovensko či Bulharsko. Ano, máte pravdu, že jsou země, které mají lepší vybavení, a to i v konkrétním regionu či pro určitý druh mimořádné situace. Domnívám se však, že bychom si měli být vědomi faktu, že kupříkladu nelze budovat zařízení pro skladování plynu, kde si jen zamenáte. Potřebujete pro to vhodný typ geologického prostředí.

Například v mé zemi máme to štěstí, že všechna skladovací zařízení jsou umístěna ve východní části země. Můžeme z těchto skladů čerpat a distribuovat plyn, i když z venku nepřicházejí téměř žádné dodávky. Jsme tak schopni přežít několik týdnů či měsíců, ne však déle. Naproti tomu Slovensko je má naneštěstí situováno v západní části země a obrátit tok plynu na druhou stranu není snadnou operací. Potřebujete mít na plynovodech kompresory, a pokud tak nemáte, dochází k problémům.

Pokud se jedná o to, hovořit společným hlasem, všem těm, kdo tvrdí, že jde o politický problém, mohu ze své zkušenosti říct, že se skutečně jedná o politický problém. Je to politický problém proto, že lidé mrznou ve svých domovech, což je politicky obtížnou situací. Samozřejmě souhlasím s těmi, jako je Jacek Saryusz-Wolski nebo István Szent-Iványi, kteří tvrdí, že se jedná o jakýsi druh cynické hry a že v podstatě jádrem celého sporu je boj o to, kdo získá kontrolu nad infrastrukturou v zemi. Jiní, jako je Hannes Swoboda a Jan Marinus Wiersma, zdůrazňují, že bychom se neměli na věci dívat pouze černobíle a že Ukrajina si zaslouhuje naši pozornost – máte však samozřejmě také pravdu: Ukrajina nám to příliš neusnadňuje. Alespoň to je můj názor. Měli bychom si však být vědomi faktu, že Bulharsko a Slovensko se nacházejí v hrozné situaci, neboť je zde země, která se snaží zneužít jejich obtížné situace a zatáhnout obě země do konfliktu s Ukrajinou. Právě tohoto jednání jsme svědkem, jako například po dnešních událostech. Takže není to nic jednoduchého – co můžeme dělat?

Pak jsou zde ti, kteří se bojí jakkoliv vstoupit do této hry, neboť v ní vidí hru, která připomíná karetní hru na *Černého Petra*, jejímž nebezpečím je to, že ten, komu zůstane v ruce černá karta naposled, musí zaplatit celý účet. Nemyslím si, že ti, kteří se obávají hrát, jsou odvážní. Za odvážnou osobu považuji někoho, kdo je ochoten podstoupit určité riziko.

Proč nenakupovat plyn na ukrajinsko-ruských hranicích? Tohle je výborným příkladem! Již jsme o tomto jednali, a kdo se stal smluvním partnerem ze strany Evropské unie? Soukromé podniky, které mají strach, neboť nemají žádnou kontrolu nad přívodem plynu. Očividně by mělo existovat nějaké řešení, to by však vyžadovalo ochotu Ukrajiny vzdát se svého podílu na plynovodu. Jak ale víte, ukrajinský parlament to však zakázal, a Ukrajina to není připravena udělat. Evropské podniky by měly zaujmout konkrétní roli, a není zde nic, co by bylo záležitostí pouze několika týdnů či dokonce měsíců. Potřebujeme vystupňovat náš tlak. Například, jak již zde dnes bylo řečeno, je potřeba podniknout určité právní kroky, což je dle mého názoru důležité pro obě strany.

Nerad bych se opakoval a strávil tím opět více času, než bych měl. Rád bych vám všem – od Jaceka Saryusze-Wolskiho, skupiny PPE-DE, až po všechny zde přítomné – poděkoval především za váš zájem a

za váš aktivní přístup. Potřebujeme vaši pomoc a vaši pozornost. Potřebujeme vaši pomoc, aby se na tento problém obrátila pozornost i těch členských zemí, ve kterých není tento problém na titulních stránkách. To znamená převážně v těch částech Evropy, ve kterých nehrozí stav ohrožení. Pomohlo by nám mnohem aktivněji mluvit společným hlasem.

V neposlední řadě souhlasím s většinou vás, kdo jste debatovali o potřebě mnohem strategičtějšího přístupu, o potřebě řešení v střednědobém a dlouhodobém horizontu – což je přesně to, co má české předsednictví v plánu. Máme šest měsíců – a možná máme čtyři měsíce, abychom na tom s vámi spolupracovali. Zcela souhlasíme s Evropskou komisí a členskými zeměmi, že je třeba s agendou postoupit dále, aby se mohla stát klíčovým bodem březnového zasedání Evropské rady, a také souhlasíme, že je třeba zorganizovat dubnový Southern Corridor Summit, s cílem podpořit diverzifikaci dodávek, jako je tomu například u projektu Nabucco a dalších.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Paní předsedající, pokusím se být co možná nejstručnější. Z pohledu zahraniční politiky je zde řada následků, se kterými jsme se setkali již v roce 2006, kdy zazněl první poplašný signál. Nejdůležitější věcí je to, co můžeme společně v budoucnu udělat. Máme jediný problém a tím samozřejmě je Lisabonská smlouva. V Lisabonské smlouvě není žádná společná vnější bezpečnostní politika. V Lisabonské smlouvě budeme mít doložku o solidaritě, která pak může být použita k lepší koordinaci, o které se neustále všude mluví. Za druhé, již před dvěma lety jsme měli mít energetickou diplomacii. Byla podepsána pěkná řádka memorand. Pracujeme na tom již nějakou dobu, přesto je většina věcí zatím spíše teorií nebo je v přípravné fázi. Je velmi obtížné dát najednou všechny aktéry dohromady. Obvykle můžeme vypracovat pouze rámec, jako například pro projekt Nabucco. Pokusili jsme se získat potřebné množství plynu, nezbytné pro zásobování a vybudování Nabucca. Zde si myslím, že veřejno-soukromá partnerství jsou nevyhnutelná. To je mou druhou poznámkou. Tou třetí je, jak samozřejmě všichni víme – a jak již zde bylo tolikrát řečeno – že tento konflikt týkající se zemního plynu je konfliktem obchodním, ale současně má také významné politické konotace.

Také můžeme vidět velmi špatný stav rusko-ukrajinských vztahů, naším cílem však je stabilizovat situaci, jak jen to bude možné. Jednou z možností bude naše nová idea Východního partnerství, kdy požadujeme, aby všichni východní partneři spolu spolupracovali. Koncem března budeme na Ukrajině pořádát společnou mezinárodní investiční konferenci na téma rehabilitace a modernizace ukrajinského tranzitního systému zemního plynu. Domnívám se, že pro tuto událost je nejvyšší čas. Vzhledem k bilaterálním vztahům – EU-Rusko a EU-Ukrajina – se domnívám, že je zřejmé, že dodávky energie a dopravní aspekty dohod, které jsou právě vyjednávány, nabyly nové důležitosti a že se zde objeví.

Mou poslední poznámkou je, že se nedíváme pouze směrem na východ, ale také směrem na jih. Již jsme jednali s mnoha arabskými zeměmi na iniciativách získat plyn přes Turecko, doufáme, s pomocí plynovodu Nabucco. To znamená, že diverzifikace plynovodů, zdrojů a samozřejmě také různých druhů energie – jak zde již zaznělo – bude cestou, kterou se budeme v budoucnu ubírat. K tomuto však potřebujeme řádnou právní základnu, což není jednoduché.

Andris Piebalgs, člen Komise. – Paní předsedající, ctihodní pánové poslanci, řeknu pouze několik věcí. Za prvé, naším úkolem je okamžitě obnovit dodávky, neboť lidé trpí, trpí také průmysl a lidé přicházejí o práci; to je naším hlavním úkolem, ne vytvářet další překážky.

Následně by však měla být provedena analýza a také by mělo dojít k příslušným opatřením. Měly bychom revidovat některé své stereotypy, protože jestli rok 2006 byl impulsem k tomu, abychom se probudili, pak nyní se jedná o skutečný šok.

Ve skutečnosti podceňujeme, co se doopravdy odehrálo. Jestliže vlády dvou zemí obvinily jedna druhou z utážení kohoutků u přívodu plynu, pak si mohou vyvodit pouze jediný závěr – vzhledem k tomu, že důvěřuji zemím a jejich vládám – že někdo jiný manipuloval s potrubím, a tomu je velmi těžké uvěřit.

Takže to, co se doopravdy stalo, je opravdu mimořádné a věřím, že by to mělo mít velký vliv na energetickou politiku, kterou se snažíme vytvořit. Proto se domnívám, že by žádný problém neměl být nikdy více tabu. Opravdu bychom měli diskutovat o tom, jak zajistit bezpečnost dodávek za všech možných okolností.

A abych byl upřímný, nikdy jsem neočekával, že dojde k úplnému přerušení dodávek. Nikdy bych se toho nenadál a bylo to šokem i pro mě. Můžete mě jako komisaře pro energetiku obviňovat a říkat: „Měl jste to předvídat.“ Avšak takovou situaci nikdo neočekával. Bylo to něco nového, co se nikdy před tím nestalo a na co bychom měli být v budoucnu připraveni.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra (čtvrtek 15. ledna 2009).

Písemná prohlášení (článek 142)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), písemně. – (RO) Evropská unie znovu čelí krizi kolem dodávek zemního plynu. Kdo je viníkem, není jisté. Rusko? Ukrajina? Obě země? Naléhavě žádám Evropskou komisi, aby zveřejnila informace o příčinách zostření situace. Evropská unie musí převzít odpovědnost a oznámit, kdo skutečně tento problém vyvolal.

Krise bohužel odhalila fakt, že mnoho evropských zemí je zranitelných, pokud jde o energetické vydírání, a může trpět následky spíše politických než ekonomických nedorozumění mezi zeměmi bývalého Sovětského svazu. Je zřejmé, že musíme urychlit proces vytvoření společné evropské energetické politiky založené na společném vnějším přístupu. Musíme urychlit proces diverzifikace zdrojů dodávek a přepravních tras pro zemní plyn. Zásadním rozhodnutím je urychlení projektu Nabucco.

Domnívám se, že komisař pro energetiku musí předložit zprávu s podrobnostmi o opatřeních, která Komise přijala, nebo spíše nepřijala v uplynulém roce na podporu projektu Nabucco.

Sylwester Chruszcz (UEN), písemně. – (PL) V dnešní rozpravě bylo řečeno mnohé o dodávkách plynu a vazbách, vzájemném propojení a závislosti evropských ekonomik. Ze současné krize je nutné se poučit.

Za racionální a zajímavý bychom měli považovat také projekt Yamal 2. Nejen že je lepší než baltský plynovod do Německa, který vede mimo území Polska, ale zvýší i naši energetickou bezpečnost. Bude-li Yamal 2 vybudován, dostane se přes Polsko do Evropy výrazně větší množství plynu. Tento projekt představuje účinnější řešení z hlediska efektivnosti nákladů než severní plynovod, a kromě toho, může být postaven rychleji.

Domnívám se, že touto cestou bychom se měli ubírat při hledání způsobů zajištění energetické bezpečnosti pro všechny členské státy EU.

Corina Crețu (PSE), písemně. – (RO) Plynová krize nás upozornila na dva hlavní problémy, kterým Evropská unie čelí.

V oblasti energetiky dosud nemáme společnou strategii, protože nám chybí soudržnost, která je k tomu nezbytná. V současné době bylo přerušeny dodávkami postiženo 11 ze 27 zemí EU. Závislost na ruském plynu je nicméně společným bezpečnostním problémem, uvědomíme-li si, že energetická zbraň může být použita kdykoli, zejména proti bývalým ruským satelitním státům. V této situaci je povinností EU nalézt řešení pro vytvoření bezpečné energetické zóny pro nové členské státy. Skutečným problémem pro Evropu je diverzifikace zdrojů plynu, nikoli tranzitní trasy mezi Ruskem a EU.

Plynová krize rovněž odhaluje politickou slabost rozdělené, nerozhodné Evropské unie. Jeden z výrazných nedostatků souvisí s předsednictvím EU. Zejména v období krize nutně potřebujeme reprezentativní hlas, který bude promlouvat jménem celé EU. Několikahlasný sbor představuje riziko zesměšnění myšlenky sjednocené Evropy, o jejím mezinárodním image a vlivu nemluvě. Proto je nutné prodloužit trvání evropského předsednictví, které je nezávislé na politických systémech členských států.

Daniel Dăianu (ALDE), písemně. – Další varovný signál.

Současná plynová krize znovu ukazuje, jak slabá a neefektivní je evropská energetická politika, když se vnitrostátní vlády EU, které se ocitly pod velkým tlakem, v zásadě spoléhají na vlastní zdroje a prostředky. Za těchto okolností to není nic překvapivého, jen se ukazuje jiný aspekt nedostatku solidarity EU. Tato krize také upozorňuje na to, jaké budoucí kroky jsou v energetické politice EU nezbytné, přejeme-li si vůbec nějakou mít. V souvislosti se zásobami ropy bychom měli zlepšovat skladování plynu. Musíme diverzifikovat dodavatele plynu, přepravní cesty a mechanismy způsobů dodání (jako v případě zkapalněného zemního plynu). Výstavba plynovodu Nabucco by měla být urychlena a na financování tohoto projektu by se měla podílet Evropská investiční banka. Argument, že v oblastech, kudy povedou přepravní trasy, není dostatek plynu, neobstojí. Potřebujeme rozvíjet obnovitelné zdroje energie a bezpečnou energii rychlejším tempem. V neposlední řadě musíme vybudovat přeshraniční energetické propojovací vedení tak, aby si členské státy EU mohly v případě potřeby pomáhat.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písemně. – (RO) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové.

Energetický sektor představuje jeden z nejvýznamnějších hospodářských a geopolitických faktorů. V dnešní době je téměř polovina veškeré energie EU závislá na dovozu, a podle prognóz budou do roku 2030 dovozy zemního plynu dosahovat až 70 % a u ropy až 100 % všech dodávek. Tyto údaje by se pro nás měly stát hlavním motivem k urychlenému vypracování společné energetické politiky. K tomu je nutné, abychom budovali společnou energetickou politiku na třech pilířích: kompletním vzájemném propojení vnitrostátních sítí na evropské úrovni, diverzifikaci našich zdrojů dodávek a přijetí aktivních opatření zaměřených na úsporu energie.

Výsledkem všech těchto opatření musí být také zabránění podobným krizím kolem ruských dodávek plynu přes Ukrajinu, které vytvářejí závažné problémy pro obyvatelstvo EU a narušují její hospodářství. Je skutečně možné ukrást plyn ze sítě stejně jako peněženku z kapsy? Je skutečně možné jen tak, za pár minut, přerušit dodávky bez jakéhokoli upozornění uživatele? Domnívám se, že předtím, než prozkoumáme nedodržování mezinárodních smluv a dohod a fakt, že dodavatel, jehož největší podíl příjmů pramení právě z vývozu plynu, přistupuje k Evropanům, kteří za tento plyn spolehlivě platí, s lhostejností a nezájmem, se musíme zaměřit na řešení otázky energetické bezpečnosti EU.

András Gyürk (PPE-DE), písemně. – (HU) Evropská unie se nepoučila ze zkušeností, které získala v roce 2006 během plynové krize mezi Ruskem a Ukrajinou. Rozhodovací orgány reagovaly na utažení kohoutků s plynem jako kdyby to bylo něco naprosto neočekávaného. Tato krize v zásobování energií, nejvážnější, kterou jsme až dosud zažili, může být posledním varovným signálem pro členské státy: musíme přijmout opatření ke snížení naší energetické závislosti. Konflikt, který vznikl mezi Ruskem a Ukrajinou, není jen pouhým dvoustranným právním sporem, protože se dotýká stovek milionů evropských občanů.

Současná krize není jen testem kvality naší společné energetické politiky, ale také solidarity EU. Nyní se jedná o to, zda členské státy dokáží překročit hranice politik, které byly až dosud založeny na separátních dohodách. Jedná se také o to, zda Evropská unie dokáže v tak vážné věci mluvit a postupovat jednotně.

Nečinnost provázející uplynulé dny je obzvláště bolestná, zejména uvědomíme-li si, že Evropské komisi se podařilo definovat kroky, které mohou snížit závislost Evropy. Nezbyvá než souhlasit s obsahem Akčního plánu EU pro energetickou bezpečnost a solidaritu. Je nutné co nejdříve investovat do rozvoje alternativních zásobovacích tras a do propojování stávajících sítí. Je nutné rozšířit podporu pro vybudování infrastruktury k zajištění energetické účinnosti a je nutné posílit energetický rozměr zahraniční politiky EU, která se v současné době formuje.

Domnívám se, že současná krize by bývala neměla tak drastický účinek, kdyby členské státy nepřišly k rozumu až v poslední okamžik, a nezávazaly se ke společné evropské energetické politice jen pouhými slovy.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písemně. – (PL) Zdá se, že současná krize v dodávkách plynu na Ukrajinu a do Evropy má daleko větší důsledky než předchozí krize, které byly vyústěním stejného problému, to jest monopolistického postavení Ruska v dodávkách plynu do EU. Pomohla nám pochopit skutečný význam pojmů a termínů, které často používáme, ale ne vždy jim rozumíme, jako je energetická bezpečnost, solidarita EU, společná energetická politika nebo diverzifikace dodávek a způsoby dodání plynu a dalších paliv. K tomu, abychom vyvodili příslušné závěry ani nepotřebujeme znát skutečné důvody chování Ruska. Znat motivy je samozřejmě důležité z hlediska morálního a politického posouzení chování zemí a firem, ale faktem zůstává, že bez ohledu na motivy chování jednotlivých stran dohody, byli někteří občané Evropské unie vystaveni bolestivým následkům tohoto sporu tím, že neměli plyn. Pravda je důležitá, ale plyn nám nezajistí. Využijme této příležitosti k získání seriózních odpovědí na několik otázek. Budeme schopni vyvodit správné závěry ze současné situace? Bude schopni se povznést nad krátkozraký pohled, který nám nabízejí současné opoziční politické strany, jež cynicky zneužívají situace k nepodloženým útokům na vlastní vnitrostátní parlamenty? Bude vybudován plynovod Nabucco? Podaří se nám zvýšit naše povinné zásoby paliv? Změní ideologičtí odpůrci jaderné energie své názory? Doufáme, že ano.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), písemně. – (PL) Vážená paní předsedající, lekce, kterou nám udělila současná plynová krize, je tvrdá, a Evropská unie se z ní musí poučit. Nicméně, tato krize je dalším zlomovým bodem, a doufáme že i posledním, který odhaluje nedostatky společného vládnutí 27 zemí. Protože společné vládnutí je právě to, co národy Evropy očekávají, dokonce i v těch zemích, které nebyly přímo postiženy plynovou bloádou, a které jsou méně závislé na dodávkách z Gazpromu.

Mechanismus solidarity, nastíněný ve směrnici z roku 2004, je zcela nevhodný pro dnešní výzvy. Musíme se shodnout na praktické společné politice solidarity, bezpečnosti a diverzifikace v oblasti energetiky. Nepotřebujeme hesla. Potřebujeme investice do infrastruktury. Potřebujeme se zabezpečit proti budoucí krizi zvyšováním skladovacích kapacity plynu. Energetická solidarita vyžaduje přeshraniční napojení na

přepavní soustavy jednotlivých zemí. Polsko je dobrým příkladem: ačkoli je zásobováno především plynovodem z Ruska, který vede mimo území Ukrajiny, a je proto méně vystaveno současné krizi, je nicméně odříznuto od západoevropských přepravních a skladovacích soustav.

Jsme znepokojeni, že výsledkem této krize je, mimo jiné, snížení důvěryhodnosti Ukrajiny a nikoli pouze Ruska. Tento účinek plynové války je stejně důležitý jako krátkodobé problémy, které zažili spotřebitelé během kruté zimy.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), písemně. – (BG) Je pro nás velmi obtížné diskutovat o plynové krizi, když víme, že Rada, Evropský parlament a Evropská komise skončily na jejím konci se svázanými rukama. Ale diskuse je velmi důležitá, i když nedostačující. Chtěla bych poděkovat všem kolegům poslancům a poslankyním z různých politických skupin a členským státům za vyjádření podpory Bulharsku a ostatním zemím, které trpěly následkem této krize.

Na druhou stranu, tímhle si přísun plynu nezajistíme a nevytvoříme normální evropské životní podmínky pro naše spoluobčany. V důsledku této krize se Bulharsko změnilo z energetického centra na Balkáně na centrum plynové krize.

A proto je naléhavě nutné přijmout opatření. Důsledky této krize jsou humanitární i ekonomické. Kromě finanční a hospodářské krize také tato krize destabilizuje naši zemi. Evropský parlament musí schválit usnesení, v němž vymezí svůj postoj a stanoví opatření, která nám pomohou krizi překonat. Tady a teď. Tato opatření se musí týkat jaderné energie a hledání nových zdrojů zemního plynu. Potřebujeme nový mechanismus opatření a soubor nástrojů.

Není-li Evropský parlament součástí řešení problému dnes, stane se zítra součástí problému samotného. A to bude mít pro EU nepříznivý politický dopad.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Současná krize znovu upozornila na fakt, že hlavním problémem je závislost na energetických zdrojích nacházejících se na území Ruské federace, a zneužití této situace Ruskou federací způsobem, který se vymyká standardním mezinárodním postupům.

Prohlášení předsedy Evropské komise a předsedy Rady v průběhu krize v Gruzii ohledně změny vztahů EU s Ruskem by měla být uvedena do praxe.

Lisabonská smlouva by měla být ratifikována, abychom mohli vytvářet společnou evropskou energetickou politiku.

Neprodleně musíme zahájit výstavbu plynovodu Nabucco.

Je naprosto nezbytné, abychom podpořili energetické projekty zdůrazňující význam černoomořského regionu a využití zdrojů energie z oblasti Kaspického moře.

Také rozšířením Evropského energetického společenství na východ a přednostním začleněním tématu energetiky do nového rámce vytvářeného prostřednictvím východního partnerství můžeme přispět k vyřešení současné situace.

Katrin Saks (PSE), písemně. – (ET) Paní předsedající, vážený pane předsedo.

Je politováníhodné, že české předsednictví bylo zahájeno nikoli podle původního plánu, ale uloženým usnesením o rusko-ukrajinském plynovém konfliktu, tedy stejným způsobem, jakým předchodí předsednictví muselo usilovat o ukončení rusko-gruzínského válečného konfliktu.

Všechno má ale i svou světlou stránku. Díky této válce o zajištění dodávek plynu se energetické otázky dostaly do popředí zájmu, zejména požadavek na vypracování společné energetické politiky.

Tato společná energetická politika ale nemůže být vytvářena v Bruselu, pokud členské státy namísto prosazování společného zájmu uzavírají dvoustranné dohody za podmínek, které jsou výhodné pouze pro ně samé. V tomto smyslu společná politika musí vycházet z hlavních měst členských států, nikoli z mocenských kuloárů v Bruselu, jak by se někteří mohli domnívat.

Doufám, že pan mluvčí bude úspěšný v posilování tohoto vědomí.

Toomas Savi (ALDE), písemně. – Rusko zablokovalo dodávky plynu v mimořádně nevhodnou dobu pro evropské spotřebitele, a nyní je nezbytné, aby dodávky byly bez dalších okolků obnoveny. Poté, co bude

krize zažehnána, se musíme důkladně zamyslet nad naší závislostí na plynu z Ruska, zejména nad dvěma aspekty.

Zprvė, Rusko musí zaručit, že je schopno plnit své závazky vůči EU. Selhání zastaralé technologie a infrastruktury může ohrozit plynulost dodávek plynu do EU. Dále je nutno podotknout, že navzdory ambiciózním plánům na vybudování plynovodu Nord Stream, nikde není zaručeno, že produkce ruských plynových polí je dostačující pro splnění jejich závazků.

Zadruhé, Kreml je znám tím, že používá ekonomické nástroje k politickým účelům. Evropská unie by se nikdy neměla stát obětí takového politického chování. Podporuji EU v úsilí o diverzifikaci energetického balíčku s cílem vyvarovat se závislosti na jediném dodavateli zemního plynu.

Daniel Stroj (GUE/NGL), písemně. – (CS) Problém dodávek zemního plynu z Ruska na Ukrajinu a do EU má podle mne dva aspekty. Tím prvním je skutečnost, že mnozí zvedají pohoršeně ruce a volají: Jak si může Rusko něco takového dovolit! Ptám se: Proč by nemohlo? Je-li samotná EU budována jako především neoliberální projekt, kde údajně trh vyřeší vše, proč by se Rusko nesmělo chovat tržně a chtít zaplatit od dlužníka, co mu náleží? Nebylo to tedy Rusko, kdo vyvolal plynovou krizi, ale Ukrajina, a nejde o problém politický, nýbrž ekonomický, to je třeba říct zcela otevřeně! Tím druhým aspektem je mnou již několikrát kritizované zaměření unijních orgánů a institucí, Parlament nevyjímaje, na problémy, které jsou nepodstatné a jen odvádějí pozornost od problémů skutečně naléhavých. Reakce na legitimní rozhodnutí Ruska zastavit dočasně dodávky plynu to opět plně potvrdily. Namísto trapného hýčkání ukrajinské administrativy jako jakéhosi „ochranného filtru“ mezi Ruskem a zeměmi EU a vymyšlení optimálního tvaru okurek měla být EU už dávno připravená na krizi tohoto druhu. Jak pomohla EU například Slovákům či Bulharům, které plynová krize postihla nejvíce? Mohla jim vůbec pomoci? Pokud ne, je v integraci něco špatně.

Kristian Vigenin (PSE), písemně. – (BG) Ve válce o plyn mezi Ruskem a Ukrajinou byli nejpostiženějšími ti, kteří nenesou žádnou vinu. Současná situace jednoznačně ukazuje, jak je Evropa závislá nejen na zdroji zásob, ale také na tranzitních zemích. Ukazuje také, jak nespravedlivá byla kritika na adresu alternativních plynovodů, jako jsou Nord Stream a South Stream. Bohužel ukazuje také, jak bezmocná je Evropská unie, dojde-li na poskytování pomoci členským státům, které byly nejvíce postiženy, a na záruky jejich občanské bezpečnosti.

Naším základním úkolem nyní je obnovit dodávky plynu. Evropská unie musí také využít všech politických prostředků, aby přesvědčila Rusko a Ukrajinu o propuštění 18 členských států, které drží jako rukojmí.

Druhým opatřením musí být podpora nejvíce postižených zemí. V ovzduší hospodářské krize a dodavatelských trhů se může rána způsobená nedostatkem plynu stát osudnou pro řadu firem v mé zemi a tisíce lidí, kteří se ocitnou bez práce. Kdo ponese odpovědnost za tyto důsledky?

Třetím a z dlouhodobého hlediska nejdůležitějším opatřením je výstavba alternativních plynovodů, zejména plynovodu Nabucco, investice do napojení zásobovacích sítí členských států a vybudování skladovacích kapacit k zajištění větších rezerv.

Jediným závěrem, který pro nás z této situace plyne, je, že potřebujeme jednotnou evropskou politiku, zároveň je ale škoda, že si tento fakt vždy uvědomíme až v době hluboké krize.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), písemně. – (PL) Paní předsedající, celá situace týkající se krize v dodávkách plynu do EU, by na Ukrajině a na Balkánu měla být nahlížena především jako součást boje o politický a hospodářský vliv v bývalých sovětských republikách.

Země, o kterou se nyní vede boj, je Ukrajina. Rusko se zapojilo do volební kampaně, která v této zemi nyní probíhá. Těmito kroky chtělo ukrajinské veřejnosti ukázat, že pokud zůstane loajální vůči Rusku, bude mít Ukrajina levný plyn a ropu.

Stávající konflikt také ukazuje, že tento druh geopolitického vlivu je pro Rusko důležitější, než dobré vztahy s Evropskou unií. Rusko promítlo ekonomické náklady na přerušení dodávek plynu do svých činů. Neměli bychom si tedy nic nalhávat – toto je pouhý začátek boje o vliv na Ukrajině.

Díky své vrozené slepotě se Evropská unie chce i nadále spoléhat na dovozy plynu a ropy pro výrobu energie. Na druhé straně, její vlastní zdroje černého a hnědého uhlí a (včetně Polska), zůstávají nevyužity. Nevím, zda se jedná o politickou hloupost nebo jen snahu o udržení energetického tlaku na některé země ve Společenství.

Marian Złotea (PPE-DE), písemně. – (RO) Otázka zásobování Ukrajiny a Evropské unie plynem z Ruska musí být neprodleně vyřešena. Evropská unie potřebuje politiku energetické bezpečnosti, stejně jako diverzifikaci vlastních zdrojů a solidaritu v energetickém odvětví, aby mohla předcházet krizím, které postihují její občany.

Více než polovina členských států EU je postižena zastavením dodávek plynu z Ruska. V Bulharsku bylo zásobování průmyslových podniků plynem sníženo nebo přerušeno, jelikož Bulharsko je z 90 % závislé na dovozu plynu z Ruska.

Podporuji postoj předsednictví i Komise, které naléhají na obě strany, aby zahájily dialog s cílem dosáhnout kompromisu. Bez technické koordinace mezi oběma stranami nemůže být plyn dodáván. Do budoucna je nutné zachovat otevřený dialog u obou stran, aby se zamezilo vzniku podobných situací.

Rada a Parlament navrhuji prostřednictvím právě projednávaného energetického balíčku série opatření, která zahrnují využívání většího počtu dodavatelů energie ve prospěch spotřebitele. Doufáme, že balíček bude ve druhém čtení schválen.

Tato krize musí být vyřešena co nejdříve, protože se dotýká nejen evropských občanů, ale i evropského průmyslu. Potřebujeme společnou zahraniční politiku v oblasti energetiky.

10. Doba vyhrazená pro otázky (otázky Radě)

Předsedající. – Dalším bodem je doba vyhrazená pro otázky (B6-0001/2009).

Následující otázky jsou adresovány Radě.

Předsedající. – Otázka č. 1, kterou pokládá **Milan Horáček** (H-0968/08)

Předmět: Spravedlnost v Rusku

Jak se předsednictví Rady dívá na systém spravedlnosti v Rusku, zejména na věznění opozičních politiků – například Platona Lebeděva a Michaila Chodorkovského, kdy soudní přelíčení a podmínky zadržování těchto osob jsou porušením dokonce i ruského práva? Jaká důležitost bude přikládána tomuto zneužívání práva při vyjednávání smlouvy o partnerství a spolupráci s Ruskem?

Otázka č. 2, kterou pokládá **Bernd Posselt** (H-0999/08)

Předmět: Systém spravedlnosti v Rusku

Jednou z hlavních překážek neomezených politických a hospodářských vztahů s Ruskem a nové dohody o partnerství jsou výrazné nedostatky v ruském systému spravedlnosti. Jaké kroky Rada činí pro vyzvání k urychlenému přezkoumání politických rozsudků – například ve věci Jukosu, která vyústila v uvěznění Chodorkovského, Lebeděva a Bachminové – a zároveň nezákonného vymáhání těchto rozsudků, a podpořila tak vytvoření systému spravedlnosti nezávislého na autoritářských politických strukturách?

Otázka č. 3, kterou pokládá **Tunne Kelam** (H-1008/08)

Předmět: Právní stát a soudní systém v Rusku

Jako společenství založené na hodnotách by EU měla považovat zachování právního státu a dodržování lidských práv za základ svých vztahů se třetími zeměmi. Soudní systém v Rusku je zpolitizován a je otevřeně používán jako nástroj v rukou kremelských vládců. Nezákonnost a korupce by proto měly být na seznamu priorit EU, chce-li v budoucnu udržovat vztahy s Ruskem.

S ohledem na nedávné spektakulární případy spojené se jmény Chodorkovského, Lebeděva a Bachminové, zní moje otázka Radě takto: Jak se Rada staví k uvedeným nezákonným a korupčním rozhodnutím soudů? Jak se bude Rada stavět k této otázce v rámci vztahů EU-Rusko a jaká opatření Rada přijme, aby zajistila, že Rusko provede změny ve svém soudním systému?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Víím, že můj přítel Milan Horáček již dlouhou dobu sleduje situaci v oblasti lidských práv v Rusku a já mu za to chci poděkovat, protože právě tím by se tento orgán, tato organizace, měl/a zabývat.

Pokud jde o otázku k tomuto tématu, chtěl bych ho ujistit, že Rada plně sdílí obavy o další vývoj v Rusku z hlediska právního státu a demokracie.

Rada zastává názor, že naše partnerství s Ruskem musí být založeno na dodržování mezinárodního práva, demokratických principů a lidských práv. Rada proto bude nadále vyvíjet tlak na Rusko, aby v plném rozsahu splnilo závazek, k němuž se smluvně zavázalo jako člen Rady Evropy a samozřejmě i OBSE, a také v rámci Dohody o partnerství a spolupráci s EU.

Případy, které jste zde vy a vaši kolegové uvedli, vyvolávají v Radě silné znepokojení a Rada bude vývoj nadále bedlivě sledovat.

Rada pravidelně vznáší své obavy v rámci pravidelného dialogu s Ruskem, především v rámci konzultací o lidských právech, které byly zahájeny v březnu 2005 a konají se každé dva roky.

Kroky Ruska v této a dalších oblastech budou zohledněny při jednáních o nové dohodě s Ruskem – což je velmi důležité – a také v dalších aspektech vzájemných vztahů EU-Rusko.

Zakotvení jasných ustanovení o lidských právech v nové Dohodě o partnerství a spolupráci, o jejímž obsahu se v současné době jedná, je jednou z priorit EU stanovených ve směrnici pro jednání, kterou Rada schválila v loňském roce.

Strategické partnerství s Ruskem, o němž někteří hovoří, musí být budováno na sdílených hodnotách; jinak by postrádalo smysl. Nejen EU, i Rusko potřebuje novou dohodu. Je nezbytné, aby jednání, jakož i samotná dohoda, odrážela hodnoty, které jsou nám drahé, jako je právní stát. Osobně za sebe bych chtěl zdůraznit, že pro dosažení výsledků v této oblasti je naprosto rozhodující jednota EU.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Vážená paní předsedající, mám problém s tím, že Rada v minulosti opakovaně prohlašovala, že vztahy s Ruskem jsou nadřazeny ostatním, ale v konkrétních případech Michaila Chodorkovského, Platona Lebeděva a Světlany Bachminové nevidíme stále žádný pokrok.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Pane Vondro, velice si vás vážím jako zkušeného aktivisty v boji za lidská práva a také si velmi cením české vynalézavosti, proto pokládám tyto otázky. Můžete nám pomoci nalézt nové způsoby, jak po dlouhých letech diskusí přiblížit problém vězňů z Jukosu k jeho vyřešení, jinými slovy, jak dosáhnout určitého stupně akceschopnosti? A také, jaké praktické kroky můžeme učinit pro to, aby se jednání s Ruskem více zaměřila na otázku lidských práv?

Tunne Kelam (PPE-DE). – Děkuji za vaše odpovědi, pane ministře. Souhlasil byste s tvrzením, že kdyby Rada jasně a přesvědčivě vysvětlila tento problém ruské straně a demonstrovala svůj jednoznačný postoj k uvedenému skandálnímu porušení spravedlnosti, tak by také hospodářské vztahy byly dnes na lepší úrovni?

Souhlasil byste s tvrzením, že pokud nebude případ Chodorkovský a Lebeděv spravedlivě a transparentně vyřešen, pak EU nemůže od Ruska očekávat ani plnění ekonomických závazků?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Předpokládám, že vzhledem k tomu, že se nacházíme v období českého předsednictví, od nás nemůžete očekávat, že budeme mlčet. Nemlčel jsem, když jsme projednávali otázku energetické bezpečnosti, a nemlčel jsem ani v minulosti, když jsme diskutovali o případu Chodorkovský a o dalších kauzách.

Pravděpodobně je vám známo, že v únoru se bude konat setkání trojky, kde předsednictví bude zastoupeno ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem. Samozřejmě, že v případech, o nichž jste hovořil, budeme zvažovat jisté kroky, ale pochopitelně, případné výsledky jsou výlučně v rukou ruské strany. My můžeme jen vytvořit určité prostředí pro další vyvíjení tlaku, ale zda Rusko odpoví, už je jen na něm.

Daniel Hannan (NI). – Rád bych přivítal pana ministra ve sněmovně a Českou republiku ve funkci předsednictví. Přál bych si, aby každý poslanec v této sněmovně dokázal říkat stejné věci. Musím však říci, že jsem byl šokován obsahem některých otázek určených českému předsedovi vlády, které tu dnes zazněly. Jeden náš kolega, pan De Rossa z Irské republiky, vyzval českého premiéra, aby vzal zpět poznámku o tom, že Lisabonská smlouva možná nebude tak skvělá, jak si pan De Rossa myslí, čímž si pan De Rossa, když nic jiného, proti sobě popudil většinu svých voličů ...

(Předsedající řečníka přerušila.)

Předsedající. – Otázka č. 4, kterou pokládá **Marian Harkinová** (H-0969/08)

Předmět: Liberalizace světového obchodu

Jako jednu z priorit českého předsednictví Česká republika uvedla na internetových stránkách předsednictví cíle v oblasti liberalizace světového obchodu. Může nám předsednictví přiblížit své představy v tomto ohledu, a zejména kroky, které navrhuje učinit v souvislosti se zabezpečením potravin v EU?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Děkuji vám právě za tuto otázku, protože pocházím ze země, která velmi podporuje volný obchod. Volný obchod je základem naší ekonomiky – asi 80 % našeho HDP je tvořeno činnostmi, která s tímto obchodem nějak souvisí. Takže si můžete být jista, že naše předsednictví je nadále plně odhodláno dosáhnout vyvážené, ambiciózní a komplexní dohody v rámci kola jednání WTO o rozvoji z Dohá. Tomuto úkolu se budeme intenzivně věnovat.

Co se týče ambicí českého předsednictví v oblasti liberalizace světového obchodu, předsednictví jasně definovalo svou hlavní prioritu v této oblasti v 18ti měsíčním programu Rady pro francouzské, české a švédské předsednictví, a ve vlastním pracovním programu, který byl zveřejněn minulý týden, a do určité míry byl představen i v dnešním projevu předsedy vlády zde ve sněmovně.

Podle tohoto programu zůstává obchodní politika velmi důležitým nástrojem, který se zabývá možnostmi a výzvami globalizace a podporou hospodářského růstu, pracovních míst a prosperity pro všechny občany Evropy. Budeme pokračovat v úsilí o podporu otevřeného, tržně orientovaného a pravidly se řídícího světového obchodního systému, který přinese prospěch všem.

Obchodní politiky by se měly podílet také na plnění cílů Unie v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu, především podporou rozšiřování obchodu s environmentálními výrobky a službami. Unie je nadále plně odhodlána dosáhnout vyvážené, ambiciózní a komplexní dohody v rámci kola jednání WTO o rozvoji z Dohá.

Kromě toho, má země stanovila pro své předsednictví Radě tři prioritní oblasti. Jednou z těchto priorit je Evropská unie ve světě. V této souvislosti bude Česká republika vyzdvihovat význam obchodní politiky jako prostředku k prosazování vnější konkurenceschopnosti, hospodářského růstu a vytváření nových pracovních míst na základě nové strategie EU v oblasti obchodní politiky nazvané Globální Evropa, a revidované strategie pro oblast růstu a pracovních míst.

Současně s mnohostranným systémem bude Česká republika podporovat úsilí Komise o sjednání obchodních dohod s perspektivními partnery nebo regiony – jakými jsou např. Korea, Indie, země ASEAN, Mercosur a země Andského společenství a Střední Ameriky, a případně i Čína – a o sjednání dohod o volném obchodu s nejbližšími partnery EU, například Ukrajinou, nebo o zahájení těchto jednání jakmile budou splněny nutné podmínky, jako v případě Ruska.

Předsednictví představí svůj program pro oblast obchodu Výboru pro mezinárodní obchod 20. ledna 2009.

Co se týče zabezpečení potravin v EU, předsednictví je toho názoru, že protekcionismus nepomůže zabezpečit zásobování potravinami v Evropě ani ve světě. Předsednictví proto podporuje liberalizaci světového obchodu v rámci Rozvojové agendy z Dohá (DDA) a diskuse o reformě společné zemědělské politiky (CAP) s cílem dosáhnout větší konkurenceschopnosti evropského zemědělství. Čímž se rozumí odstranění vývozních náhrad.

Tyto základní součásti, jakými jsou liberalizace světového obchodu a konkurenceschopné zemědělství, tvoří také základ pro lepší zabezpečení potravin. Zabezpečení potravin v EU má mnoho společného s mezinárodním obchodem potravinářskými výrobky, který umožňuje dostupnost těchto výrobků za konkurenceschopné ceny a stanoví správné pobídky pro členské státy, v nichž může být výroba potravinářských výrobků neefektivnější.

V dnešní době zabezpečením potravin nerozumíme pouze domácí produkci potravin, ale také schopnost země financovat dovozy potravin prostřednictvím vývozu jiných výrobků. V tomto ohledu se otevřený, mnohostranný obchodní systém s širokým spektrem zemí dodávajících potravinářské výrobky, může stát lepší zárukou stabilních a bezpečných dodávek.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Děkuji vám, Rado, za podrobnou odpověď, kterou si budu muset prostudovat, i když si myslím, že nebudeme souhlasit. Ráda bych vás upozornila na zprávu, která prošla hlasováním v tomto Parlamentu, o globálním zabezpečení potravin, jejíž zpravodajkou jsem byla a v níž se jasně říká, že trh nám nezabezpečí potravin a zcela jistě nezajistí zemědělcům stabilitu příjmů, jakou požadují.

Mohl byste mi tedy objasnit, zda věříte, že volný obchod v zemědělství je cestou vpřed a že toto je priorita v rámci vašeho předsednictví?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Má odpověď je stručná – ano! Bude-li volný trh v zemědělství, nebude ve světě hlad.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Pane Vondro, často slýcháváme, že zemědělská politika je dobrá jen pro 3 % procenta lidí, kteří se zemědělstvím živí, ale nás, které živí jejich produkty, je 100 %. Já za sebe mohu říci, že mám jídlo velmi rád, a proto bych rád jasně řekl, že jsem přesvědčen, že zabezpečení potravin je pro nás existenční otázkou. V současné době řešíme problémy energetické závislosti. Já jsem zastáncem volného světového obchodu, ale zároveň musíme dbát na to, abychom byli schopni se uživit z vlastní půdy, a proto potřebujeme zachovat strukturu našeho zemědělství: a toto nemůžeme ponechat výlučně v rukou trhu.

Syed Kamall (PPE-DE). – Nejprve bych, stejně jako můj kolega Hannan, rád uvítal české předsednictví – bude to zajímavý kontrast ve srovnání s posledním předsednictvím EU – a ještě jednou se omluvil za ostudné chování některých svých kolegů zde ve sněmovně.

Ono se velmi dobře řekne, že nastartujeme rozhovory v rámci WTO, ale v Indii byly volby, v USA byly volby a volby budou i v EU. Jak je možné při všech těch volbách a změnách vlád takové rozhovory skutečně zahájit?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Myslím, že pokud jde o reformu společné zemědělské politiky, byli jsme jedni z těch, kdo se pokoušeli vyvinout tlak na Komisi, aby předložila návrhy na bílou knihu s novou rozpočtovou reformou. Dokonce jsem se pokoušel zorganizovat společnou iniciativu s kolegou ze Švédska, protože rok 2009 je rokem českého a švédského předsednictví a naše názory jsou si vcelku blízké. Ale naším úkolem není předkládat legislativní návrhy.

Příteli Berndu Posseltovi chci říci, že pocházíme z podobného kulturního prostředí, a myslím, že je zřejmé, protože oba jsme toho živoucími důkazy, že v Evropě není hlad, a to díky prostému faktu, že v posledních desetiletích úspěšně roste obchod se zemědělskými produkty. Víím také, že některé kvalitní a chutné výrobky, jakými jsou bavorské a české pivo, potřebujeme udržet na trhu, ale znovu opakuji, že z obecného hlediska volný obchod přispívá k blahobytu v Evropě a na celém světě.

úřadující předseda Rady. – Mám zde otázku na téma společná zemědělská politika (SZP). Rada se odvolává na fakt, že v souvislosti s politickou dohodou v otázce kontroly stavu SZP, které bylo v Radě dosaženo dne 20. listopadu loňského roku, bylo ve společném prohlášení Rady a Komise ujednáno, že v rámci diskusí o budoucnosti SZP po roce 2013, které byly zahájeny 23. září ve francouzském Annecy, a aniž je dotčen nový finanční výhled na uvedené období, jsou Rada a Komise odhodlány důkladně prozkoumat možnosti podpory přímých plateb ve Společenství a zabývat se otázkou různých úrovní přímých plateb mezi členskými státy.

Mohu vám sdělit, že nastupující české předsednictví má v plánu uspořádat diskusi k této otázce na neformální schůzce ministrů zemědělství, která se bude konat v květnu v Brně. Můj kolega z vlády Petr Gandalovič se velmi těší na zahájení této debaty.

Naším cílem je řídit diskusi o budoucnosti SZP, jejímž cílem by bylo zkoumat nástroje zemědělské politiky, především v oblasti přímých plateb, a která by umožnila nediskriminačním a účinným způsobem využít finanční prostředky získané od evropských daňových poplatníků a vložené do SZP, posílit konkurenceschopnost evropských zemědělců, zlepšit postavení evropské zemědělské a potravinářské výroby v globalizovaném a otevřeném světě, zlepšit kvalitu zemědělských výrobků a zajistit neobchodovatelné přínosy v oblasti zemědělství a přispět k udržitelnému rozvoji venkova.

Uvedený dialog by měl připravit cestu – a to bych rád zdůraznil – k modernější SZP, která zajistí rovné podmínky pro všechny členské státy.

Předsedající. – Otázka č. 5, kterou pokládá **Seán Ó Neachtain (H-0971/08)**

Předmět: Budoucnost společné zemědělské politiky v období 2013-2020

Jednou z priorit českého předsednictví je společná zemědělská politika. Jaká opatření budou českým předsednictvím přijata za účelem vyjednání budoucí podoby společné zemědělské politiky?

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Vážená paní předsedající, chtěl bych poděkovat panu úřadujícímu předsedovi Rady za jeho odpověď. Chtěl bych se ho zároveň zeptat na plány českého předsedy poskytnout podporu znevýhodněným oblastem. Jak jsem pochopil, další podpora znevýhodněným oblastem v rámci

evropské SZP je nutná, naléhavě nutná. Chtěl bych se informovat o plánech českého předsednictví na řešení této otázky.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Problém znevýhodněných oblastí v celé Evropě je jedním z obzvláště diskutovaných problémů v souvislosti se SZP. Myslím, se všichni, nebo většina z nás, se shodneme, že bychom měli přejít od přímých plateb k platbám určeným na rozvoj zemědělských oblastí, v případě určitého typu přerozdělování, a nepokračovat v protekcionistických opatřeních.

Prostředky a metody tedy existují, a pochopitelně vše se odehrává v těsné spolupráci s komisařem Fischerem Boelem. Já nejsem odborníkem na zemědělství, ale vy určitě budete mít příležitost se setkat také s naším ministrem zemědělství a projednat s ním tuto otázku podrobně.

Avril Doyle (PPE-DE). – Dovolte mi popřát českému předsednictví hodně úspěchů v jeho funkčním období. Chtěla bych pan ministra požádat, zda by nám nepřiblížil názor českých zemědělců a českého zemědělsko-potravinářského průmyslu na společnou zemědělskou politiku, zda jsou spokojeni a zda díky SZP dosáhli zlepšení situace v jejich podnicích. Jak se oni – a jak se Češi obecně – dívají na společnou zemědělskou politiku uplatňovanou vůči České republice?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Hospodářská krize, bohužel, vede ke ztrátám pracovních míst. Kupní síla se snižuje. Kvalitou života se ale také rozumí zdravé potraviny.

V Rumunsku je velké množství zemědělců, ale jejich hospodářství jsou malá. Chtěla bych se zeptat, jakou podporu plánujete pro zemědělské malovýrobce, zejména v nových členských státech?

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – V nových členských státech existují rozdílné podmínky. V mé zemi, kupříkladu, nemáme tolik malých zemědělských podniků, jako v některých jiných evropských zemích. U nás je velmi silný a konkurenceschopný zemědělský průmysl s velkými zemědělskými podniky, ale pojedete-li, například, do sousedního Polska, zjistíte, že tam je situace poněkud jiná.

K otázce paní Doylové, jak se nám daří: ve svém volebním obvodu v severních Čechách mám také nějaké zemědělce a mohu říci, že na jedné straně se jim daří lépe, protože dostali více peněz. Dnes můžeme vidět i zemědělce s kravatou od Huga Bosse. Před pěti nebo deseti lety by toto nebylo možné. Na druhé straně ale cítí určitou nespravedlnost kvůli rozdílům ve výši plateb, které dostávají staré a nové členské státy. Jedná se o otázku elementární spravedlnosti systému, a ta by měla být napravena.

Zároveň se domníváme, že SZP by měla být reformována. Jedině tak můžeme zaručit další konkurenceschopnost Evropy. Problém je tudíž složitý. Nejsem odborník, který by mohl zacházet do podrobností, ale myslím, že bychom měli být schopni se dohodnout alespoň na základních směrech.

Předsedající. – A otázka paní Țicăuové?

Nejsem si jistá, pane ministře, zda jste odpověděl na obě otázky.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pokusil jsem se odpovědět na obě otázky.

Předsedající. – Tím končí doba vyhrazená pro otázky.

Autoři otázek, které nebyly zodpovězeny pro nedostatek času, obdrží písemnou odpověď (viz příloha).

(Zasedání bylo přerušeno ve 20:00 a obnoveno ve 21:00)

PŘESEDÁJÍCÍ: PAN SIWIEC

místopředseda

11. Členství ve výborech a delegacích: viz zápis

12. Situace v Africkém rohu (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je postoj Rady a Komise k situaci v oblasti Afrického rohu.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, v této pozdní hodině bych chtěl přednést několik poznámek týkajících se postoje Rady k situaci v oblasti Afrického rohu..

Africký roh je nepochybně velmi komplikovaným regionem, který si zasluhuje naši zvýšenou pozornost, protože situace v tomto regionu má významný dopad na EU. EU důkladně sleduje vývoj v této oblasti a hodlá se ještě více angažovat v zemích Afrického rohu.

Vím, že také Parlament bedlivě sleduje vývoj v tomto regionu. Návštěva v Eritreji a Etiopii a také v Džibuti, kterou vaše delegace uskutečnila na konci minulého roku, měla velký význam. Zaznamenal jsem také návrh usnesení o Africkém rohu, který byl zpracován částečně na základě výsledků této návštěvy. V tomto dokumentu je jasně demonstrována obyvatelům tohoto regionu i Evropanům rostoucí angažovanost EU v oblasti Afrického rohu. Jménem Rady vítám spoluúčast Parlamentu na našem úsilí o řešení problémů v oblasti Afrického rohu.

V oblasti Afrického rohu je několik zdrojů napětí. Dostanu se k nim podrobněji. Podle názoru Rady bývá ale toto napětí často tak či onak spojeno s tímto regionem. Z toho důvodu se Rada především snaží rozeznat regionální vazby mezi probíhajícími konflikty. Jaké vazby existují mezi konflikty?

Zaprvé, jde o spor mezi Etiopií a Eritreou, který může být považován za jednu z hlavních příčin nestability v celém regionu. Tento spor se odráží na celkové situaci několika způsoby: podporou znepřátelených válečných stran v Somálsku, vzájemné pokusy o destabilizaci v obou zemích – dovolu mi zmínit především Ogaden, Oromo v Etiopii; odráží se také v podpoře snah o obnovu mírového procesu v Súdánu; Eritrea přerušila své členství v Mezinárodním úřadu pro rozvoj (IGAD).

A v neposlední řadě, konflikt v Somálsku vyvolal jednu nejvážnějších humanitárních krizí, které jsme nyní svědky. Dalším závažným důsledkem tohoto konfliktu je nárůst počtu pirátských útoků u somálských břehů.

Dalším závažným problémem regionu Afrického rohu je konkurence v oblasti přírodních zdrojů, jako je voda a nerostné suroviny. Tento jev ještě zvyšuje počet konfliktů mezi pasteveckými kmeny v oblastech osídlených různými kulturními a etnickými skupinami. Zvyšuje také riziko nedostatečného zabezpečení potravin, a nebezpečí pro obyvatele obecně, což přispívá k vyostření konfliktu a k migraci.

Důležitou roli v regionu hraje také vzájemná závislost. Dovolte, abych se o některých aspektech této závislosti zmínil. Jak už jsem uvedl, konflikty probíhají na hranicích některých států: mezi Etiopií a Eritreou, Súdánem a Etiopií a Džibuti a Eritreou, a tyto konflikty mohou být považovány za zdroje nestability v regionu. Zdůraznil bych také, že zlepšená regionální spolupráce by přispěla ke snížení napětí kolem státních hranic.

Další oblastí, v níž panuje vzájemná závislost, je zabezpečení potravin. Tato otázka samozřejmě vzbuzuje velké znepokojení v regionu. Opakující se období sucha, ale i povodně, mají devastující účinek na obyvatelstvo. Ještě jednou opakuji, regionální spolupráce by mohla zmírnit účinky těchto přírodních událostí.

Jak víte, někteří považují tento problém za příčinu konfliktů v Dárfúru, Somálsku a mnoha dalších oblastech Afrického rohu. Nejsem si jist, zda je tento argument úplným vysvětlením, ale domnívám se, že tato otázka musí být vyřešena spravedlivou a transparentní cestou v každé z uvedených zemí i v rámci celého regionu.

Pirátské útoky se původně omezovaly jen na malou část somálského pobřeží. Záminkou pirátů byl výběr rybářské daně z lodí plujících v somálských vodách. Jak jistě víte, tato činnost nabyla obrovských rozměrů a v současné době ohrožuje dodávky humanitární pomoci do Somálska a námořní bezpečnost nejen v Adenském zálivu, ale i lodě plující podél pobřeží Keni a Tanzanie.

Na Evropu a země Afrického rohu mají významný dopad také další vzájemné závislosti, například terorismus a migrace.

Jaké kroky tedy Evropská unie podniká? Jak se EU angažuje nebo zapojuje? Hlavním politickým nástrojem, který má Rada k dispozici – a který mám tu čest tu dnes reprezentovat – je politický dialog, nejen s jednotlivými zeměmi, ale i s ostatními regionálními zainteresovanými stranami, jakými jsou Africká unie, Mezinárodní úřad pro rozvoj, Liga arabských států a Spojené státy americké a Čína jako důležité země.

Politický dialog je vzájemným závazkem obsaženým v Dohodě z Cotonou mezi EU a každou zemí v tomto regionu. Tento dialog je v zásadě veden prostřednictvím hlavních misí EU v dotyčných zemích. Pro Radu je to velmi důležitý nástroj, jelikož nám umožňuje přímý kontakt s orgány uvedených zemí. Poskytuje nám příležitost vyslechnout jejich stanovisko, ale také jasně vysvětlit naše představy a vyjádřit znepokojení, které v určitých otázkách cítíme. Týká se především záležitostí spojených s řádnou správou věcí veřejných a lidskými právy. To jsou hlavní problémové okruhy.

Rada navíc disponuje nástroji evropské bezpečnostní a obranné politiky (ESDP). Od září 2008 Rada použila tohoto nástroje v boji proti pirátským útokům u somálských břehů, nejprve prostřednictvím koordinační

jednotky EU NAVCO, sídlící v Bruselu, a později, od prosince 2008 prostřednictvím námořní operace nazvané EU NAVFOR Atalanta.

Posledním nástrojem EU jsou finanční nástroje Evropské komise, k nimž patří africký mírový projekt a nástroj stability. Předám teď slovo komisaře Ferrerové-Waldnerové, která toto téma rozvine, protože spadá do kompetence Komise.

Rada spolu s Evropskou komisí pochopitelně vždy hledá způsoby, jak zvýšit účinnost a viditelnost akce EU. Těším se na vaše návrhy a doporučení k této konkrétní otázce.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, Komise v uplynulých letech již několikrát vyzývala Evropskou unii, aby věnovala větší pozornost situaci v Africkém rohu. Dnes v této rozpravě zastupuji kolegu Louise Michela, který tu bohužel nemůže být; přebírám tuto záležitost s velkým zájmem, který vzbuzuje nejen sama o sobě, ale také proto, že se přímo týká Evropy – kupříkladu potřeby mobilizovat naše námořní síly v boji proti pirátství, a to je jen jeden příklad z nedávné minulosti.

Upřímně tedy vítáme iniciativu parlamentní delegace, která tento region navštívila, a její následnou zprávu a návrh usnesení, který také v zásadě podporujeme.

Vnitřní situace v každé zemi Rohu nemůže být chápána izolovaně od regionální dynamiky. Pokud chceme pokročit v otázce regionální stability, dodržování základních ustanovení Dohody z Cotonou a boje proti chudobě, musíme nadále podporovat globální přístup založený na hospodářském rozvoji, řádné správě věcí veřejných a bezpečnosti.

Předtím, než vystoupím s poznámkami k regionální strategii pro země Afrického rohu mi dovolu, abych se vyjádřila k situaci v jednotlivých zemích.

Nejprve pár slov o Etiopii a Eritreji. Etiopie zastává strategické ekonomické a politické místo v regionu. Komise nadále podporuje Etiopii v jejím úsilí o zmírnění chudoby, v němž byl zaznamenán velký pokrok.

Křehká bezpečnost regionu a napětí mezi komunitami ovlivňují vnitřní situaci v zemi, zejména v Ogadenu, kde přístup k obyvatelstvu zůstává omezený. Komise také pokračuje v monitorování situace v oblasti lidských práv a procesu demokratizace. S ohledem na okolnosti všeobecných voleb v roce 2005, Komise bude pozorně sledovat přípravy a průběh voleb v roce 2010, zejména v souvislosti s nedávno schváleným zákonným předpisem o nevládních organizacích a opětovným uvězněním vůdkyně opozice, paní Birtukan Mideksaové.

Vnitřní situace v Eritreji je částečně určována bezvýchodností konfliktu na hranicích s Etiopií. Komise je nadále silně znepokojena porušováním lidských práv a tísnivou sociální a ekonomickou situací. Podle našeho názoru, existuje silný argument pro pokračování programu spolupráce, jehož cílem je zlepšování životních podmínek obyvatelstva. Politický dialog zahájený v roce 2008 je dobrou platformou pro trvalé kontakty s eritrejskými orgány. Pro přesnější vyjádření: od tohoto procesu očekáváme pozitivní a hmatatelné kroky v Eritreji.

Podle vašeho návrhu usnesení nepovede virtuální vytyčení hranice mezi Etiopií a Eritreou – o němž rozhodla hraniční komise – k úplnému vyřešení problému, pokud nebude doprovázeno dialogem směřujícím k normalizaci vztahů mezi oběma zeměmi.

Na nedávný spor mezi Eritreou a Džibuti je třeba nahlížet v širším regionálním kontextu, a globální řešení tohoto problému je nutné hledat mezi místními a regionálními účastníky tohoto sporu. Tyto procesy budeme i nadále podporovat.

Nyní, když se etiopské jednotky stahují ze Somálska, bude spolupráce mezi Etiopií a Eritreou v rámci somálského mírového procesu zásadním faktorem, který ovlivní jeho úspěšnost.

Pokud jde o situaci v Súdánu, plně se ztotožňuji s analýzou Parlamentu. Rok 2009 je skutečně rozhodujícím rokem pro budoucnost této země. Trvajících násilí v Dárfúru a potíže při plnění Všeobecné mírové dohody sever/jih (CPA) mohou destabilizovat zemi a poškodit celý region. Proto bychom měli vést intenzivní dialog s chartúmskými orgány a vyvíjet na ně silný tlak s cílem navázat plnou spolupráci při plnění CPA a řešení situace v Dárfúru. Tyto orgány, stejně jako ostatní zainteresované strany v Súdánu, jsou si velmi dobře vědomy, kde je jejich odpovědnost a co je nutno dodržovat.

Vojenské operace a násilí v Dárfúru musí ustát, a politický proces musí být zcela obnoven. Rozmístění mise UNAMID musí proběhnout v dohledné době. Súdánské orgány musí plnit své závazky a usnadňovat humanitární pomoc a aktivity v oblasti ochrany lidských práv. Pokud jde o CPA, je nezbytně nutné, aby

chartúmská vláda a vláda Jižního Súdánu odstranily vzájemné rozdíly v přístupu k rozhodujícím otázkám, jakými jsou dělba příjmů z těžby ropy, vymezení hranic, a legislativa týkající se bezpečnosti a politických záležitostí. V případě selhání těchto snah by plánované volby v roce 2009 mohly mít za následek obnovené propuknutí násilí a konfliktu.

V Somálsku je mírový proces v rozhodující fázi. Po odstoupení prezidenta Júsufa a stažení etiopských jednotek nastalo nové období nejistoty a rizik. Ale zároveň se otvírají nové možnosti k zahájení komplexního politického procesu. V politické sféře Evropská unie pokračuje v aktivitách na podporu džibutského procesu, který by měl vést k většímu zapojení prostřednictvím volby nového prezidenta a sestavení vlády národní jednoty s rozšířeným parlamentem. Plán B pro džibutský proces neexistuje. Bez mezinárodní a regionální podpory, které zvyšují možnost vytvoření příznivých podmínek pro plnění dohody, nemá tato dohoda téměř žádnou šanci uspět.

V otázce bezpečnosti je Komise odhodlána nadále podporovat zřízení systému pro řádnou správu bezpečnostního sektoru. Bez ohledu na charakter mezinárodních sil (stabilizační síly schválené OSN, mírová mise OSN nebo jen posílená mise AMISOM), jejich mandát se bude muset zaměřit na podporu plnění džibutské dohody. Komise reagovala kladně na požadavek další finanční podpory pro posílení mise AMISOM.

Závěrem, o Africkém rohu obecně. Velice si vážím podpory, jakou Parlament vyjadřuje iniciativě Komise v oblasti Afrického rohu. Tato iniciativa je založena na strategii pro oblast Afrického rohu z roku 2006, která byla schválena v přesvědčení, že hlavolamy v tomto regionu lze rozluštit pouze globální cestou. V tomto duchu Komise podporuje váš návrh jmenovat zvláštního zástupce pro Africký roh.

Navazujeme dobré pracovní vztahy s Mezinárodním úřadem pro rozvoj (IGAD), který podporuje iniciativu v oblasti Afrického rohu a který hraje klíčovou roli v jejím provádění. V dohledné době je plánováno druhé společné setkání expertů z oblasti vodohospodářství, energetiky a dopravy, kde by mohly být vytvořeny konkrétní projekty, které by byly případně předloženy dárcovské konferenci.

Účast Eritreje, která hraje klíčovou roli v regionální dynamice, je nezbytná pro úspěch strategie Afrického rohu. Kontakty komisaře Michela s hlavami států a vlád tohoto regionu, včetně prezidenta Isaiase, umožnily určité uvolnění v tomto směru, a nový výkonný tajemník IGAD navazuje vztahy s eritrejskými orgány, mimo jiné v otázce reformy a procesu oživení IGAD.

Pane předsedající, můj projev byl poněkud delší, ale pokud chcete něco sdělit o situaci v tolika zemích, musíte o každé říci alespoň několik slov.

Předsedající. – Úvodní slovo podléhá zvláštnímu pravidlu, a v rámci tohoto pravidla neplatí žádná omezení.

Filip Kaczmarek, jménem skupiny PPE-DE. – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, pane úřadující předsedo, velice děkuji za stanovisko Rady a Komise k Africkému rohu. Význam tohoto regionu jednoznačně přesahuje čistě geografické hranice. Konflikty a strukturální problémy v této oblasti se mísí s negativními jevy v jiných regionech Afriky. Byl jsem členem delegace Evropského parlamentu při nedávné návštěvě tohoto regionu, a sám jsem viděl, jak složité, obsáhlé a vzájemně propojené tyto problémy jsou, a proč naše odpověď musí být komplexní.

V návrhu usnesení jsme se zaměřili na tři základní, ale také poměrně obecné otázky: regionální bezpečnost, zabezpečení potravin, a v našich poznámkách na lidská práva, demokracii a řádnou správu věcí veřejných. Od mé návštěvy nepochybuji, že základní podmínkou pro zlepšení situace je dobrá vůle a dialog mezi regionálními vůdci.

Politika Evropské unie zaměřená na podporu regionálních institucí v Africkém rohu je správná, ale bez aktivní účasti klíčových hráčů, bude tato politika neúčinná. Některé země regionu používají špatnou taktiku, nemůžete kupříkladu vyzývat k dialogu s jedním sousedem, a zároveň odmítat dialog s druhým. Tento postup postrádá logiku, a prakticky znemožňuje diplomatický úspěch. Tamní političtí vůdci musí přijmout fakt, že výkon moci je spojen s odpovědností.

Naše očekávání v oblasti Afrického rohu nejsou spojena s určitými specificky evropskými hodnotami. Od vůdců zemí Afrického rohu očekáváme minimální přijetí univerzálních hodnot. Jsme rovněž přesvědčeni, že základní práva a svobody jsou pro všechny. Žádná rozvojová země nemůže v moderním světě řádně fungovat, bude-li odmítat základní univerzální hodnoty. Jejich přijetí tedy není jen pouhým gestem vůči Evropské unii, ale čin, který podpoří jejich vlastní zájmy. Koncepce rozvoje se mohou lišit, ale hodnoty se nemění, a my bychom si přáli, aby se tyto hodnoty – společné a univerzální – staly v Africkém rohu každodenní samozřejmostí.

Ana Maria Gomes, jménem skupiny PSE. – (PT) Rada a Komise musí vyvodit závěry z faktu, že podle názoru tohoto Parlamentu nejednají vlády zemí Afrického rohu v souladu s jejich závazky přijatými na základě článku 9 Dohody z Cotonou. Lidská práva, demokracie a řádná správa věcí veřejných jsou prázdná slova. Každému, kdo nezavírá nad tímto problémem oči, to musí být naprosto jasné.

V Etiopii, která je sídlem Africké unie, je útlak obyvatelstva maskován výřečností, která lahodí uchu dárců, ale je neméně surová a nelítostná.

Popíši vám dva případy z nedávné minulosti ...

Dne 29. srpna, byla paní Birtukan Midekssaová, vůdkyně strany, která má jedno křeslo v parlamentu, znovu uvězněna a odsouzena k doživotnímu vězení za to, že odmítla veřejně prohlásit, že byla v roce 2007 propuštěna, spolu s mnoha dalšími politickými vůdci opozice zadržovanými od voleb v roce 2005, na základě vlastní žádosti o milost, kterou jí vláda Melese Zenawiho udělila.

Druhý případ: etiopský parlament schválil takzvaný zákon o nevládních organizacích, který prakticky kriminalizuje veškerou práci nezávislých nevládních organizací.

V Etiopii se nejedná o žádný přechod k demokracii, paní komisařko, a já bych vám byla vděčná, kdybyste to oznámila vašemu kolegovi Louisu Michelovi.

V Eritreji je hněv vlády namířený proti komukoli, kdo se pokusí uplatňovat ta nejzákladnější lidská práva, ještě zuřivější.

V případě Somálska, které je v současné době v nejvážnější situaci ze všech zemí Afrického rohu, mezinárodní společenství, včetně Evropské unie, projevuje trestuhodný nezájem o osudy obyvatel země, v níž po desetiletí neplatí zákon a pořádek, a kterou okupovaly etiopské jednotky, aby zde beztrestně páchaly zločiny, a kde se daří pirátům a teroristickým skupinám.

Námořní mise EU nevyřeší nic, pokud Evropská unie, Spojené státy, OSN a Africká unie budou nadále ignorovat příčiny pirátských útoků, které mají své kořeny na pevnině, nikoli na moři, a proto je nutno proti nim na pevnině bojovat.

V regionu nebude dosaženo stability nebo pokroku, pokud nebude nalezeno řešení tragických konfliktů, které nadále sužují Súdán, zejména na jihu a v Dárfúru, a pokud rétorika mezinárodního společenství, Evropskou unii nevyjímaje, nebude proměněna v rozhodné činy na ochranu civilního obyvatelstva, které je neustále terčem útoků, a pokud nebude zamezeno beztrestnosti zločinců.

Případné potvrzení soudního stíhání prezidenta Omara Bashira Mezinárodním trestním soudem bude zkouškou hodnověrnosti a efektivity působení EU a Africké unie.

Johan Van Hecke, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, Africký roh je hrůzným regionem, kde pokračující vnitřní a regionální konflikty nadále znemožňují mír a nastolení bezpečnosti. Jsou příčinou humanitárních katastrof a paralyzují rozvoj tohoto strategicky významného regionu.

Každá válka, každý konflikt zdůrazňují křehkost států. Jádrem většiny těchto konfliktů je nedostatečná vůdčí schopnost a nedemokratický charakter vlád, jak se správně uvádí ve zprávě delegace EP.

Tento region potřebuje vlastní demokratizaci, dodržování vnitrostátních a mezinárodních zákonných norem, a ze všeho nejvíce národní usmíření. V souvislosti se Somálskem bych chtěl zdůraznit, že odstoupení bývalého prezidenta Júsufa a stažení etiopských sil, vytváří vhodnou příležitost pro změnu. Nastal čas zachránit, co ještě zbylo, a nastolit mír uvnitř Somálska.

Somálský parlament je rozhodujícím faktorem pro vytvoření důvěry a může dát mírovému procesu komplexní charakter. Dále je nezbytné, aby EU podporovala obnovení a posílení mírových sil Africké unie. Tyto síly však potřebují patřičný mandát OSN. Nedostanou-li jej, ugandské a burundské síly odejdou z Mogadisha a zanechají za sebou bezpečnostní propast.

Plně souhlasím s paní komisařskou Ferrerovou-Waldnerovou. V Somálsku byl nyní dán podnět ke změně, a tento podnět by měl být využit. Mocenské a bezpečnostní vakuum musí být zaplněno. Pokud se tak nestane, bezvládný chaos zvaný Somálsko bude trvat dále.

Mikel Irujo Amezaga, jménem skupiny Verts/ALE. – (ES) Pane předsedající, Africký roh je v současné době skutečným sudem se střelným prachem, nejen kvůli totální nestabilitě v Somálsku a Súdánu, ale i v dalších třech zemích, které jsem měl možnost, spolu s pány Kaczmarekem a Hutchinsonem, navštívit.

Společným rysem uvedených třech zemí, které delegace navštívila – Eritrea, Džibuti a Etiopie – je chudoba a tudíž i velmi nízká úroveň lidských práv. Co se týče chudoby, podle údajů, které měla naše delegace k dispozici, vláda Etiopie přiznala, že již šest a půl milionu lidí trpí hladomorem. Podle údajů OSN však toto číslo překračuje dvanáct milionů. Čelíme tedy humanitární krizi, o které se v důsledku jiných současných mezinárodních krizí nedozvídáme ze sdělovacích prostředků, i když je skutečně alarmující.

Také situace v oblasti lidských práv si zasluhuje naši pozornost, vzhledem k existenci politických vězňů – a jinak je nelze nazvat – ve všech třech zemích.

Hraniční spor mezi Etiopií a Eritreou je zcela absurdní, stejně jako účast více než 200 000 vojáků v tomto konfliktu. Nemohu zakončit svůj projev jinak, než poděkováním komisaři Michelovi za jeho opatření v této oblasti a za zahájení politického dialogu. Tento dialog musí pokračovat, ale zároveň musíme dát jasně najevo, že budeme neústupní: neústupní v obraně lidských práv, a neústupní vůči zvěrstvům páchaným prostřednictvím schvalování zákonů týkajících se nevládních organizací. Nesmíme zapomínat na to, že tento politický dialog je důkazem vysoké vážnosti, které se Evropská unie těší na mezinárodní úrovni.

Tobias Pflüger, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedající, Africký roh se před nedávnem dostal znovu do středu pozornosti EU. Od vánoc je v tomto regionu rozmístěna vojenská mise EU. Vysláním této mise se EU dopustila stejné chyby jako NATO, Spojené státy, Rusko a další, kteří zde bez hlubšího zájmu řeší problémy vojenskými prostředky, respektive pomocí válečných lodí. Deset let po Saint-Malo pan Kouchner vskutku uvítal příležitost k akci; námořní bojové operaci u somálských břehů. Skutečnými příčinami problému je nespravedlivé přerozdělování prostředků, například v důsledku využívání populací ryb, mimo jiné rybářskými loděmi z Evropské unie. Somálsko je jednou ze zemí, jejíž prakticky neexistující vládu západ podporuje všemi možnými prostředky.

Etiopské okupační jednotky se nyní stáhly ze Somálska, ale od začátku etiopské invaze přišlo o život více než 16 000 lidí. Vztahy se zeměmi Afrického rohu lze demonstrovat příkladem Džibuti, kde vládne autoritářský režim, ale přesto zde všechny možné západní země mají své základny. Obyvatelům regionu musí být poskytnuta pomoc – nikoli prostřednictvím válečných lodí, které mají za úkol pouze chránit západní obchodní trasy, ale například ve formě humanitární pomoci.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, Somálsko je stát, který selhal, a nese všechny děsivé důsledky tohoto selhání. Vynikajícím způsobem jste zde nastínili, co vše je třeba udělat, a má kolegyně paní Gomesová se také vyjádřila velmi jasně.

Piráství je jen jedna část – i když významná – tohoto problému, protože je velmi silně v tomto regionu zakořeněno. Druhou stránkou problému je ochrana námořních tras, která je v zájmu Evropské unie a jejích občanů.

Proto jsme v rámci evropské bezpečnostní a obranné politiky (ESDP) zahájili operaci Atalanta, která je první námořní operací v rámci ESDP. Velitelství operace, které je ve Spojeném království, je také nové, a operaci řídí britský námořní důstojník viceadmirál Jones.

Prvním úkolem je chránit potravinovou pomoc a zajistit, aby se skutečně dostala až do Somálska, a druhým úkolem je bojovat proti piráství a přijímat příslušná opatření.

V Northwoodu jsme se sešli se zástupci operačního velitelství, kteří nám vysvětlili, že postrádají některé věci, například cisternové lodi a průzkumná letadla – s posádkou i bez posádky – a helikoptéry, protože sledování probíhá nad velmi rozsáhlým územím. My všichni musíme mít společný zájem na úspěchu operace Atalanta. Je nezbytný jak z hlediska ochrany našich námořních tras, tak z hlediska našeho podílu – i když pravděpodobně jen nevýznamného – na řešení problému Somálského státu, státu, který selhal.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Dovoľte mi nejprve, abych poblahopřála svým kolegům poslancům k průzkumné misi do jednoho z nejnebezpečnějších, a zcela jistě jednoho z nejvíce znevýhodněných regionů na světě.

Domnívám se, že Africký roh je pravděpodobně také nejchudším regionem na světě. Etiopie prožila v uplynulých letech katastrofu způsobenou suchem. Miliony lidí v této zemi trpí hladem, i v obdobích s bohatou sklizní.

Súdán, a dárfúrský region především, jsou dalšími tragickými místy na mapě světa v důsledku humanitární katastrofy, kterou řada expertů popsala jako přímou genocidu, jejímž výsledkem bylo vyvraždění více než dvou milionů lidí, přičemž čtyři miliony jsou uprchlíci z občanské války.

Jak jste již zdůraznila, paní komisařko, a před vámi i mí kolegové poslanci, Somálsko, Eritrea a Džibuti jsou tři země, které patří k nejchudším na světě, a kde se válečný konflikt stal trvalou součástí každodenního života.

Trvalá nestabilita v regionu je jednou z příčin problémů, kterým Africký roh čelí v rámci procesu hospodářského, sociálního a politického rozvoje. Úspěch mírového procesu v regionu je těsně spjat se zapojením do regionálních a afrických struktur, jakými jsou Mezinárodní úřad pro rozvoj nebo Africká unie.

Evropská unie musí podporovat sjednocování stanovisek těchto organizací, spolu se zvyšováním jejich schopnosti předcházet konfliktům a konflikty řešit. Lepší regionální integrace by také usnadnila otevřenější dialog mezi zeměmi Afrického rohu v otázkách společného zájmu, jakými jsou migrace, nezákonné obchodování se zbraněmi, energie nebo přírodní zdroje, a poskytla by základ pro dialogy na kontroverznější témata.

Evropská unie se samozřejmě musí více angažovat v otázce porušování lidských práv. Podle Dohody z Cotonou tyto země musí dosáhnout dohody s Evropskou unií v otázce dodržování zákonných předpisů, lidských práv a demokratických principů.

Olle Schmidt (ALDE). - (SV) Pane předsedající, paní komisařko, pane úřadující předsedo Rady, v neděli 23. září 2001 ráno byl švédský občan Dawit Isaak žijící v Eritreji odvezen státními orgány ze svého domova v Eritreji. Bez soudního řízení byl uvězněn, a po více než sedmi letech nebyl ještě stále formálně obžalován. Trestný čin, který spáchal, je definován jako „poskytnutí nezávislého zpravodajství“. V tomto usnesení uvádíme první přímou zmínku o osudu Dawita Isaaka, která by měla zvýšit tlak na Eritreu.

Je nepřijatelné, aby občan EU, švédský novinář, byl po léta vězněn a týrán zločineckým režimem, jakým je i režim v Asmaře, režimem, který dostává podporu z EU, podporu, která se navíc mnohonásobně zvyšila. Je nejvyšší čas, paní komisařko, aby Evropská unie začala jednat a stanovila podmínky této podpory. Doba tiché diplomacie je již minulostí. Čeho je moc, toho je příliš. Evropská unie již nebude snášet pošlapávání lidských práv, vraždění či věznění novinářů a kritiků režimu, v době, kdy místní obyvatelstvo trpí hladem a útlakem.

Evropský parlament dnes požaduje okamžité propuštění Dawita Isaaka a dalších novinářů uvězněných v Eritreji. Jedná se o rázné vykoření správným směrem. Komise a Rada teď musí podložit tato slova silou. Je tedy nejvyšší čas, aby EU zahájila vyjednávání a zavedla sankce.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Pane předsedající, stejně jako můj předřečník, kolega poslanec ze skupiny Aliance liberálů a demokratů pro Evropu, bych chtěla zdůraznit nezbytnost propuštění Dawita Isaaka. Švédský občan Dawit Isaak je již sedm let vězněn bez soudu v zemi, kde vládne tvrdá diktatura. Jsem potěšena, že jsme do usnesení o Africkém rohu zařadili oddíl vyzývající k jeho okamžitému propuštění. Požadujeme okamžité propuštění Dawita Isaaka, a všech ostatních uvězněných novinářů. Žádné soudní řízení, a jaký zločin vlastně spáchali? Svou práci bojovali za demokracii a svobodu slova.

Budoucí podpora Eritreji musí být jednoznačně podmíněna jasným požadavkem na propuštění Dawita Isaaka a ostatních novinářů. Podmíněná podpora, spolu se sankcemi, zmrazení eritrejských aktiv v Evropě a ohlášení tohoto případu porušení mezinárodního práva Mezinárodnímu soudnímu dvoru, to jsou nutné kroky, které dnes musíme učinit. Jak již bylo řečeno, švédská vláda vyjednávala pomocí tiché diplomacie, ale po sedmi letech se stále nic neděje. Teď nastal čas jednat.

Charles Tannock (PPE-DE). - Pane předsedající, Africký roh je více méně naprostá katastrofa. Tento region je po desítky let sužován válkami, hladomorem, zhoršujícím se životním prostředím, špatným hospodařením a politickým útlakem. Porušování lidských práv je samozřejmostí. Občanská společnost je slabá. Alarmující je, že situace se může nadále zhoršovat. Napětí mezi Etiopií a Eritreou kvůli spornému území může kdykoli přerůst v otevřený konflikt. Neúspěšný somálský stát je stále ohrožován skupinovým násilím a islámským extremismem, který se nyní ještě zhorší po stažení etiopských jednotek a po odstoupení posledního prezidenta.

Diskutovali jsme také o epidemii pirátství u somálských břehů. EU je vždy v takových situacích v pokušení navrhnout vojenskou akci jako všelék na chaos, který v Africkém rohu panuje. Minulá zkušenost nám ale říká, že by to byla osudová chyba. Prezident Bill Clinton poslal do Somálska vojenskou jednotku, ale rovněž s katastrofálními důsledky.

Jedinou oázou optimismu je, podle mého názoru, region Somaliland, který býval britským protektorátem. V roce 1960 byl pohlcen Somálskou republikou poté, co se pošetile, ale dobrovolně vzdal své čerstvě nabyté nezávislosti, aby se v chaosu, který vypukl po smrti Sada Barreho v roce 1991, znovu odtrhl. Od té doby je Somaliland jediným soudržným a funkčním politickým zřízením v Somálsku. Obyvatelům Somalilandu se žije relativně dobře pod vcelku laskavou vládou s pokrokovými institucemi. Mají také své vlastní státní symboly, samostatnou měnu a vlajku.

Kdybych měl mluvit za sebe, nikoli za svou stranu nebo politickou skupinu, asi bych řekl, že nastal čas, aby se mezinárodní společenství, vedené Africkou unií, začalo vážněji zabývat snahou Somalilandu o získání nezávislosti. Nezávislý Somaliland, podporovaný západem, by se mohl stát ostrůvkem stability a pokroku v jinak beznadějném a zmateném regionu. Obyvatelé Somalilandu by samozřejmě měli právo se ptát, proč EU tak váhala s uznáním de facto samostatné země, když tak spěchala s uznáním nezávislosti Kosova.

Rareș-Lucian Năculescu (PPE-DE). – (RO) Evropská unie má všechny důvody ke znepokojení nad situací, která se vytvořila v Somálsku, kde mocenské vakuum vytvořilo živnou půdu pro somálskou islámskou milici. Kromě stažení tří tisíc etiopských vojáků může dojít i ke stažení vojenských misí pod záštitou Africké unie, pokud v nadcházejícím období nezískají další podporu.

Nemohu popsat evropskou misi střežící vody v regionu jinak, než jako velmi úspěšnou, ale tento úkol řešil pouhé následky „choroby“, nikoli chorobou samou. Somálsko musí mít vládu schopnou vystupovat jako partner v dialogu s mezinárodními institucemi, Evropskou unií a dalšími státy, které jsou ochotné se aktivně podílet na nastolení stability v tomto regionu.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Evropská unie má v Somálsku a v Africkém rohu mnoho povinností. Nestabilita, špatný systém správy věcí veřejných, nedostatečná bezpečnost vytvořily z tohoto regionu zdroj znepokojení z mnoha důvodů.

Především je to bezprecedentní nárůst počtu pirátských útoků, páchaných skupinami, kterým poskytují útočiště somálské jednotky, a které ohrožují obchodní trasy v regionu, životně důležité pro evropský a světový obchod. Znepokojuje nás fakt, že tyto skupiny jsou stále technicky vyspělejší a mohou tudíž útočit na lodě nacházející se ve stále větší vzdálenosti od břehu.

Tato situace zjevně vznikla v důsledku zoufalých poměrů, které v Somálsku panují, konkrétně, z důvodu absence ústřední vlády, která by byla schopna kontrolovat své územní vody. Nicméně, mezinárodní společenství nese stejnou odpovědnost za uvedené události. Pirátské útoky, bez ohledu na to, v jakých mořích jsou páchany, a do jakých bezpečných přístavů se jejich pachatelé uchylují, jsou porušením psaných i nepsaných zákonů jakékoli země a zásah proti nim je oprávněný, nehledě na to, odkud přichází.

Naděje Evropské unie a mezinárodního společenství na změnu současné situace v Somálsku jsou velmi malé. Nicméně, naděje na vyřešení jednoho z jejich důsledků, tj. pirátství, jsou téměř nadosah.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, nejprve mi dovoluje reagovat na dvě poznámky, které zde zazněly, a pak přejdu k závěrům. Olle Schmidt a Eva-Britt Svenssonová se ptali na novináře Dawita Isaaka: ano, pokoušíme se v Eritreji něco dělat pro jeho osvobození.

Anna-Maria Gomesová se ptala na nedávné uvěznění opoziční aktivistky, paní Bertukan. Rada je pochopitelně informována o tomto případě, jehož vznik se datuje rokem 2005, kdy probíhaly v zemi povolební nepokoje, během nichž byla paní Bertukan spolu s dalšími opozičními aktivisty zatčena, a v roce 2007 jí byla udělena milost. Koncem roku byla zatčena znovu. EU od té doby případ důkladně sleduje a Rada je připravena přijmout příslušná opatření, bude-li to situace vyžadovat.

Rád bych teď uvedl pět krátkých závěrečných poznámek. Nejprve mi dovoluje ocenit přínos návštěv parlamentních delegací v regionu, především pánů Hutchinsona, Kaczmareka a Irujo Amezagy.

Nejprve bych rád ujistil, že během českého předsednictví bude zajištěna kontinuita. To znamená, že v žádném případě nehodláme zásadním způsobem měnit strategii EU pro oblast Afrického rohu. Naopak, se budeme snažit nejlepším možným způsobem uskutečňovat politiku stanovenou našimi předchůdci.

Jedním z nejdůležitějších úkolů bude omezit pirátské útoky, a v této souvislosti bych chtěl vyzdvihnout úsilí francouzského předsednictví, kterému se díky rozmístění první námořní mise EU podařilo dokončit obtížný začátek tohoto úkolu. Česká republika samozřejmě není žádnou námořní velmocí, proto velmi oceňujeme silnou angažovanost EU v této oblasti.

Má druhá poznámka se týká faktu, že díky krátkodobé operaci Atalanta se podařilo zabránit již několika pirátským útokům a zatknout řadu pirátů, takže během měsíce od rozmístění je účinnost operace již viditelná. Atalanta je krátkodobým opatřením k potlačení pirátství. Krátkodobým, nicméně nezbytným opatřením.

Ve třetí poznámce bych chtěl uvést, že v rámci hledání dlouhodobého řešení v Somálsku Rada poskytuje plnou podporu džibutskému procesu uskutečňovanému přechodnou federální vládou a Aliancí pro znovuosvobození Somálska, a že neexistuje žádný plán B k tomuto procesu.

Etiopie zahájila stahování svých jednotek ze Somálska, a to je významný krok v rámci džibutského procesu. Vyskytují se určité obavy, že po odchodu etiopské armády nastane v zemi bezpečnostní vakuum; EU proto nadále poskytuje významnou podporu misi Africké unie v Somálsku (AMISOM). Na období od prosince 2008 do května 2009 byla vyčleněna částka 20 milionů EUR.

Má čtvrtá poznámka se týká přímých kontaktů: předpokládáme obnovení politického dialogu s mezivládním orgánem pro rozvoj na ministerské úrovni. Orgán pro rozvoj prokázal své schopnosti během účasti na soudánských mírových rozhovorech, které vyústily v podepsání všeobecné mírové dohody v roce 2005. Tento orgán by se tedy mohl stát klíčovým partnerem EU při nastolování míru a stability v Somálsku.

V neposlední řadě vás chci informovat, že co se týče většího zapojení do řešení této otázky, během českého předsednictví bude iniciována revize strategie EU pro oblast Afrického rohu, což není v rozporu s mým prohlášením o kontinuitě.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, dovoluji mi několik poznámek k této krátké, ale důležité rozpravě. Nejprve k Somálsku. Se zaujetím jsem vyslechla všechny vaše komentáře a návrhy, a jsem přesvědčena, že se shodujeme nejen na hodnocení situace, ale i na opatřeních, která musí být přijata. K dosažení trvalého, politického řešení situace v Somálsku a k trvalému ukončení nevýslovného utrpení místního obyvatelstva nezbytně potřebujeme podporu celého mezinárodního společenství, včetně nové americké administrativy, ale i klíčových představitelů islámského světa. Komise bude proto poskytovat plnou politickou, ale i finanční podporu džibutskému procesu.

Souhlasím s Anou Marií Gomesovou, že země Afrického rohu čelí vážným problémům v oblasti lidských práv a řádné správy věcí veřejných – a zmínila se o tom také řada dalších kolegů. Jsme velmi znepokojeni těmito závažnými výzvami. Nicméně se domníváme, že by bylo obtížné vynášet na dálku soudy týkající se článku 9 Dohody z Cotonou. Musíme pevně stát za ochranou lidských práv a řádnou správou věcí veřejných a plně využívat nástrojů politiky, které máme k dispozici, včetně politického dialogu s jasnými měřítky.

K otázce potravinové pomoci a zabezpečení potravin. Je to jedna z priorit usnesení Evropského parlamentu. V této souvislosti bych chtěla zdůraznit, že kromě obálky z EDF, jsou nyní k dispozici také prostředky ve výši 100 milionů EUR na období 2009–2011.

Závěrem chci poznamenat, že jsme si všichni vědomi situace, v jaké se nachází švédský občan Dawit Isaak, který je stále vězněn v Eritreji. Můj kolega Lous Michel hovořil s prezidentem Isaiasem o tomto případu během své poslední návštěvy v červnu 2008, a některé další kroky k vyřešení tohoto případu jsou činěny v rámci tiché diplomacie. Mohu vás ujistit, že jsme nadále odhodláni se společnými silami podílet na zlepšování situace v oblasti lidských práv v Eritreji, a že nám tento případ velmi leží na srdci.

Předsedající. – Obdržel jsem návrh usnesení⁽²⁾ předložený v souvislosti s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat ve čtvrtek 15. ledna 2009.

13. Strategie Evropské unie ve vztahu k Bělorusku (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva Rady a Komise o strategii Evropské unie vůči Bělorusku.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, jsem přesvědčen, že se během českého předsednictví pozornost Rady nepochybně zaměří na situaci v Bělorusku a na otázku, jaké kroky bychom měli v této věci podniknout a jak bychom této zemi měli pomoci.

(2) Viz zápis.

Dovolte mi začít v pozitivním duchu. S uspokojením jsme zaznamenali, že kroky, které Bělorusko podniklo v posledních několika týdnech, včetně registrace hnutí „Za svobodu“, tisku a distribuce nezávislých novin jako *Narodnaja volja* nebo *Naša niva*, jednání u kulatého stolu o regulaci internetu s představitelem Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě odpovědným za svobodu médií (OSCE) a oznámení zahájení odborných konzultací s OSCE / Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) ve věci zlepšení volebních právních předpisů.

Tyto kroky přispívají k plnění kritérií, které EU stanovila jako podmínku pro zrušení zákazu vydávání víz po uplynutí počátečního šestiměsíčního období. EU zdůraznila význam řešení těchto otázek ve svém kontaktu s běloruskou administrativou.

Před přezkumem sankcí – kdy musíme dospět k rozhodnutí začátkem dubna – budeme nadále využívat všech politických kontaktů, včetně dvoustranných kontaktů, k tomu, abychom podporovali Bělorusko v pokroku v těchto problematických bodech, které Rada ve svých závěrech ze dne 13. října označila jako další podstatné kroky. Jako další výraz podpory naše předsednictví zamýšlí znovu uspořádat ministerskou trojku s Běloruskem během lednového zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy.

Budeme rovněž nadále sledovat všeobecnou situaci v oblasti lidských práv a základních svobod v této zemi se zvláštním důrazem na regulační prostředí pro nevládní organizace a média. Rovněž podrobně jednáme s různými zástupci opozice a dalšími osobami v Bělorusku, s lidmi, jako je pan Alexandr Milinkievič, pan Kosolin a jiní, a vyměňujeme si názory a informace.

Jak víme, Bělorusko se řadí mezi šest zemí východního partnerství, což je iniciativa zaměřená na vytváření pozitivních vývojových trendů v našem evropském sousedství na východě. Zapojení Běloruska bude záviset na jeho domácím vývoji. Plánujeme, že iniciativu východního partnerství zahájíme v květnu na úrovni summitu v Praze a příslušné rozhodnutí zvolíme také právě na konci šestiměsíčního období, kdy můžeme provést hodnocení. Otázka pozvání pana Lukašenka tedy prozatím zůstává nevyřešená.

Jsme pevně přesvědčeni, že nyní při jednání s Minskem musíme zaujmout konstruktivní postoj; řekněme, že jde o strategický imperativ. I nadále samozřejmě zůstáváme realisty a neočekáváme nějaké dramatické změny. Věříme však, že snaha pana Lukašenka o nalezení možnosti, jak vyvážit vztahy s Moskvou, pro nás může představovat příležitost. Jsme však také společenství s jistými společnými hodnotami a je třeba, abychom to byli my, kdo drží otěže v rukách. Je v našem společném zájmu využít tuto příležitost k tomu, abychom v tomto ohledu nadále podporovali pozitivní dynamiku v Bělorusku.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, velmi mě těší, že s vámi mohu mluvit o Bělorusku, protože v této zemi došlo k pozitivnímu vývoji, který s radostí vítáme. Bělorusko zastává přední místo na našem pořadu jednání, avšak nejen proto, že je jednou ze zemí v tomto regionu, na kterou současná finanční krize tvrdě dolehla. Je to pro nás také jedinečná příležitost k tomu, abychom skutečně zahájili novou kapitolu vztahů s Běloruskem.

Nyní jsme v polovině šestiměsíčního období přerušení sankcí vůči Bělorusku, o kterém bylo rozhodnuto na schůzi ministrů zahraničí EU dne 13. října 2008. Vzhledem k tomu, že toto období skončí dne 13. dubna 2009, přišel čas pro první hodnocení toho, zda Bělorusko směřuje správným směrem a zda tudíž můžeme prodloužit období přerušení sankcí a podniknout další vstřícné kroky vůči Bělorusku.

Dne 13. října Rada ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy dala jasně najevo, že pozitivní vývoj, který započal propuštěním zbývajících politických vězňů, k němuž došlo v srpnu, by musel pokračovat, aby bylo období přerušení sankcí prodlouženo. Oblasti, v nichž chceme vidět další a trvalý pokrok, jsou tyto: konec zatýkání a věznění z politických důvodů; spolupráce s OSCE/ODIHR v otázce reforem volebních právních předpisů; pokrok v oblasti svobody médií; lepší provozní podmínky pro neziskové organizace a ukončení pronásledování na úrovni občanské společnosti; a významný pokrok ve věci svobody shromažďování.

V posledních třech měsících jsme zaznamenali určitý pokrok. Například byl zrušen zákaz publikování dvou hlavních nezávislých novin, které nyní dokonce obnovily tisk a distribuci. Za druhé, organizaci pana Milinkieviče „Za svobodu“ byla povolena registrace a za třetí, dne 22. ledna proběhla konzultace mezi Běloruskem a ODIHR ve věci volební reformy. Tento pokrok je přímou odpovědí na požadavky, které začátkem listopadu předložila Komise, a je pro nás povzbuzením.

Pokud ovšem máme zahájit novou éru v našem vztahu a pokud máme rovněž potvrdit přerušení sankcí, je zapotřebí dalšího pokroku. Potřebujeme vidět, že dochází k pokroku v oblasti svobody médií, včetně svobody internetu a akreditace zahraničních novinářů. Rovněž je třeba zavést snadnější registrační postupy a pracovní

podmínky pro neziskové organizace a zrušení omezení svobody v případě aktivistů neziskových organizací – například pana Barazeny – a potřebujeme další důkazy o tom, že mohou svobodně probíhat poklidné demonstrace, aniž by se účastníci museli obávat zatčení.

Pokrok je ovšem obousměrná ulice. Pokud Bělorusko dokáže tento důležitý pokrok uskutečnit, pak je podle mě nezbytné, abychom na něj odpověděli významným balíčkem opatření. Komise pracuje na návrzích takového balíčku, jenž by mohl zahrnovat: rozšíření technických dialogů, které byly zahájeny před rokem v oblasti energetiky, dopravy a životního prostředí, na další oblasti; symbolické zvýšení dotací z evropského nástroje sousedství a partnerství pro Bělorusko, který by mohl podporovat toto jednání; pomoci Bělorusku přizpůsobit se novým hospodářským výzvám, kterým v současnosti čelí, a rozšířit způsobilost v oblasti půjček Bělorusku ze strany Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj; posílit vzájemné kontakty: 26. ledna se trojka během zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC) setká s ministrem zahraničí panem Martynovem a při této příležitosti mám v úmyslu panu Martynovovi jasně sdělit, co přesně EU od Běloruska očekává a co můžeme Bělorusku nabídnout; a přirozeně posílit dialog občanské společnosti.

Jsem přesvědčena, že co se týče tohoto kritického bodu, je třeba spojit veškeré naše snahy a že například případná schůze poslanců Evropského parlamentu a běloruského parlamentu v Minsku by rovněž byla nesmírně užitečná.

Dalším bodem k zamyšlení je možnost zahájit jednání o dohodě o usnadnění vízového režimu a readmisi. V této otázce nyní na řadě Rada a je jasné, že Bělorusko má v této věci stále co zlepšovat. Avšak my, tedy Komise, jsme připraveni se dát okamžitě do práce a podílet se na jednání, jakmile ministři uznají, že dosažený pokrok je dostatečný.

Nakonec chci uvést, že jsme připraveni naplno rozvinout rozsah naší nabídky Bělorusku v oblasti evropské politiky sousedství a východního partnerství. Ta by zahrnovala odblokování dohody o partnerství a spolupráci a podstatné zvýšení naší pomoci.

Pokud po 13. dubnu ministři posoudí, že byl učiněn dostatečný pokrok, rozhodneme, zda bude potvrzeno přerušování sankcí. Pokud bude pokrok Běloruska dost velký na to, aby toto zaručoval, jsme připraveni ho ocenit, a doufám, že v tom případě bychom mohli skutečně začít psát novou kapitolu vztahů s Běloruskem.

Jacek Protasiewicz, za skupinu PPE-DE. – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, pane úřadující předsedo, hlavním důvodem dnešní rozpravy je to, že uplynula první polovina šestiměsíčního období přerušování sankcí vůči Bělorusku, která spadá právě na tento týden. Náš přezkum vztahů mezi touto zemí a Evropskou unií v polovině daného období Parlament přijímá kladně, avšak s obezřetností, a oceňuje změny, k nimž v Bělorusku odchází.

Především bychom chtěli vyjádřit uspokojení nad tím, že bylo legalizováno hnutí „Za svobodu“ vedené Alexandrem Milinkievičem a že nezávislé noviny, jako jsou *Narodnaja volja* a *Naša niva*, byly legalizovány a že jim bylo povoleno, aby vycházely v rámci státního distribučního systému. Přitom však odsuzujeme skutečnost, že práva politických vězňů propuštěných během posledních let nebyla dosud plně obnovena a jeden protestující student byl nezákonně zatčen v průběhu přípravného řízení.

Rádi bychom zdůraznili, že základními podmínkami pro zrušení sankcí a pro normalizování vztahů mezi Evropskou unií a Běloruskem jsou změny volebních právních předpisů, zrušení zákonů omezujících svobodu médií a změny trestního zákoníku, aby nemohl být zneužit proti demokratické opozici a nezávislým novinářům. V této souvislosti bychom chtěli vyzvat běloruské orgány, aby úzce spolupracovaly s OSCE a s Běloruskou asociací novinářů. Oceňujeme předběžná zasedání, která proběhla v souvislosti s oběma těmito otázkami, vyzýváme však k trvalé spolupráci se zahraničními experty a zástupci občanské společnosti v Bělorusku.

V usnesení, které je předmětem naší dnešní rozpravy, rovněž chceme vyzvat běloruské orgány, aby zrušily omezení činnosti politických stran, nevládních organizací a aby legalizovaly nezávislá média. Nejde ovšem o jednosměrnou ulici. Vyzýváme rovněž Evropskou komisi a Evropskou radu, aby jednaly rychleji v otázce snižování ceny vstupních víz do EU a zvýšení investic Evropské investiční banky v oblasti energetické infrastruktury v Bělorusku, zejména do přepravní infrastruktury. Rád bych zdůraznil, že Evropský parlament opětovně vyzve Komisi, aby zajistila finanční podporu pro Bielsat TV, a orgány v Bělorusku, aby uznaly Svaz Poláků v Bělorusku vedený Angelikou Borysovou jako jediného zákonného zástupce největší etnické menšiny v zemi.

Předsedající. – Zdá se, že jste vyčerpáný muž, ale v poslední chvíli jste našel čas, abyste zde vystoupil.

Justas Vincas Paleckis, za skupinu PSE. – (LT) Dobré ploty dělají dobré přátele, jak zní staré anglické přísloví. Dnes, když máme na mysli sousední státy, bylo by vhodnější říct, že je lepší, aby tyto ploty byly nízké nebo žádné.

Na přelomu 20. a 21. století se Bělorusko s rostoucími tendencemi k autoritativnímu režimu stalo v Evropě churavým outsiderem. Země se pomalu propadla do dobrovolné izolace a izolace způsobené tím, že ploty, které ji obklopovaly, rostly čím dál výš. Z důvodu porušování lidských práv nebylo pro tento stát ve středu Evropy místo v Evropské radě.

Poslední rok nám dal naději, že vztahy mezi Evropskou unií a Běloruskem se mohou změnit a že ploty, o kterých jsem mluvil, se dají snížit. Už jste se zmínili o drobných krocích správným směrem, které Minsk podnikl ve věci politických vězňů, registrace stran a registrace novin. Můžeme rovněž zmínit budoucí možné otevření zastoupení Evropské unie. Sdílím opatrný optimismus jak paní komisařky, tak pana ministra a mám pocit, že mraky začínají mizet, ale ještě pořád jich mnoho zůstává. Náš kolega pan Protasiewicz se již zmínil o svobodě médií a skutečných podmínkách, které umožňují vytváření politických stran, a země je rovněž, obecně vzato, na pokraji velkých hospodářských a sociálních změn. Reformy by měly být zaměřeny na budoucnost a měly by usnadňovat život obyčejných lidí.

Myslím, že Evropská unie by se měla také vydat cestou vzájemného porozumění. Za prvé, tím, že zničí nebo alespoň sníží finanční ploty vízových požadavků, které lidem tolik brání v komunikaci.

Bělorusko se rozhodlo vybudovat novou atomovou elektrárnu, která bude pravděpodobně stát poměrně blízko litevského hlavního města Vilnius. Výstavbu několika takovýchto elektráren v tomto regionu plánuje také Litva, Estonsko a Polsko. Mezi těmito a dalšími státy je třeba vést dialog a neustálé konzultace, abychom předešli nedorozuměním, škodám na životním prostředí a ignorování zájmů ostatních zemí. Brusel by měl rovněž pozorně sledovat, jak Minsk provádí doporučení Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA), úmluvy o jaderném zabezpečení, a hájit zájmy států Evropské unie.

Domnívám se, že Bělorusko nedosáhne skutečného pokroku, dokud nebude stržena zeď mezi oficiálními orgány a občany. Vláda by měla mít zájem na komunikaci a jednání s opozicí, neziskovými organizacemi, odbory a mládežnickými organizacemi. Za několik měsíců předloží Evropský parlament doporučení ohledně otázky, zda bychom měli pokračovat v bourání onoho plotu, nebo zda bychom ho měli ještě zvýšit. Pokud tuto příležitost nedokážeme využít, bude to mít za důsledek rozčarování lidí na obou stranách. Nyní je, jak se říká, na řadě Minsk.

Janusz Onyszkiewicz, za skupinu ALDE. – (PL) Signály přicházející z Běloruska nejsou vždy jednoznačné. Političtí vězni byli osvobozeni, dvěma nezávislým novinám bylo umožněno zařazení do oficiální distribuční sítě a hnutí „Za svobodu“ vedené prezidentským kandidátem opozice Alexandrem Milinkievičem bylo zaregistrováno, jak uvedla paní komisařka. Na druhou stranu jsou však členové opozice opětovně zatýkáni a práva mnohých propuštěných vězňů jsou omezená. Existují desítky novin, které čekají na povolení, jenž bylo uděleno dvěma výše uvedeným novinám, a množství nevládních organizací a politických stran neustále usiluje o registraci nebo působí pod hrozbou zrušení registrace. Dochází k vyhánění mnichů a jeptišek a v zemi dosud nebyl zrušen trest smrti.

Nemůžeme se k Bělorusku obracet zády. Nedomnívám se však, že nastal čas navázat mezi tímto parlamentem a parlamentem Běloruska dialog. Musíme výrazně snížit množství procedur pro vydávání víz občanům Běloruska a zjednodušit je, ačkoli by se to nemělo pochopitelně vztahovat na ty občany, v jejichž případě máme dobrý důvod k tomu, abychom jim ve vstupu do Evropské unie bránili.

Musíme také poskytnout účinnou podporu, včetně podpory finanční, institucím, které jsou důležité pro budování a rozvoj občanské společnosti, jako jsou např. nezávislé nevládní organizace, politické strany a nezávislý tisk. Rovněž se musíme věnovat otázce práv zaměstnanců v Bělorusku. V současnosti zde neexistuje jiný způsob trvalého zaměstnání než zaměstnání ve vládních strukturách. Všichni pracují pouze na jednoroční smlouvu, čímž zaměstnavatel, tedy stát, získává velký vliv prakticky na celou společnost.

Iniciativa východní partnerství rovněž otevírá nové možnosti pro stávající orgány v Bělorusku. Modernizace země a její přizpůsobení evropským politickým standardům ovšem musí pokračovat v kontextu dialogu mezi danými orgány a demokratickou opozicí v Bělorusku.

Ryszard Czarnecki, za skupinu UEN. – (PL) Paní komisařko, pane předsedající, v poslední době jsme schvalovali usnesení týkající se Běloruska každé tři měsíce. Nejedná se o nafukování problému, ale o důkaz podrobného sledování událostí v zemi, která sousedí s Polskem, a tudíž i Evropskou unií.

Je vývoj demokratizace v Bělorusku uspokojivý? Ne. Je to důvod, proč se k Minsku znovu obrátit zády? Nikoli. Musíme vyvíjet tlak v zájmu demokratických svobod a standardů, svobody projevu, demokratických hodnot a současně trpělivě dáváme Bělorusku příležitost jako zemi a společnosti, kterou bychom chtěli čím dál více přibližovat Evropské unií. Bělorusové jsou Evropané a Bělorusko je nedílnou součástí starého kontinentu. Běloruská kultura je součástí evropské kultury.

V současné době nejušlechtilější Bělorusové bojují za lidská práva, demokracii, náboženskou svobodu. Nevhánějme však ty méně ušlechtilé do náručí Moskvy. To by nebylo vynalézavé ani moudré, bylo by to nezodpovědné, bylo by to horší než zločin – obelhávali bychom sami sebe. Musíme dělat dvě věci současně – dohlížet na Lukašenka, aby například nepronásledoval katolické kněze z Polska, nelikvidoval noviny nebo aby nepronásledoval členy opozice, a přitom musíme podporovat běloruský stát jako zemi, bránit tomu, aby se čím dál víc dostával do ruské sféry vlivu v oblasti politiky, hospodářství a vojenství.

Milan Horáček, za skupinu Verts/ALE. – (DE) Vítám české předsednictví v čele s místopředsedou Alexandrem Vondrou. Registraci demokratické opozice Hnutí za svobodu v čele s Alexandrem Milinkevičem a propuštěním politických vězňů nám běloruská vláda vyslala signály, že se stává otevřenější. Teď přichází čas zkoušky toho, zda za ochotou zapojit se do dialogu stojí skutečná vůle ke změně a obnovení vztahů s EU.

Chceme, aby Bělorusko našlo své místo v Evropě; čekali jsme na to dlouho a jsme připraveni vztahy obnovit, ale jen za jasně stanovených podmínek, z nichž hlavní je respektování lidských práv. To se netýká pouze svobody tisku a svobody projevu, ale také celkového politického, společenského a soukromého života každého jedince. Volební podvod a útoky na opozici nebyly zapomenuty a my sledujeme vývoj v této zemi velmi pozorně.

V říjnu jsme se rozhodli dočasně zrušit zákaz vstupu pro prezidenta Lukašenka. Na druhou stranu musí také Bělorusko povolit vstup evropským delegacím, aby umožnilo diskuse se členy opozice.

Z vlastní zkušenosti víme, že všechny diktátorské režimy padnou!

Věra Flasarová, za skupinu GUE/NGL. – (CS) Dámy a pánové, Bělorusko je poslední evropskou zemí, se kterou Evropskou unií neváže smlouva o vzájemných vztazích. Tato anomálie, jak naznačuje návrh strategie Rady a Komise vůči Bělorusku, by mohla v brzké době skončit. Ostatně několikaměsíční testovací období právě končí. Běloruské vedení může umožnit změny vedoucí k prohloubení demokracie a svobod a Evropská unie nabídne spolupráci a normalizaci vztahů. To by mělo být cílem. Uměním diplomacie je ale vidět věci v širších souvislostech a podle nich dávkovat požadavky. Téměř každá změna, k níž v posledních letech dochází, se děje v globálním kontextu. Právě dnes prožíváme zásadní proměnu situace. Dvě desetiletí trvající experiment nadvlády Spojených států končí. Na jeho místo nastupuje multipolární koncept, který může rovněž vést ke konfliktům. To, co se děje kolem nás, jsou průvodní jevy změny v poměru sil. Nová staronová centra se vymezují vůči konkurentům a dotváří své oblasti vlivu. Bělorusko stejně jako Ukrajina, Moldávie nebo Kavkaz tvoří pásma, o které se vede tvrdý boj mezi Ruskem na straně jedné a Spojenými státy respektive Evropskou unií na straně druhé. Je absurdní toto popírat, byť se válčí pod vlajkami hezkých hesel, jako jsou svoboda, demokracie a lidská práva. Skutečnými veličinami, o které ale jde, jsou energie, peníze a vojenská strategie. Pokud hlavní světoví hráči, k nimž patří i Evropská unie, budou ochotni respektovat nově se utvářející geopolitickou...

(Předsedající řečníka přerušil.)

Bastiaan Belder, za skupinu IND/DEM. – (NL) Pane předsedající, Bělorusko mělo být imunní vůči celosvětové finanční krizi. Za tuto příliš sebevědomou prognózu teď na začátku roku 2009 pan Lukašenko tvrdě platí. Jeho vláda nyní čelí kritickým finančním problémům. Minsk klepe na dveře Mezinárodního měnového fondu, Moskvy a dokonce i Washingtonu a žádá o miliardové úvěry. Podmínkou Mezinárodního měnového fondu byla devalvace běloruského rublu přinejmenším o 20,5 % ke 2. lednu. V současnosti jsou běloruští občané očividně plni obav, což je zcela pochopitelné, když uvažíme, že se průměrný měsíční plat náhle snížil ze 400 dolarů na 333 dolarů, přičemž je v současnosti dolar spolu s eurem v Minsku, a nejen zde, vysoce žádanou měnou.

Mohl by tento úpadek hospodářského postavení Běloruska znamenat konec naděje na novou domácí i zahraniční orientaci Lukašenkovy vlády? Rozhodně nejde o smyšlené riziko, protože je stejně tak možné,

že kromě současných finančních problémů je změna postoje pana Lukašenka pouze kosmetickou změnou. V takovém případě by silný prezident jednoduše nahradil svou strategii předstírané integrace s Ruskem předstíraným obnovením vztahů s Evropskou unií. Nadcházející jednání s Ruskem o dodávkách plynu by mohlo takovému chování poskytnout silný impuls.

Evropská unie by měla uplatňovat vyrovnanou strategii, aby odolala takovému nežádoucímu politickému scénáři ze strany Minsku. Za tímto účelem musí všechny evropské orgány kontaktovat veškeré běloruské orgány, včetně státních orgánů, opozičních sil, občanské společnosti a dokonce i ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Toto je podnětný cíl EU, který, jak doufáme, povede k rozvoji kontaktů se všemi složkami běloruské společnosti a k budování mostů mezi nimi.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, domnívám se, že už neexistují žádné důvody k dalšímu uplatňování sankcí vůči Bělorusku. Máme před sebou zemi, která nepochybně prochází krizí jako všechny země Evropy, a zcela jistě je to země, která umožňuje uplatňování vlastnického práva, země, která ještě před několika měsíci zaznamenávala tempo růstu 8 % a která nebránila cizincům, včetně Evropanů, aby kupovali pozemky nebo domy na jejím území, i když tento obchod probíhal prostřednictvím běloruských společností.

Dále, co se týče svobody vyznání, kardinál Bertone nedávno navštívil Bělorusko a mezi běloruským státem a Vatikánem byly navázány vztahy vzájemného respektu. V první řadě jsou důležité politické svobody a hovořili jsme zde o některých věznicích, ve skutečnosti se ale jednalo o tři politické vězně, kteří byli propuštěni na svobodu.

Hovoříme rovněž o politických volbách. V této zemi zcela určitě není komplexní svoboda, tak jak ji známe z voleb v západních zemích, ale je zcela jistě pravda, že stát všem kandidátům poskytl prostor v televizi a v některých případech i příspěvky. Víme také, že v několika dalších týdnech budou mít některé noviny – nezávislé noviny – možnost začít vycházet a být distribuovány.

Domnívám se, že otevřít se Bělorusku je ve strategickém zájmu Evropy právě proto, že Bělorusko představuje velice významný článek mezi Evropou a Ruskem. Mějme na paměti, že v Bělorusku žije silná katolická menšina, která zemi přibližuje sousednímu Polsku a zbytku Evropy, a činí tak z Běloruska strategického spojence ve vztahu ke zbytku Evropy. Je zvláštní, že se v současnosti jedná o vstupu Turecka do Evropy, zatímco má Bělorusko jako partner Evropy daleko silnější a významnější úlohu.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Pane předsedající, dostat se z patové situace, která panuje ve vztazích mezi Evropskou unií a Běloruskem, je obtížné. Na této situaci se podílejí rostoucí vnější tlaky v nedávné době, oslabení přátelských vazeb mezi Ruskem a Běloruskem, strach vyvolaný konfliktem mezi Ruskem a Gruzii a v neposlední řadě světová hospodářská krize.

Země v čele s Lukašenkem poprvé Evropu o něco žádá: Osvobození politických vězňů, registrace jednoho hnutí a zahájení dialogu s nezávislými novináři naznačuje, že se Lukašenko určitým způsobem snaží otevřít dveře do Evropy. Kromě těchto povrchních kroků však Minsk musí při procesu sbližování s EU nabídnout mnohem víc.

Je příhodné, aby EU využila stávajících možností, i když je jich poskrovnu. Evropská unie by poprvé byla schopná ovlivňovat politickou situaci v Bělorusku, a tudíž i politika, kterou přijímá Brusel, není zdaleka lhostejná. Musíme si nyní udržet kritický přístup a systém podmínek. Musíme být velmi opatrní, protože je těžko představitelné, že by se Lukašenko a jeho administrativa mohli tak radikálně změnit.

Konkrétní kroky, které provede a naplňuje EU, jsou důležité. Naším cílem je podpora neziskových organizací a opozice, které bojují za změnu, a jejich sjednocení. Musíme rovněž požadovat reformy v oblasti právních předpisů, a zde mám na mysli trestní zákoník a právní předpisy týkající se tisku a volební právní předpisy. V zájmu kvality politiky Evropské unie vůči Bělorusku a ochrany procesu demokratizace musí Evropský parlament monitorovat situaci prostřednictvím Rady a Komise.

Země v daném regionu, včetně Ukrajiny, rovněž ukázaly, že bez jednoznačných kritérií a jejich plnění není žádný demokratický vývoj možný, neboť cokoliv jiného by vedlo pouze k vytváření iluze demokracie. Navrhovaná strategie EU je kritická a konstruktivní, a proto jí vyslovuji svou naprostou podporu.

József Pinior (PSE). – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, v první řadě bych rád v kladném smyslu vyzdvihl skutečnost, že se tento večer rozpravy v Parlamentu účastní ministr Alexandr Vondra. Jsem přesvědčen, že jeho přítomnost svědčí o významu, který české předsednictví přikládá zahraniční politice Evropské unie.

Dnes analyzujeme strategii Evropské unie vůči Bělorusku a strategii otevřenosti, kterou jsme vyvíjeli během několika uplynulých měsíců. Věřím, že jsou výsledky této strategie pozitivní, jak dokazuje zpráva Evropského parlamentu.

V důsledku toho bylo v Minsku zřízeno stálé zastoupení Evropské komise. Vnímáme pozitivní signály šíření svobody v Bělorusku, jakými jsou registrace hnutí Alexandra Milinkieviče „Za svobodu“ a publikování a registrace dvou nezávislých novin *Narodnaja volja* a *Naša niva*. K tomu připočteme prohlášení běloruského ministra zahraničních věcí Siarhieje Martynaua o kladném postoji země k iniciativě východního partnerství EU. Rád bych také vyzdvihl skutečnost, že běloruská vláda neuznala suverenitu jednostranně vyhlášenou vládami Jižní Osetie a Abcházie. Toto jsou pozitivní signály, které jsou nepochybně výsledkem postoje Evropské unie vůči Bělorusku.

To je jednoznačně věc, o níž se v našem návrhu usnesení jedná: stále řešíme omezování lidských práv a osobní svobody v Bělorusku. Nejedná se o liberální demokracii v evropském pojetí. Plně souhlasím se scénářem, který nám dnes předložila paní komisařka Ferrerová-Waldnerová, že by mohlo být zrušení sankcí možné, pokud Bělorusko rozšíří svobody, občanská práva a pokud provede liberalizaci hospodářství. Větší přítomnost Evropské unie v Bělorusku podle mého zaručuje větší liberalizaci a demokratizaci.

Předsedající. – Rád bych váženého pana poslance upozornil na to, že je na těchto rozpravách vždy přítomen zástupce Rady, takže se dnes nejedná o zvláštní událost, ačkoli samozřejmě přítomnost místopředsedy vlády, pana Vondry, oceňujeme.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Pane předsedající, vztahy EU a Běloruska závisejí na obou stranách. Dobrá vůle na obou stranách vede k dialogu, skutečné politice sousedství a k východnímu partnerství. Partnerství nemůže vzniknout na základě zákazů a sankcí, což je důvod, proč s potěšením беру na vědomí poslední iniciativu zaměřenou na zlepšení vztahů s Běloruskem. Je třeba objektivně konstatovat, že Bělorusko rovněž podniklo významné kroky v zájmu obnovení přátelských vztahů s EU. Důkazem toho je registrace hnutí „Za svobodu“, povolení tisku a distribuce opozičních novin a otevřenost země vůči iniciativě východního partnerství.

Očekávání Evropské unie jdou ještě dál a mají jasné opodstatnění, stejně jako jsou opodstatněná mnohá očekávání ze strany Běloruska. Například, pokud jsou orgány v Bělorusku žádány, aby ukončily procedury, které vyžadují, aby běloruští občané, zejména děti a studenti, měli výjezdní víza, proč Evropská unie nezjednoduší a nerozšíří proces schvalování víz pro občany Běloruska? Tyto otázky jsou zejména důležité pro obyvatele hraničních regionů, kteří mají kulturní a rodinné vazby (...)

(Předsedající řečníka přerušil.)

Esther de Lange (PPE-DE). - (NL) Pane předsedající, dnes večer diskutujeme o politice EU vůči Bělorusku, o politice, v níž je kladen hlavní důraz na demokracii a respektování lidských práv.

Ráda bych se zaměřila na jednu specifickou oblast, jmenovitě na zákaz cestování dětí, aniž bych samozřejmě snižovala ostatní významné aspekty, které už byly tento večer zmíněny. Pravděpodobně jste si vědomi toho, že děti, oběti katastrofy v Černobylu, už několik let pravidelně navštěvují Nizozemsko a další země EU, aby se zotavily z následků této katastrofy. Děti, kterých se to týká, se pochopitelně narodily dlouho poté, co zemi tato katastrofa zasáhla – teď jsou zhruba ve stejném věku, v jakém jsem byla já, když ke katastrofě před 22 roky došlo – stále se však s jejími následky denně potýkají, jak je patrné ze statistik problémů se štítnou žlázou, rakoviny a podobně. Každoročně hostitelské rodiny, dobrovolnické organizace a církve ve 21 zemích přijmou asi 30 000 běloruských dětí.

V říjnu roku 2008 se objevila zpráva, že Bělorusko prostřednictvím vyhlášky tyto cesty dětí zruší a zakáže dětem cestovat do ciziny, čímž by zrušilo jejich vánoční prázdniny. Částečně pod tlakem Evropské unie, Rady Evropy a řady ministrů zahraničních věcí, včetně našeho nizozemského ministra pana Verhagena, byla tato vyhláška dočasně pozastavena od 20. prosince do 20. ledna, čímž bylo mnoha dětem umožněno nakonec na prázdniny odjet, ale pro období po 20. lednu už nebyla přijata žádná opatření. Je tudíž nejvyšší čas, abychom toto pozastavení změnili na celoevropské strukturální řešení, aby běloruské děti a evropské hostitelské rodiny měly konečně jasno v tom, zda budou tyto cesty pokračovat, nebo ne. V ideálním případě bychom jednorázově vydali zákon jménem všech členských států namísto toho, aby, jak je tomu v současnosti, probíhalo dvacet sedm dvoustranných jednání.

V našem usnesení bychom tudíž chtěli vyzvat české předsednictví, aby s běloruskými orgány jednalo o celoevropské řešení.

Marianne Mikko (PSE). - (ET) Dámy a pánové, cesta Běloruska do Evropy musí být cestou dialogu a kompromisů.

Usnesení o Bělorusku schválené minulý rok zdůraznilo potřebu pevné a podmíněné a přitom pozitivní politiky. Pokrok dosažený v oblasti energetiky, životního prostředí a dopravy jsou výsledkem této práce.

Existují ovšem problémy, které nesmíme přehlížet. Demokracie je naprosto nezbytná. Jako poslanci Evropského parlamentu nesmíme tolerovat pronásledování vůdců běloruské opozice, omezování svobody tisku a svobody projevu a porušování základních práv občanů. Žádná demokratická země nemůže fungovat bez silné občanské společnosti.

Proto musíme nabídnout komplexní podporu organizacím, které se zaměřují na ochranu lidských práv, podporu demokracie a mobilizaci občanů.

Oceňuji rozhodnutí běloruských orgánů registrovat občanské sdružení pana Milinkieviče *Za svobodu*. To je ovšem pouze začátek vzhledem k tomu, že *Naša Vjasna*, organizace zabývající se otázkou lidských práv, a několik dalších organizací, které se věnují rozvoji demokracie, také čekají na registraci.

Nakonec bych se ráda zmínila o vízových podmínkách. Evropská unie a Bělorusko musí uzavřít dohodu o zjednodušení vízového procesu. Cesta do Evropy musí být otevřená. Drahá víza a přísné předpisy netrestají režim, nýbrž obyvatelstvo. Opakovaně jsem o tom mluvila a opět se o tom zmíním. Nechtě Evropa podá běloruskému lidu ruku a přivítá ho!

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Pane předsedající, Evropský parlament se opakovaně věnoval problematice Běloruska, posledního diktátorského režimu na evropském kontinentě. Katolickým kněžím, kteří chtějí vykonávat obřady, jsou neustále kladeny do cesty překážky a nejsou respektována práva etnických menšin. Zejména demokraticky zvolené vedení Svazu Poláků v Bělorusku v čele s Angelikou Borysovou není státem uznáno. Zatýkání a prohlídky kanceláří opozičních aktivistů a aktivistů za lidská práva nadále pokračují. Nezávislí novináři jsou stále pronásledováni.

Dochází ke změně, byť velmi pomalé. Hnutí „Za svobodu“ bylo registrováno a byl povolen tisk a distribuce dvou opozičních novin. Ministr zahraničních věcí Běloruska kladně odpověděl na iniciativu východního partnerství a vyjádřil zájem o zapojení do této iniciativy. Proto můžeme opatrně doufat, že dojde ke zlepšení atmosféry vzájemných vztahů a že bude splněn návrh paní komisařky.

Colm Burke (PPE-DE). - Pane předsedající, vzhledem k tomu, že vnější vztahy jsou jednou z klíčových priorit českého předsednictví, chtěl bych požádat předsednictví Rady, aby uvedlo, jaké kroky by zvažovalo přijmout, aby podpořilo běloruskou vládu v otázce zrušení mezinárodního zákazu cestování dětí do členských států EU v rámci odpočinkových a zotavovacích programů. Vyzývám české předsednictví, aby vyjednálo celoevropskou dohodu, která by umožnila běloruským dětem postiženým katastrofou v Černobyli cestovat do kteréhokoli členského státu EU.

Společně se svými kolegy jsem z tohoto důvodu do stávajícího usnesení Evropského parlamentu přidal odstavec 10. V srpnu loňského roku běloruská vláda oznámila, že zakazuje návštěvy do zahraničí poté, co se po zahraniční cestě jedno z dětí odmítlo vrátit domů.

Irská vláda dokázala zajistit výjimku, která o těchto Vánocích dětem umožnila vycestovat do Irska, ale mnoho dalších dětí stále potřebuje výjezdní víza k tomu, aby mohlo opustit Bělorusko za účelem odpočinkových a zotavovacích programů. Každý rok v létě a o Vánocích zhruba 1000 irských rodin přivítá ve svých domovech běloruské děti a tento pobyt často zahrnuje lékařskou prohlídku a v několika případech také léčbu.

Přestože vítáme rozhodnutí běloruských orgánů přerušit zákaz cestování v případě řady obětí černobylské katastrofy, chtěl bych vyzvat předsednictví, aby na tyto orgány nepřestávalo vyvíjet tlak, abychom v budoucnu mohli zajistit dohodu, která běloruským dětem umožní svobodné cestování kdekoli v rámci EU.

Rovněž jsem v diskusi s vámi, paní komisařko, nastolil otázku mezinárodního zákazu cestování a vy jste ve své odpovědi na můj dopis uvedla, že námítky vznesla jak delegace Evropské komise v Minsku, tak v nejnovějším případě náměstek generálního ředitele pro vnější vztahy (GR RELEX) počátkem listopadu během návštěvy v Minsku. Rád bych se vás zeptal, zda máte nějaké nové informace ohledně snah EU o prosazení zrušení tohoto despotického zákazu.

Sylwester Chruszcz (UEN). - (PL) Pane předsedající, paní komisařko, postupné obnovení vztahů s Běloruskem a naše ochota vést dialog s jeho vládou představují krok správným směrem. Schvaluji rovněž

dnešní oznámení českého předsednictví o schůzi Rady s představiteli Běloruska, k němuž dojde tento měsíc na diplomatickém summitu.

Potěšily mě také snahy o začlenění Běloruska do iniciativy východního partnerství. Rozhodnutí přijatá na úrovni EU by měli pocítit hlavně občané Běloruska, byť na úrovni vizové politiky. Vzhledem k současné plynové krizi v Evropě, je třeba zdůraznit, že se Bělorusko osvědčilo jako obzvláště spolehlivý partner, co se týče dodávek plynu do Evropské unie. Konstruktivní dialog a zlepšení dvoustranných vztahů, které by rovněž měly být založeny na principech demokracie a respektování lidských práv, jsou v zájmu obou stran.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Ačkoli v Bělorusku došlo k pozitivnímu vývoji, musíme velmi intenzivně komunikovat s běloruskou opozicí a s naším přítelem Alexandrem Milinkievičem.

Evropa by měla podporovat hospodářskou reformu v Bělorusku. Tato podpora ovšem musí být podmíněna konkrétními podmínkami a požadavky. Mezi nimi nesmí chybět požadavek větší svobody médií. Média musí mít možnost svobodně působit v rámci právních předpisů a publikovat své materiály na území Běloruska. Větší svoboda činnosti politických stran a nevládních organizací má zásadní význam pro demokracii.

Naše dnešní rozprava také ukazuje, že si všichni přejeme návrat demokratického Běloruska do Evropy, ovšem bez Lukašenka. EU má skvělou příležitost, pokud se zapojí do podpory demokratických hodnot, Bělorusko o tomto přesvědčit a vysvobodit ho z náručí Ruska.

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, po letech složitých vztahů jsme svědky určitých váhavých kroků správným směrem, jako jsou uznání hnutí vedeného panem Milinkievičem, povolení různých novin, které nejsou provládní, a první náznaky ochoty diskutovat o doporučeních OSCE/ODIHR. Cesta, kterou musíme urazit, není jen dlouhá, ale nesmírně dlouhá.

Doufáme, že ve vztazích mezi EU a Běloruskem můžeme zahájit vývoj novým směrem; svědectví poslanců Evropského parlamentu o tom, že jim byla zamítnuta víza, jsou velice ostudná a doufáme, že jdou dnes už jen špatnou vzpomínkou. Stejně jako pan Burke, i já vyzývám Komisi a Radu k závazku v jedné věci: jednoznačné, společné definici pravidel vztahujících se ke zdravotním pobytům běloruských dětí v evropských rodinách. V posledních letech Bělorusko často, až příliš často, tuto otázku řešilo povrchně nebo neflexibilně a šlo doslova o políček hostitelským rodinám a bohužel i dětem a mladým lidem zapojeným do projektů pomoci a solidarity.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Vítám prohlášení Rady a Komise a souhlasím s tím, že Lukašenkův autoritářský systém je třeba důkladně sledovat. Současně jsem přesvědčen, že potřebujeme dlouhodobou vizi, která bude předjímat budoucí Bělorusko, Bělorusko po Lukašenkově odchodu, které bude demokratické a vzkvétající.

Evropská unie musí uplatňovat rozumnou strategii, která bude brát ohled na běloruský lid a společnost, a ne jen stávající vládu v Minsku. Dějiny nám ukázaly, že izolace a zahraniční sankce napomáhají diktátorským režimům udržet se u moci. Měli bychom udělat pravý opak: nabídnout Bělorusům co nejširší možnosti studia, cestování a krátkodobé práce v Evropské unii, seznámení se s evropskými hodnotami a s našimi úspěchy v oblasti hospodářství a kultury. To je jediný způsob, jakým podníme zájem těchto lidí o naše hodnoty a podpoříme proces transformace, kterým bude tato země procházet.

Rád bych na závěr panu Fioremu sdělil, že vystupování kandidátů v televizi během volební kampaně nehraje žádnou roli, protože jak řekl Stalin, jediná věc, na níž záleží, je osoba, která hlasy sčítá.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, pane ministře, my všichni na tomto plenárním zasedání bychom byli rádi, kdyby se Bělorusko řídilo principy demokracie, lidských práv a svobody sdružování, stejně jako principy svobody projevu, a zastavilo násilné pronásledování svých vlastních občanů a etnických menšin. Bohužel, seznam našich požadavků je velmi dlouhý a zdá se nepravděpodobné, že budou v blízké budoucnosti všechny splněny. Nesmíme ovšem za hodnoty, na kterých je Evropská unie založena, přestat bojovat.

Politika sankcí vůči Bělorusku začala jako fiasko. Doufejme, že změna politické strategie EU vůči Minsku bude úspěšná. To ovšem nebude jednoduché vzhledem ke skutečnosti, že Lukašenko v srpnu 2008 zfalšoval parlamentní volby.

Hlavní způsob demokratizace běloruské společnosti je založen na vzdělávání, svobodných médiích a kontaktech mezi lidmi z EU a Běloruska. Měli bychom vytvořit zvláštní program, který by mladým lidem z Běloruska umožnil studium v Evropské unii, což by v budoucnu přineslo velký užitek.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE). – (RO) Máme před sebou tři návrhy usnesení ze dne 21. května, 9. října a 7. ledna. Pokrok lze posuzovat z hlediska prohlášení členů Evropské unie.

Určitě však zvažuji a podporuji jakékoli prohlášení, které by mohlo vést k rozvoji demokracie ve kterékoli zemi, tím spíše, když hovoříme o sousedním státě, jakým je Bělorusko. Domnívám se, že musíme udělat dvě velice důležité věci, jak už přede mnou uvedli i moji kolegové poslanci, které bychom mohli uskutečnit jednoduše proto, abychom podpořili vzájemnou důvěru a transparentnost. Za prvé, musíme prokázat vyzrálý postoj a usnadnit obyvatelům běloruského státu přístup a vstup do Evropské unie, kde by mohli získat kontakt s hodnotami Evropské unie, s tím, co Evropská unie ztělesňuje, s jejími politikami a se vším, co představujeme. Za druhé, Bělorusko se co nejdříve musí stát zemí, kde nedochází k zadržování osob z politických důvodů. Toto je rozhodně velice jednoduché gesto, které by prezident Lukašenko mohl udělat.

Předsedající. – Nastal čas provést shrnutí této rozpravy. Vyzývám místopředsedu vlády pana Vondru, aby tak učinil.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, pokusím se jménem Rady tuto rozpravu shrnout.

Za prvé, myslím, že naše rozprava byla předmětná a skutečně zajímavá. Zcela jistě měla velký přínos pro naši společnou práci. Rád bych zdůraznil, že Rada oceňuje zájem a aktivní zapojení Evropského parlamentu v otázce Běloruska. Domnívám se, že je zvláště prospěšné na jednu stranu neustávat v tlaku v otázce lidských práv a na stranu druhou neopouštět tento způsob strategického přístupu. Rád bych zejména poděkoval polským poslancům Evropského parlamentu – ať se jedná o pana Jacka Protasiewicze, Janusze Onyszkiewiczze nebo Józefa Piniora – za jejich příspěvky. Jsem přesvědčen, že vám pozorně nasloucháme.

Nyní bych na závěr rád uvedl tři body. Prvním je otázka poplatků za víza, o kterých se řada z vás zmínila. Toto je problém, kterého jsme si obzvláště vědomi. I v rámci našich národních kapacit za poslední rok jsme vždy na toto téma měli hodně co říct. Chci se vyjádřit přesně. Vnímáme Bělorusko jako součást Evropy a uvědomujeme si problémy, které občanům Běloruska vznikly zvýšením poplatků za víza. Abychom se vyvarovali negativního dopadu na mezilidské kontakty, české předsednictví bude nadále podporovat členské státy v tom, aby uplatňovaly flexibilní přístup ve věci příslušných ustanovení *acquis*. Předsednictví bude rovněž podporovat souvislejší uplatňování stávajících pravidel členských států. Pokud bude pokračovat současná pozitivní dynamika, jež bude posilována pomocí dalších významných kroků ze strany Běloruska v oblasti dodržování lidských práv a základních svobod, které by umožnily zapojení této země do evropské politiky sousedství a budoucí východní partnerství, měli bychom nakonec naplánovat dialog o vízech.

Co se týče dětí postižených katastrofou v Černobylu, tedy tématu, o němž někteří z vás mluvili, ujišťuji vás, že v této věci budeme nadále na Bělorusko vyvíjet tlak. Podporovali jsme kroky, které v této věci přijalo francouzské předsednictví, včetně demarše zveřejněné dne 3. prosince v loňském roce. Snahy EU nakonec vyústily v pozastavení prezidentského dekretu č. 555, který tyto cesty zakazoval. Toto stejně jako dvoustranné dohody, které byly začátkem prosince uzavřeny mezi Irskem a Běloruskem o budoucích odpočinkových a zotavovacích programech pro děti postižené katastrofou v Černobylu, představuje vítaný pokrok. Jsme si vědomi toho, že hlavní problém dosud není ani zdaleka vyřešen. České předsednictví se bude tomuto problému nadále věnovat, a pokud bude třeba, podnikne jménem EU veškeré potřebné kroky, a bude i nadále tuto otázku předkládat v rámci kontaktů s orgány v Minsku.

Na závěr bych chtěl uvést, že v nadcházejících měsících během přezkumu sankcí a v souvislosti s budoucím východním partnerstvím Bělorusko zůstane na předním místě na našem pořadu jednání. Stejně, jako když nám vaše usnesení o Bělorusku přijaté po volbách, které se konaly dne 28. září, pomohlo pokročit vpřed, doufáme, že nás budete podporovat i nadále během našeho funkčního období.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, vidím, že převážná většina poslanců sdílí stejný názor jako my. To znamená, že Bělorusku nabízíme příležitost k tomu, aby se prostřednictvím evropské politiky sousedství přiblížilo Evropské unii. V podstatě nabízíme akční plán a také možnost připojit se k východnímu partnerství ve správnou chvíli, kdy k tomu budou vhodné podmínky.

Poté, co jsem toto uvedla, mi dovolu zarezagovat na některé specifické body, které jste uvedli. Jeden se týká finanční krize: Bělorusko se zatím vyrovnává s následky finanční krize a růstu cen plynu v letech 2007 a 2008 poměrně dobře. Důvodem je jeho omezená integrace v rámci světové ekonomiky a rovněž významné půjčky od Ruska, Číny a Venezuely. Nyní však, jak myslím, správně uvedl pan Belder, Bělorusko muselo požádat Mezinárodní měnový fond o pohotovostní úvěr ve výši 2,5 miliard eur, přičemž devalvovalo svou měnu, aby odvrátilo negativní dopad světové krize. Vzhledem k tomu, že hospodářství a průmysl Běloruska

zůstává do značné míry nereformované a nestrukturované, předpokládáme, že tento negativní trend bude pokračovat a povede k negativním sociálním důsledkům. Máte tedy pravdu – je to důležitý faktor.

Co se týče atomové elektrárny a otázek bezpečnosti a ochrany, chtěla bych vám sdělit, že v rámci našeho technického dialogu o energetice s Běloruskem věnujeme rovněž zvláštní pozornost zajištění toho, aby tato země respektovala mezinárodní standardy bezpečnosti a ochrany. Lze říct, že Bělorusko velmi aktivně spolupracuje s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (IAEA) ve Vídni a je pozoruhodně otevřené, co se týče poskytování informací o tomto procesu Komisi.

Nyní bych se také ráda vrátila k otázce poplatků za víza. Jak jsem uvedla ve své první poznámce, víte, že bychom byli připraveni se do jednání zapojit, jakmile Rada rovněž vyjádří kladný postoj k dosažení tohoto cíle, čímž by všechny členské státy získaly možnost mít celkovou dohodu o vízech, stejně jako dohodu o znovupřijetí. Po návštěvě náměstka generálního ředitele pana Mingarelliho v Minsku, vám mohu říct, že v tuto chvíli nemáme ohledně tohoto bodu žádné novinky. Mohu jen říct, že poplatky za víza a víza pro děti jsou specifickou otázkou v každé zemi. Zatím nejsme ve fázi, kdy bychom měli k dispozici jednu všeobecnou dohodu. Tu by opět musela sjednat Komise.

Předsedající. – (PL) Obdržel jsem pět návrhů usnesení⁽³⁾, jež byly předloženy v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat ve čtvrtek 15. ledna 2009.

Písemná prohlášení (článek 142)

Adam Bielan (UEN), písemně. – (PL) Pane předsedající, v poslední době mluvíme o politickém „tání ledů“ v Bělorusku. Opoziční hnutí Alexandra Milinkieviče „Za svobodu“ bylo konečně zaregistrováno, Bělorusko vyjádřilo ochotu zapojit se do východního partnerství a dokonce i Washington prohlásil, že se vztahy mezi USA a Běloruskem zlepšily. Nenastal čas zlepšit vztahy s Běloruskem a prolomit ledy v našich vztazích? Přál bych si, abychom to dokázali, ale musíme mít na paměti, že prezident Lukašenko je ostrý, tvrdý politický hráč.

Politické „tání ledů“ už jsme v Evropě v nedávné době řešili a chtěl bych zdůraznit skutečnost, že tyto změny vždy skončily zklamáním.

Způsob, jakým budeme provádět politiku EU na východě v průběhu nadcházejících měsíců, bude mít klíčový význam. Lukašenko jednoznačně uvedl, že neustoupí západnímu tlaku a při jednání s Medveděvem o snížení cen plynů prohlásil, že Bělorusko nebude dlužníkem Ruska.

Je očividné, že Bělorusko hraje na dvě strany. Musíme pokračovat v opatrných a uvážených jednáních, abychom se nenechali ošálit změnami, které nakonec mohou ukázat pouze jako dočasné. Musíme být neoblomní ve věcech, které mají pro EU strategický význam, a provádět cílenou politiku podpory rozvoje občanské společnosti a opozice v Bělorusku, kde dosud dochází k pronásledování opozičních aktivistů a k vyhošťování zahraničních kněží. EU nemůže přehlížet skutečnost, že orgány v Bělorusku nadále porušují občanská a lidská práva.

14. 11. červenec jako den vzpomínky na oběti masakru ve Srebrenici (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení Rady a Komise k 11. červenci jako dnu vzpomínky na oběti masakru ve Srebrenici.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, jak všichni víme, to, co se stalo v Srebrenici, byl děsivý zločin. Masakr více než 8 000 Bosňanů v Srebrenici a blízkém okolí znamená jeden z nejtemnějších historických okamžiků Bosny a Hercegoviny, zemí bývalé Jugoslávie a zároveň Evropy jako celku. Bezesporu se v Evropě jedná o nejhorší krutost od druhé světové války.

Pokud se podíváme zpět, mohlo být učiněno mnohem víc a dříve. Ve Srebrenici došlo ke společnému selhání mezinárodního společenství včetně EU. Je to ohromná ostuda a my tuto skutečnost hluboce litujeme. Je naším morálním, lidským a politickým závazkem, aby už nikdy k událostem jako v Srebrenici nedošlo.

⁽³⁾ Viz zápis.

Při příležitosti 10. výročí masakru ve Srebrenici Rada znovu vyjádřila své odsouzení spáchaných zločinů a prokázala soucit s oběťmi a jejich rodinami.

Rada, připomínající rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 1503 a 1534, zdůraznila, že úplná a neomezená spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii zůstává základním požadavkem na pokračující vývoj zaměřený na EU. Postoupení zbylých uprchlíků, kteří stále unikají mezinárodní spravedlnosti, Haagu by bylo vhodnou poctou obětem Srebrenice a zároveň významným krokem pro trvalý mír, stabilitu a usmíření. Proto Rada trvá na tom, aby byli pachatelé zločinů ve Srebrenici i obecně v Bosně a Hercegovině nebo kdekoli v oblasti západního Balkánu vydáni spravedlnosti.

Současně by to bylo v celé historii evropské integrace prospěšné k zahojení ran a křivd minulosti, proto se zároveň potřebujeme soustředit na budoucnost. Evropská unie jako integrační faktor přinesla ve druhé polovině minulého století Evropě mír, stabilitu, důvěru a úspěch. Pomohla západnímu Balkánu na cestě k Evropské unii, proto v oblasti vnějších vztahů patří k prioritám českého předsednictví. Smír je pro integraci zásadní, je však obtížný, pokud není spravedlnost plně vykonávána.

Po třinácti letech je již čas, aby byla tato hanebná srebrenická epizoda uzavřena. Karadžičovo zatčení je důkazem, že pro takto hrozné zločiny, jako jsou zločiny proti lidskosti, neexistuje beztrestnost. Ještě Ratko Mladić musí být předveden Haagu, aby se pomohlo rodinám obětí Srebrenice vyrovnat se s minulostí a chopit se budoucnosti.

Evropská unie učiní vše, co je v jejích silách, aby se tak stalo. Zároveň je potřeba učinit o mnoho víc, aby se Srebrenica změnila ze smutné historické vzpomínky na místo, kde život nabízí naději. Závazek mezinárodního společenství neexistuje ve vakuu: je aktivně spojený jak s místními činy na státní úrovni, tak s oběma celky. Bylo učiněno mnoho dobré snahy.

Budoucnost Srebrenice může být nejlépe zabezpečena hospodářským rozvojem a vytvářením pracovních míst. Tím se zlepší hospodářské a sociální podmínky obyvatel srebrenického regionu. Jak úřady Srbské republiky, tak i Rada ministrů Bosny a Hercegoviny a Federace financovaly a investovaly do srebrenického regionu. Přidělené zdroje byly zaměřené na obnovu Srebrenice a zahrnující výstavbu, rekonstrukci, rozvoj infrastruktury, podporu obchodu, zkvalitnění veřejných služeb, projekty s účelným přínosem a vzdělávání.

Veškerá tato místní snaha byla také podpořena dárcovskou konferencí pro Srebrenici, která byla zorganizována zhruba před rokem v listopadu 2007. Může to být dobrá příležitost k prosbě o poskytnutí více nových investic do tohoto města a jeho regionu.

Je nanejvýš důležité, aby nebyla Srebrenica nikdy zapomenuta a aby společná snaha stále pokračovala. My všichni v Evropské unii, mezinárodní společenství a místní úřady usilujeme o společnou konstruktivní práci, abychom vylepšili životní podmínky ve srebrenické oblasti. Jen naděje na lepší život může pomoci snížit politické napětí, vytvářet prostor pro dialog a následně dovolit stále truchlícím příbuzným obětí se přes události přenést. Byla by to nejlepší možná pocta obětem Srebrenice.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, v červenci 1995 bylo zavražděno a zmizelo ve Srebrenici téměř 8 000 mužů a chlapců. Nejvyšší soudy mezinárodního práva pojmenovaly tento masakr jeho pravým jménem: genocida. Zatímco pokračujeme ve výkonu spravedlnosti vůči pachatelům, myslím, že je správné vzpomenout na oběti a vyjádřit náš soucit s jejich rodinami. Proto se k vám dnes připojuji v podpoře této iniciativy, abychom uznali 11. červenec jako den památky na genocidu ve Srebrenici.

Srebrenica je symbolem hororu a bezútěšného zármutku. Vzpomínka je tak bolestná jako je potřebná. Je potřebná, neboť ji nemůžeme ani nesmíme zapomenout. Je nutné odvrátit vybrané vzpomínky na ty, kteří do tohoto dne zůstali neuznaní, tím, co se skutečně událo. Uznání toho, co se v červenci 1995 událo, je podstatné pro smír uvnitř Bosny a Hercegoviny a místní průběh. Prohlášení 11. července Evropským dnem vzpomínky na oběti Srebrenice by proto měl být krokem vpřed k usmíření uvnitř Bosny a Hercegoviny a celého regionu. Myslím, že by to mohla být příležitost vyslat poselství nejen úcty a památky, ale také naděje do budoucnosti – budoucnosti uvnitř Evropské unie, která je postavena na smíru a zahojení utržených ran.

Uznání samotné však není dostačující. Spravedlnost je rovnocenně nezbytná. Myslím, že je důležité, aby všichni pachatelé těchto krutostí byli předvedeni spravedlnosti, obžalováni a zaplatili za zločiny, které spáchali. Proto je po tolika mnoho letech nepřipustné, aby generál Ratko Mladić zůstal na svobodě. Komise plně podporuje práci Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY). Víme spolupráci Bosny a Hercegoviny s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii a jejich zacházení s případy přenesenými tribunálem do místního soudnictví. My jako Komise využíváme každé příležitosti k podpoře úřadů v pokračování svého úsilí a zabezpečení, aby byly všechny zločiny plně stíhány.

Kromě spravedlnosti soudů můžeme obětem nabídnout druhou formu spravedlnosti, a to je lepší budoucnost pro jejich milované, kteří přežili. Je to středem úsilí Evropské unie v oblasti západního Balkánu. Chceme, aby se země této oblasti posunuly blíž společné evropské budoucnosti. Chceme vidět úspěšnou Bosnu a Hercegovinu v ustálených regionálních souvislostech, kdy na hranicích záleží méně a je obnovena důvěra vůči sousedům. Víme, že to bude dlouhá cesta, ale pokud nám cokoliv řekne historie Evropské unie a její rozšíření, pak to bude pro všechny zúčastněné cesta užitečná.

Nemůžeme Bosně a Hercegovině razit cestu k Evropské unii. Bude se muset sama potkat s podmínkami a překonat sama své domácí výzvy, my však můžeme pomoci. Pomůžeme a chceme, aby tato země uspěla vítězstvím přeživších nad těmi, kteří měli jiné návrhy.

Doris Pack, jménem skupiny PPE-DE. – (DE) Pane předsedající, pane úřadující předsedo Rady EU, pane komisaři, již nikdy více válku, koncentrační tábory a genocidu! Po hrůzách druhé světové války si nikdo v Evropě nedokáže představit, že by se něco takového mohlo znovu stát.

Přesto mohlo: v polovině devadesátých let, pět let po pádu berlínské zdi, zatímco západní a střední Evropa společně rostly v míru, se to v Bosně a Hercegovině událo znovu. Chyby mezinárodního společenství – mnoho let se dívajícího jiným směrem, téměř lehkomyšlně zacházejícího se zločinci, přátelsky si podávajícího ruce s kriminálníky, jako je Ratko Mladič, což posílilo přijetí jeho samotného i jeho spoluvíníky: unikli bez úhony, přestože probíhaly roky etnického vyhošťování a etnických čistek masakrem.

Ratko Mladič do tohoto dne dosud na soud nereagoval. Kdo ho ukrývá? Kdo mu pomáhá a staví sebe i jeho do ještě větší tíhy viny? Mnoho dalších pachatelů je stále na svobodě a někteří dokonce stále žijí v Bosně a Hercegovině vedle truchlících rodin obětí. Proto musíme trvat na tom, aby nejen Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii v Haagu, ale také místní tribunály pro válečné zločiny v Bosně a Hercegovině byly schopny dělat pořádně svou práci.

Den vzpomínky, který jsme vyhlásili, je určený k probuzení, jako signál, abychom nezapomněli, a jako demonstrace truchlícím rodinám, že s nimi truchlíme společně. Tento den může možná skutečně vzbudit vědomí o těchto hrozných zločinech, dokonce i těch zločinech, o kterých nevěříme, že se opravdu staly, které dokazují videozáznamy, a poté může být založena nadace pro potřebné usmíření. Bez rozpoznání přímé a nepřímé zodpovědnosti za tento masakr nemůže zavládnout mír. Obětem a jejich rodinám dlužíme přinejmenším usvědčení zločinců.

Richard Howitt, jménem skupiny PSE. – Pane předsedající, pokud jde o oslavu památky na války 20. století, každý rok ve Velké Británii používáme slova „budeme si je pamatovat, když zapadá slunce, i ráno“. Jsou to pro mě, mou generaci a mé rodiče, kteří oba sloužili ve druhé světové válce, velmi dojemná slova. Dokonce i pro ty generace, které následovaly, není tato oslava památky jen vhodnou poklonou všem těm, kteří sloužili. Je to připomínka zla a lidských válečných ztrát, varování generacím a záruka míru proti konfliktům pro následující roky.

To je důležitost oslav památky a jak dnes večer řekl komisař, uznání je naprosto rozhodující pro usmíření dnešních generací.

Jsme si všichni vědomi masakru, ke kterému došlo ve Srebrenici v roce 1995. V Srebrenici bylo při hledání útočiště v bezpečné oblasti uznané Radou bezpečnosti spojených národů zabito osm tisíc muslimských mužů a chlapců.

Přestože se to událo před téměř 14 lety, je jediné vhodné a správné, že si můžeme připomenout oběti, události a rasovou nenávist, která vedla k této děsivé události.

Právě minulý měsíc se vytvořila skupina honosící se tisíci členy na internetové síti Facebook, která otevřeně oslavovala genocidu ve Srebrenici. Skupina, jejíž název se překládá jako „Nůž, Drát, Srebrenica“, podporovala zabíjení těch mužů a chlapců ve Srebrenici ryze na základě toho, že jsou bosenský muslimové. Zároveň hovořila o svém respektu k činům Ratka Mladiče, což je dalším kusem důkazů, pokud by to bylo nutné, že stále trvající svoboda Mladiče dokazuje jen podporující nenávist a poskytuje střelivo těm, kteří hledají podporu napětí minulosti.

Díky veřejnému poprasku byla tato stránka na Facebooku zrušena, ne však dříve, než se na ni zapsalo během jednoho měsíce mezi prosincem 2008 a lednem 2009 více než tisíc členů.

Připomínání obětí Srebrenice vysílá jasnou zprávu těm jedincům, kteří oslavují činy Ratka Mladiče a Radovana Karadžiče, že nedovolíme, aby se to stalo znovu a že jsou ve svých vizích sami a izolováni.

Bosenský soud minulý měsíc od psychologů slyšel, jak jsou přeživší srebrenického masakru silně traumatizováni. Soud slyšel, že je pro mnoho přeživších problém, že nikdy neměli příležitost se rozloučit se svými příbuznými.

Nemůžeme sice vrátit čas, abychom nabídli těmto příbuzným druhou šanci, můžeme však ujistit, že tato genocida není zapomenuta a ti, kteří jsou za ni zodpovědní, budou předvedeni spravedlnosti.

Jelko Kacin, jménem skupiny ALDE. – (SL) Naše Evropská unie byla zrozena na základě zkušeností z druhé světové války. Máme obecnou, zdokumentovanou, historickou vzpomínku, která nám umožnila budovat naši budoucnost Evropy společně. Srebrenica je hrůzným svědectvím toho, že se v roce 1995 hrůzy druhé světové války v Evropě opakovaly tím nejděsivějším způsobem.

Srebrenica je symbolem etnických čistek. Srebrenica je synonymem pro kruté nelidské zabíjení dětí a dospělých – je synonymem pro genocidu. Srebrenica nicméně zároveň reprezentuje zatajované zabíjení a ničení masových hrobů. Musíme vestavět Srebrenici do naší společné historické vzpomínky a do základny pro rozšíření Evropské unie na západní Balkán. Nesmíme tolerovat diskriminační a negativní stereotypy jednotlivých národů, musíme bojovat s kolektivní vinou. Ti, kteří jsou za genocidu ve Srebrenici zodpovědní, musí být předvedeni před haagský tribunál, musí se podrobit soudu a být posláni do vězení. Musíme pracovat společně na budování a zrealizování evropské budoucnosti pro Srebrenici, pro místní obyvatelstvo a pro celou Bosnu a Hercegovinu.

Co bychom mohli přinejmenším udělat, je pokusit se vcítit se do traumatu a trápení těch, kteří musí žít s touto drsnou vzpomínkou na tento zločin a kteří musí žít bez svých milovaných. Rád bych poděkoval Konferenci předsedů za jednohlasnou podporu návrhu, ve kterém každoročně zveme mladé Bosňany a Srby ze Srebrenice do Evropského parlamentu, aby při sezení mimo Srebrenici a bez tlaku a stresu svého domácího prostředí mohli přemýšlet, plánovat a budovat společnou a více krásnou budoucnost Srebrenice a celé Bosny a Hercegoviny. Toto rozhodnutí ...

(Předsedající řečníka přerušil.)

Milan Horáček, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedající, toto rozhodnutí hovoří o Organizaci Spojených národů i evropských institucích za velmi jasných a kritických podmínek. Nedostatky v rozhodovacím mechanismu na poli zahraniční a bezpečnostní politiky neumožnily předjet tímto hrozným zločinům v Srebrenici. Nezbytnost jediného hlasu zůstává do dnešního dne nedostatkem evropské politiky sousedství, jak znovu ukázala dnešní debata o konfliktu v Gaze.

Masakr ve Srebrenici nesmí být nikdy zapomenut, a proto vítáme a podporujeme iniciativu prohlásit 11. července den vzpomínky na oběti této genocidy. Nicméně musí zároveň zavládnout na obou stranách smír, který může být docílen pouze shodným přehodnocením těchto událostí. Je proto naprosto nepřipustné, aby byly skupiny viníků a obviněných z tohoto zločinu stále na svobodě. Věřím, že nejen Mladič, ale i ostatní skupiny viníků, musí být postaveni před soud.

Erik Meijer, jménem skupiny GUE/NGL. – (NL) Pane předsedající, město Srebrenica je v celém světě notoricky známé kvůli masakru 8 000 muslimských mužů v roce 1995. Přeživší ženy a děti mají právo nám tento fakt připomínat. Po mé návštěvě Srebrenice v březnu 2007 jsem požádal Evropskou komisi o příspěvek formou obhajitelných příjmů a zaměstnanosti během projektu, který podporuje turistický ruch a jehož cílem je, aby mohla Srebrenica nabídnout více než svou historii a významné památné místo. Srebrenica je zároveň symbolem selhání optimistického pohledu na humanitární zásah a bezpečná útočiště.

Mělo být již od začátku jasné, že přítomnost zahraniční armády může nabídnout jediné klamnou iluzi. Pouze to učinilo ze Srebrenice operační základu proti životnímu prostředí Srbska, přestože bylo zcela nevyhnutelné, že bude nakonec zcela pohlcena tím stejným životním prostředím. Bez holandské armády by ve Srebrenici nedošlo k válce a nebyla by potřeba odplaty ze strany Srbů. Oběti jsou důvodem nejen k předvedení Mladiče a Karadžiče spravedlnosti, ale zároveň ke kritickému přemýšlení nad selháním vojenských zásahů a všemi pokusy o přivedení státní jednoty do etnicky rozpolcené Bosny.

Bastiaan Belder, jménem skupiny IND/DEM. – (NL) Pane předsedající, hlas ze Srebrenice: „velké slzy se mu valily po tvářích. Objal mě, políbil a řekl: „Mami, prosím jdi!“ Zadrželi ho; Odmítla jsem jít, poklekla jsem a prosila jsem je: „Raději mě zabijte! Vzali jste mi mé jediné dítě. Nechci jít nikam. Zabijte mě, bude to pro nás konec.““

Toto je dojemné vysvětlení bosenské ženy, která během masakru v červenci 1995 ve Srebrenici ztratila jak svého manžela, tak svého dvanáctiletého syna. Její hlas a hlasy ostatních trpících nás dnes pronásledují částečně pro neocenitelné bádání svědomitých vědců včetně amsterdamského profesora Selma Leydesdorffa.

Zvláště nyní, kdy nabídla Evropská unie západnímu Balkánu vyhlídku na jeho připojení k Unii, hrůzy Srebrenice zůstávají symbolem a úctou jak slovy, tak skutky. Jinými slovy, skutečným uznáním těch, kteří byli ponecháni vzadu. Srebrenica, červenec 1995. Byl jsem tehdy zahraničním zpravodajem holandských novin a zblízka jsem pozoroval bosenský konflikt. Nemohu ani vyslovit, jak jsem se cítil zahanbený a sklíčený z mezinárodního pojetí bezpečného útočiště, zvláště jako holandský občan.

„Kom vanavond met verhalen, hoe de oorlog is verdwenen, en herhaal ze honderd malen, alle malen zal ik wenen.“ [Přijď každý večer s příběhy o tom, jak skončila válka a stokrát je zopakuj, pokaždé budu plakat.] Od této chvíle budou tato slova slavného básníka z kultury mé země, která vzpomíná na druhou světovou válku, zároveň spojena s 11. červencem, kdy si připomínáme drahé oběti Srebrenice a Potočari.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Děkuji, pane předsedající. Dnes večer jsme se shromáždili, abychom si připomněli děsivý zločin patřičně pojmenovaný genocidou, který skutečně představuje obrovskou lidskou tragedii naší nejnedávnější historie. Pokud čtu předkládané prohlášení společně s usnesením a návrhem usnesení, vidím, že odráží pouze polovinu té tragédie a polovinu té genocidy.

Zmiňuje jména těch, kteří se stali světově proslulými: Ratko Mladič, Radovan Karadžić, Krotić a další. Ale mezi těmito jmény nevidím muslimy, kteří rovněž během tohoto strašného konfliktu spáchali zločiny ve Srebrenici. Kde je jméno Naser Oriče, který velel 28. muslimské divizi? Proč nejsou v tomto usnesení zmíněny masakry ve Štědrý den 1993 ve vesnicích jako je Kravina a křesťanské vesnice? Proč tam nejsou popisy případů tuctů křesťanských vesnic ze srebrenické oblasti, které byly vypáleny muslimskými bojovníky? Všichni musíme přestat obhajovat jednostranné postavení a používání dvojích kritérií, pokud hodnotíme takovéto děsivé události. Každý, kdo tvrdí, že v Bosně a Hercegovině pouze křesťané zavraždili muslimy, a opačně se tak nestalo, je pokrytec. Vynasnažil se to někdo ověřit? Je pravdou, jak bylo řečeno, že je Srebrenica přeplněna masovými hroby. Ale vynasnažil se někdo ověřit, kolik z masových hrobů je křesťanských?

Nezapomeňme, že se tam tyto záležitosti staly na obou stranách a nesmíme předstírat, že křesťané neexistují nebo nemají liská práva, jako by byli nějaký druh zvířat.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). – (SV) Pane předsedající, co říci ve dvou minutách, když hovoříme a líčíme události ve Srebrenici, abychom si to zapamatovali a nestalo se to znovu? Co musíme ještě vidět a co ještě o Srebrenici říci? Co mohu já jako jediný člen tohoto Parlamentu, který se narodil v Bosně a který je uprchlíkem z tamní války, dnes sdělit od tohoto pultu, je, že já jako švédský člen bych nebyla schopna sdělit nic, kdybych neměla zkušenost z této války. Pane Stoyanove, tento skutečný příběh z té doby je můj.

Možná ta hlavní věc, kterou mohu sdělit, je pocit naděje, ve který jsem stále věřila, že kdyby snad někdo v Evropě viděl, co se děje, svět by pak reagoval, nebo beznaděj, když jsem si uvědomila, že jsem byla ponechána sama svému neštěstí a žádná pomoc nepříjde. Pamatuji si krvavé skvrny na asfaltu, nárek hladovějících dětí, prázdný výraz desetileté dívky, když vyprávěla, jak museli s bratry a sestrami poprvé pohřbívat své mrtvé rodiče a pak jejich těla přesouvat do jiných hrobů, když se vojáci snažili odstranit důkazy masové vraždy ve vesnici nedaleko mého města. Pamatuji si obličej mého otce, když jsme se dozvěděli, že můj strýc a bratranec byli v koncentračním táboře. Pamatuji si své vlastní zoufalství, když jsem jednoho rána neměla ani jeden decilitr mléka, který bych dala svému ročnímu synovi.

Co si pamatuji nejjasněji a bohužel nikdy nezapomenu, je nepopsatelný pocit samoty, když si konečně uvědomíte, že se vaše vlastní neštěstí, beznaděj a utrpení odehrává na otevřené scéně, že celý svět vidí, jak trpíte, ale nikdo tomu nezabrání. Tento pocit sdílím s lidmi ze Srebrenice, pane Stoyanove. Tento pocit, který sdílím společně se všemi ostatními oběťmi války na Balkánu.

Skutečnost, že bude zítra Evropský parlament hlasovat o dnu vzpomínky na oběti Srebrenice je něco, co mi přináší trochu míru. Tento den vzpomínky nevrátí lidem ze Srebrenice jejich zavražděné členy rodiny, ale pro nás všechny, kteří byli oběťmi války, to znamená uznání, že Evropa viděla naše utrpení, že nejsme sami, že si to bude Evropa pamatovat a již se nic takového nestane.

Já osobně doufám a budu pracovat na zabezpečení toho, aby se Srebrenica společně s Bosnou a všemi ostatními balkánskými státy staly členy evropské rodiny co nejdříve. To je to nejmenší, co po ostudné neschopnosti Evropy předejít této genocidě a faktu, že je Ratko Mladič stále na svobodě, můžeme očekávat.

(Potlesk)

Diana Wallis (ALDE). - Pane předsedající, ráda bych poděkovala panu komisaři za jeho dnešní poznámky na podporu této iniciativy. Minulý červenec jsem měla výhodu, závazek a ponižující zážitek navštívit jménem předsedy našeho Parlamentu pamětní obřad ve Srebrenici. Poznamenalo mě to. Je to něco, co nikdy nezapomenu. Tisíce lidí shromážděných na horkém červencovém slunci: důstojný a smutný pamětní obřad vzpomínky a samozřejmě smutku.

Ale musíme si to pamatovat, protože my všichni máme jako Evropané pocit déjà vu, pokud jde o Potočari, a pocit spoluviny. Všichni jsme na svých televizních obrazovkách viděli scény před tím masakrem, před letem do Tulsy. Máme tu bezmocnost a beznaděj, kterou jsme možná sdíleli. Nikdy nemůžeme říci „nikdy“, ale můžeme říci, že si budeme pamatovat, poučíme se a pomůžeme lidem hnout se kupředu. O tomto by měl Evropský den vzpomínky být. Nikdy nezapomenu, co jsem zažila. Nikdy nezapomenu matky, dcery, rodiny, které jsem během toho období potkala. Doufám, že můžeme přinést něco, co potrvá a přinese jim jistou budoucnost.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Podporuji stanovení 11. července dnem vzpomínky na genocidu v Srebrenici, ve které se mezinárodnímu společenství nepodařilo zasáhnout do konfliktů a ochránit civilní obyvatelstvo. Pokládám to za nejvhodnější prostředek k projevení úcty obětem masakru. V průběhu několika dní plných krveprolití po pádu Srebrenice zahynulo více jak 8 000 mužů a chlapců. Tisíce žen, dětí a starých lidí bylo deportováno a bylo znásilněno velké množství žen.

Nikdy nesmíme zapomenout na oběti brutálních činů během války v bývalé Jugoslávii. Věřím, že všechny země západního Balkánu podpoří uznání tohoto dne.

Musíme vyslat jasnou zprávu budoucím generacím, aby další Srebrenici již nedopustily. Věřím, že bude vyvinuto další úsilí postavit před soud zbylé uprchlíky, kteří nadále unikají před spravedlností, aby mnoho rodin získalo konečné svědectví o osudu svých otců, synů, manželů či bratrů.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Pane předsedající, překonání tlaku minulosti a učinění jakékoliv možné snahy stabilizovat západní Balkán může ve skutečnosti záležet na pozdějším překonání své vlastní historie. Tento svrchovaný symbolický čin navrhnutí Evropského dne vzpomínky 11. července je součástí postupu a sleduje několik cílů. Prvním cílem je vzdání holdu všem obětem těchto zvěrstev spáchaných ve Srebrenici a jejich rodinám a druhým cílem je připomenutí všem občanům a lidem, že je potřeba být obezřetní a připomenout fakt, že bezmocnost v konání států nevyhnutelně vede k takovým krutostem. Dalším cílem je upozornit na to, že by se měla Evropská unie zapojit se společnou obrannou a bezpečnostní politikou, aby tak mohla zasáhnout jménem zásad a hodnot, které nás spojují a ukazují nám směr. Konečným cílem je opakování zemím západního Balkánu, že je jejich přirozeným osudem brzy se k nám připojit, což ale vždy vyžaduje jejich otevřenou spolupráci s Mezinárodním trestním tribunálem, aby byli váleční zločinci předvedeni před spravedlnost. To je naše poselství, poselství tohoto Parlamentu současným a budoucím generacím, aby se čas nechoval jako koroze, nepožíral vzpomínky, ale raději přinášel vzpomínky zpátky k životu.

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) Rád bych shrnul svůj projev, protože mě příbuzní obětí požádali, abych vám vyjádřil jejich vděčnost za porozumění a podporu, kterou jste projevili při schvalování tohoto rozhodnutí.

Děkuji vám všem, kteří jste reagovali na pozvání k zapojení se do dnešní diskuse. Zároveň bych rád využil této příležitosti a zakončil svůj projev dvěma body. Toto usnesení není soustředěno na minulost, přestože se týká rovněž zemřelých. Soustředí se na ty žijící a na jejich lepší budoucnost.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Masakr ve Srebrenici v červenci 1995 společně se všemi krutostmi spáchanými během této války spojenými s rozpadem bývalé Jugoslávie je černou stránkou evropské historie.

Jedná se o tragickou lekci historie, která nám dovoluje znovu porozumět potřebě rozvíjet schopnost podniknout v Evropské unii účinné kroky v rámci její vnější bezpečnostní a obranné politiky a zvláště v evropské politice sousedství. Proč? Právě proto, abychom mohli bojovat s problémy, jako je porušování lidských práv a základů mezinárodního práva, místní konflikty, nacionální extremismus a etnický separatismus, které umožnily tato zvěrstva v Bosně.

Evropa potřebuje silnější a více širokou Evropskou unii s politikou ochranou, která nedovolí, aby se takové krutosti udály znovu.

Alexandr Vondra, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, dovoluji mi dnešní diskusi o Srebrenici zakončit.

Nejprve bych vás chtěl ujistit, že Rada zůstává rozhodnuta, že musí být pachatelé zločinů ve Srebrenici, v Bosně a Hercegovině a současně v celé oblasti západního Balkánu předvedeni před spravedlnost.

Naše poslání evropské bezpečnostní a obranné politiky v Bosně a Hercegovině pokračuje v poskytování podpory a pomoci Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii a příslušným úřadům.

Srebrenica je a zůstane citlivým a důležitým faktorem politického života v Bosně a Hercegovině a zároveň Evropské unie i širšího mezinárodního společenství.

Dovolte mi využít této příležitosti obrátit se s žádostí na politické špičky Bosny a Hercegoviny, aby se zdržely zneužívání této bolestivé a nevyslovitelné historické zkušenosti k politickým účelům. Měly by raději zajistit aktivní vedení své země směrem k lepší budoucnosti. Je potřeba pokračovat ve společné snaze nejen ve Srebrenici, ale v Bosně a Hercegovině jako celku. Pokud ke Srebrenici došlo, protože tam nebyl dostatek evropského ducha, pak bychom měli učinit maximum, abychom této zemi pomohli jít tou správnou cestou. Což znamená směrem k Evropské unii.

První velký krok směrem k Evropě byl jako úvod dlouhého počátečního procesu již učiněn podepsáním Dohody o stabilizaci a přidružení, ale je potřeba ještě mnohem více, více odvahy a jistoty usilovat o upřímné usmíření podepřené hmatatelnými vyhlídkami na začlenění.

My všichni máme závazek k těm zemřelým, že neučiníme oběti z těch žijících. Toto je náš závazek příštím generacím.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, pane Ibrisagici, byla jsem jedna z těch lidí, kteří sledovali v televizi ty hrůzné věci, které se děly. My všichni jsme se domnívali, že bezpečná útočiště budou bezpečná útočiště. Proto jsem jako mnoho dalších byla strašně šokována, když jsme se dozvěděli, co se událo – nebo pomalu zažívali skutečnost.

Domnívám se, že my v Evropské unii jsme se poučili těžkými úkoly, které jsme museli vykonat, a poté jsme pomalu zahájili společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Toto byla první položka, o které jsme hovořili, a poté jsme pokračovali, neboť jsme viděli, že se tento hrozný masakr udál, protože jsme nebyli jednotní.

Ještě jednou vám tedy mohu vzdát hold za to, že jste dnes zde a hovoříte tak otevřeně pro usmíření. Pro ty, kteří žijí s touto vzpomínkou, to musí být velmi těžké, ale zároveň myslím, že je možnost Bosny a Hercegoviny stát se v budoucnosti členem Evropské unie možná něco, co může pomoci smíření s těmi všemi hroznými krutostmi.

Předsedající. – Obdržel jsem šest návrhů na usnesení⁽⁴⁾ předložené v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování o usnesení se bude konat zítra (čtvrtek 15. ledna 2009).

15. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis

16. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno v 11:35)

⁽⁴⁾ Viz zápis.